

କାବ୍ୟ କୁସୁମାଞ୍ଜଳି

(୨)

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅକୁହା କବିତା

ଝାଙ୍କି ଝାଙ୍କି ଆସିଲାଣି ଆଖି;
ସାରି କେବେ ପାରିବି କି ଲେଖି
ଜଣେ ଜଣେ ପଢ଼ିଲେଣି ଶୋଇ
କିଏ କିଏ ରହିଛନ୍ତି ଟେକି

ସରି ସରି ଆସୁଅଛି ତେଲ;
ଦୀପଶିଖା ହୁଏ ହଲ ଚଲ,
ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷର,
ଆଜି ମାତ୍ରା, ଫଳା, ଯୁକ୍ତକ୍ଷର,

କିଛି କିଛି ରାତି ଅଛି ବାକି,
ଆଗପଛ, କଟାକଟି ଦେଖି,
ପାଟି ପାଟି ଆସୁଛି ସିନ୍ଦୂରା,
ବାହାରିବ ଏବେ କୁଆଁତାରା,

ନୂଆ ଗୋଟେ ଆସି ଯିବ ଦିନ,,
ରାତିକେ କି ହେବ ସମାପନ

ଜଳି ଜଳି ଚାଲିଛି ସଳିତା;
ମୋ ଜୀବନ ଅଲୋଡ଼ା କବିତା || -୧

ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ଅଢ଼ିଶା ପଢ଼ିଶା;
ଉଜାଗରେ କାଟିବାକୁ ନିଶା || -୨

ଲିଭି ଲିଭି ଆସିବାରେ ଦୀପ
ତେଲ ଟାଣେ ଅଳପ ଅଳପ || -୩

ଖଞ୍ଜି ଖଞ୍ଜି ଶବଦେ ଶବଦ,
ଲେଖୁଛି ମୁଁ ପାଦ ଯୋଡ଼ି ପଦ || -୪

କିଛି କିଛି ଆସୁଛି ଭାବନା;
କରୁଛି ମୁଁ ଲେଖନୀ ଚାଳନା || -୫

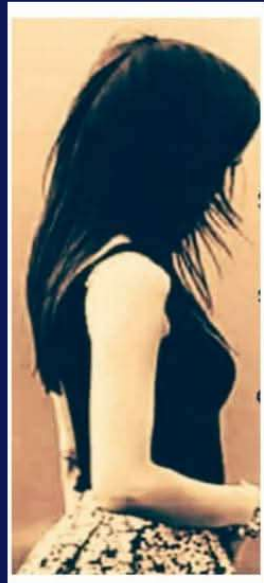
ଫୁଟି ଫୁଟି ଆସୁଅଛି ଫୁଲ;
ବାଟ ଘାଟ ଦିଶିବ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ || -୬

ଝାଡ଼ି ଝୁଡ଼ି ରଖି ଦେବି ଖାତା;
ଜୀବନର ଅକୁହା କବିତା ? -୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୨୨୦-୦୭୪୫ ହରିଶରଣମ୍

ଉପଚାର

ତୁମ୍ଭ ନେତ୍ରପାରେ
ଉଷ୍ମ ରୁମ୍ଭସାରେ
ଅଶ୍ରୁଦଳ ଧାରେ
ଦେବ କି ନ ଦେବ?
ନ ଆସ ଏ ଘରେ,
କେବେ ଥରେ ଥରେ
ଆରଣ୍ୟପଥରେ
ଦର୍ଶନ ତ ହେବ !୧

ଏଣେ ଛିନ୍ନବିତ୍ତ
ତେଣେ ଖୁନ୍ନଚିତ୍ତ
କି କରିବି ମିତ
କାହା ଉପଚାର?
ତୁମ୍ଭ ଅଶ୍ରୁପାନ
ହୃଦ ଅନୁଦାନ -
ଏହି ମୋ ନିଦାନ,
ନାହିଁ ମିଥ୍ୟାଚାର ।୨

୨୦୧୮୧୦୦୩୨୨୦୫

ଏବେ ବି ସ୍ବପନେ
ସେ ରମ୍ୟ ଲପନେ
କରେ ମୁଁ ଗୋପନେ
ନିତ୍ୟ ଦରଶନ,
ମେଦୁର କମ୍ପିତ
ବାଗୁଳ ବାଦିତ
ଶୁଣେ ସେ ଉଦ୍ଗୀତ
ସ୍ନିଗ୍ଧ ସମ୍ବୋଧନ ।୩

ଲପନ = ମୁହଁ; ମେଦୁର
କୋମଳ; ବାଗୁଳ = ଓଠ

ବିଷଣୁ ନିଶାରେ
ବିବର୍ଣ୍ଣ ଦିଶାରେ
ବିଷମ ଧୂଳାରେ
ଭାଗ୍ୟ ବିତମ୍ବନ,
ପ୍ରତି ଦିନକ୍ଷୟ
ଅତି ବିଷମୟ
ଲାଗେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
ସଦା ପ୍ରତ୍ୟାସନ୍ନ ! ୪

ଦିନକ୍ଷୟ = ସନ୍ଧ୍ୟା;

ଅସୁମାରୀ ଆଶା
ଅଦମ୍ୟ ପିପାସା
ଅସୀମ ଜିଜ୍ଞାସା
ଅପସରି ଯାଏ,
ପଦ୍ମସରୋବରେ
ଛଦ୍ମ ଆଡ଼ମ୍ବରେ
ସଦ୍ମ ନୀରବରେ
ମରି ସରି ଥାଏ ।୫

ସଦ୍ମ = ଜଳ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୯୦୮୨୯୦୩୨୨

କରୁଥିବି ଧରାବତରଣ

ଆକାଶ ତ ନୀଳ ନୁହେଁ	ସାଗର ବି ନୀଳ ନୁହେଁ ଜମା,
ନୀଳ ଖାଲି ଦେଖେ ସବୁ	ଏ ଆଖିର ଅନନ୍ତ ନୀଳିମା । ୧॥
ଅନନ୍ତ ସେ ବ୍ୟୋମ କୋଳେ	ଅତିକାୟ ଅଗ୍ନିପିଣ୍ଡ ପରି,
ଏ ଜଳ କର୍ମାବସାନେ	ଚଳିବି ମୁଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ସନ୍ତରି । ୨॥
ଅଥବା ସାଗର ଗର୍ଭେ	ନଷ୍ଟତନୁ ତରୀ ଭାଗ୍ୟ ଧରି
ତୁମ ଦୃଷ୍ଟି ଅନ୍ତରାଳେ	ହଜି ଯିବି ଚନ୍ଦ୍ରଚାନ୍ଦିକ୍ ପରି । ୩॥
ଭୁଲି ମୋତେ ଯିବ ତୁମେ	ଅବିରାମ ସମୟ ସ୍ରୋତରେ,
ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆସିବି ଫେରି	ନବୋଲ୍ଲାସେ ନବକଳେବରେ । ୪॥
ମିଥ୍ୟା-ନୀଳ ଜଳଧରେ,	ମିଥ୍ୟା ନୀଳ-ଆକାଶେ ରଞ୍ଜିମା
ନିତ୍ୟ ବଲ୍ଲୀ-ତରୁବରେ,	ଗିରି ଝର-ତୀରେ ସବୁଜିମା । ୫॥
ସବୁଜିମା ଅନ୍ତରାଳେ	ନୃତ୍ୟରତ ଜୀବନ୍ତ ଯୌବନ,
ପ୍ରତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖେଳେ.	ନବପ୍ରାଣେ ନବୀନ କମଳ । ୬॥
ସ୍ବପ୍ନଭରା ଏ ନୟନେ	ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଉଗ୍ର ଆକର୍ଷଣ,
କରୁଥିବି ଏ ଭୁବନେ	ବାରମ୍ବାର ଧରାବତରଣ । ୭॥

[ଏଥିରେ ପ୍ରଥମ ପଦଟି: ଅସିତ କବି]

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୦୧୮୦୭୨୨୧୩୨୧

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା - ୩୮

ଅଣସରେ ଯିବ ଚାଲି

ଜଳ ବିନା ନଳି ବଳ ହୀନା ହୋଇ

ଅଳପ ଥିଲା ଜୀବନ;

ପାଇ ବୃଷ୍ଟି ଜଳ ଏବେ କି ଭଞ୍ଜଳ,

ଅହରହ ଗରଜନ ॥୧॥

ଚାରି ମାସ ପରେ ସରି ଗଲେ ଥରେ

ବରଷାର ଜନ୍ମକାର,

ଗ୍ରୀଷମରେ ନଳି ଶୁଖି ଯିବ ଶୋଇ,

କରୁଥିବ ହାହାକାର ॥୨॥

ଫେରିଲେ ବରଷା ଯଥା ଏ ଦୋରସା

ମାଟିରେ ନୀରସା ବାଲି;

ମଣିଷ ସତରେ ପଣସ ପତରେ

ଅଣସରେ ଯିବ ଚାଲି ॥୩॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୭୧୨୨୧୦୧

କବି ଓ ଜନନୀ

ଶୁଣିଅଛି ମାତା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତା
କୋଟି ଯୋଗ୍ୟ ସୈନ୍ୟ ଗଢ଼େ
କୋଟି ଯୋଗ୍ୟା ମିଳି କବିଟେ ସେଭଳି
ଗଢ଼ନ୍ତୁ ଦେଖିବା ଥରେ ।
କେବେ ଶୁଣା ନାହିଁ ଗଢ଼ିଛି କେ କାହିଁ
କବି ଏକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣେ
ଅନ୍ୟ ପାଠ ପଢ଼ି କବିତ୍ୱଚାତୁରୀ-
ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ର ନାହିଁ କେଣେ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202602120259

ଆରମ୍ଭେ ଅତିଭକ୍ତି, ଅକସ୍ମାତ୍ ହୁକୁମାତି -
ଆଗେ ବି ଦେଖୁଛି ଏ ରୀତି ଗୋ;
ଜାଣେ ମୁଁ ତାହା ପରେ ଘଟେ ଯା ମହା ପରେ
ସେ ଲାଗି ଭକତିକି ଭୀତି ଗୋ;
ମୋ ଭଗ୍ନୀଭାଇ !
ଅତି ଭକତି ମୋ ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୨୦୭୧୩୨୧୪୫

ଅଦିନିଆଁ ପତ୍ରଝଡ଼ା

ତୁମେ ଗଲା ପରେ ଶୁଖା ଝଟାପଡ଼େ
ଅନଳେ ଛୁଟିଲା ଝୁଲ
ସଦନେ ଆସିଲେ ନୟନେ ଦେଖୁବ
ଉପବନେ ଝରାପୁଲ ।
ମୋ ଘର ପଛରେ ଦେଖୁବ ଗଛରେ
ଅଦିନିଆଁ ପତ୍ରଝଡ଼ା
ବଚନ ତ ଦେଲ ଦର୍ଶନ ନ ଦେଲ -
ମିଛ ସବୁ ଭଙ୍ଗାଗଢ଼ା ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202602191838

କବିତା: ଅଦୂରଦର୍ଶୀ

ମନୁଷ୍ୟ ଭାଳେ କି ଥିଲା ଅତୀତ
କି ଲାଗି ଏବେ ସବୁ ଅନ୍ଧକାରେ ।
ଭବିଷ୍ୟକାଳେ ସବୁ ସଂଗୃହୀତ
କିଏ ତ ନିଶ୍ଚେ କରିବେ ରସାରେ ॥1॥
(ଛନ୍ଦ: ଉପେନ୍ଦ୍ରବିଜ୍ଞା ଜତଜା ଗୟାଗ୍ଗମ୍)

ସେ ଭାବ ଯେବେ ଥିବ ଦୋଷହୀନ,
କିମ୍ପା ନର କୁନ୍ଦିତ ଆଜି ମଧ୍ୟ?
ତେବେ କି ଅଭ୍ୟାସରୁ ଏ ମନୁଷ୍ୟ
ଦୁଃଖୀ ବୃଥାରେ ସୁଖ ଆଇ ଲବ୍ଧ ॥2॥
(ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବିଜ୍ଞା, ଚୌ ଜଗୌ ଗଃ)

L Kabi

202211291129

अवितथं नृजौ भृजौ जलौ गु ॥ 8.14
ଅବିତଥଂ ନୃଜୌ ଭୃଜୌ ଜ୍ଲୌ ଗ୍ ॥ 8.14

ନୃଜୌ ଭୃଜୌ ଜ୍ଲୌ ଗ୍ - ଯେଉଁ ଛନ୍ଦର ଚାରି
ପାଦ ଯାକରେ ନଗଣ ଜଗଣ ପରେ ଭଗଣ ଦୁଇ ଜଗଣ
ଓ ଲଘୁ ଗୁରୁ (III ISI SII ISI ISI IS) ଏହି କ୍ରମରେ
17 ବର୍ଣ୍ଣ ଥାଏ ଅବିତଥଂ - ତାହା ଅବିତଥ ଛନ୍ଦ ।

ଉଦାହରଣ:

ମୁକୁଳିତ-ମଞ୍ଜରୀ
ବିଲୁଳିତ ଚଞ୍ଚରୀ
ପରିଣତ-ଯାମିନୀ
ଅନୁମତ-ମାନିନୀ

ସୁରଭିସିକ୍ତ ତୁଷାରକଣା
ହରିତ ଶଷ୍ପ ଭରା ଅଗଣା ।
ବିମଳ-ଚନ୍ଦ୍ରସୁଧା ବିତରେ
ରିଧମଦଗ୍ଧ ଦଶା ଭିତରେ ॥

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ଚଞ୍ଚରୀ= ଭ୍ରମର; ହରିତ,= ସବୁଜ; ଶଷ୍ପ=
କୋମଳ ଘାସ; ପରିଣତ= ବଢି ଯାଇଥିବା;
ଅନୁମତ= ସ୍ୱୀକୃତ; ରିଧମ= ପ୍ରେମ; ଦଶା=
ମନ, mind;

କବିତା: ଅନୁର୍ଜାଲେ ପ୍ରେମ ଛନ୍ଦ id: 14/10097
ବର୍ଣ୍ଣ/ବର୍ଣ୍ଣ: 222/2•11/121/112 + 21 ଯତି: 4, 10

ଅନୁର୍ଜାଲେ ଘଟିଥିଲା ପ୍ରଥମ ସଂସକୃତି
ଚିତ୍ରାଳାପେ କିଛିଦିନେ ଜନମିଲା ପ୍ରୀତି ।
ଏକାସାଙ୍ଗେ ପୁଣି ଦୁହେଁ ରହିଥିଲେ କାହିଁ
କାହା ଚିହ୍ନା ଯହିଁ କିଏ ନ ପଶିବେ ଯାଇ । 1

ସଂସକୃତି= intro; ଚିତ୍ରାଳାପ= video chat;

ବେନିଙ୍କ ଜ୍ଞା- ତି ଶୁଣି ତା ମିଳିଣ ଏକତ୍ର,
ନେଲେ ନିଷ୍ଠ- ଶି କରିବେ ପରିଣୟେ ଯୁକ୍ତ ।
ଓଡ୍ରା କନ୍ୟା ବସିଥିଲା ବଦନ ରଙ୍ଗାଇ
ରାଜସ୍ଥାନୀ ବର ରଥେ ପୟର ଲମ୍ବାଇ । 2

ପରିଣୟ= mrg; ଓଡ୍ର= odia, f. ଓଡ୍ରା;

ଚୀହ୍ନାରେ ଗ- ଜିଁ ଉଠିଲା କଟୁ ତିଜେ ବାଦ୍ୟ,
ହୃଦ୍ଘାତେ ପୀ- ତିତ ଥିଲା ବରପିତା ମଧ୍ୟ ।
କନ୍ୟାପାର୍ଶ୍ଵୀ ନ ଶୁଣିଲେ ବରକଥା କେହି ।
ସେ ବାଦ୍ୟେ ବୃ- ଇତି ମଲା ପୁଅବିଭା ପାଇଁ । 3

ତିଜେ= DJ; ହୃଦ୍ଘାତ= heart stroke;

ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତୀ- ଙ୍ଗ ସହ ସେ ଶବ ଗଲା ଫେରି
ଅତ୍ୟାକ୍ରନ୍ଦେ ରତ୍ନମତୀ ବିକଳରେ ଭାରି ।
ଆବେ ଆଦୌ ଘଟୁନି ସେ ଚିଠି ଦିଆ ଦେଇ
ପତ୍ରାଚାରା- ଜୁଣ ପିଲା କରିଥିଲା ଯାଇ । 4

ଆକ୍ରନ୍ଦ= weeping; ରତ୍ନମତୀ=

marriageable girl; ଅଜୁଣ= block;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202208272240

-ଅନୁର୍ବିଷ୍ଣୁ: କବିତା-

ଯେତେ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନୀ ହୁଅ,
କଳା ମାତ୍ର କାବ୍ୟଲେଖା
କବିତା ବିରଳା କଳା
ସବୁଥିରେ ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ର

ଯେତେ ତୁମେ ପଢ଼ିଥାଅ ପାଠ,
ଅଳ୍ପ ପାଠ, ବେଶି ଲାଗେ ଶାଠ ।
କେହି ଯାହା ପାରେ ନା ଶିଖାଇ,
ଥାଏ ସିନା, କବିତାରେ ନାହିଁ ॥ 1

କବିତା ଲେଖିବା ପାଇଁ
ଅଙ୍ଗେ ନିଭାଇବ ସବୁ,
କବି ତୁମେ ହେବ ଯଦି
ଆସିଗଲେ ପୁଣ୍ୟହୀନ

ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ବେଶି ଅଭିଜ୍ଞତା,
ସେତେ ଆୟୁ ଦେଇ ନାହିଁ କର୍ତ୍ତା ।
ଜ୍ଞାନ ଛାଡ଼ି ଭାବରାଜ୍ୟେ ଥାଅ,
ଭାବ, ତାକୁ ଫୋପାଡ଼ି ପକାଅ ॥2

ବାଛି ବାଛି ଲେଖୁ ଯାଅ
କବିପଦ, ମାନ, ଧନ,
କାମନା ପଛରେ ଗଲେ
କାମୀ କିନ୍ତୁ କାମୀ ରହେ,

ହିତକର ପ୍ରାପ୍ତ ଯେ ଭାବନା,
ମିଳୁ ବୋଲି ନ ରଖ କାମନା ।
କାମୀ ମଧ୍ୟେ ଗଣା ହେବ ଭାଇ
ସାତ ଜନ୍ମେ କବି ହୁଏ ନାହିଁ ॥6

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅନ୍ଧତ୍ୱର ପରିଚୟ

ଯେ ଗଣିବ ଜାତି ସେ ଖାଇବ ଲାଥୁ ତୁମେ କହୁ ଥିଲ କାଲି

ଏବେ ତୁମ୍ଭ ପତି ପରଶୁବେ ଜାତି ତୁମେ ହିଁ ମାରିବ ତାଲି ।

ବନ୍ଧା ରଖୁ ଚିତ୍ତ କରୁ ଥାଅ ନିତ୍ୟ ବିପରୀତ ଅଭିନୟ

ଯେ ଅଛ ଅଜ୍ଞାନ ଏହି ମାତ୍ର ଜାଣ ଅନ୍ଧତ୍ୱକୁପରିଚୟ ॥

LK 20250504

ଅଲିଭା ଦୀପ

ଛୋଟିଆ ଏ ଦୀପ କାର
ଲିଭି ଲିଭି ନିଆଁ ତାର

କିଏ ସେ ଥିଲା ଜଳାଇ
ଆଜି ଯିଏ ଲିଭି ନାହିଁ ॥1

ଜଳୁଛି ସେ ଶକ୍ତିମତେ
ଲିଭେ ନାହିଁ ଚକ୍ରବାତେ

ବହୁଦୂର ଅସ୍ତ୍ରାଚଳେ
ଲିଭେ ନାହିଁ ବର୍ଷାଜଳେ ॥2

ଅସୁନ୍ଦାର ଅସ୍ତ୍ରାଚଳେ
ପ୍ରେମଦୀପ କେଉଁକାଳେ

ଜଳି ଚାଲେ ଧୀର ଥାଇ
ଆପଦକୁ ଡରି ନାହିଁ ॥ 3

ସେ ଜାଣେ ହୁତାଶ ଯେବେ
ସେ ଧାସରେ ନାଶ ଯିବେ

ବିସର୍ଜିବେ ଅଗ୍ନିକଣ
ଅସୁନ୍ଦାସେବିତଗଣ ॥ 4

ସବୁ ଜାଣି ଶାନ୍ତ ଥାଏ
ଲିଭି ଲିଭି ଆଜି ଯାଏ

ମନ ତିଳେ ଦବି ନାହିଁ
ଅଲିଭା ସେ ଲିଭି ନାହିଁ ॥

LKabi

202504301226

ଗୀତା

ଅନ୍ନରେ ପୋଷିତ ପ୍ରାଣୀ

ଅନ୍ନ ପର୍ଜନ୍ୟଜନ୍ନିତ

ଯଜ୍ଞଜନ୍ନିତ ପର୍ଜନ୍ୟ

ଯଜ୍ଞ ବେଦର ବର୍ଣ୍ଣିତ ।3.14

ବେଦବକ୍ତ୍ରା ସ୍ୱୟଂ ବ୍ରହ୍ମା

ବ୍ରହ୍ମା ଅକ୍ଷରଚତୁରା

ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବସ୍ଥଳେ ତେଶୁ

ନିତ୍ୟ ଯଜ୍ଞେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ।3.15

ପର୍ଜନ୍ୟ= ବର୍ଷା; ଅକ୍ଷରଚ୍ଚ= ପରମାତ୍ମା;

ବିନୀତ: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

. ଅପାଶୋରା ପ୍ରେମ

ନିଶ୍ଚେ ଥିବ ମନେ
ହୃଦ ନିକେତନେ
ଆଦରଯତନେ
ସିଂହାସନେ ମୋତେ ରଖି
ହସି ହସାଇଲ,
କଥା ଦେଇଥିଲ
ଥିବ ଚିରକାଳ
ସାଜି ଗଳାମାଳ, ସଖି !

ନିକେତନ= **TEMPLE,**
HOUSE

ତୃଷିତ ଅଧରେ
ସେ କଥା ପଦରେ,
ତା ମଧୁଛନ୍ଦରେ
ଜନପଦ ହେଲା ତୋରା,
ପର୍ବତଗୁହରେ
ସରିତ ସୁଅରେ
ମଥୁତ ମୁହଁରେ
ଲୁହ ଥିଲା ଅପାଶୋରା ।୨

ଗୁହ= **REARED IN A**
SECRET PLACE
ଜନପଦ= **COUNTRY**
ସରିତ୍= **RIVER**

ନାନା ପ୍ରତିକାର
ମତି ଅତି ଭାର
ନାସ୍ତି-ଅଙ୍ଗୀକାର
ରାତି ଅଭିସାର କରି,
ଗହନ କାନନେ
ଆସନ୍ନ ଆନନେ
ସାଦିତ ନୟନେ
ସାଜିଥିଲ ଅନୁଚରୀ ।୩

ନାସ୍ତି= **REFUSAL**
ଅଙ୍ଗୀକାର= **AGREEING**
ଆସନ୍ନ= **OCCUPIED**
ସାଦିତ= **DEPRESSED**

ସଉଧ ଦୁଟିଲା
ବଉଦ ଘୋଟିଲା
ଆପଦ ଝାଙ୍କିଲା
ଶ୍ଵାପଦ ଭୁକିଲା ବେଜେ,
ଅତି ସରଳରେ
କହି ଗଲ ଥରେ
ଦୁମେ ଅସଲରେ
ନଥିଲ ମୋ' କେବେହେଲେ ।୪

ଶ୍ଵାପଦ= **DOG**

କାବ୍ୟପୁରୁଷ ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅପୂର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରତିଜ୍ଞା

ବନେ ଜାତ ଶାଖାପ୍ରଶାପ୍ରଶାଧୂକାରୀ
ମହଜ୍ଜାୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ମନସ୍ତାପହାରୀ ।
ତୁମେ ଜୀବକଣ୍ଠେ ଶୁଣ ପ୍ରେମବାଣୀ
ତୁମେ ସର୍ବସାକ୍ଷୀ ସଦା ମୌନଧାରୀ ॥ 1

ତୁମେ ଜାଣ ଯେବେ ମନେ ପ୍ରେମ ଜାଗେ
ପ୍ରିୟା କି ପ୍ରକାରେ ଅଭୀଷ୍ଟାଙ୍ଗ ମାଗେ ।
କି ଭାବେ ଚଳେ ଚଞ୍ଚଳା ପାଶ କାମୀ
କିଆଁ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଯାମ୍ୟା ଝରାସ୍ୱପ୍ନ ଲାଗେ ॥ 2

ତୁମେ ଦେଖୁଛ ବ୍ୟସ୍ତତା ତୁମ୍ଭ ଛାୟେ
ଗଲେ ଭିନ୍ନ ମାର୍ଗେ ଦିନେ ବେନି କାୟେ ।
ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଥିଲା ଭେଟିବେ ଶୀଘ୍ର ଆସି
ଯଥା ଶୀଘ୍ର ହେଲେ ନବା ପୌର୍ଣ୍ଣମୀସୀ ॥ 3

ପ୍ରତିଜ୍ଞାନୁସାରେ ପ୍ରିୟା ନିତ୍ୟ ଆସେ
ସ୍ଥିରା ତୁମ୍ଭ ମୂଳେ ରହେ ହା ହୁତାସେ ।
ନ ଆସେ ଅଭୀଷ୍ଟ ପ୍ରିୟ ପ୍ରେମପାତ୍ର
କି ତା ପ୍ରେମବାଣୀ ଶୁଭେ ନା ବତାସେ ॥ 4

ତୁମେ କ୍ଳେଶନାଶୀ ଅରେ ତାର ଦୁଃଖ
ଝରାପତ୍ରଗାରେ ନିଅ ପ୍ରେୟ ପାଶ ।
ଭରି ପ୍ରେମଭାଷା ମଧୁପ୍ରେମଧାରୀ
ପ୍ରବନ୍ଧେ ରଖୁ ସ୍ୱାଦସଂବାଦ ଲେଖ ॥ 5

ସତ୍ରୁ= ଅରଣ୍ୟ; ଅଭୀଷ୍ଟ+ ଅଙ୍ଗ= ବାଞ୍ଛିତ
ପୁରୁଷର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ; ଚଞ୍ଚଳା= ପ୍ରେମିକା;
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା-ଯାମ୍ୟା= ଜହ୍ନରାତି; ପ୍ରେୟ= ପ୍ରେମିକ;
ଲେଖ= ସଂରଚନା;

ଛନ୍ଦ: ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତମ୍ ଯୁଗଣ× 40

ISS ISS ISS ISS

by LKabi 202509301858

ଅବଳା

ଛନ୍ଦ: **ତୋକକ** 112×4

ଅବଳାର ଗଳାର କଳା ବିରଳା
ପୁଣି ନେତ୍ର କି ଚିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ଭଲ ।
କରକଙ୍କଣନିକୁଣ କଣ୍ଠ ଭରେ
ମୁଖଲୋକନ ଲେଖନ ଶୋକ ହରେ ॥1॥

ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ଅଞ୍ଚଳ ଅଞ୍ଚନରେ
ସ୍ଥିତି-ଧାବନ ପାବନ ଗାନ ଝରେ ।
ପଦପାତନ ତାନ ବିତାନ ତଳେ
ଅବଳାର ବିଳାସନ ଲଗ୍ନ ଚଳେ ॥2॥

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ଲୋକନ ଲେଖନ= seeing, writing; ଅଞ୍ଚନ=
act of curving; ସ୍ଥିତି-ଧାବନ= stopping &
proceeding! ଅବଳା= earth; ବିଳାସନ=
casual romantic relationship;

L. Kabi 2024O9O10901

ଅବୁଝା ଅବୋଲକରା

କୁଟୁରାନୟନୀ କୁକୁତାଗମନୀ

ବୁକୁରା କାଗଜ ଧାରୀ,

କେତେ ଲେଖୁଅଛ ପ୍ରେମର ପାବଛ

ସ୍ୟାହି ଦେଉଅଛ ସାରି ! ୧

ରାତିକେ କାହାଣେ ପାହାଡ ପ୍ରମାଣେ

ବରଷ ବରଷ ଧରି,

କି ଧାରାବାହିକ ନାହିଁ ତା ନାବିକ,

ନଥିଲା ଦରିଆ ତରୀ । ୨

କଲମ କାମୁଡି କାନ୍ଦୁ ରାମୁଡି

କ୍ଷତଚିହ୍ନ ଗଲା ଚରି

ମୋବାଇଲ୍.ମୁକୁରେ ନିରେଖୁ ବୁକୁରେ

କି ଛବି ରଖୁଛ ଭରି ? ୩

ବୁଝାଇ କହନ୍ତି - କି ସବୁ ଲେଖନ୍ତି

ନ ଲେଖନ୍ତି - ପରମ୍ପରା,

କିଆଁ କେ କହିବ, ଦି ପଦ ଶୁଣିବ

ଅବୁଝା ଅବୋଲକରା ! ୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୮୨୩୪୨

ଅବୁଝା ମନର ଚିଠି

(“ତୁକୁରା କାଗଜ: ଭାଗ-୨”ରୁ)

ଅବୁଝା ମନଟା ମୋର	ବଡ଼ ଅମାନିଆ;	
କରିବ କି ମୋ ସାଥରେ	ମନ ଦିଆ ନିଆ ॥	-୧୪
ଜାଳି ନାହିଁ ଯେଉଁ ବୀପ	ମୁଁ ତାର ସଳିତା;	
ତୁମ ପାଣ୍ଡୁଲିପିରେ	ମୁଁ ଅଭିମାନ କରିବା ॥	-୧୫
ନିଦୁଆ ଆଖିରେ ତୁମ	ଖୋଜିଲା ପ୍ରେମିକା;	
ଶୋଇ ଗଲେ ମୁଁ ତୁମର	ସପନ ନାହିଁକା ॥	-୧୬
କରିବ କି ମୋତେ ତୁମ	ବଗିଚାରେ ଫୁଲ ?	
ମୋତେ ନେଇ ସଜାଇବ	ତୁମ ପୂଜା ଥାଳ ?	-୧୭
ପ୍ରେମ କଲେ ଯୁଗେଯୁଗେ	ସଜିବ ବ ଲରା;	
ଠିକଣା ଟା ମନେ ରଖି	ଚିଠି ଦେବ ଚିରି ॥	-୧୮
କ୍ରମଶଃ ଲଲାଟେ ଯୁକ୍ତି		
୨୦୧୬୧୨୨୮-୧୩୧୦		

ଅବୋଲକରାର ସନେଟ୍ ଲେଖା

ପଢି ନାହିଁ ପାଠ,
ପଡି ଉଠି ଝୁଣ୍ଟି
ଚାଲିଛି ସନେଟ୍,
କାହୁଁଥିରେ ଲୋଟି

ଶିଖୁନି ସେ ଚାଟ
ଦାନ୍ତକୁ ନିକୁଟି
ଲେଖୁଛି ଫନେଟ୍
ଲୁଗାପଟା ଝୋଟି,

ଖତି କି ସିଲଟ ଧରା;
ଢିଙ୍କିଶାଳେ କୁଟି ଚୁନା,
ଅଝଟ ଅବୋଲକରା
କଣ୍ଠୀ ଦିଶେ, ନାହିଁ ସୁନା ।

ନାହିଁ ଅଭିଧାନ,
କଲମଟେ ଧରି
ଭାବ ପ୍ରକାଶନ
“ମଳୟ ବହିଲା,

ଛନ୍ଦ, ଯତି ଜ୍ଞାନ,
ଅନ୍ଧାରୀ କୋଠରୀ
ହୁଏ ଖୁନ୍ ଭିନ୍ନ,
ଆଶୟ ଦହିଲା,

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର, ରେଖାଙ୍କନ;
ଆବୋରି ଲେଖୁଛି ଗୀତ
ବ୍ୟଙ୍ଗ ରହେ କାବ୍ୟଧନ
ସହି ମୋ ରହିଲାନି ତ” ।

ନାହିଁ କେ ସ୍ଵଜନ,
ରହିଲେ ପଖାଳ
ସକାଳେ ବ୍ୟଞ୍ଜନ,
କ୍ଳିଷ୍ଟ ଏ କବିତା,

ଅରକେ ନିର୍ଧନ
ନିଶାଏ ପ୍ରବଳ,
ବେଳେ ଜଳ-ଅନ୍ନ,
ଅନ୍ୟ କେ ଦୁହିତା

ସିଝାଏ ଦି’ ବେଳା ଅନ୍ନ;
ପାରେନା ଲେଖନୀ ଚାଲି;
ବେଳେ ରହେ ଦୁଇ ଦିନ
ଲେଖନା କହୁଛି ବାଳୀ ।

ବିଛାମନ୍ତ୍ରହୀନା
ନ ପାରିଲୁ ତୁହି,

ସାପ ଲାଞ୍ଜି କିଆଁ
ଯଦି ଅନ୍ୟ କେହି

ଧରିଲୁ ଅବୋଲବାଳା ?
କଲା ତ ତୁ କଲୁ ପାଲା !

ମୋର ଏ କବିତାରେ ସନେଟ୍‌ର କି କି ଲକ୍ଷଣ ଅଛି:

- 1- ଏଥିରେ ମୋଟ 14 ଧାତି ବା ଚରଣ ଅଛି ।
- 2- ଧାତିଗୁଡ଼ିକର ଆନ୍ତ୍ୟମିଳନ (rhyming pattern) ଏକ ସନେଟ୍ ଶୈଳୀରେ ଅଛି ଯଥା ABAB CDCD EFEF ଓ GG .

ତଥାପି ମୋର ଏ ଅବୋଲକରା କବିତା ସନେଟ୍ ନୁହେଁ କାହିଁକି ।

- 1- ଏଥିରେ ପାଦ 10 ବର୍ଣ୍ଣବିଶିଷ୍ଟ ନୁହେଁ, 20 ବର୍ଣ୍ଣରେ ଗଠିତ ।
- 2- ଏହାର ପାଦଗୁଡ଼ିକରେ ଗୋଟିଏ ଲଘୁ ପରେ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁ ବର୍ଣ୍ଣ ରହିବ ବା ଏହା କେବଳ iamb ଗୁଡ଼ିକର ସମାହାର ହେବ - ସେ ପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କିଛି ନାହିଁ । ଏହି ଚରଣଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣଶୃଙ୍ଖଳାରହିତ ଓ iambic pentameter ନୁହନ୍ତି ।
- 3- ଏ କବିତାରେ କିଛି ବିତର୍କ କି ତା ସମାଧାନ ନାହିଁ ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୭୧୦୨୮୧୨୧୭

ଅଭିଳାଷ

ଭିକ୍ଷାନୁ ଲବ୍ଧ ରସହୀନ ଥରେ କଦାଚିତ୍,
ଶଯ୍ୟା ମହୀ, ପରିଜନ ସୁଶରୀର ମାତ୍ର ।
ବସ୍ତ୍ରାର୍ଥ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଶତଖଣ୍ଡ ମଳୀନ କନ୍ଥା,
ହା ହା ତଥାପି ଅଭିଳାଷ ନ ଛାଡ଼ି ଯାନ୍ତି ॥ 19

- ଭର୍ତୃହରି, ଅନୁବାଦ:

Lalatendu Kabi 202311202020

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତୁତିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

SSI SII ISI ISI SS

ମୂଳ ଲେଖା:--

भिक्षासनं तदपि नीरसमेकवारं
शय्या च भूः परिजनो निजदेहमात्रं ।
वस्त्रं च जीर्णशतखण्डमलीनकन्था
हा हा तथाऽपि विषया न परित्यजन्ति ॥ 19

- भर्तृहरि

ଅଭୁଲ ରାତିର ଛାତି

(ଉତ୍ତମ ଉପମାମୟ ଆଧୁନିକ କବିତାଟିଏ)

ଦୁମ୍ବୁ ଦୁମ୍ବୁ ବିଧା ମାରି
ବୁଲୁଥିଲେ କବିନାରୀ

ରାତିର ଛାତିରେ
କବିତାହାତୀରେ ॥୧

ଖୋଜୁଥିଲେ ଅନ୍ଧକାରେ
ଭରିଥିଲା ନାସିକାରେ

ଶବ୍ଦରୂପ ପେଟା,
ଘିଅ ମେଞ୍ଚାମେଞ୍ଚା ॥୨

ଝରୁଥିଲା ଟକା ଟକ୍
ଅରୁଥିଲା ଠକ୍ ଠକ୍

ଲୁହପ୍ରସ୍ରବଣ
ପର୍ବତରାବଣ ॥୩

କବୟିତ୍ରୀ ହାତେ ଧରି
ଭାଙ୍ଗୁଥିଲେ ଠେସି କରି

କ୍ରୋଧଶିଳପୁଆ,
ସ୍ମୃତିରୂପ ଗୁଆ ॥୪

ତାଏରୀଶାବଳ କୁଟି
ଖୋଜୁଥିଲେ ଦୁଃଖରୁଟି

ଅତୀତମାଟିରେ
ହୃଦୟଘାଟୀରେ ॥୫

ଏହି ବେଳେ ଆସିଗଲା
କବିତା ଲେଖାକୁ କଲା

ପାକିସ୍ତାନ-ପ୍ରଭାତ,
କୋଳାହଳ-ଘାତ ॥୬

କବିତାର ଭାଗ୍ୟ-ଶେଷ
କବିତା ହେଲା ଅସଜ,

ଗଲା ଛିଣ୍ଡି ଛାଣ୍ଡି,
ଆବର୍ଜନା କାଣ୍ଡି ॥୭

କିନ୍ତୁ ଗୀତଲେଖା ନିଶା
ଲେଖୁଛନ୍ତି ବାରମିଶା

ଛାଡ଼ୁ ନାହିଁ ଜମା
ଉତ୍ତମ ଉପମା ॥୮

ଉପମାସମ୍ଭାର-ହାର
ଆଧୁନିକ-କବିତାର

ଭାରି ଭାବମୟ
ଧାରାପରିଚୟ ॥ ୯

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୨୧୦୧୦୭୧୮୫୦

କବିତା: ଅମ୍ବରେ ପ୍ରେମବର୍ଷା

ଛନ୍ଦ: ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତନ 122x4

ଖସେ ବୃଷ୍ଟିଧାରା ଲସେ ସୂର୍ଯ୍ୟପୁତ୍ରୀ
ତବ ପ୍ରେମଭାଷେ ତ୍ରସେ ପ୍ରେମସୁତ୍ରୀ ।
ତୁମେ ତୃପ୍ତନେତ୍ରେ ସ୍ୱଭାବପ୍ରପନ୍ନା
ତୁମେ ଅସ୍ତରାଗେ ସଦା ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣା ॥1॥

ତୁମେ ଉନ୍ମୁତା ବୈଷମେ ଦୀପ୍ତି ସାରା
ତୁମେ ପୁଷ୍ପିତାଗ୍ରା ଦ୍ୱିଧା ସାମ୍ୟଧାରା ।
ତୁମେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତା ସମେ ପୂଜ୍ୟପୂଜା
ତୁମେ ଛନ୍ଦ ମଧ୍ୟେ ଅଳଙ୍କାର ସଜ୍ଜା ॥2॥

ସୂର୍ଯ୍ୟପୁତ୍ରୀ= ବିଭୁଳି; ତ୍ରସ= ଭକ୍ତଶ୍ଳା; ସ୍ୱଭାବପ୍ରପନ୍ନା=
ସୁଗୁଣସମ୍ପନ୍ନା; ଅସ୍ତରାଗ= ଅସ୍ତ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟର ରଙ୍ଗ; ଉନ୍ମୁତା=
ବିଷମ ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ; ପୁଷ୍ପିତାଗ୍ରା= ଅର୍ଦ୍ଧସମ
ଛନ୍ଦୋବିଶେଷ; ଦ୍ୱିଧା= ଉଭୟ ଭାଗରେ; ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତା=
ସମଛନ୍ଦୋବିଶେଷ;

L. Kabi 202408290445

ଅରୁଣୋଦୟ

ଝରିଲା ଅରୁଣ ରଚିଲା ତରୁଣ
କବିତା କରୁଣ ସ୍ୱରେ
ସେ ଗୀତ ଶ୍ରବଣେ ଦୁଃଖୀନୀନୟନେ
ଛୁଟିଲା ନେତ୍ରଜ ଖରେ ।
ଦୂରେ ବିରହିଣୀ ଲଟକା ପକ୍ଷିଣୀ
ଟଙ୍କନୀକି କରି ସାକ୍ଷୀ
ସୁରି ତା ଅତୀତ ପ୍ରୀତିର ସଙ୍ଗୀତ
ମୁଦିଲା କୁନ୍ଦିତ-ଆଖି ॥

ନେତ୍ରଜ = ଲୁହ; ଲଟଭା = ସୁନ୍ଦରୀ; ଟଙ୍କନୀ =
ଢିଢିଟିଟି; କ୍ରନ୍ଦିତ = କାନ୍ଦକାନ୍ଦ;

ଲଲାଟୁକ୍ଷୁ ଚାରି 2025-08-08/12:12

ଅର୍ଥସ୍ଥିତି

(ଛନ୍ଦ ବସନ୍ତୁତିଳକା, ତବଜା ଜଗୌ ଗଃ)

ପାଷାଣ ମୂର୍ଖ ମନରେ ଉଠିଲାଣି ଚିନ୍ତା —

ଷଣ୍ଢ ଲଣ୍ଠ କର ସଂଗ୍ରହ ସାମୁବନ୍ଧ ।

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଲାଭ ମିଳି ପାରିବ ଲଣ୍ଠ ପଣ୍ୟ

ଅର୍ଥସ୍ଥିତି ପ୍ରଚୁର ଉନ୍ନତ ହେବ ବାଧ ॥

ସାମୁବନ୍ଧ = ନିରନ୍ତର, uninterrupted;

by **LKabi 202502280848**

ଅର୍ଥାତ୍ —

ପଶୁବିଷ୍ଣୁ ଓ ଅର୍ଥନୀତି (ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ଚୋପା)

ହେଉ ସେ ଗାଈ କି ଷଣ୍ଢ ଛେଳି କି କୁକୁର ଲଣ୍ଠ

କହିଛି ମୂର୍ଖ ପାଷାଣ ରଖ ତା ବିଷ୍ଣୁ;

ସେଥିରେ ପ୍ରବଳ ଲାଭ ହରିବ ସବୁ ଅଭାବ

ଅର୍ଥନୀତି ତହୁଁ ନେବ ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠା

ପଶୁ ରହେ ହଗାଅ ଖାଲି,

ରଖ ମଲା ଗୋରୁ, ପଛେ ନ ପାରୁ ଚାଲି ॥

Lalatendu Kabi 202202250015

(ଏହି ଲେଖ ଏକ “ମଜି ବାଟ” କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଦତ୍ତ

ହିତୋପଦେଶର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟର ଏକ ଦ୍ୟୋତକ ମାତ୍ର

।)

ଅର୍ଦ୍ଧକବିଶାଳା !

ଭାଗ୍ୟେଥୁଲେ ସାଧନାରୁ
କବି ହେଉଯିବି,

ଅର୍ଦ୍ଧକବି ସାଜି କହ

କିଲାଭ ପାଇବି ? ୧

ଏକପଦୀ ଅର୍ଦ୍ଧପଦୀ

ଏକାକ୍ଷରୀ ମାଳା

ସରଜି କରିବି ଘର

ଅର୍ଦ୍ଧକବିଶାଳା ? ୨

ପାରିଲେ ଲେଖିବି ପୂର୍ଣ୍ଣ

କବିତା ଗୋଟିଏ,

ତୁମ୍ଭେ ନାହିଁ ଅର୍ଦ୍ଧ-କବି

ହେବାରେ ଟିକିଏ । ୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦x୧୧x୨୦୧୯

ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱ-ତାରା-ରବି-ପଦ୍ମକେତୁ-
ପାତାଳ-ପୃଥ୍ୱୀ-ସୁରସଦ୍ଧ ଦେଶେ ।
ଦୈତ୍ୟାମର-ସ୍ତ୍ରୀଧବ-ପୂଜ୍ୟ ଦେବ
ତୋ ଶ୍ରୀପଦେ ଅର୍ପିଲି ଚିତ୍ତରାଗ ॥୧॥

ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱ= ଚନ୍ଦ୍ର; ପଦ୍ମକେତୁ= ଧୂମକେତୁ;
ସୁରସଦ୍ଧ= ସ୍ୱର୍ଗ; ଅମର= ଦେବ; ସ୍ତ୍ରୀଧବ=
ମନୁଷ୍ୟ; ଚିତ୍ତରାଗ= କାମନା;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ
221/221/121+22

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 282418271729

ଅଲିଭା ଦୀପ

ଛୋଟିଆ ଏ ଦୀପ କାର
ଲିଭି ଲିଭି ନିଆଁ ତାର

କିଏ ସେ ଥିଲା ଜଳାଇ
ଆଜି ଯିଏ ଲିଭି କାହିଁ ॥1

ଜଳୁଛି ସେ ଶକ୍ତିମତେ
ଲିଭେ ନାହିଁ ଚକ୍ରବାତେ

ବହୁଦୂର ଅସ୍ତ୍ରାଚଳେ
ଲିଭେ ନାହିଁ ବର୍ଷାଜଳେ ॥2

ଅସୁନ୍ଦାର ଅସ୍ତ୍ରାଚଳେ
ପ୍ରେମଦୀପ କେଉଁକାଳେ

ଜଳି ଚାଲେ ଧୀର ଆଇ
ଆପଦକୁ ଡରି ନାହିଁ ॥ 3

ସେ ଜାଣେ ହୁତାଶ ଯେବେ
ସେ ଧାସରେ ନାଶ ଯିବେ

ବିସର୍ଜିବେ ଅଗ୍ନିକଣ
ଅସୁନ୍ଦାସେବିତଗଣ ॥ 4

ସବୁ ଜାଣି ଶାନ୍ତୁ ଥାଏ
ଲିଭି ଲିଭି ଆଜି ଯାଏ

ମନ ତିଳେ ଦବି ନାହିଁ
ଅଲିଭା ସେ ଲିଭି ନାହିଁ ॥

LKabi

202504301226

ଅଲିଭା ଦୀପ

ମୋତେ ଯଦି କେବେ
ଅଲିଭା ଦୀପଟେ
ଅମରୀ ଗଛଟେ
ଫୁଟୁ ଥିବ ଫୁଲ

ତାଜି ଥିବୁ ତୋର ଘରେ
ଜଳାଇ ଆସିବି ଅରେ ।
ପୋତିଦେବି ଘର ପାଖେ
ଦେଖୁ ଥିବୁ ମଲା ଯାକେ **॥1॥**

ଅସରା କବିତା
ନାହିଁ ନାହିଁ କହି
ଏ ଜୀବନେ କେବେ
ଝୁରି ଝୁରି ତୋର

ଖାତା ମୋ ଆସିବି ଛାଡ଼ି
ପଢୁ ଥିବୁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ।
ମୋତେ ନ ପାରିବୁ ଭୁଲି
ଆଖି ଯାଉଥିବ ଫୁଲି **॥2॥**

ପଚାରିବେ ଜନେ
କହି ନ ପାରିବୁ
ତୋତେ ଦେଖୁ ଜନେ
ନଗରେ ଡଗରେ

କି ହେଲା କି ହେଲା ବୋଲି
ମନକଥା ମୁହଁ ଖୋଲି ।
ହେଉଥିବେ ଠରା ଠରି
ଚାଲୁଥିବୁ ଡରି ଡରି **॥3॥**

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202584151431

ଏ ମାର୍ଗରେ ତୁମରି ଦୃଶ୍ଟି ବିନ୍ଦୁ ସାରା
ନିଶ୍ଚେ ପୁଟାଇବ ଦିନେ ପୁଲ ଜାତି ଜାତି ।
କେବେ ବୃଥା ନ ଯିବ ଶୋକର ଗୀତି ଧାରା
ସେ ପୁଷ୍ପ କମ୍ପ ପୟରେ ହରି ନେବ ତାତି ॥ 1

ଏତେ ନ କାନ୍ଦ ବିଜନେ ନଗରୀରୁ ଦୂରେ
ଏତେ ନ କାନ୍ଦୁ ପୃଥ୍ବୀ ତୁମ ଦୁଃଖଭାରେ ।
ତୋ ଦୁଃଖଚିତ୍ର ଦିଅ ବାହୁଜ ମିତ୍ର ପାଶେ
ବିଶ୍ୱସ୍ତ ସେ ମନକଥା ବୁଝିବା ସକାଶେ ॥ 2

ଦୃକ୍+ଜଳ= ଆଶ୍ୱପାଣି, ଲୁହ;

ବାହୁଜ= parrot, ଶୁଆ;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା ତତ୍ତ୍ୱଜା ଜଗୌ ଗଃ

SSI SII ISI ISI SS

LKabi 202509010139

ଅଶ୍ରୁଲେଖା

ବିପଥ ବୀଥରେ ବିହତ ପ୍ରୀତିରେ
ବେପଥୁ ଅଧୀର ବାଡେ,
ସଂଗୀତ ନିଶାରେ ଅସିତ ଦିଶାରେ
ଅଶନିର ଅଗ୍ନିପାତେ, ୧

ନିଶୀଥନୀ ଉରୁ ଭେଦି ଯେବେ ଦୂରୁ
ଝରେ କୁମୁଦିନୀ ରେଖା,
ବାଦଲ ଭିତରେ ଲୁଚି ଅନମ୍ବରେ
ଟିକି ତାରା ଦିଏ ଦେଖା; ୨

କହ ତେବେ ସାଥୀ ଲାଗିଲେ ସେ ରାତି
ପରବାସେ ଏକା ଏକା,
କେବେ କି ଚଢ଼ିଛ ସୁତିର ପାବଛ,
ପଢ଼ିଛ ତା ଅଶ୍ରୁଲେଖା ? ୩

୨୦୧୯୦୮୩୦୧୦୦୩
ଶୁଣିଛ କି ତାର ଖୁନ୍ କବିତାର
ଭିନ୍ନ ଏକ ମଧୁ ସ୍ବର?
ଦେଖୁଛ ତପତ କ୍ଳେଶିତ ଅହତ
ଲୋହିତ ଶୋଣିତ ଝର? ୪

ବିହତ= ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡିତ, ବିଦୀର୍ଘ; ବେପଥୁ= କମ୍ପିତ;
ସଂଗୀତ= ହେମାର୍ତ୍ତ; ଅହତ= (ଏବେ ସୁଦ୍ଧା) ଅକ୍ଷତ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୮୩୧୦୧୩୦

ଅସଙ୍ଗତି

ଅଙ୍ଗେଇ ପତି ସ୍ୱପଦ୍ୟ ହୁଏ ନା କେ କବି
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରୁ ଯଥା ଉଏ ନାହିଁ ରବି ।
ପୂଜିତ ହୁଏ ଗୁରୁ ଯେ ନିଜେ ଦୁର୍ଗୁରିତ
ଶୁଣାନେ କେ ପ୍ରକୃତିର ଖୋଜେ ଚାରୁଚିତ୍ର ॥ 1

ପ୍ରାସାଦ ହୁଏ ନା ଗତି ଗୋବର ଗୋଟେଇ
ଗିରି ଲଙ୍ଘି ହୁଏ ନାହିଁ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ।
ଶତ୍ରୁକୁ ହୁଏ ନା ଜିଣି ତା ପାଶେ ଆଶ୍ୱେଇ
ପାଠ ଜମା ହୁଏ ନାହିଁ ଥୁଣ୍ଡେଇ ଥୁଣ୍ଡେଇ ॥ 2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202602150111

ଅସନା ପାଣି

ଜାକୁଥୁଲି ଆମ ଅଗଣାଟାରେ ଅସନା ପାଣି;
ତାକୁ ପି'ଇ ଖେଳି ଉଠିଲା ଗୋଟେ ଲତିକା ରାଣୀ || -୧
ଲତା କୋଳେ ଫୁଟି ହସିଲା ଅପ- ରୂପା ମଞ୍ଜରୀ;
ଲତାରାଣୀ ଝିଅ ରାଜଦୁଲଣୀ ଫୁଲ-କୁମାରୀ || -୨
କଳିକା ଦେଖୁ ମୁଁ ଲେଖୁଲି ଦିନେ କବିତା ଖୁଏ;
ସେ କବିତା ପଢ଼ି ପଢ଼ିଲା ଭାଜି ବନିତାଟିଏ || -୩
ପଢ଼ି ମୋ କାହାଣୀ ଝରିଲା ତାର ନୟନ ବାରି;
ଲେଖନୀ ଏ ଭଳି ଦରଦୀ ଗୀତ-- କଲା ଗୁହାରି || -୪
ହାତ ଧରି ତାର ଦେଲି ଯେ ପୋଛି ନୟନ ନୀର;
ସକେଇ ସକେଇ ଶୋଇଲା ଥୋଇ ମୋ ପରେ ଶିର || -୫
ଘଡ଼ିକେ ଲାଜେଇ ଉଠିଲା ଯେବେ କହିଲା କାନେ --
ମୋତେ ରଖୁବ କି ନିଜର କରି ତୁମ ଜୀବନେ || -୬
ସେ ଦିନୁ ବଢ଼ିଲା ପୀରତି ହେଲା ସେ ମୋ ଦୟିତା;
ବାହା ହେଇ ଦିନେ ମୋ ଘରେ ପୁଣି ହେଲା ଯୋଷିତା || -୭
ଆଜି ସିଏ ଛାଡ଼ି ଯିବାରେ ଯେତେ ଭାଲିଲେ ନୀର,
ଅଗଣା ପଢ଼ିଛି ଟାଙ୍ଗରା, ଖାଲି ଦିଶେ ପଥର || -୮
ଗଲାଣି ବୟସ ପାରୁନି ଭାଲି ବେଶି ମୁଁ ପାଣି;
ଅଳପ ଅଳପ ଦେଇ କି ଲାଭ ହୁଏନା ଜାଣି || -୯
ସେ ଜଳେ ଉଠେନା ଲତା କି ଫୁଲ ଫୁଟେନା ଆଜି,
ଫେରେନା ମାନିନୀ ଲଳନା ମୋର ଖେଳନା ସାଜି || -୧୦

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ଶ୍ରୀ ହରିଶ୍ରୀମ୍ ୨୦୧୭୦୩୦୮-୦୪୧୫

ଅସୁୟାନଗରୀରେ ପ୍ରେମଦୀପ

ଅସୁୟା ନଗରେ ଛୋଟିଆ ଡଗରେ
 ପ୍ରେମର କୁଟୀର ତୋଳି
ମାଘୁଆ ଶୀତରେ କିଏ ତା ଭିତରେ
 ପ୍ରେମଦୀପ ଦେଲା ଜାଳି ।
 ଅଳପ ସେଥିରେ ଘିଅ,
ଲିଭି ଯିବ କାଳେ ଆସ ହେ ସକଳେ
 ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଦିଅ ।

L. Kabi

202212222222

Lalatendu Kabi VP

1m · 🌐

ଆଜି ଯେ ତୋ ପ୍ରଶଂସାରେ ଫଟାଉଛି
ଗଳା,

ତୁ ମଲେ ତୋ ନାକରେ ସେ
ଗୋଞ୍ଜିଦେବ ତୁଳା ।

ସେହି ତୁଳା ଦେଖା ଯିବ ଯେପରି
ସିଙ୍ଗାଣି

ଝରି ଶୁଖି ନାକତଳେ ଜମି ରହିଲାଣି ॥

ଆତ୍ମତ୍ୟାଗ

କାନ୍ଦ ନା କାନ୍ଦନା ପକ୍ଷୀ
ସେ ଗଲା ଦୂର ରାଇଜେ ।
ଦେଶ ଲାଗି ସିଏ ଦେଲା
ବିସର୍ଜି ପ୍ରାଣଟା ନିଜେ ॥ 1

ଟୋକା ଟୋକି କଲେ ରାଜା
ମଲେ ତୁ ସ୍ୱର୍ଗ ପାଇବୁ ।
ମାରିଲେ ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟଙ୍କୁ
ଆନନ୍ଦେ ପୁତ୍ର ପାଳିବୁ ॥ 2

ପାଳି ଦେଲେ ରଜା ସଙ୍ଗେ
ମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀବକ ପାର୍ଶଦ
ଭଣ୍ଡ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତା ମନ୍ତ୍ରେ
କରିଲା ଶୌର୍ଯ୍ୟଗଦୁଦ ॥ 3

ବୃଦ୍ଧ ମାତାପିତା ତାର
ଅଥର୍ବସ୍ଥାଶୁ ଜୀବିତ ।
ଶିଶୁ ପୁତ୍ର ତଥା ଭାର୍ଯ୍ୟା
ତାର ଯତ୍ନରୁ ବଞ୍ଚିତ ॥ 4

କହିଲେ କୋଟିଏ ଟଙ୍କା
ଦେବେ ସେ କାହିଁ ଗୋଟିଏ ।
ରଜାଙ୍କ ବଢ଼ିଲା ରାଜ୍ୟ
ଲୋଟିଲେ ଯୌବନେ କିଏ ॥ 5

ଗୁରୁଏ ପାଇଲେ ଟଙ୍କା
ମରାଇ ସମରେ ଛୁଆ ।
ହାରିଲା ପୁତ୍ରକେ କେ ବା
ସାଜିଲା ଅଣବାପୁଆ ॥ 6

ଏହି ଭାବେ ମରେ କେହି
ଟୋକା ବୀରତ୍ୱ ଦର୍ଶନେ
ଟିହାଇ ଯେ ମରାଏ ସେ
ଥାଏ ଆକଣ୍ଡ ଭୋଜନେ ॥ 7

ବାଣୀପୁତ୍ର 202303031417

କ୍ଷୁଦ୍ର ଏକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମ

ନିଜକୁ ଦେବି ଜାଲି

ବ୍ୟର୍ଥ କାହିଁ କା ସହିତ

ତୁଳନ ହେବି କାଲି ।

ଲକ୍ଷ କୋଟି ଦୀପ ସହ

କି ଅଛି ମୋର କାମ

ଆମ୍ଭଦାହଲବ୍ଧ ଫଳ

ଟିକକ ମୋର ଧର୍ମ ॥

ଛନ୍ଦ: 15/22507 ରଜନସଜ

212/121/11••1/112/121

by LKabi 2025032358

ଆଦି-ପ୍ରେମଗୀତ-କବି

ସୃଷ୍ଟି ପୁରଃସରା ପ୍ରେମ-ଗୀତ ଧାରା ରଚିଲ କେ ତୁମେ କବି ?
କେଉଁ ଭଙ୍ଗିମାରେ ବସି ଧରାଧାରେ, କି ଘେନି ପ୍ରକୃତି ଛବି ॥ ୧॥
ପ୍ରତ୍ୟୁଷେ, ଦିବସେ, ଅଥବା ପ୍ରବୋଷେ, କି ବା ଅନ୍ଧ ନିଷଦ୍ବରେ,
କେଉଁ କଣ୍ଠିକାର ଆଙ୍କିଥିଲ ଗାର କେଉଁ ପୁଣ୍ୟଭୂମି ପରେ ॥ ୨॥

କି ଛନ୍ଦ ସଂଯୋଗ କଲ ମହାଭାଗ କି ଥିଲା ତାହାର ଲୟ ।
ବିରହ ମିଳନ ପ୍ରେମ-ନିବେଦନ କି ଥିଲା ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ॥ -୩
କି ଥିଲା ଅନିଳେ ଏ ମହାମଣ୍ଡଳେ କି ଥିଲା ସାଗର ଜଳେ ।
କେଉଁ ପକ୍ଷୀ ସ୍ବନ ହରୁଥିଲା ମନ ସେ ଗୀତ ଲେଖିବା ବେଳେ ॥ -୪

ଉଦ୍ବେଳଯୌବନ ଥିଲା କି କାନନ , ପତ୍ରହୀନ ମହାରୁହ ?
ମହାନନ୍ଦେ ଭରି ଲେଖିଲ କି ଧରି ଅନ୍ତରେ ଉଛୁଳା କୋହ ॥ -୫
ଲେଖିଲ ସୈକତେ କି ବା କେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥେ ରଖିଥିଲ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ।
କିଏ ପଢ଼ି ତାକୁ ଚିରି ନିଜ ବୁକୁ କା ହାତେ ଦେଲା ସମର୍ପି ॥ -୬

ପ୍ରେମଗୀତ ଲେଖି ତୁମେ ପାଇଲ କି ପୂଜା ଅବା ରାଜଦଣ୍ଡ ?
ଭାବିଥିଲ ମନେ ପ୍ରେମଗୀତ ଦିନେ ଗାଇବ ସାରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ? -୭
ଆଜି ବିଶ୍ବ ସାରା ସେ ସଂଗୀତ ଧାରା ଶୁଭେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ବରେ ।
କାହା ପାଇଁ କିଏ ଲେଖି ସିନା ଦିଏ, କିଏସେ ତୁମକୁ ସ୍ବରେ ॥ -୮

କି ଥିଲା ରାଜ୍ୟର ଠିକଣା ତୁମର, କୁଳ ଗୋତ୍ର ପରିଚୟ ।
ଦେବୀ ପୁଣ୍ୟମୟୀ କିଏ ତୁମ ପାଇଁ କରିଲା ଗର୍ଭ ଉଦୟ ॥ -୯
ସେ ମାତୃ ଆନନ ସରାଗୀ ତୁମ୍ଭନ ଦେଇଥିଲା କେଉଁ ଶିକ୍ଷା ।
କେବେ କେଉଁପରି ସେ ନେଲା ତୁମ୍ଭର କବି-ହୃଦୟ ପରୀକ୍ଷା ॥ -୧୦
ଯିଏ ହୁଅ ପୁଣି, ଯେ ତୁମ ଜନନୀ, ମାତା ପୁତ୍ର ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ।
ତୁମ ପରମ୍ପରା ବିହ୍ବନେ ଏ ଧରା ରହିଥାନ୍ତା ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ॥ -୧୧

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

୨୦୧୭୦୫୦୪-୧୨୦୯

ଆଦିମାନବର ଅଙ୍ଗେ ନିଭା

ଆଦିମାନବକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛି
ତାହାର ଅଙ୍ଗନିଭା -
କିଏ ଶିଖାଇଲା ଖାଦ୍ୟପାନୀୟ
ରାତ୍ରି-ଅରୁଣ-ଦିବା ।
କିଏ ଲେଖିଲା ତା ଜନ୍ମଲଗ୍ନ
ବ୍ରହ୍ମ-କୁଣ୍ଡଳ-ଟୀକା
କିଏ ଟାଣିଲା ତା ଶିଳା-ତଳୁରେ
କୁନ୍ଦନ-ଯବନିକା ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

2025

ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ (୧)

ତଡ଼ିତ୍-ଖଟିତ ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼
 ବର୍ଷାମୁଖର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ଟପ୍ ଟପ୍ ଜଳ ପଡ଼ି ଛୁଟୁଥିଲା
 ତପ୍ତ ବିଶ୍ୱଗନ୍ଧାରେ । ୧

ବିଶ୍ୱଗନ୍ଧା= ପୃଥିବୀ;

ଅନାଶଙ୍କିତା ଚୌଦିଗେ ଜନ-
 ଶୃଙ୍ଖଳ, ପୁର-ପରିଚାରେ,
ଲେଉଟିଲା କିଏ ଗ୍ରାମ-ଅଙ୍ଗନା
 ସମ୍ବନ୍ଧେ ସାରି ଅଭିସାରେ । ୨

ପରିଚାର= ପରିବାର;

ରକ୍ତିମ ତାର ରମ୍ୟ ଅଧର
 କହୁଥାଏ କଥା ଥରି ଥରି,
ବକ୍ର ଅଙ୍ଗେ ସାରିକା ସଙ୍ଗେ
 ପଞ୍ଜୀରିକାରେ ଧରି ଧରି । ୩

ପଞ୍ଜୀରିକା= ପିଞ୍ଜିରା;

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୭୦୭୧୭୦୮

ଆମ ଅନ୍ତେ 270

ଛନ୍ଦ: ISI ISI SIS S

କିଲାଗି ବିଷାଦ ମୋର ସାଥୀ
ସମାପନ ହେବ ଘୋର ରାତି ।
ସୁପର୍ଣ୍ଣର ଦୀର୍ଘନାଦ କାଳେ
ପ୍ରସ୍ତୁତିରୁ ଜାଗ ପାନ୍ଥ ଶାଳେ ॥ 1
ସୁପର୍ଣ୍ଣ= କୁକୁଆ;

ନିରେଶ୍ ବରୁଥ ଆମ ସେବୀ
ସହାୟ ଫିଟାଇ ଦେବ ଚାବି ।
ରଖାଇବ ଏଠି ଆମ ଅନ୍ତେ
ନବାଗତ ସୁସ୍ଥ ଅର୍ଥବନ୍ତେ ॥ 2
ସେବୀ= ସେବକ, attendant;
ଅର୍ଥବନ୍ତେ= ଧନୀ ସମୃଦ୍ଧ;

ଯିବା ବହୁଦୂର ଧାର୍ଯ୍ୟ ମାର୍ଗେ
ପଥେ ଥିବ ଭାରପତ୍ର ସଙ୍ଗେ ।
ଅକା ପଦ ଚାଲିବାର କୁଣ୍ଠା
ବିସର୍ଜି ତୁ ଚାଲ ଗୋ ଅଭୀଷ୍ଟା ॥ 3
ଅଭୀଷ୍ଟା= ଆକାଞ୍ଚିତା, ପ୍ରିୟା;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202508130112

ବିଦ୍ୟା କି ବା ଧ୍ୟାନ କି ଦାନ ନାହିଁ

ନା ଜ୍ଞାନ ନା ଶୀଳ ଗୁଣ ସ୍ବଭାବ ।

ସେ ବଞ୍ଚିବା ଭାର ଧରାଶରୀରେ

ଆରଣ୍ୟ ସେ ଜନ୍ମ ମନୁଷ୍ୟ ରୂପେ ॥

ଆରଣ୍ୟ= ଜଙ୍ଗଲ;

ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା (ତୈ ଜଗୌ ଗଃ)

L. Kabi 202412299102

ଆର୍ଯ୍ୟନନ୍ଦିନୀ 204

ବଣ୍ୟନିର୍ଝରୀ ପାର୍ଶ୍ଵ ମଞ୍ଜରୀ
ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ସୁନ୍ଦରୀ ଭାରି ହର୍ଷିତା ॥ 1

ପଲ୍ଲିବାଳିକା ମଲ୍ଲିମାଳିକା
ପିନ୍ଧି ବର୍ତ୍ତକା ଜାଳି ପୁଲ୍ଲିତା ॥ 2

ଶାସ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷିତା ଶସ୍ତ୍ରଦୀକ୍ଷିତା
ଭଦ୍ରତାୟୁତା ଶାଶ୍ଵତୀଜିତା ॥ 3

ଆର୍ଯ୍ୟନନ୍ଦିନୀ ସତ୍ୟଭାଷିଣୀ
ଧୈର୍ଯ୍ୟଧାରିଣୀ ସାରିଣୀସୁତା ॥ 4

ବାସୁରାଗମେ ଧର୍ମସଙ୍ଗମେ
ଚିତ୍ରସଂଯମେ ଗାଢନିଦ୍ରିତା ॥ 5

ଶାଶ୍ଵତୀ= ପୃଥ୍ଵୀ; ସାରିଣୀ= ପାର୍ବତ୍ୟନନ୍ଦୀ;
ବାସୁରା+ ଆଗମେ= ରାତି ଆସିବାରେ;

ଛନ୍ଦ: **ବୈନସମ୍** ସୁତ୍ର: ଲୌଗୁ ବୈନସମ୍

5/11 ରଗଣ+ଲଗୁ 212+12

by LKabi 202504050954

ଅବିଳମ୍ବେ ତୋଳ ରହ

ଚଳିବ ଜଳଧି ଜଳେ	ଅଥଳ ଅତଳ ?
ତୋଳିବ ବିପୁଳ ରହ	ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ଉପଳ ? ୧॥
ଗୋଟିଗୋଟି ମଣିମୁକ୍ତା	ଆଣିବ ଗୋଟାଇ,
ସାଗର କି କହୁଅଛି	କେବେ ନାହିଁ ନାହିଁ? ୨॥
ଏକା ତୁମେ ଯିବ ଅବା	ଯିବ ମୋ ସାଥୀରେ ?
ଦିବସରେ ଯିବ ଅବା	ଚଳିବ ରାତିରେ ? ୩॥
ଯେବେ ଯେଉଁଭାବେ ଆସ	ସାଗର ଗରଭେ
ସର୍ବ ଦିଗ ଏକାକାର	ଦେଖିବ ସରବେ । ୪॥
ବେଳଥାଉଁ ଆସ ଭାଇ	ପାରାବାର ତୀର,
ପଣି ନ ପାରିବ ହେଲେ	ସାଗର ଅଧୀର । ୫
ଯାଇ ନ ପାରିବ ଦେହୁ	ଖସି ଗଲେ ବଳ,
ବିଳମ୍ବରୁ ମିଳିଥାଏ	ଶୋଚନା କେବଳ । ୬
ସାହିତ୍ୟର ଜଳଧରେ	ରୁଚିର ଶବଦ,
ନୁହଁକି ସେ କୋଟିନିଧି,	ଜାତିର ସମ୍ପଦ ? ୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୧୨୫

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତୁମେ ଚିତ୍ରକାର

ଆଜିଲ ଯେଉଁ ଛବି
ଚାନ୍ଦ୍ରାକ୍ଷ ଖରି କବି
ଚକିତ ହୁଏ ବାରଂବାର;
ହାତରେ ତୁଳୀ ନାହିଁ
କାଗଜ କାଳି ନାହିଁ,
ଇଏ କି କଲ ଚିତ୍ରକାର ॥1॥

ତ୍ରିବିଧ ପରିସରେ
ଅସୁରସୁରନରେ
ଇତରେ ପ୍ରାଣ ଦେଲ ଖଞ୍ଜି
ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନୋବୁଦ୍ଧି
ସଙ୍ଗେ ଦେହରେ ବନ୍ଦୀ
ଜୀବକୁ ରଖୁଅଛ ରଞ୍ଜି ॥2॥

ବସୁଧାଜଳବାୟୁ-
କୁତପସୁଖେ ଆୟୁ
ରଖ କି ଭାବେ ସଙ୍ଗୋପନେ
ତୁମର କେତେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ
ସର୍ବତ୍ର ମହାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ରଚିଲ ବିଚିତ୍ର ଚିନ୍ତନେ ॥3॥

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି 20230824

ପରିସର= dimension; କୁତପ=
fire; ସୁଖ= sky;

ଆଶୃର୍ଯ୍ୟ ବାହାସ୍ତୋତ୍ର

ଘରସାରା ମାନପତ୍ର ଟଙ୍କେଇ ଟଙ୍କେଇ
ନିଜ ଲେଖା ପତୁଥୁବେ ଅଙ୍କେଇ ଅଙ୍କେଇ ।
ବିକୃତିପୁରିତା ଲେଖା ଭ୍ରଷ୍ଟ ଉଚ୍ଚାରଣ
ସେ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି ଭାଷାରକ୍ଷା-ଆନ୍ଦୋଳନ ॥ 1

ଯାହାକୁ ପରିବାକଟା ଛୁରୀ ଲାଗେ ଭାରି
ଦେଶ ହିତେ ଧରିଛି ସେ ଭଙ୍ଗା ଚରବାରୀ ।
ବାରଦ୍ଵାର ବୁଲି ମୁଠେ ନ ପାଏ ଯେ ଅନ୍ନ
ଅନ୍ୟେ ଦିଏ ରାଜପଦପ୍ରାପ୍ତି-ଆଶ୍ଵାସନ ॥ 2

ମୂର୍ଖର ପ୍ରଶସ୍ତି ରଟେ ତହୁଁ ମହାମୂର୍ଖ
ନିର୍ନେତ୍ରର ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ।
ଯେଉଁ ଶବ ଦେହ ସାରା ଜଳୁଛି ଅଦ୍ଭୁତ
ମୁମୂର୍ଷୁ ପଢିବ ତାର ମୃତସଞ୍ଜୀବନୀ ॥ 3

L.Kabi 20261280716

ଆସିବ ସତେ ?

=====

ସରିତ ରୁତର ତାରେ
ସାଗର ଗର୍ଜନ ଗିରେ
ଘନ – ବଉଦ ଉଦକେ ଖରେ ଶୁଣେ,
ଦୂରେ ଦାରୁଣ କଟାକ୍ଷି
ଲାଜରା-କଜରା-ଆକ୍ଷି
ନିଶ୍ଚେ – ଆସିବ ଉଷସୀ ଘେନି ଦିନେ || -୧

ଆଶା ଆରତରତନ
ଉପୁରୁଣା ପରାଶଧନ,
ତାକୁ -- ଧରି ଧୀରଯେ ଅଛି ଜୀବନ;
ଉଷା ଇଷତ ଆଲୋକେ,
ପ୍ରଦୋଷେ ଦୃଷିତ ଶୋକେ;
ଥାଏ – ନିଶୀଥେ ନିଶତ ମାତ୍ର ମନ || -୨
ତୋ ଲାଗି ତରୁଣୀ ରାଣୀ

ମଳୟ ମାଳବ ଗୁଣି
ଜାଡ଼େ – ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡେ ନ ହୁଡ଼ିଲି;
କି ଭଳି ଭୁଲିବି ବାଳା,
ଭାଷିଲୁ ପୀୟୂଷବୋଳା --
ଦିନେ – ଆସିବି ରଥରେ ଥରେ ବୋଲି ।-୩

ବିଚି ଯାଏ ଯାତୟୁଥ;
ନଗର, ଖର୍ବଟ, ବଟ,
ପୀଠ – ଆପଣ, ବିପଣ, ଘାଟ ସାକ୍ଷୀ:
ତୋର ଆଶ୍ୱାସେ ବିଶ୍ୱାସି
ବେନି ନୟନ ଉନ୍ମେଷି
ଖୋଜେ – ଆସିଥୁବ ନିଶ୍ଚେ ତାରୁ-ଆକ୍ଷି || -୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦/୦୮/୨୦୧୭

ରୁତ= ଧ୍ୱନି; ତାର= ଉଚ୍ଚସ୍ୱର, ଉଦନ= ଜଳ, ଖର= ପ୍ରବଳ,ଭଗ୍ର;
ନିଶତ= (ରାତ୍ରୀରେ) ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ; ମାଳବ= ଭାଗବିଶେଷ, ଯାତ= ଯାତ୍ରା,
ପର୍ବ, ଯୁଥ= ସମୂହ ଖର୍ବଟ= ବଡ଼ ଗ୍ରାମ; ଆପଣ= ରାଜଧାନୀ; ବିପଣ=
ବଜାର, ଘାଟ

ଆସିବ ସାଥୀ

ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷର ଯୋଡ଼ି

କବିତା ବିତାନ ଗତି

ବସିଛି ଆସିବ ସାଥୀ,

କେବେ ହେବ ଆର ଘଡ଼ି || ୧||

ଗତି ଗତି ଯିବ ଖରା

ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଯିବ ଛାଇ,

ମରି ମରି ଯିବ ଧରା,

ବସିଥିବି ବାଟ ଚାହିଁ || ୨||

ଆସି ମୋର ପରଦେଶୀ

ନେବ ମୋର କର ଧରି,

ହେଲାଣି ମୋ ପ୍ରତିବେଶୀ,

ରଖିବ ଘରଣୀ କରି || ୩||

ତାଙ୍କିବ ଜୀବନସାଥୀ

ମରମରେ ପ୍ରେମ ଭରି,

ଶୁଣୁଥିବି ମଥା ପାତି,

ସରମରେ ଯିବି ସରି || ୪||

ପିତା ଦେବେ ତାକୁ ତୋଳି

ବଖରେ ଛପର ଘର,

ଆମ ସାହି ପଛ ଗଳି,

ଦିଶୁଥିବ ବାପଘର || ୫||

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୭୨୨୧୮୫୦

ଆସାଦନ

ବିଚିଲା ସମୟ ଦିଶିଲା ପ୍ରଳୟ
ଅଭିବାଞ୍ଛା ଚାଖୁ ଚାଖୁ
ମଶାଣି ଉଛୁର କଲାଣି ସୁଦୂର
ଘର ଛାଡି ଚଳିବାକୁ ।

ମୃତ ଆହ୍ୱାନନ ଘୃତ ଆସ୍ଥାନନ
 ଖୋଜି ଖୋଜି କରିବାରେ
 ଧନ ରେ କୁଣ୍ଠଳେ ରହ ଏ ଭୂତଳେ
 ମୁଁ ଚଳିବି ଆଉ ପାରେ ॥

ପ୍ରଳୟ= ଲୟ, ବିଲୟ, ମୃତ୍ୟୁ; **ଅଭିବାଞ୍ଛା**=
କାମନା; **ଆହ୍ୱାଦନ**= ଆନନ୍ଦ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ ଜି 202508181906

ଜୀବ କି କୁଣ୍ଡିଆ ରୋଗ

ଯେତେ ରାମି ଯାଇଥିବ
ସେତେ ମଜା ପାଇଥିବ
ଛୁଣି ପଛେ ଯାଇ ତମ
କୁଣ୍ଡାଇ କୁଣ୍ଡାଇ ।
ଆମ ଘର ପଖ ହାତେ
କଣ୍ଡୁ-ଲେପ ବିକାଳିତେ
ଚାକି ବିକେ ତା ମଲମ
ମୁଣ୍ଡାଇ ମୁଣ୍ଡାଇ ॥-୧

ଏତେକ କୁଣ୍ଡିଆ ରୋଗୀ
ପଥ୍ୟକୁ ଅଛନ୍ତି ଜଗି
ଦେଖୁ ମନ ଗଲା ମୋର
ଭାବନାରେ ତୁଟି ।
ଆଉ କି ବା ଅଛି ବ୍ୟାଧି
ଯା ଲାଗି ଲୋଡ଼ା ଔଷଧି,
କି ଅଛି ତା ଉପଚାର --
ଏହି କଥା ଭାବି ॥-୨

ପଚାରିଲି ଯେବେ -- ଭାଇ
ଆଉ କିଛି ରୋଗ ପାଇଁ
ତୁମଠି ଅଛି କି ନାହିଁ
ଅ ଉଷଧି ବୁଟି ।
ତାହାଠୁ ଇସାରା ପାଇ
କହିଲି ତା କାନେ ଯାଇ
ମୋ ମନେ ଯା' ହେଉଥିଲା
ଆଉଟି ପାଉଟି ॥-୩

କାମ, କ୍ରୋଧ, ତହୁଁ ହିଂସା,
ହିଂସାଠାରୁ ପ୍ରତିହିଂସା:
ତିଳେ ତାକୁ ଦେଲେ ସାଥ
ବଢ଼ି ଚାଲି ଥାଏ ।
କ୍ରୋଧ କଲେ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ,
ବଢ଼ି ଚାଲି ଥାଉ ସିଏ,
ରାଗୁଥିବି, ବୁଝିବ ତ
ଏ ମନ ଟିକିଏ ॥୪

କ୍ରୋଧ ପାଇଁ ଥିଲେ ଦିଅ
ଯେତେ ବି ପ ଇସା ନିଅ,
ବାଢ଼ିବି ସାହି ସଙ୍ଗାତ
ପରିବାର ଜନେ ।
କହୁଛି ବ ଇଦ ପିଲା
ଅଭୂତ ଏ ରୋଗ ଭିଳା
ଭଲ କାହୁଁ କରି ଦେବ
ଅ ଉଷଧ ପାନେ ? ॥-୫

ପିତା, ମତା, ଗୁରୁ, ଦେବ
ପାଖେ ଯଦି ମନ ଥିବ,
ଥିଲେ ବିନୟ ସ୍ୱଭାବ
ହେବ ଉପଚାର ।
ଯେତେ କ୍ରୋଧ ଉଦ୍‌ଗାରିବ
ସେତେ ସେ ବଢ଼ି ଚାଲିବ;
ମୁକୁଁ କର ପରିହାର
ଗର୍ବ ଅହଂକାର ॥-୬

ଲଲାଟେମୁ କବି ୧୭-ମାର୍ଚ୍ଚ-୧୭

ଖୋମେନାଇ

ସେ ନୁହେଁ ମୋଦିସଦୃଶ ନପୁଂସ ନିର୍ବଳ

ବାସ୍ତବ ସେ ବୀରସୁତ ସ୍ୱଦେଶବିଘ୍ନ ।

ନେହେରୁଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ସୃଷ୍ଟ ଖୋମେନାଇ

ପ୍ରାଣଭୟେ ରଣସ୍ଥଳୁ ଖସିବାର ନାହିଁ ॥

ରଚନା: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଦିନାଙ୍କ: 202602041742

ଭୀତିନାଶ 241

ବିଗତ ସମର ଅନ୍ତେ ଭୀତରୁ ପ୍ରାଣଶଙ୍କ
ନିକଟୁ ଦୁଃଖିବ ମାର୍ଜିନ୍ ଦେଶର କ୍ରୋଧଭୀତି ।
ଚକିତ ନ ହୁଅ ଯେବେ ଶେଷରେ ଆମ ମୌସା-
ଜିଭରୁ ଫିଟିବ ଭାଷା ସମ୍ମୁଖେ ଟୁଙ୍ଗ୍ ଥିଲେ ହେଁ ॥

ଭୀତରୁ ପ୍ରାଣଶଙ୍କ = ଡରୁଆରୁ ଅତି ଡରୁଆ;
ମାର୍ଜିନ୍ ଦେଶ = ଆମେରିକା; **ଆମ ମୌସା** =
ମୋଦୀ;

ଛନ୍ଦ: ମାଳିନୀ ନନ୍ଦମୟ

111/111/22•2/122/122

by LKabi 202506251255

ଦୁଷ୍ଟାତ୍ମା ସହ ବନ୍ଧୁତା

406

ଇସ୍ରାଏଲର କୁମନ୍ତୁ-ଯୁଦ୍ଧ ଫଳରେ
ମୃତ୍ୟୁ ଖଳବନ୍ଧୁକୁ ଭିତରରେ
ସୈନ୍ୟଙ୍କ ଶୟ ଯାଙ୍ଗରେ ଧନ ଗଲା
ହସ୍ତକ୍ଷେପଣ ଭିନ୍ନ ଦେଶଠି କଲେ

ବିଧିସ୍ଥ ଆମେରିକା
ଏହା ହିଁ ଅନ୍ତେ ହୁଏ ।
ସମ୍ମାନ ହେଲା ବିକା
ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଧାତା ଦିଏ ॥

ଛନ୍ଦ: ଶାର୍ଦୂଳବିକ୍ରୀତିତମ୍ ସୂତ୍ର:

ସୂର୍ଯ୍ୟାଶ୍ୱେତସଜସ୍ତୁତାଃ ସଗୁରବଃ ଶାର୍ଦୂଳବିକ୍ରୀତିତମ୍

SSS IIS ISI IIS • SSI SSI S

by L. Kabi 202603120007

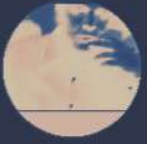
ଇଲେକ୍ଟ୍ରି 310

ଇଲେକ୍ଟ୍ରି ଯେ ଆମ ଘରେ ପ୍ରବେଶିଲା
ନିଶୀଥରେ ତାମସ ସେ ବିନାଶିଲା ।
ନିଶୀଥ କାଳେ ପଢ଼ି ଆମ ବାଳକେ
ସୁପୁତ୍ର ହେଲେ ସବୁ ଛାତ୍ର ମୂଲକେ ॥ 1

ଇଲେକ୍ଟ୍ରି ଯେ ଗ୍ରାମକୁ ଯାଇ ନାହିଁ ସେ
ଅଛନ୍ତି ଏବେ ବହୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବଶେ ।
ସଭିଙ୍କୁ ସର୍କାର ଇଲେକ୍ଟ୍ରି ଦେଇକା
ଜଳାଅ ମାଗେ ପଥକଙ୍କ ବଢ଼ିକା ॥ 2

ଛନ୍ଦ: ବଂଶସ୍ଥ (ବଂଶସ୍ଥ ବିଳମ୍ବ)
ISI SSI ISI SIS

by LKabi 202509201530

Lalatendu Kabi VP

7 Jan 2023 · 🌐

30. ଉଠ ଉଠ ସୁନା ପୁଅ

ପୁରୁଷ ଆକାଶେ	ସୁରୁଜ ଆଭାସେ,
ଉଠ ଉଠ ସୁନା ପୁଅ,	
ପରବତ ତଳେ	ଖର ଝର ଜଳେ
ମରକତ ଝରା ସୁଅ । ୧	

ଗହୀର ବିଲରେ	ସମୀର ଲହରେ
ସୁନା ଗଛ ଯାଏ ନଇଁ,	
ସୁଜଳ ଫୁଟିଲା	ଦୃଢ଼ଳ ଛୁଟିଲା,
କାନ୍ଦି ଶୋଇ ଗଲା କଇଁ । ୨	

ବନ୍ଧୁ ପରିଜନ	ଚଳିଲେ ଗଗନ
ଯିବେ ବୋଲି ଦୂରେ ଦୂରେ,	
ଏକଇରବଳା	କଟିର ମେଖଳା
ରହିଲୁ ସପନ ପୁରେ ।	୩

ଆଜି ନିଶୀଥରେ	ଗାଇବି ଗୀତରେ
ଉଠି ପଡ଼ ଅମାନିଆଁ;	
ମରମ କୁହରେ	ଗରମ ଲୁହରେ
ଲିଭିବ ନାହିଁ ରେ ନିଆଁ । ୪	

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୪୨୦୧୭୧୦

ଉଠ ରେ ପିଲାଏ

ନିଶୀଥ ହେଲା ଶେଷ ଅଳସ ନୋହି ଲେଶ ଉଷଘୋଷ= କୁକୁଡ଼ା;	ତାଜିଲା ଉଷଘୋଷ ଉଠରେ ହୁଅ ତୋଷ ।	1
ସାଗରଗରଭରୁ ମୃଦୁଳ ତଳପରୁ ବିଭାସା= ଆଳୁଅ; ତଳୁ= ବିଛଣା;	ବିଭାସା ବିକଶିଲା ଉଠରେ ସୁନାପିଲା ।	2
ଯାମିନୀ ଯାଏ ଚାଲି ଉଠ ଯିବ ଚାହାଳୀ, ଯାମଘୋଷ= କୁକୁଡ଼ା;	ଜଗାଏ ଯାମଘୋଷ ଏଠୁ ଯା ପାଞ୍ଚ କୋଶ ।	3
କେ ଯିବ ଯାନ ଚଢ଼ି କେ ଯିବ ପାଠ ପଢ଼ି	କେ ଯିବ ଚାଲି ଚାଲି, କେ ଯିବ ବୁଲି ବାଲି ।	4
ମନ ଦେଇ ଯେ ପଢ଼େ ଦିନେ ସେ କାନ୍ଦି ଗଡ଼େ	ସେ ପାଏ ଭଲ ଫଳ; ଚାଟ ନାମେ ଯେ ଛଳ ।	5
ପଢ଼ ଯା ମନ ଦେଇ ଆଳୁ ଦେବେ ବସେଇ	ନ କର ଠକା ଠକି, ଗୁରୁଜୀ ଥିବେ ଟାକି ।	6
ଶିଖ ଯା ବହି ପାଠ ନ ପଢ଼ୁ କେବେ ଫାଟ	ଶିଖ କିଛି ତା ବାଦେ । ଖେଳୁ ଖେଳୁ ବିବାଦେ ।	7
ନ କର ଗର୍ବ ଜିତି ଗଲେ ମିଳିବ ନିତି	ରାଗ ନା ଗଲେ ହାରି, ସହଳ ଖେଳ ସାରି ।	8
ବଡ଼ ହେଲେ ତ ଜାଣି ଶିଖ ଯା ଦେବ ଆଣି	ଏ ଦେଶ ତୁମ ହାତେ, ବିଜୟଟୀକା ମାଥେ ।	9

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202208010101

ଉତ୍କଳେ ବ୍ୟାଘ୍ରସନ୍ତାନ
(ପଥ୍ୟାବଳୀ ଶ୍ଳୋକଛନ୍ଦେ)

ଉତ୍କଳେ ବ୍ୟାଘ୍ରସନ୍ତାନ
ବିଭୁ ଶ୍ରୀ ପଟ୍ଟନାୟକ ।
ତୁମ୍ଭ କୃତ୍ୟ ବଳେ ବିଶ୍ୱେ
ଆମ ଉତ୍କଳ ବିଶୁଦ୍ଧ ॥ 1

ଲୋକନାୟକର କ୍ରାନ୍ତି
ସଙ୍ଗର୍ଷେ ଅଗ୍ରଦୂତକ ।
ମିତ୍ରଦେଶର ସଂଗ୍ରାମେ
ମୁକ୍ତିମାର୍ଗର ସୈନିକ ॥ 2

ତୁମ୍ଭ ଯୋଗେ କଳା ଶିଳ୍ପ
ବାଉଁଜୀ ଯନ୍ତ୍ରକୌଶଳ
ଜଳମାର୍ଗେ ନଭୋମାର୍ଗେ
ଉତ୍କଳ ସ୍ଥାନ ଉନ୍ନତ ॥ 3

ଜନେ ସ୍ମରନ୍ତି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ
ଆସ ହେ ଫେରି ଉତ୍କଳେ ।
ରାଜ୍ୟେ ତୁମ୍ଭେ ମଲା ବେଳେ
ହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଲଣ୍ଡିତ ॥ 4

ବାଣୀପୁତ୍ର 20230422

ଉତ୍କାଦନ ଉପଦ୍ରବ

ଆଉ କି କଢିବ ମା ଗୋ
ଅକି ତ ଗଲଣି ଦେଖୁ
ପୋଛି ଦେଖ ଆଖୁରୁ ସେ
ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ଦିଶିଲାଣି
ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଛୁରୀ ଆଣି
ଅରେ ନୁହେଁ ଅଧେ ନୁହେଁ
ସେହି ଅସ୍ତେ ହୁଏନା ମା
ସେ ଯୋଗେ ଅକାଳେ ବୃଥା
କାନ୍ଦନା ମା ଧରାବନ୍ଧ
ଯମ-ରାଜ୍ୟେ କିମାଣୁର୍ଯ୍ୟଂ
ଶବ ପରେ ଏତେ ଫୁଲ
ମଞ୍ଚ ବୋଲି ପାଗଳଟା
ପାଗଳର ଘର ନାହିଁ
ଜଣା ପଡୁ ନାହିଁ ଗ୍ରାମ
ଜଣା ନାହିଁ ପଢାଇଲା
ସହପାଠୀ ଗୁରୁ କିଏ
କିଏ ତା ଶୁଣୁର ଶାଶୁ
ଶାଢି ଶଙ୍ଖା ଦେଇ କାଳେ
ପିଲାଛୁଆ ନାହିଁ, ଘରେ
ବରି ନେଲା ଭାରିଯାଠୁ
ଅନୁହୀନ ବାସହୀନ
ଆଶ୍ରା ତାକୁ ଦେଇଥିଲେ
ଉତ୍କାଦନ ଯିବାରେ ତା
ଉପଦ୍ରବୀ ଏବେ ସିଏ
ମଉ ହେଇ ମଥା ତାର
ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ ଖୋଜି ଖୋଜି
ବଞ୍ଚି ନ ପାରିବ ସିଏ
କେହି ନ ଶୁଣନ୍ତୁ, ଜଳେ
ଲଲାଟେନ୍ତୁ କବି

ଶୋଭନ ସଂସାର,
ଚୌଦିଗେ ହୁତାଶ;
ଅଶୁ ଦୁଇ ଧାର,
ବିବର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶ । ୧
ରଖିଲ ପଜାଇ
ଦୁଇ ଦୁଇ ଅର,
କୁଟୀର ସଜାଇ,
ହାରିଲ କୁମର । ୨
ଆକୁଳେ ଫଟାଇ
ପୁତ୍ର ମରିବାରେ;
ଦିଅନା ଲୋଟାଇ,
ଚଢି ଯାଇ ପାରେ । ୩
ନାହିଁ ପରିଚୟ
ତାଲୁକ ଠିକଣା,
କେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ,
କିଛି ନାହିଁ ଜଣା । ୪
କିଏ ଶଳା ଶାଳୀ,
ହେଇଥିଲା ବାହା;
ବଜାଇ କାହାଳୀ
ଲୁଚିବାର ରାହା । ୫
ଜାଣି କେବେ ଅରେ
ଏ ଗ୍ରାମ ନିବାସୀ,
ବଢି ତାହା ପରେ,
କୁଖ୍ୟାତ ସନ୍ତାସୀ । ୬
ବିଗିଡିଲା ଦିନୁ
ମାରୁଛି ଭାଷଣ,
ବାହାସ୍ପୋଟ ବିନୁ
ତା 'ମନକଥନ' । ୭

୨୦୨୧୦୪୩୦୧୩୦୩

ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲ୍ମାନ୍
ଶ୍ରଦ୍ଧାବନ୍ଧନ
"ବଣ୍ଟାଗେ ତୋ
ମୁନିଜନ ବଚନରୁ

ଶିଖ ଇଶାହୀ
ରଖୁଥିବ ଭାଇ ।
କଟ ଯାଉଗେ"
ଶିଖୁଥିବ ଭାଇ ॥ 1

ମିଳି ମିଶି ଶତ୍ରୁକୁ
ଭାରତବାସୀ
ନ ଭୁଲିବ ଆଦୌ
"ଏକ ଥିଲେ ଥିବ

କରି ଦିଅ ନାଶ
ରହ ଏକମନ ।
ଗରୁ ଉପଦେଶ -
ଆପଦଶୂନ୍ୟ ॥" 2

ଛନ୍ଦ: ମାତ୍ରାସମକ (ଅନ୍ୟୋଦାହରଣ:
ଦେବି ସୁରେଶ୍ୱରି ଭଗବତି ଗଙ୍ଗେ...)
(16 ମାତ୍ରାର ସମମାତ୍ରିକଛନ୍ଦ)
ଏଥିରେ ଅଷ୍ଟ ଦ୍ଵିକଳ ଅନୁ ଗୁରୁ

by LKabi 202505080719

ଏକାଠି କରିବା ବାସ

ଯାଇଥିଲୁ କହି -- ଆସିଥିବୁ ସହି
 ଛାଇ ଲେଉଟାଣି ବେଳେ
 ହାତ ଧରି ତୋର ନେଇଯିବି ଘର
 ଚନ୍ଦର ଉଦିଆ ହେଲେ ॥ -୧
 ଛାଇ ଗଲା ଗତି ସଞ୍ଜ ଗଲା ମାତି
 ଜହ୍ନ ଉଇଁ ବୁଡି ଗଲା,
 ରେଖାଯାନ ଗାଡି କେତେ ଗଲା ଗଡି,
 ତୁମେ କାହିଁ ଗଲ ଭଲ ! -୨
 କହି ଯାଇଥିଲୁ ରାତ୍ରି-ଗନ୍ଧା ପୁଲ
 ଗଭାରେ ମୋ ଦେବ ବାନ୍ଧି;
 ସାଜି ବିରହିଣୀ ଆଜି ଏକାକିନୀ
 ଝୁରି ମୁଁ ମରୁଛି କାନ୍ଦି ॥ -୩

ଅଗଣା ଭିତରେ ତୁମରି ହାତରେ
 ଲଗାଇ ଯେ ଥିଲୁ ମଲ୍ଲୀ,
 ପୁଲ ପୁଟି ଝରେ ତୋଳି ମୁଁ ନ ପାରେ
 ତୁମେ ନାହିଁ ପାଶେ ବୋଲି ॥ -୪
 କୁକୁମ ଅଳତା ଅଛି ମୋ ସାଇତା,
 ଦେଇଥିଲୁ ହାତେ ମୋର,
 ଲଗେଇବା ପାଇଁ ଦେଲେ ତାକୁ ଚାହିଁ
 ଲୁହ ଝରେ ଝରେ ଝରେ ॥ -୫
 ପୁଲି ଯାଏ ଆଖି, ଗଲା ଯାଏ ଶୁଖି,
 ଭିଜି ଯାଏ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ
 ତୁମ କଥା ଭାଳି ରାତ୍ରିବୀପ ଜାଳି
 ନୟନୁ ଭାଳିଲେ ଜଳ ॥ -୬
 ତୁମ ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ନାହିଁ ଯେଣୁ ଲେଖା
 ବିଧୁରିତା ମୁଁ ବନିତା;
 ହାରିବି ଜୀବନ କରି କରି ଗାନ
 ଦରଦୀ ତୁମ କବିତା ॥ -୭
 ଆଖିରେ ଆଖି ଲୁହ ମୋର ଥାଏ,
 ଛାତିରେ ଛାତିଏ କୋହ;
 ତାନପୁରା ତାନେ ଆରୋହ ମୁଁ ଟାଣେ,
 ଭୁଲି ଯାଏ ଅବରୋହ ॥ -୮
 ରଖୁଥିବ ବଳ ଆଉ ତ କେବଳ
 ଅଳପ ଦିନ କି ମାସ,
 ଝୁରି ଝୁରି ଦିନ ଯିବି ଶମଶାନ,
 ଏକାଠି କରିବା ବାସ ॥ -୯

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୮୨୪-୨୩୧୭

ଏବେ ଆଗେ ଦୁର୍ଗାପୂଜା - 318

ଭଲ କରି ପଢୁଥୁରୁ
ଲୋକେ କହିବେ
ଆସିବୁ ବୁଲି ଯଦି
ଆଗେ ହେଲେ

ଦିବସରୁ ରାତ୍ରୀ
ବାଃ ସୁଜ୍ଞାତ୍ରୀ ।
ଖୋଇବି ମୁଁ ଖଜା
ଦୁର୍ଗା ପୂଜା ॥

ଛନ୍ଦ: ପଞ୍ଚୁଟିକା (ସମମାତ୍ରିକ ଛନ୍ଦ)
, 22--22--22--2S
by L.Kabi 202509250338

(14-9-13-8)

edited 03:27 ✓

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା-୫୮

ଏବେ ମୋର କିଛିହେଲେ

କୁକୁର ଚରେଇ	ବିଲେଇ ଚଲେଇ
ଆଜି ମୁଁ ହାରିଲେ ପ୍ରାଣ;	
ତୁମେ ପଡ଼ିବାକୁ	ଗୀତ ଲେଖୁ ଲେଖୁ
ଶହୀଦ୍ ହେଇ ଗଲି ଜାଣ	୧

କୁକୁର ଗାଡ଼ିରେ	ପୋଖରୀ ଆଡ଼ିରେ
ସଜାଡ଼ିବ ନେଇ କାଠ;	
ବିଲେଇ ପିଠିରେ	ଶେଷ ଏ ଚିଠିରେ
ବାନ୍ଧି ଲଦି ନେବ ପାଟ	୨

ସ୍ନାନ ଆଦି ସାରି	ନ'ଇ ଆରପାରି
ନୂଆ ଲୁଗା ନେବ ପିନ୍ଧି;	
ବିଲେଇ କୁକୁର	କାନ୍ଦିବେ ପ୍ରଚୁର
ଭାଗ୍ୟକୁ ନିଜର ନିନ୍ଦି	୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୩୦୩୧୨୪୭

ବନବାସୀ ଗୀତିମାଳା - ୧୦୧

ଏବେଠୁ ଯତ୍ନରେ ଲେଖ

ଧୂସ୍ର ପତର
କହେ ସହାର !
ସୁସ୍ଥ ଗୀତିକା ଗଢ଼;
କବିତା ଗଛ
ଲେଖିବ ସାଥୀ
ଶବ୍ଦ-ଅର୍ଥ ପଢ଼ ॥୧

ସନ୍ଧି ସମାସ,
ରସ ବନମାସ,
କଉଁ କମି କୁନ୍ଦା
ଛନ୍ଦ୍ରକ ଯତ୍ନ
ନାହିଁ, ଦମାତ
କାବ୍ୟ-ଜଗତେ ଠିଆ ? ୨

ଲେଖି ତ ପାରୁନ
ସଠକ ବଜାନ୍ତି
ପଢ଼ ନାହିଁ ଛବି ବହି;
ଏତେ ନିଲଜ,
କହୁତା ରାଜ୍ୟ
ବରଲ ଶିଶୁ ହୋଇ ! ୩

ନିର୍ଲଜ ମୁଖେ
ଛର ମାର ବୁକେ
ନିଜକୁ କହୁଛି କବି,
ଅଧୁନା ଶୌନ୍ଦ,
ଗଢ଼ବ ଲେଖ୍ୟ
ହେଲା ପରେ ଅନୁଭବୀ । ୪

ବନ୍ଧ ବନ୍ଧସେ
ରୁହୁ ପାଶେ
କହୁ କି ବନଥିଲା,
କ୍ରୋଧାରେ ଶାସ୍ତ୍ର
କରି ବବସ୍ତ୍ର
କେତେ ଉଦ୍ଧତ ପିଲା ? ୫

ଆଦ୍ୟ ଡାବଥେ
ଛାବ୍ୟ ଜଗତେ
ନନ୍ଦା ଡାକନା ଭାଇ;
ଦୁଇଟି ପତେ
କୁଣ୍ଡାଲବାରେ
ଗୌରବ କିଛି ନାହିଁ । ୬ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୪୨୮୧୦୪୦

ସନ୍ତାନଙ୍କୁ କଦାପି ଦେଶ ଜତୁକା ଆଶ୍ୟା ନ ଦେବା କଥା
କେ ଜାଣେ ତୁମ ନନ୍ଦନା କି ସୁତ କେ ନିଷ୍ଠୁର୍ମ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟତଃ ।
ନିନ୍ଦାପେଷଣ କୋଟି ତୈଳପ ପରେ ବର୍ଷା ମହା ମୂର୍ଖତା
ପକ୍ଷେ ତାଙ୍କର ସଦ୍ୟଶକ୍ତି ଡମ୍ବନେ ସଂସୃଷ୍ଟ ଅଭ୍ୟାସତଃ ॥

ଜତୁକା, ତୈଳପ= cockroach, ଅସରପା; ନନ୍ଦନା= daughter,
ଝିଅ; ସୁତ=son, ପୁଅ; ନିଷ୍ଠୁର୍ମ= jobless, କର୍ମହୀନ; ପେଷଣ=
oppression, ଦମନ; ପକ୍ଷ= wing, ଡେଣା; ଡମ୍ବନ= flying,
ଉଡାଣ;

ଛନ୍ଦ: ଶାନ୍ତୁଳବିକ୍ରୀତିତମ୍ ଗଣ: ମସଜସତତ+ଗୁ
ସୂତ୍ର: ସୂର୍ଯ୍ୟାଶ୍ୱୈର୍ମସଜସ୍ତତାଃ ସଗୁରବଃ ଶାନ୍ତୁଳବିକ୍ରୀତିତମ୍
SSS IIS ISI IIS •• SSI SSI S

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202605261501

କଥା ଦେଲି

ତୋର -- କମ୍ପ ମଧୁର ବାଣୀ ଝଙ୍କାର

ପୁଣି -- ତସ୍ତୁ ରୁଧିର ଅକ୍ଷର ଝର

ନୃତ୍ୟ କୋଟିଶ ଯଉବନ ବନେ ଶିହରେ ଉଦ୍ଘାସନା,
ବକ୍ର ଦମ୍ଭେ ଗଗନ ତୁମ୍ଭେ ପତିତପାବନ ବାନା;

ଗିରି -- ଗୁହରେ ସଂଦୀପନା

ସାଥେ -- ରକ୍ଷିର ସଂବେଦନା ||-୧

ମୁଁ ଯେ -- ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କୋଳେ ଜନ୍ମି ପଡ଼ିଛି

ଅନୁ -- ରୁକ୍ତି ମୋ, ନାହିଁ ସମ୍ପାତ କିଛି;

ଉଞ୍ଜି ଭୂଇଁରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳବିର ସକ୍ର ସାଧକ ମୁହିଁ;

ମାତୃଭୂମିରେ ମାତୃଭାଷାର ଗଉରବ ଗାଇ ଗାଇ

ବାଜି -- ଜୀବନଟା ଦେବି କାଟି

କଥା -- ଦେଲି ମା ଜନ୍ମମାଟି || -୨

ଲଲିତେନ୍ଦୁ କବି

୨୮-୦୯-୨୦୧୭

କପାଳଲିଖନ

ଦୁଃଖଲୋକେ ଝୁଲଣା ଘଣା ନରକରେ
ନିର୍ଲକ୍ଷ୍ୟ, କଣ୍ଠେ ଶୁଣା
ଦକ୍ଷାପୃଷ୍ଠତଳେ ହିଁ ସେ ସବୁ ମିଳେ
ଭାଗ୍ୟେ ଥିଲେ ବ୍ୟଞ୍ଜନା ।
ବିଦ୍ୟା ବୌଦ୍ଧିକତା ପ୍ରଭାବ ବସୁତା
ନିଷ୍ଠାର୍ଥ୍ୟ ଭୂମଣ୍ଡଳେ
ଦେବେ ଦୁଷ୍ଟ ଥିଲେ ତୁ ମାଗ କୁଣ୍ଡଳେ
ଆଲେଖ୍ୟ ଭାଲଞ୍ଜଳେ ॥

ନିର୍ଲକ୍ଷ୍ୟ= ଅଦୃଷ୍ଟ; ଦକ୍ଷା= ପୃଥ୍ବୀ; ବ୍ୟଞ୍ଜନା=
ବ୍ୟଙ୍ଗୋକ୍ତି; ବସୁତା= ଧନବତୀ; ନିଷ୍ଠାର୍ଥ୍ୟ=
ନିରର୍ଥକ; ଆଲେଖ୍ୟ= ଉତ୍ତମ ଲେଖା; ଭାଲ=
କପାଳ;

ଛନ୍ଦ: ଶାନ୍ତୁଳବିକ୍ରୀଡ଼ିତମ୍

ସୂତ୍ର: ସୂର୍ଯ୍ୟାଶ୍ୱିନୀସଜସ୍ତମାଃ ସଗୁରବଃ

SSS IIS ISI IIS •• SSI SSI S ie.,
222/1121/121/112••221/221+2

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର 202601242122

. *କେମିତି କରନ୍ତି ପର?*

ଅଛି ମୋର ମନେ
କହିଥିଲ ଦିନେ
ତୁମେ ମୋର ମୁଁ ତୁମର;
କେମିତି ମାନିବି
କାହାକୁ କହିବି
ତୁମେ କରିଦେଲ ପର ?୧

ଦିଦିନ ମାୟାରେ
ମୋ ବେହ ଛାୟାରେ
ହସୁଥିଲା ତୁମ ମୁଖ
କଥା ଦେଇଥିଲେ
ଆମେ କେବେ ହେଲେ
ଛାଡ଼ିବାନି ସଙ୍ଗ ସୁଖ ।୨

ଲେଖୁଥିଲ ତୁମେ
ମୋଲାଗି ନୟନେ
ରାତି ରାତି ଝରେ ଲୁହ,
ରାଗ ରୋଷ ହେଇ
ପର କରି ଦେଇ
କେମିତି ରହିବ କୁହ ।୩

ଭାଙ୍ଗିଦିଅ ଧନ
ତୁଚ୍ଛା ଅଭିମାନ,
ରାଗରୋଷ ଯାଅ ଭୁଲି,
ସାରା ରାତି ଆଖି
ରଖୁଛି ଖୋଲିକି
ତୁମେ ଲେଉଟିବ ବୋଲି !୪

ଯଦି ନ ଫେରିବ
କହି ତ ପାରିବ
ଦିନେ ତ ଥିଲି ନିଜର,
କହିଦିଅ ସାଥୀ
ଉପାୟ କେମିତି
ତୁମକୁ କରିବି ପର ।୫

ଏ ଆଖି ଲୁହରେ
ଏ ଛାତି କୋହରେ
ମରମ କୁହରେ ତୁମେ,
ତୁମକୁ ମୁଁ ଭୁଲି
ପାରିବି କିଭଳି
ଭୁଲି,ଯିବି କେଉଁ ତୁମେ? ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୭୨୧୧୨୦୫

ବାଳୁଅଛୁ ଦୃଶ୍ମଳ କି ଲାଗି ବସି ଏକା
ବାଞ୍ଛୁତକୁ ଚଞ୍ଚଳ ସହାସ୍ୟ କର ଦେଖା ।
ନେଇ ଯିବ ସାଦର ସିଏ ତୁମକୁ ବାଳା
ତାକୁ ଦିଅ ସତ୍ତର ଗଲେ କୁସୁମମାଳା ॥

ଦୃକ୍+ ଜଳ= ଆଶୁପାଣି, ଲୁହ;

ଛନ୍ଦ: ବରସୁନ୍ଦରୀ SII ISI I-IS III SS
by LKabi 202509172314

କରୋନାୟୁଦ୍ଧ

ରାଲି କରି ଥାଳୀ ପିଟି ଗୋବାଅ ପାମ୍ପଡ
"କରୋନା ଗୋ, କରୋନା ଗୋ," ହୁଅ ଭଡ ଭଡ; ୧
ଭ୍ରାମଭାଷ ବତୀ ଜାଳ, ପିଅ ଗାଈ ମୃତ
ପାରିଲେ ମଣିଷ ମୃତ ପିଇବ ବହୁତ; ୨
ଫୁଲ ବିଞ୍ଚ ଢୋଲ ବଜା, ଜଳାଅ ମଶାଲ,
ଲେମ୍ବୁଲଙ୍କା ଟାଙ୍ଗି ଧର ବିଶ୍ୱାସର ଢାଲ; ୩
ଏଭାବେ କରୋନା ରଣ ଯିବ ତୁମେ ଜିତି:
ଡାକି ଆଣ ହିନ୍ଦୁ-ମିଆଁ ହଣା ହଣି ସ୍ଥିତି; ୪
କପାଳଭାତି ସାଥୁକି କରୋନିଲ୍ ସେବନ
କରି ଏକାକ୍ଷର ମନ୍ତ୍ର ଜପିବ ସୁଜନ, ୫
ତେବେ ତ କରୋନା ବ୍ୟାଧି ପଳାଇବ ଛାଡି,
ଔଷଧ, ଚିକିତ୍ସା ଲାଗି କିମ୍ପା ବାଡା ବାଡି ? ୬
ପକା କୁମ୍ଭମେଳା ବୁଡ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଜନ,
କରୋନା କରିବ ଧର୍ମ ଭୟେ ପଳାୟନ । ୭
ଏକାକୀ ଏ ଭାବେ ମୋର ଦାଢିଆ ମଉସା,
ଚଳାଇଛି ବ୍ୟାଧି ପରେ ବିଜୟ ବେଉସା; ୮
ମଉସା କରୋନା ଯୁଦ୍ଧ ଯାଇଅଛି ଜିତି,
ସାରା ଦେଶେ ବିରାଜିତ ସ୍ୱନିର୍ଭର ସ୍ଥିତି । ୯
ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଯିବାର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ,
ମଶାଣିରେ ଜାଗା ସର୍ବେ ରଖ ନିଜ ପାଇଁ । ୧୦
ଅକାଳରେ ଅଚାନକ ଗଲେ ପ୍ରାଣବାୟୁ,
ମଉସାକୁ ଲାଗୁ ତୁମ ବାକି ପରମାୟୁ । ୧୧

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୪୧୭୧୪୪୯

କବିତା: କବୟିତା

ଛନ୍ଦ: ଶିଖରିଣୀ

ବର୍ଣ୍ଣକ୍ରମ: 122/222••111/112/211+12

ଯତି: 6,11 (ଜଗନ୍ନାଥସ୍ଥାନୀ ନୟନପଥଗାମୀ ଭବତୁ ମେ ପରି)

ଜଳୀୟେ ଆରଣ୍ୟେ

ଉରଗବିହଗେ ଦେଖୁ କଷଣେ

ବ୍ୟଥାରେ ତା ଦୁଃଖେ

ତୁମରି ରଚନା ନେତ୍ରଜଭରା

କକୁଦ୍ରୀଶୈଳାଗ୍ରେ

ମରୁମଳୟରେ ମେରୁମହିକେ

ମହାକାନ୍ତାଶୋଭା

ଉପହତି କରେ ଆକୁଳମନା । 1

ଯଦା ସାୟଂକାଳେ

ବିଧୁରଗିର ଗାଏ ବିରହିଣୀ

ଅବା ସତ୍ତାଞ୍ଜିନୀ

ନୟନଜଳ ହାରେ ଶିଖରିଣୀ

କିବା ଆତ୍ୟାଚାରେ

ମଥୁତନ୍ତ୍ରଦୟେ କେ ଦମୟିତା*

ଅମୀବାନାଶାର୍ଥେ

କରୁଣରବ ତୁମ୍ଭେ କବୟିତା* । 2

1. ଜଳୀୟ= ଜଳତର; ଆରଣ୍ୟ= ବନଜନ୍ତୁ; ଉରଗ= ସରୀସୃପ;
ବିହଗ= ପକ୍ଷୀ; ନେତ୍ରଜ= ଲୁହ; କକୁଦ୍ରୀ= ପର୍ବତ; ଶୈଳାଗ୍ରେ=
ଗିରିଶୃଙ୍ଗ; ମରୁମଳୟ= ମରୁଦ୍ୟାନ; ମେରୁମହିକା= ମେରୁ ଅଞ୍ଚଳର
ଦୁଷାର; ମହାକାନ୍ତା= ପୃଥିବୀ; ଉପହତି= ଖର୍ବାକରଣ, damage;
2. ବିଧୁରଗିର= ଦୁଖଭାଷା; ସତ୍ତାଞ୍ଜିନୀ= ନାୟୀରୁ ବଞ୍ଚିତା; ଶିଖରିଣୀ=
eminent woman; *ଦମୟିତା= ଯେ ଦମନକରିଥାଏ, ଦମୟିତୃର
ରୂପ; ଅମୀବା= ଶୋକ; *କବୟିତା= କବି (କବୟିତୃର ସ୍ତ୍ରୀ
ସ୍ବରୂପରେ ପୁଂ. କବୟିତା, ସ୍ତ୍ରୀ. କବୟିତ୍ରୀ);

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202207291338

କବିତା ଲେଖିବାର କୌଶଳ

ଅନୁଚ୍ଛେଦଟିଏ ଆଗ ସିଧା ଲେଖିଦେଇ ,
ମଝିରୁ ମଝିରୁ ତାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଥୋଇ ଥାଇ ।
ତଳକୁ ତଳ ତାହାକୁ ସଜାଇ ରଖିବ ,
ଅର୍ଥ କିଛି ଆସୁଛି କି ଦେଖି ଦେଉଥିବ ।
ଯଦି କିଛି ରହିଥାଏ ବୁଝିହେବା ପରି ,
ବଦଳାଅ ଶବ୍ଦ କିଛି ମନ-ଇଚ୍ଛା କରି ।
ମଝିରେ ମଝିରେ ତାକୁ ପତି ଦେଉଥିବ ,
ଅର୍ଥ ଥିଲେ ନୁଆ ଶବ୍ଦ ଏମିତି ଗୁଢ଼ିବ ।

ଯେତେ ଯିଏ ଜାଣିଥାଉ ନ ବୁଝିବ କିଛି,
ଗବେଷଣା କରୁ ଯେତେ ଅଭିଧାନ କଷି ।
ସୁନ୍ଦରୀ ଜଣଙ୍କ ପଢ଼ି ଖୋଜିବ ବଜାରେ ,
ପସନ୍ଦ ହେଲେ D.T.P. କରିବ ତାପରେ ।
ବନାନ ଭୁଲ ରୁ କିଛି ନିଶ୍ଚିତ ରଖିବ ,
D.T.P. ଖାଲା ଠିକ୍ କଲେ ହାତରେ କାଟିବ ।
ଏହା ସାରି କବିତା ଟି କରିଲେ ପ୍ରକାଶ ,
ମହାକବି ବୋଲେ ନିଶ୍ଚୟ ହେବ ମହାୟଶ ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

କବିର ପିତା

ଅଶୁକବିତା ମୁଁ
ଅଶୁବୀକ୍ଷଣଟେ
ଲେଖୁଥିଲେ କିଏ
ଏକ ବର୍ଗ ଇଞ୍ଚେ
ଶହେଟି କବିତା
ତିରିଶ ସେକେଣ୍ଡ
କେମିତି ଲେଖିଲେ
ଜାଣିଲି ଲେଖକ
ବହୁଦିନ ତଳୁ
ଲେଖୁ ଲେଖୁ ବୁଢ଼ା
ତ୍ରିଭୁବନେ କାବ୍ୟ-
ବୁଝ ବା ନ ବୁଝ
ଛୁଆ ଛୁଆ କବି
ସାହିତ୍ୟ ମହତ
ଯାହା ଗାରେଇଲେ
ବିଦ୍ୟାଦେବୀ ତାଙ୍କୁ
କବି ହେବ ଯଦି
କହିବେ ସକଳେ
ବିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟେ ଲେଖେ
ଛନ୍ଦିବି ଏହାରି

ଦେଖିବି ବୋଲି
ଆଣିଲି ତୋଳି,
ଜଗତ ଜିତା,
ଶହେ କବିତା ॥ ୧
ପଢ଼ିବା ପାଇଁ
ଲାଗିଲା ନାହିଁ,
ପଶିଲା ଚିନ୍ତା,
କବିର ପିତା ॥ ୨
ହେଲେଣି କବି,
ସେ ଅନୁଭବୀ,
କଳା ବିଦିତା,
ରାମ କି ସୀତା ॥ ୩
ତାଙ୍କଠୁ ଶିଖି
ଦେଲେଣି ବିକି,
ହେଲା ସଂହିତା,
ଦେଖୁ ବିଭୀତା ॥ ୪
ଏମିତି ହୁଅ,
ଏ କାହା ପୁଅ,
ଶହେ କବିତା,
ଗଲେ ଦୁହିତା ॥ ୪

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୦୦୪୨୮୦୪୫୭

କବିତା: କବିସଭା ଛନ୍ଦ: ମେଘସମୁଦ୍ରା

id: 17/28540

ବର୍ଣ୍ଣ: 212/121/21•2/121 + 22 (14)

ଶଶ: ର ଜ ର ଜ + ଗୁରୁ ଯତି: 10, 7

=====

ହିମମାସର	ରବିବାସର	
	କବି-ଆସର-	କଣେ
ନିଶିକାନ୍ତର	ବସୁଧାପର	
	ମଧୁନିର୍ଝର	ବଣେ
ହସିଲା ଝଳି	କବିତାକଳି	
	ମୃଦୁକାକଳି	ମାଳା
ଛୁଟିଲା ମଧୁ	କବିତା-ପଦୁ	
	ଭରିତା ମଧୁ-	ଶାଳା ॥1॥
ଜଣକା ପର	ଜଣ ଆବର	
	ପଢିଲେ ନିଜ	ଲେଖା
ସରିଲା ଜନ	ଧରି ବାହନ	
	କମିଲା କବି	ସଂଖ୍ୟା ।
ପଛରେ ବସି	ରହିଲେ କିଛି	
	କବିତା ଧରି	ହାତେ
ଶୁଣିବା ଜନ	ବିନ୍ଦୁ ସାଧନ	
	ରହିଲା ଲୁଚି	ଗାତେ ॥2॥
ନ ଥିଲେ ଜଣେ	ମୁଖୁଆପଣେ	
	ଘର କନ୍ଦର	ଲାଗେ
ସଭିଏଁ ଯହିଁ	ବଳୁଆ ତହିଁ	
	କବିତାସୁଖ	ଭାଙ୍ଗେ ।
ନିଜ ନାମଟି	ପଛରେ ଯଦି	
	ପଡି ଯାଇଛି	ତେବେ
ବହୁକାଳ ବି	ବସିବେ କବି,	
	ସରିଲେ ନିଜ	ମାର୍ଗେ ॥3॥

L. Kabi 20220908

କଷ୍ଟ ନ ଦେଲେ ଭକ୍ତି ନାହିଁ, ବାଃ

ମାଗନ୍ତି ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ - କଷଣ ଦିଅ, ଜାଗୁ ମୋ ଭକ୍ତି;

ବିନା କଷ୍ଟେ ଭକ୍ତି କରିବେ ନାହିଁ, ଏହି ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ।

ଜାଣନ୍ତି କହିଲେ ଖସେ ନା ମଥା ପରେ ପାହାଡ଼,

ଭକ୍ତି ଜାଗେ ନାହିଁ ଖାଇଲେ ଜୋଡ଼ା ଚପଲ ମାଡ଼ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202603242206

ଅସ୍ତିତ୍ବକୁ ପଦେ

ଅନନ୍ତ ଅସ୍ତିତ୍ବ ! ଅନ୍ତର ସଂଗୀତ
 ଶୁଣି, ଦିଅ ହସ୍ତ ଭରି,
ଶକ୍ତିର ଅଭାବେ ସେ କେଉଁ ପ୍ରଭାବେ
 ସ୍ପୃହାବେ ଚାଲିବି ତରୀ ? ୧ ॥
ଅଗାଧ ସାଗର, ଅବାଧ ମଗର,
 ଅବାଧ ତରଙ୍ଗମାଳ,
ଯେଉଁ ଅସ୍ତ୍ର ବଳେ ଭେଦିବି ସକଳେ,
 କରେ ଦିଅ କରବାଳ । ୨ ॥
ପ୍ରଭଞ୍ଜନେ ପାଶେ ଉପ୍ଳାବନେ ଆସେ
 ହୈମବତ ଅଭିଶୀତ,
ତା ଶିଖାରେ ବସି ଚାଲିବାରେ ଅସି
 କରି ଦିଅ ପରିଚିତ । ୩
ହୈମବତ ଅଭିଶୀତ = ଦୁଷାରବତ୍
ଶୈତ୍ୟାଧିକ୍ୟ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୮୩୦

କାବ୍ୟାକାରେ ନିନ୍ଦାସ୍ତୁତିଗାଳିପ୍ରୀତି ଆଦି

ସବୁ ଲେଖି ନିଶ୍ଚେ ରଖି
ନିନ୍ଦାସ୍ତୁତିଗାଳିପ୍ରୀତି
ଅଜ୍ଞଧର୍ମକଳାମର୍ମ-
ପାରାୟଣରସାୟନ-

ହେବ କାବ୍ୟାକାରେ ।
କିଛି ହେଇପାରେ । ୧
ବାସୁମନୋସ୍ଥିତି-
ଲେଖ-ଅର୍ଥନୀତି । ୨

ଆୟୁର୍ବିଦ୍ୟାଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା-
ଲେଖି ଯାହା ପାରେ ନାହିଁ
ଦେଖ ଏବେ ଗାଳି ତେବେ
ଥୁବା ନେତା ଯିବା ନେତା
ଗାଳି:-

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ୟା ତଥା,
ଗଦ୍ୟର କବିତା । ୩
ନେତାଗଣପରେ,
ଅପର ଧାମରେ । ୪

ପୁଅ ଯଦି ଯୋଗ୍ୟ ଛୁଆ
ପୁଅ ଯଦି ଘୋଡ଼ାମୁହଁ
ନେହେରୁଇନ୍ଦିରାଶାସ୍ତ୍ରୀ-
କି ଲାଗି ସଞ୍ଚିଲ ଏ ତ

ସଞ୍ଚୁ କାହା ପାଇଁ?
ସଞ୍ଚୁ କାହା ପାଇଁ? ୫
ମୋରାର୍ଜୀ ଅଟଳ !
ବିକୁଛି ସକଳ । ୬

ଜାଣିନ କି ଘୋଡ଼ାହାତୀ
ସବୁ ବିକି ଖାଇ ଦିଏ
ଏକଇ କୁବୃକ୍ଷ ବନ
ଘୋଡ଼ା ମୁହଁ ଦେଉଅଛି

ଯାହା ଘରେ ଥୁଅ
ଘୋଡ଼ାମୁହଁ ପୁଅ । ୭
ଜାଳି ଦେଲା ପରି
ସର୍ବନାଶ କରି । ୮

ବାଣୀପୁତ୍ର

୨୦୨୧୦୮୧୭୧୭୩୭

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା-୨୦

କାହା ପାଇଁ ହେଲି ବୈଭାବର

କାହାକୁ କହିବି
ଚାହେଁ ମିଛଟାରେ

କହି କି ପାଇବି
ଝରକା ସେ ପାରେ,

କି ଲାଗି ବସିଛି ଚାହିଁ;
ଆସିବାର କେହି ନାହିଁ ||୧||

ତୁ ତ ଦେଲୁ କହି
ମୁଁ ଏକା ଜାଣିଛି

ସୁନା ପିଲା ହୋଇ
କି ଲାଗି କି ଅଛି

ସହଜ ସରଳ କଥା;
କେଉଁଠାରେ ଅବ୍ୟବସ୍ଥା ||୨||

ଶୋଇ ଯା ରେ ଧନ,
ଅଳପ ବୟସ,

ମୋ ଗଣ୍ଡିରତନ
ମୁଖେ ଥାଉ ହସ,

ତୋ ମନ କରନା ଭାରି;
ମୋ ଲାଗି ହୁଅନା ଘାରି ||୩||

କି କରିବୁ ଧନ ?
ସରିଲା ଜୀବନ,

ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଲିଖନ
ବାକି କେତେ ଦିନ ?

ଯାହା ଅଛି ତାହା ଥାଉ;
ଏଇ ଭାବେ କଟି ଯାଉ ||୪||

ତୁ କି ଜାଣୁ ମୋର
ଯାଏ ନାହିଁ ଦୂରେ

ଏ ଘର ଦୁଆର
ଅକାଳେ ଏ ପୁରେ

ଅହରହ ରଖେ ଖୋଲି;
କାଳେ କେ ଆସିବ ବୋଲି ||୫||

କେହି ଆସେ ନାହିଁ
ମିଛେ ଦେଖେ ବସି

କେହି ଯାଏ ନାହିଁ
କିଏସେ ପ୍ରେୟସୀ

ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଦିନ ଯାଏ;
ଫିକା ହସି ତାକୁ ଥାଏ ||୬||

ଦେଖେ ପାଶେ ବୋଲି
ଜାଣି ପାରେ ନାହିଁ

ଆଖି ଦେଲେ ଖୋଲି
ମିଛେ କାହା ପାଇଁ

ଦିଶେ ଘନ ନିଷଦ୍‌ବର;
ହେଲି ମୁହିଁ ବୈଭାବର ||୭||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୩୦୯୦୨୦୮
ନିଷଦ୍‌ବର= night; ବୈଭାବର= nocturnal

ବନ୍ଧେ ସଦା ତେ ରସନାଗ୍ରଭାଗେ
ମୌନୋଽସ୍ତ୍ୟହଂ ତେ ପରିବାଦପାତ୍ରମ୍ ।
ଛନ୍ଦୋ ମୟା ବ୍ୟାକରଣଂ ନିରୁକ୍ତଂ
ବୁଦ୍ଧି ତ୍ୱୟା କିଂ କୃତମୁକ୍ତକାର୍ଥମ୍ ॥

- ୧- ବନ୍ଧେ (ଉକ୍ତଳଜନନି) ସଦା ତୁମ ଜିହ୍ୱାଗ୍ରେ ରହିଛି
୨- ମୁଁ ନୀରବ ବୋଲି ତୁମ ଅପବାଦର ପାତ୍ର (ମୋତେ
ମାତୃଭୂମି ମାତୃଭାଷାରେ ମମତା ବୋଲିବାଣୀ କରୁଛ) ।
୩- ମୁଁ ଛନ୍ଦ ବ୍ୟାକରଣ ନିରୁକ୍ତାଦି ସାଧନାରେ ଅଛି
୪- କୁହ ତୁମେ ଉକ୍ତଳ ପାଇଁ କଣ ସବୁ କରିଛ ॥

କାହିଁ କୃତ୍ୟ

ବନ୍ଧେ ସଦା ତୁମ୍ଭର କଣ୍ଠଦେଶେ
ମୌନତ୍ୱ ମୋ ତୁମ୍ଭର ହାସ୍ୟପାତ୍ର ।
ଛନ୍ଦେ ତଥା ବ୍ୟାକରଣେ ନିରୁକ୍ତେ
ଭାଷାର୍ଥ ମୋ କୃତ୍ୟ, ତୁମେ ବିସୂତ ॥

L.Kabi 202602281706

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ

221/221/121+22

by LKabi 202504181618

କି ଜାଣିବ ସବୁରି କାରଣ

ପିଲା ବେଳ ତାରା, ଶଶୀ,
 ପୁରାତନ ପୁଷ୍ପରିଣୀ,
 ହଜିଲା ଯୌବନ, ହଜା -
 ନୂଆ ତହିଁ ପ୍ରୀତି କାହିଁ
 ପ୍ରୀତୀନ ନଭସେ ଭାସେ
 ପ୍ରୀତୀନ ବିଗ୍ରହେ ବହେ
 ପୁରୁଣା ପରାଣେ ଆସେ
 ଭଲ ଲାଗେ ଶୈଶବର
 ଭଲ ଲାଗେ ବାଲି ଧୂଳି,
 ଦେଖୁ ମନେ ପଡେ ମଧୁ-
 ଭଲ ଲାଗେ ପ୍ରଜାପତି
 ତାକୁ ଦେଖୁ ପାରନ୍ତି କି
 ସାତ ବାର ଦୁଇ ପକ୍ଷ
 ବାର ମାସ ଛଅ ରତ୍ନ
 ଶରତ ଶର୍ବରୀ,
 କାସାର, ନିର୍ଝରୀ; ୦୧||
 ହଜା ମୁଖ ଶିରୀ;
 ପଡୁଅଛି ଝରି? ୦୨||
 ନବ ନଭଶ୍ବର;
 ନବ ପ୍ରୀତି ଝର || ୦୩||
 ନବ ଜାଗରଣ;
 ଗୀତ ଉଚ୍ଚାରଣ || ୦୪||
 ପାରାବାର ବେଳା;
 ଶଇଶବ ବେଳା || ୦୫||
 କଳିଟିଏ ଦେଖୁ,
 କବିତାଟେ ଲେଖୁ ! ୦୬||
 ଚନ୍ଦ୍ରକଳା କଥା,
 ଅମୃତ କବିତା || ୦୭||

ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୁଦ୍ରିକାରେ
 ଯଦୁ ବଳେ ରତ୍ନ ମିଳେ:
 ନିର୍ଦ୍ଦୟ କର୍କଶ ବାକ୍ୟ
 ଭକ୍ତକବି ଅଶ୍ରୁସିନ୍ଧୁ
 ରେବତୀ ଆଳୟେ ଢୋଲ,
 ସଞ୍ଜ ବେଳେ ଦୀପ ଜାଳି
 ପଢ଼ା ସମ୍ପୁରଣରେ ଧରି
 କେ କହେ ପୁଟିଲେ ନେତ୍ର
 ଏହି ମନ୍ତ୍ରେ ସ୍ମୃତି କେତେ
 ଜାଣେ ନାହିଁ କାହା ପାଇଁ
 ଜାଣିବ କି ଜନ ଆଉ
 ମନ ସଦା କହୁ ଥାଉ
 ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ;
 ଏ ସାର ବଚନ || ୦୮||
 ଯଥାର୍ଥ ନିଷେଧ;
 ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ || ୦୯||
 ପୁଲ ନାନା ଜାତି;
 ଗୌରୀ ପଡେ ପୋଥି || ୧୦||
 ଗୋଲାପ କଳିକା;
 ନବୀନା ବାଳିକା ! ୧୧||
 ଧରି ଆଜି ଚିତ୍ତ;
 ହୁଏ ଉଦ୍‌ବେଳିତ || ୧୨||
 ସବୁରି କାରଣ;
 ଶ୍ରୀହରି ଶରଣ || ୧୩||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୨୨୦୧୧୩୭

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା - ୩୩

କି ଲାଗି ପଢ଼ିଲ ତୁମେ

ଗୋପନେ ଯା' ରଖୁ ଆସିଥିଲି ସଖି
ପ୍ରୀତିସିନ୍ଧୁ ବେଳାଭୂମେ
ଲେଖୁ ରଖୁଥିଲି ପଢ଼ିବି ମୁଁ ବୋଲି
କି ଲାଗି ପଢ଼ିଲ ତୁମେ ? ୧॥

ମୋର ଅଶ୍ରୁଧାର ସେ କବିତା ଗାର,
କିଆଁ କଲ ହୃଦଗତ ?
କି ଲାଗି ସେ ଦିନୁ ପୋଛୁ ନାହିଁ ମନୁ
ସେହି ସିନ୍ଧୁ ସଜ୍ଜକତ ? ୨॥

ପାରାବାର ତୀରେ କିଆଁ ଆସି ଧୀରେ
ଗହନ ତିମିର କୋଳେ
ଧୀରେ ପାଦ ଥୋଇ ଆଖି ଦିଅ ଧୋଇ
ହେମାଳ ଜଳଧି-ଜଳେ ? ୩॥

କି ଲାଗି ନିରାଶେ ଖୋଜ ମୁକ୍ତାକାଶେ
ହଜିଗଲା ସଞ୍ଜତାରା ?
କି ଲାଗି ଗୁଞ୍ଜରି ମୋ ଗୀତ ଲହରୀ
ନୟନୁ ଝରାଅ ଧାରା ? ୪॥

ଦୂରୁ ଦେଖେ ଯେବେ ବିଜନେ ନୀରବେ
ମୁଁ ବି ଝୁରି ମରୁଥାଏ;
ସହି ପାରେ ନାହିଁ କହି ପାରେ ନାହିଁ
ରହି ପାରେ ନାହିଁ ହାଏ । ୫॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୧-୦୭-୨୦୧୫

କିଏ ଆସି ଦିଏ ଦେଖା

ଘନ ଶର୍ଭରୀ

ଗର୍ଭ ବିଦାରି

କିଏ ଆସି ଦିଏ ଦେଖା,

ଅସୁରା ବନ୍ଧେ

ଲେଖେ ଅଲକ୍ଷେ

ଅଧୀରା ଅଶ୍ରୁଲେଖା ।୧॥

ଦର୍ଶନ ମୋର

ସ୍ବପ୍ନ ବିଭୋର

ସନ୍ନ ସମ୍ବସରେ

କାହା ସନ୍ନିଧେ

ଉର୍ବୀ ଗନ୍ଧେ

ହୃଦୟସ୍ବଦେ ଥରେ !୨॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୫୦୭୧୫୫

Lalatendu Kabi VP

Public ▼

+ Album ▼

Off ▼

କୁକୁଡ଼ା ଛେଳି ମେଣ୍ଟା ନିରୀହ
ଅତି,
ନରପୟର ପାଶେ ଗେଲ
ହୁଅନ୍ତି ।
ପୁଅ ପରି ମନୁଷ୍ୟ ପାଳି
ଆଦରେ,
ମାଉଁସ ହାତ ତାଙ୍କ ରଖେ
ଭଦରେ ।

କୁନି ପୁଅ

ତୁମେ ବାପା ମୋର ସବୁବେଳେ ଲୋଡ଼ା କୁନି ପୁଅ କରେ ଅଳି
ଆଉ କିଏ ମୋତେ ଭୁଲରୁ ଉଠେଇ ଆକାଶେ ଧରିବ ତୋଳି ? -୧-
ଘୋଡ଼ା ମୋର ହେଲ ପିଠିରେ ବସେଇ ଗୁରୁଣ୍ଡିଏ ଧୀରେ ଧୀରେ
ତୁ'ଉକୁ ମୁଣିଟି କରୁଥୁବ ନିତି ମୋ ହାତରେ ଥରେ ଥରେ ।। -୨-
ଆଜୁଳି ମୋ ଧରି ଧୀରେ ଧୀରେ କରି ଆଗକୁ ପକାଅ ପାଦ
ଥକିଯିବି ଯେବେ କାନ୍ଧରେ ଧରିବ, ଆପୁଡ଼ିଲେ ଯିବି ନିଦ ।। -୩-
ବଡ଼ ଯେବେ ହେବି ଇସ୍କୁଳୁ ଯିବି, ପଢ଼ିଯିବି ସବୁ ପାଠ
ଅଫିସକୁ ଗଲେ ତୁମ ପାଇଁ ଲୁଗା, ମା' ପାଇଁ ଆଣିବି ପାଟ ।। -୪-
ଜୋତା ଛତା ସବୁ କିଣି ଆଣିଦେବି, ଜର ହେଲେ ଔଷଧ,
ତୁମ ପାଇଁ ଘଡ଼ି, ମା'ର ଶଙ୍ଖା ବୁଡ଼ି, ପାଉଁଜି ମାପି ତା ପାଦ ।। -୫-

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୩୧ ଜୁଲାଇ ୨୦୨୪

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣର ନିଦ୍ରାଭଙ୍ଗ

=====

ଷଡମାସ ଜାଗେ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ
ତୁହାଞ୍ଜଳେ ସରେ ଯଥା ରାତି
ଷଡମାସ ରହେ ନିଶ୍ଚେତନ
ଜାଗୃତିର ଶ୍ରମ ପରେ ଶ୍ରାନ୍ତି ॥ ୧ ॥

ପଡିଛି ତା ପରେ ଶାପାନଳ -
ନ ଜାଗିବୁ ଅପର ଡାକରେ
ମାନୁଥିଲେ ଥିବୁ ମହାବଳ
ନ ମାନିଲେ ମରିବୁ ସମରେ ॥ ୨ ॥

ଜଣା ନାହିଁ ଉଠି କେଉଁ ଭଳି
ନିଦ୍ରାଳସେ ମଳି ମଳି ନେତ୍ର
ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟ ନେଉଅଛି କଳି,
ଦୈର୍ଘ୍ୟପୁସ୍ତ କେତେ ରଣକ୍ଷେତ୍ର ॥ ୩ ॥

ଗୁରୁମନ୍ତ୍ର ଯାଉଅଛି ଭୁଲି,
ମରିବ ସେ ବୀରଦର୍ପେ ପୁଲି ॥ ୪ ॥

=====

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୧୧୨୧୪୦୯

କୃପସ୍ତ ଦର୍ପୁର ଥିଲେ ଦୃଢ଼ କୃପଧର୍ମେ
କେବେ ନ ଚାହିଁବ ନିଜ ସ୍ଥିତି ଜାଣିବାକୁ ।
କ୍ରୋଧାନ୍ନ ହେବ ଶୁଣିଲେ ନିଜ ସତ୍ୟ କଣ୍ଠେ
ବାହାର ସୃଷ୍ଟିବିଷୟେ କହି ଦେଖ ତାକୁ ॥

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତୁତିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by LKabi 202504081153

କେ ସେହି ମେଘଦେଶେ

ଛନ୍ଦ: ବୃନ୍ଦା 7/85 221/212+1

ହେଲାଣି ଶୀତ ମାସ	ସାଥୀ ତୁ ଆସ ଆସ ।
ନିଃଶୂନ୍ୟ ମୋର ବାସ	କେ ନାହିଁ ଆଶ ପାଶ ॥1
କେବେ ମନେ ପଡେ କି	ଯା କାନ୍ଦି ଦେଲ ଲେଖି ।
ମୋ ଚିତ୍ତ ତାର ଚିତ୍ର	ଦେଖେ ଦିବା କି ରାତ୍ର ॥2

ଛନ୍ଦ: ଭୀମାର୍ଜନ 7/21 221/212+2

ଏ ମେଘ ଆଡୁଆଲେ	ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତା ପ୍ରଶାଳେ ।
ତା ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗ ତାଳେ	କାନ୍ଦେ କିଏ ମୁଁ ଭାଳେ ॥1
ସେ ପ୍ରେୟସୀ କିଏସେ	ବିଛେଦରେ ନିରାଶେ ।
କେ ଭାଳି ଅଶ୍ରୁ ଧାରା	ବର୍ଷା ଝରେ ଉଦାସେ ॥2
ମୋ ପ୍ରେୟସୀ କି କାଳେ	ସେ ମେଘ ଆଡୁଆଲେ ।
କେ ସେଠି କୃଷ୍ଣ କେଶେ	ଏକାକିନୀ ନିବାସେ ॥3

ଛନ୍ଦ: କାମୋଦିତା 7/ 221/221+1

ଶୀତ-ତ୍ରିୟାମା ଥର	ଜାଗେ ମୁଁ ବୈଭାବର ।
ବିଛେଦରେ କାତର	ନେତ୍ରେ ଝରେ ଝର୍ଝର ॥1
ଯେବେ କରେ ମର୍ମର	ଶାଖା ବତାସେ ଖର ।
ପକ୍ଷୀ ଅବା ବାନର	ତକ୍କାଳ ଆସେ ତର ॥2
ସେ ବେଳ ଭୀତିପ୍ରଦ	ପ୍ରେମେ ହୁଏ ଗନ୍ତୁଦ ।
ମିଥ୍ୟା କରେ କଳ୍ପନ	ସେ ସ୍ବପ୍ନ ମୋ ସମ୍ବଦ ॥3

by Lalatendu Kabi

=====

କେଉଁଠି ଲୁଚାଅ ମଥା

ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ସେଇ ମେଘୁଆ ଆକାଶେ ଥାଇ,
କିଏ ଗୋ ଚରୁଣୀ ସେ ଦିନୁ ରହିଛ ଚାହିଁ ?? -୧

ଭିଜା ଭିଜା ଓଠ, ଖୋଜିଲା ଖୋଜିଲା ଆଖି;
କିଏ ତୁମ ସାଥୀ, କହ ତୁମେ କାହା ସଖୀ ।। -୨

ଏକା ଏକା ସେଠି ଲାଗୁଥିବ ଅସହାୟ;
ଅଭିସାରିଣୀ ଗୋ କହ ପ୍ରିୟ-ପରିଚୟ ।। -୩

କହ ତୁମ ନାମ, ସନ୍ତୁକଟିଏ ଦିଅ;
ଖୋଜି ତୁମ କଥା କହି ଦେବି ନିଶ୍ଚୟ ।। -୪

ଯୁଗାନ୍ତକର ହଜିଲା କାହାଣୀ ଧରି;
ସୌମ୍ୟା ରାଗିଣୀ ପ୍ରୀତି ଗାଥା ଗୁଞ୍ଜରି; -୫

କାହିଁ ହଜି ଯାଅ, କେଉଁଠି ଲୁଚାଅ ମଥା
ଦେବ-ଉଦ୍ଭୂତା ଆହେ ଅମ୍ବର-ସୁତା ? -୬

କେହି ତ ଗଢ଼ିଛି

ଶାଖା କୋଳେ ନାହିଁ ଶଶୀ
ସ୍ୱପ୍ନ ଯଥା ଉଠେ ହସି
କେ କହେ ନୀରସ ତରୁ
କାହା ଚକ୍ଷେ ପ୍ରତେ ଚାରୁ
ଦୀନ ବେଶେ ତାକୁ ଦେଖେ
କବି ଦେଖେ ନିଶିମୁଖେ
ଆହା ମୋ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଆଳ
ରୋଟି ବୋଲି ଅସମ୍ଭାଳ
ଏପରି ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟେ
କେହି ତ ଗଢ଼ିଛି ଭବେ

ଦିଶୁଛି ଭ୍ରମରେ
କଳ୍ପନାଦ୍ରୁମରେ ॥ ୧
ଶାଖାରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା,
ସ୍ୱପ୍ନ ଅନୁପମା ॥ ୨
ବୀତରସ ଆଖି,
ରୁଚିରା ବୈଶାଖୀ ॥ ୩
ଭାଳେ ବଣିଜକ,
ରିକ୍ତକପର୍ଦ୍ଦକ ॥ ୪
ନାନା ଚିତ୍ର ଭରି,
ସୁରମ୍ୟା ନଗରୀ ॥ ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୨୦୦୭୧୦- ୦୭:୫୭

କୋଟି ବିଶ୍ଵ ଛବି

ଶୁଣେ ଥରେ ଥରେ ପତ୍ର ମରମରେ;

କେବେ ଗୀତ ଶୁଣେ ନାହିଁ,

ଗହନ ନିଶାରେ ସପନ ଦିଶାରେ

ମନ ହଜିଗଲେ କାହିଁ [୧]

ସେଇ ସପନରେ ଯାଇ ଗୋପନରେ

ଛାଇ ଛାଇ ମୋଦମାଳେ,

ଦେଖେ ଅଭିନବ ସୁଷମା ବିଭବ

ନୀଳ ନଭ ଅନୁରାଳେ ।୨॥

ବାଦଲ-ଛତାରେ ଆକାଶଲତାରେ

ଆଖି ପତା ଯାଏ ମୁଦି;

ପାଗ ଲେଉଟିଲେ ରାଗ ଆଉଟିଲେ

ଲୋଟି ଝରେ କଉମୁଦୀ ।୩॥

ଶୂନ୍ୟ ଅନୁରାଳେ ଆନ ଚକ୍ରବାଳେ

କାଳେ କାଳେ କଳାକାର

ପିହିତ ଅଙ୍ଗରେ ବିହିତ ଭଙ୍ଗରେ

ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ ଟାଣେ ଗାର ।୪॥

ଗୋଟିଗୋଟି ଗାର ଲୋଟିଲୋଟି ତାର

କୋଟି ବିଶ୍ଵ ଛବି ତୋଳେ;

ସେ ଥାଏ ନୀରବେ ମନୁନ-ଭୈରବେ

ଅନୁହୀନ କଳରୋଳେ ।୫॥

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

କୁଏଟୀ-ନିଶା

=====

କୁଏଟୀ ଦିଶନ୍ତି ସକଳେ ନିଜ ବାଲ୍ୟକାଳେ
ସେ କଂସ ରାବଣ କି ବା ପୁତନା ବି ହେଲେ ।
ସର୍ବେ ଥିଲେ କୁନିଛୁଆ ଅତି ବେଶି ଗେହ୍ଲା;
ପ୍ୟାରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ଜଳ ନା, ନ ବୁଡ଼ା ହୁ ଭେଳା ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202410191919

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତଗଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)
ବର୍ଣ୍ଣ: 221/211/121/121+22

ପ୍ରହତ ଉଷିତ ଯେବେ ଦେଖିଲା ରାତ୍ରିଗନ୍ଧା
ସୃଜିଲ ବିବିଧ ରଙ୍ଗେ ମୋ ଗଳେ ପ୍ରେମବନ୍ୟା ।
ଅଧରରୁଧିର ଗାରେ ତୁମ୍ଭେ ହେଲ ବନ୍ଧା
ରଖିଛ ବହୁତ ଯତ୍ନେ ସେ ସ୍ମୃତି ପ୍ରେମପୁଣ୍ୟ ॥ 1

ରଖିଛ ହୃଦୟ କନ୍ଦେ ଆଜି ସେ ଅନ୍ଧରାତି
ଟିପିଛି କମଳ ପତ୍ରେ ପ୍ରହ ସେ ରହ ଯତ୍ନେ ।
ବିରସବିଜନ ବଢ଼େ ସେହି ମୋ ମାର୍ଗସାଥୀ
ପ୍ରଖର ଶିଖର ପାରେ ଶୀତଳା ଶ୍ରେତପର୍ଣ୍ଣ ॥ 2

ଉପଗତ ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟା ସ୍ୟନ୍ଦନେ ସିନ୍ଧୁତୀରେ
ଦିଶୁଅଛି ତନ୍ମୟା କ୍ରନ୍ଦନେ ଦୈନ୍ୟଭାରେ ।
ଶୁଭୁଛି ଉଦୟଗର୍ଭେ ସ୍ୱପ୍ନ ସେ ଭଗ୍ନ ଗୀତି
ଝୁରି ମରୁକିଛି ଆଶା ଯୋବନେ ନେତ୍ରନୀରେ ॥ 3

(1) ପ୍ରହତ= ମୃତ; ଉଷିତ= ଅତୀତ; (2) ପ୍ରହ=
ପ୍ରାଚୀନ; ବର୍ଣ୍ଣ= ରାସ୍ତା; ପ୍ରଖର= ତପ୍ତ; ଶିଖର=
ପର୍ବତ; ଶୀତଳା= ଶୀତଳତା; ଶ୍ରେତପର୍ଣ୍ଣ=
ଜଳକୁମ୍ଭିକା, ପଦ୍ମିକା; ନେତ୍ରନୀରେ= ଅଶ୍ରୁ; (3)
ଉପଗତ= ଆସିଛି; ସ୍ୟନ୍ଦନ= ପବନ; ତନ୍ମୟା=
କ୍ଷୀଣକଟିକା; ଦୈନ୍ୟ= ଶୋକ;

ଛନ୍ଦ: ମାଳିନୀ ସୂତ୍ର: ନନମୟୟୁତେୟଂ
ମାଳିନୀ ଭୋଗିଲୋକେଃ

111/111/22•2/122/122

by LKabi 202506161957

ଶୁଣ ବହନ ମନ ଦେଇ,
 ଦିଏନା କ୍ଷୀର କେବେ ଗାଈ;
 ବାଛୁରୀ ଲାଗି କ୍ଷୀର ତାର,
 ତୁମେ ତା କର ଲୁଚମାର ।
 ଶକ୍ତି ଥିଲେ ତୁମକୁ ଗାଈ,
 ଦଣ୍ଡାରେ କୁଟନ୍ତା ଗୋଡ଼ାଇ ।
 ଛେଳି ବି ମାଂସ ଦିଏ ନାହିଁ;
 ହରଣ କର ତୁମେ ଭାଇ ।
 କୁକୁଡ଼ା ଦିଏ ନାହିଁ ଅଣ୍ଡା,
 ଚୋରାଅ ତୁମେ ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ।
 —ବାଣୀପୁତ୍ର

କଳଶ ମୋ ଯାଉ ଭରି

ଦୂର ଗଙ୍ଗାବାରୀ ନର୍ମଦାକାବେରୀ
ଦୂରେ ପୁଣ୍ୟଗୋଦାବରୀ
ତୋ ଆଶୁର ପାଣି ଦେଇ ଦେ ତରୁଣୀ
କଳଶ ମୋ ଯାଉ ଭରି ।
ଆହା କି ଦୁଃସହ ଏ କାନ୍ଦଣା କୋହ
ହୃଦୟର ଭଙ୍ଗା ରୁଜା
ସଦ୍ୟ ନେତ୍ରଜଳ ମୋତେ ଦେ ସହଳ
ସେ ଜଳେ କରିବି ପୂଜା ॥

by L Kabi 202603050914

ଖଳମାତି ଦଳପତି

ଛନ୍ଦ:ମଣିଗୁଣନିକର, ଗଣ:ନନନନସ
ବର୍ଣ୍ଣ: 111/111/111/111/112

ଖଳମାତି ଦଳପତି ତଳଗତି ଲଭିଲେ
ବହନ ବହୁତ ବହପ ସରଜି ଦବିଲେ ।
ରତି ରତି ହରଘତି ଅରି ଗତି ଭରଣେ
ଲଢି ଲଢି ବୁଡି ଯିବ ଅଜି କରଚରଣେ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202405241124
॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

ବନବାଧୁ ଗୀତିମାଳା-୫
(ଖାଉ ଥାଅ, ନର୍କ ଯାଅ)

ହେଲା ରଥ ଯାତ:
ପୃଥ୍ବୀ ପରିଭ୍ରାତ || ୧ ||

ଗଣେଶ ଚିରି ପେଟ
ବାଣ୍ଟିଲେ କେତେ ପାଠ || ୨ ||

ଶାରଦା ଆସିଲେ,
ପାତକ ନାଶିଲେ || ୩ ||

ଜାତି ପିତା ଆସି
ହିଂସା ଦେଲେ ନାଶି || ୪ ||

ଶାନ୍ତା କୁଳ ଆସିଲା,
କଣ୍ଠେଇ ବାଣ୍ଟିଲା || ୫ ||

ଆସି ନୂଆ ବର୍ଷ
ଭରି ଦେବ ହର୍ଷ || ୬ ||

ଏତ ସବୁ ପାଇ
ଶାନ୍ତି ହେଲା ନାହିଁ || ୭ ||

ଅଠର ମାନିବ:
ଛାଗଳ ମାରିବ || ୮ ||

ଛେଳି ସଂହରଣ
କିବା ବୀରପଣ ? || ୯ ||

ପାଳି ପୁତ୍ର ପରି
ଖାଅ ତଣ୍ଡୁ ଚିରି; !! || ୧୦ ||

ଠୁଳାଇବ ପାପ,
ଦୈବ-ଅଭିଶାପ || ୧୧ ||

ପାଳିତ କୁକୁଡ଼ା:
ହେବ ବେକ ମୋଡ଼ା || ୧୨ ||

ତୁମକୁ ବିଶ୍ୱାସି
ସେ ବି ଗଲା ଭାସି || ୧୩ ||

ଏତେ ପାପ ସଞ୍ଚି
ପାରିବ ତ ବଞ୍ଚି ? || ୧୪ ||

ସେହି ସବୁ ଲାଗି
ପାପ ଅଛି ଲାଗି || ୧୫ ||

ଦୈବ ଅଛି ଜଗି,
ସେ ତ ମହା ଯୋଗୀ || ୧୬ ||

ନବ ବର୍ଷେ ନବ
କୀଳା ଖଞ୍ଜି ଦବ || ୧୭ ||

କୁକୁଟ ଛାଗଳ,
ସେ ସର୍ବ-ବସ୍ତୁ; || ୧୮ ||

ତାହାକୁ କନ୍ଦାଇ
ତା ସଜ୍ଜାନ ପାଇଁ; || ୧୯ ||

ଭୋଗିବ କଷଣ,
କର ଆମନ୍ତ୍ରଣ || ୨୦ ||

ହାତେ ଖୋଳ ଥାଇ
ହୁଅ ଡ୍ରାହି ଡ୍ରାହି || ୨୧ ||

ସମସ୍ତ ଦେବତା
କରିବେ ହୀନସ୍ତା || ୨୨ ||

ଅଠର ଆସିବ
ନିଶ୍ଚେ କନ୍ଦାଇବ || ୨୩ ||

ତୁମ କର୍ମ ଫଳ.
ଭୋଗିବ କେବଳ || ୨୪ ||

ତେଣୁ କହେ ଭାଇ
ଜୀବ ମାର ନାହିଁ || ୨୫ ||

ପୁତ୍ର ତଣ୍ଡୁ କାଟି
ଖାଇ ଗଲେ ବାଣ୍ଟି, || ୨୬ ||

ନରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଣୀ,
କି ହେବ କେଜାଣି ? || ୨୭ ||

ସେହି ପରି ଥିବ
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଭାବ; || ୨୮ ||

ତୁମେ ଯେବେ ଖାଅ
ତାଙ୍କ ପୁଅ ଝିଅ || ୨୯ ||

ମାନିବ ତ ମାନ,
କର ଯାହା ମନ || ୩୦ ||

ପ୍ରିୟ ଯେବେ ମଣ
ନରକ ଗମନ; || ୩୧ ||

ନେଇ ଚାଲ ପ୍ରାଣ
କାହାଣ କାହାଣ || ୩୨ ||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୭୧୨୨୭୦୯୧୩

ଖେଳିବା ଖେଳ

ସେ ଦିନ ସଖ୍ ଆଲୋ
ଏଇ ଚଟିନୀ ତୀରେ
ଅଧର କମ୍ପନେ
ଗୋଧୂଳି ଲଗନରେ
କହିଲୁ ପରା " ଘେନି
ପରାଣ ଯଉବନ,
ଆସ ହେ ଯିବା ଭାସି
ଆକୁଳ ପ୍ରେମ-ନୀରେ ,"
ଏଇ ଚଟିନୀ ତୀରେ | -୧

କହିଲି ତୋତେ ଯେବେ
"କ୍ଷଣିକ ଯଉବନ,
ତେବେ କି ଲାଗି ମିଛେ
ପ୍ରଣୟ-ଅଭିଯାନ ?
ଜନମିଛୁ କି ଖାଲି
ଆପଣା ସୁଖେ ଭୁଲି -
ଯିବାକୁ ଜଗତର
ସକଳ କଥାମାନ ?"
କରିଲୁ ଅଭିମାନ | -୨

ଚମକି ତୋ ମୁହଁକୁ
ରହିଲି କ୍ଷଣେ ଚାହିଁ;
କାତର ସମ୍ବନ୍ଧେ
ତୁ ତହିଁ ଗଲୁ କହି ,
"ନୁହେଁ ଗୋ ନିଜ ଲାଗି,
ଉଠିବା ଆସ ଜାଗି
ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧନେ
ଦୁନିଆଁ ଚମକାଇ,
ଜଗତ ସେବା ପାଇଁ | " -୩

ଚାହିଁଲି ତୋ ମୁହଁକୁ
ହସିଲୁ ମନ ଖୋଲି ,
ଧୀରେ ତୋ ଅଧରରେ
ପରଶି ବେଲଥିଲି ,
ସରିତ ଜଳଧାରା ,
ଆକାଶେ ଶତତାରା,
ଆମରି ପଣ ଦେଖୁ
ରହିଲେ ଆଖି ମେଲି,
ହସିଲୁ ମନ ଖୋଲି | -୪

ସେ ଦିନ ହସି ଆମେ
ପାଇଲୁ କେତେ ସୁଖ !
ଶୁଭୁଛି ଏଣେ ତାହା
ବିକଳ କାହା ତାକ !
ଚାହାଁ ଲୋ ଚାହାଁ ଅରେ
ସେ ଦୂର ଅତୀତରେ ,
ସେ ଦିନ ପଣ ଆଜି
କରିବା ଟି ପରଖ ;
ଶୁଭୁଛି କାହା ତାକ | -୫
ଆ' ଲୋ ଆ' ସଖ୍
ଆସିଛି ଏବେ ବେଳ ,
ଖେଳିବା ଆ' ଏବେ
ତ୍ୟାଗର ମହାଖେଳ ;
ମାଟିର ତାକ ଏଇ
ଶୁଭୁଛି ରହି ରହି
ଶୁଣିବା ଦିନେ ତା'ର
ଫୁଲ କଳରୋଳ
ଆସିଛି ଏବେ ବେଳ | -୬
ଲୀଳାଚେନ୍ଦ୍ର କବି
୨୬ ଅକ୍ଟୋବର ୧୯୭୯

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ଗନ୍ଧ୍ୟ-କବିତା ନା କବିତା-ଗନ୍ଧ୍ୟ

ତୁମକୁ ଦିଶୁ ନ ଦିଶୁ । ୪

ଯାହାକୁ ଭଜାରି ପଥର ଭିକାରୀ
ପତାଏନା ଭିକ୍ଷା ଥାଉ;
ସିଏ କି କବିତା କହୁ ରଚୟିତା,
ହସ ମାତେ ଅସମ୍ଭାବ । ୧

ଲେଖୁଅଛି କିଏ ସେ କବିତା-ଗନ୍ଧ୍ୟେ
ପୁରାଣ କି ଇତିହାସ,
ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ, ଭୂଗୋଳ ବିଜ୍ଞାନ,
କିଛି ଆନ ବିଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ? ୫

ମଠରେ ମନ୍ଦିରେ ବିବାହ ବେଦୀରେ
ଯାହା ବୋଲା ହୁଏ ନାହିଁ,
ତାହାକୁ କି ଭାବେ କେଉଁ ଦୁଷ୍ଟଭାବେ
କବିତା କହୁଛୁ ଭାଇ? ୨

କି ଉପଯୋଗୀତା ସେ “ଗନ୍ଧ୍ୟକବିତା”
କିଏ ତାକୁ ରଖେ ମନେ,
ନିଜେ ତା ନିର୍ମାତା ନ ଦେଖିଲେ ଖାତା
ଶୁଣାଇ ପାରେନା ଜନେ । ୬

ମହଜନ ବାଣୀ ବୋଲି କେହି ଜାଣି
ଭାଷରେ ନା ଧାଡ଼ିଟିଏ
ସେହି ଲେଖା ଗନ୍ଧ୍ୟ ହେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ
କବିତା ମାନିବ କିଏ? ୩

ଗନ୍ଧ୍ୟେ ଲେଖା କଥା ବାତେଇଲେ ମଥା,
କବିତା ତ ହେବ ନାହିଁ,
କବିତା ବୋଲାଏ ପ୍ରଗଢ଼ ପରାଏ,
“କବିତାଗନ୍ଧ୍ୟ” ସେ ଭାଇ । ୭

ବିଦ୍ୟାଳୟଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ
ଗାଏନା ଯାହାକୁ ଶିଶୁ,
କବିତା ଯେ କୁହୁ ହସୁଛି ସମୂହ

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୯୦୭୦୭୨୨୨୪

ଗଧଡ଼ ଲହର

ସର୍ବେ ଏକସଙ୍ଗେ ଥିଲେ ଗଧଡ଼ଲହରେ,
ଉଦ୍ଧରିବ କିଏ ଯାଇ ସେ ଜଳେ ଅପରେ? ୧

ମୂର୍ଖ ଗ୍ରନ୍ଥକାର ମୂର୍ଖ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ତହୁଁ ମୂର୍ଖ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ॥ ୨

ମୂର୍ଖ ଭାଷା ପ୍ରୋଫାହକ, ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ,
ଅନ୍ତର୍ଜାଲେ ଉପ୍ଲବନ- କର୍ତ୍ତା ଅଧିକାରୀ ॥ ୩

ଏହି ଭାବେ ଥିବ ଯେବେ ଏ ସାରା ସଂସାର,
ପ୍ରଭୁ ହିଁ କିରିବେ ଏକା ଏହାର ଉଦ୍ଧାର ॥ ୪

ଏ କଥା କହିଲି କିଆଁ ଜାଣିଛ କି ଭାଇ ?
ଚିନ୍ତା କର ସେ ସମୟ ଆସିଛି କି ନାହିଁ ॥ ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୭-୧୦-୨୦୧୯

ଗଧଡ଼ ଲହର

ସର୍ବେ ଏକସଙ୍ଗେ ଥିଲେ
ଗଧଡ଼ଲହରେ,
ଉଦ୍ଧରିବ କିଏ ଯାଇ
ସେ ଜଳେ ଅପରେ? ୧
ମୂର୍ଖ ଗୁଳ୍ମକାର ମୂର୍ଖ
ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ
ଗୁରୁ ଶିଷ୍ୟ ତହୁଁ ମୂର୍ଖ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ॥ ୨

ମୂର୍ଖ ଭାଷା ପ୍ରୋଫାହକ,
ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ,
ଅନୁଜ୍ଞାଲେ ଉପ୍ସାବନ-
କର୍ତ୍ତା ଅଧିକାରୀ ॥ ୩
ଏହି ଭାବେ ଥିବ ଯେବେ
ଏ ସାରା ସଂସାର,
ପ୍ରଭୁ ହିଁ କିରିବେ ଏକା
ଏହାର ଉଦ୍ଧାର ॥ ୪

ଏ କଥା କହିଲି କିଆଁ
ଜାଣିଛ କି ଭାଇ ?
ଚିନ୍ତା କର ସେ ସମୟ
ଆସିଛି କି ନାହିଁ ॥ ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୭-୧୦-୨୦୧୯

ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ

265

ବନକୁସୁମ ମାଳେ ସରିତଝର ତାଳେ
ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ ମିଳିବ ଭିକ ଥାଳେ । 1
ଉଦର ଥିବ ପୂରା ଚଳିବି ପଥ ସାରା
ପୁର ବିପଣି ଯାକେ ନ ଥିବ ଦିହ ଭାରା । 2

ଛନ୍ଦ: ଭୃତୀ 7/32 111/112+2

by LKabi

=====

ଛନ୍ଦ: ଦୃତୀ 7/32 111/112+2

ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ

ବନକୁସୁମ ମାଳେ
ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ
ଉଦର ଥିବ ପୂରା
ପୁର ବିପଣି ଯାକେ

ସରିତଝର ତାଳେ
ମିଳିବ ଭିକ ଥାଳେ । 1
ଚଳିବି ପଥ ସାରା
ନ ଥିବ ଦିହ ଭାରା । 2

=====

ଛନ୍ଦ: ସୁବାସ 7/112 111/121+1

(ନାମାନ୍ତର ସବାସନ) (ବାସକୀ, ସବାସନୀ -vv)

ଅତି ବଡ଼ ଭାରତ

ଅତି ବଡ଼ ଭାରତ
ଅଗଣିତ ଧୀମତ
ଗଳି ଗଳି ପୂଜନ
ଭଳିକି ଭଳି ବ୍ରତ
ସବୁ ଲଭି ଭାରତ
ମରୁଅଛି ତା ସୁତ

ବହୁ ଜନ ଆରତ
ବହୁତ ମିଳେ ମତ । 1
ସବୁଦିନ ସାଧନ
ଭଳି ଭଳି ମନ୍ତ୍ରନ । 2
ମରମଟି ଆହତ
ବିଭବରୁ ବିରୁଦ୍ଧ । 3

=====

ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମା

ଅଧ୍ୟାୟ- ୧୭: ଗର୍ଭଭ୍ରମତି ଆତ୍ମା

ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମା ଜନ୍ମିବାକୁ
ପ୍ରବେଶିଲା, ଭବ୍ୟକୀଳା
ବିକଳେ ବୋଲୁଛି ଏବେ
ବିଳମ୍ବରେ ବୁଝେ ସବୁ
ମୂର୍ଖ ଆତ୍ମା ବୁଝେ ନାହିଁ
ବିଶ୍ୱ ସାରା ସେଥି ଲାଗି
ଏକ ଆତ୍ମା ମାରି ଖାଏ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ, ଖୋଜେ
ଚାହାନ୍ତି ଅଧିକ ଆତ୍ମା
ଉଡୁଥିବେ ନୀଳାମ୍ବରେ,
ମଳ ମୂତ୍ର ମତା ପୋକ
ପେଟେ ଗିଳି କରୁଥିବେ

ଜନନୀଜଠରେ
ନଦେଖିଲା ଥରେ.
ସର୍ବତ୍ର ବିପଦ,
ମସ୍ତବତ ଗଧ ॥ A
ଆନ ଆତ୍ମା କଥା
ନାନା ବର୍ବରତା ।
ଆନଟିର ଦେହ,
ସଭିଙ୍କର ସ୍ନେହ ॥ B
ପକ୍ଷୀ ଭାବେ ଜନ୍ମ,
ନ ଥିବ ନିୟମ ।
ପକ୍ଷୀର ଆହାର,
ଆକାଶବିହାର ॥ C

© ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦-୦୯-୧୭

ଗଳ୍ପ ଆଗେଇ ନିଅ

କହୁଥୁବି ମୁହିଁ ଅଳ୍ପ ବେଳରେ	ଶୁଣୁଥୁବୁ ତୁହି ଗଳ୍ପ ଛଳରେ	ଆଉ ଏଠି କିଆଁ କିଏ, ରଙ୍ଗ ବୋଲିବେ ଯିଏ ? ୧
-----------------------------	----------------------------	---

ତୁ କହିଲେ ପୁଣି ସଙ୍ଗୀତ ଧାର	ଯିବି ମୁହିଁ ଶୁଣି ଅଧରୁ ତୋହର	ଶୁଣିବେ ବତାସ ବାଆ, ଛୁଟିବ ଯେସନ ନାଆ ॥୨
-----------------------------	------------------------------	---------------------------------------

ଶୁଣିବେ କାନନ ଦୁଃଲୋକ, ଭୁଲୋକ,	ଗିରି ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ଆଲୋକ	ମଞ୍ଜୀରୀ ମହାରୁହ; ନେତ୍ର ଉଛୁଳା ଲୁହ ॥ ୩
-------------------------------	----------------------------------	--

କଥାରେ ଏମିତି ମନ-ଅଙ୍ଗନେ	ରାତି ଯାଉ ବିତି ରାତ୍ରୀ ଲଗନେ	ଛାତି ତଳ ତାତି ଯାଉ; ସପନଗଙ୍ଗା ଥାଉ ॥ ୪
--------------------------	------------------------------	---------------------------------------

ଶର୍ବରୀ କହେ - ସରେ ନାହିଁ କଥା	ଧୂମ୍ରାଭ ବହେ ସୂତ୍ରରୁ ଯଥା	ଗଳ୍ପ ଆଗେଇ ନିଅ; କାଢ଼ିଲେ ଅତୁଆ ଖୁଅ ॥୫
-------------------------------	----------------------------	---------------------------------------

ଧୂମ୍ରାଭ= ଧୂମ୍ରବର୍ଣ୍ଣର ବାଆ/ବତାସ; ଯାଅ ନାହିଁ ନିଶା, ଆଉ ଏହି ବେଳା,	ଏଡ଼ିକି ସହସା ନକ୍ସା-ମେଖଳା	ନ ଆସୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ; ଟାଣି ଭିଡ଼ି କିଏ ରୋକ ॥୬
--	----------------------------	---

ନକ୍ସା= ରାତ୍ରି; ଏବେ ଏ ଗଳ୍ପ ଶୁଣିବେ ମେଦୁର	ଆଗେଇ ଅଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତନ, ପତ୍ର ,	ଅନେକ ରହିଛି ବାକି; ଗିରି, ମଞ୍ଜୀରୀ, ଶାଖୀ ॥୭
--	------------------------------	--

ଶୁଣିବେ ଭୂଧର, ସ୍ନିଗ୍ଧ ସମୀର	ସରିତ, ସାଗର, ନେବ ତାକୁ ଦୂର	ସର, ଅମ୍ବର, ଭୂମି; ଅଭ୍ର, ଅଶନି ତୁମି ॥ ୮
------------------------------	-----------------------------	---

ଅଭ୍ର, ଅଶନି= ,ମେଘ, ବିଜୁଳିର ଚମକ; ଚାଲିଛି ଗଳ୍ପ ବାକି ଅସୁମାରି,	ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଯାଅ ନାହିଁ ଫେରି,	କଳ୍ପନା ସାଥେ ପୁଣ; ଗଡ଼ରୀ ଶୁଣ ଶୁଣ ॥ ୯
--	------------------------------	---------------------------------------

ଗଡ଼ରୀ= ରାତ୍ରି; ତୁମର ତ ନାହିଁ ନୁହଁ କା ଭାମିନୀ;	ଭଗ୍ନୀ କି ଭାଇ, କି ଜାଣ ମାନିନୀ !	ନୁହଁ କାହା ମନୋନୀତା, ସୃଷ୍ଟି ଅଭିଳଷିତା ॥ ୧୦
---	----------------------------------	--

ଭାମିନୀ= ସ୍ତ୍ରୀ; ସୃଷ୍ଟି= ସୁ+ଉକ୍ତି, ଉତ୍ତମ (ମିଷ୍ଟ) ବଚନ; ଧରଣୀ ତଳେ କିଆଁ ରହି ରହି	ଅଳସ ଜଳେ ଚାଲିଅଛ କହି -	ମିଳୁଛି ଗଳ୍ପ ଖୁଅ; ଗଳ୍ପ ଆଗେଇ ନିଅ ? ୧୧
--	-------------------------	--

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି -୨୦୧୭୦୭୦୫-୨୨୪୩

ଗାଉଁଲୀ ଗୀତ

କହ ମୋତେ ଧନ ମୋ ଗଣ୍ଡିରତନ
କେଉଁ ଦେଶେ ଯିବୁ ତାଲି ?
କି ହେବ ଗଳାର ମଣିରତ୍ନ ହାର,
ଶଙ୍ଖନୀଳାମୋତି ମାଲି ? ୧
ଜନନୀର କୋଳ ସ୍ନେହିତ ଅଞ୍ଚଳ,
କରତଳ ଅନାହାର,
ଖୋଜୁଥୁବେ ତୋର ପ୍ରେମୀ ଚିତ୍ତତୋର,
ଉଦ୍‌ବାହନ ଉପହାର । ୨

କରତଳ= palm; ଉଦ୍‌ବାହନ= marriage;
ଯିବି ମା ଭରିତ ପଲ୍ଲବ ପୁରିତ
ହରିତ ଅରଣ୍ୟ ଦେଶେ,
ଯେ ଘୋର ଅରଣ୍ୟେ ମୃଦୁ ସମୀରଣେ
ତମ୍ବା ହସେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣବେଶେ । ୩
ନିର୍ଝରିଣୀ ଜଳ କମ୍ବୁଦ କମଳ
ପରୀକନ୍ୟା ନବତୃଣ
ଲୋଭନ କୁଜନ ପରଭୃତସ୍ତନ
ତାକିଲେଣି ମା ଗୋ ଶୁଣ । ୪

ପରଭୃତ= cuckoo;
କି ଲାଗି ନନ୍ଦନା ହେଲୁ ଆନମନା,
ଭୁଲୋକ ପୁଲକ ଭରା,
ଦୋଳିଝୁଲା ଗୀତ ଶୃଙ୍ଗାରସଂଗୀତ
ବିଳାସ ବିଭ୍ରମ ଝରା । ୫
ତୁଟି ଶଙ୍ଖା ଶାଢ଼ୀ ରଞ୍ଜିତ ସଜାତି
ସୁନା ଫୁଲ ଧାତି ଧାତି,
ବାହାବେଦୀ ମିଠା ରଞ୍ଜିତ ଦୁହିତା,
ଯାଆ ନା ତୁ ଘର ଛାଡ଼ି । ୬

ନନ୍ଦନା= daughter; ବିଭ୍ରମ= beauty;

ସେହି ଦୋଳିଗୀତ ବିବାହ ସଂଗୀତ
ଅନ୍ତରାଳେ ଶୋକ ଲୋଚେ;
ଆଜି ଅଂଶୁମାଳୀ ହସେ ରଞ୍ଜିତାଲି,
କାଲି ମେଘମାଳା ଘୋଚେ । ୭
ମୃଦୁମନ୍ଦସ୍ଵର କାନନନିଝର
ପରବତୁ ପତେ ଝରି,
ଦୈବତନନ୍ଦନା କଲେଣି ଏକ୍ଷଣା,
ଯିବି ପଥ ଅନୁସରି । ୮

ଅଂଶୁମାଳୀ= sun; ଦୈବତନନ୍ଦନା= fairy; ଏକ୍ଷଣା= search for;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୪୨୮୧୪୦୧

Village Song

HONEY, child, honey, child, whither are you going?
Would you cast your jewels all to the breezes blowing?
Would you leave the mother who on golden grain has fed you?
Would you grieve the lover who is riding forth to wed you?

Mother mine, to the wild forest I am going,
Where upon the champa boughs the champa buds are blowing;
To the köil-haunted river-isles where lotus lilies glisten,
The voices of the fairy folk are calling me: O listen!

Honey, child, honey, child, the world is full of pleasure,
Of bridal-songs and cradle-songs and sandal-scented leisure.
Your bridal robes are in the loom, silver and saffron glowing,
Your bridal cakes are on the hearth: O whither are you going?

The bridal-songs and cradle-songs have cadences of sorrow,
The laughter of the sun to-day, the wind of death to-morrow.
Far sweeter sound the forest-notes where forest-streams are falling;

O mother mine, I cannot stay, the fairy-folk are calling.

Sarojini Naidu

ଗାଦିପରେ ବ୍ୟାଧୁଗ୍ରସ୍ତ ଦରମଲା ରଜା

ଛାଗ ଚାଲେ ବାଘଗାଲେ ଗୋଇଠା ଲଗାଇ

ଛାଗ ପିଛା ବାଘ ବୁଢ଼ା ଧାଇଁ ପାରୁ ନାହିଁ ।

ଗାଦି ପରେ ବ୍ୟାଧୁଗ୍ରସ୍ତ ବ୍ୟାଘ୍ର ମହାରଜା

ମୃଗ ମଧ୍ୟ ମୁଣେ ତାର ମୁଠି ମାରେ ମଜା ॥

ଗାମୁଛାରୁ ମହାଭାରତ (ଫଥାବାକ୍ତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠପ୍)

=====

ପୁ:

ଲୁଣ୍ଠାକନା କି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟେ
ବେଗେ ବାପଘରେ ଯାଇ

କଲୁ ମୋ ନାଲି ଗାମୁଛା ।
ନୂଆଟେ ଆଣ ବଲ୍ଲଭା ॥1

ସ୍ତ୍ରୀ:

ତରାଅନା ତରେ ନା ମୋ
ପୂଜାପାଠେ ତକା ହେଲେ

କାକା ବ୍ରାହ୍ମଣ କୌଳିକ ।
ଲକ୍ଷେ ମିଳିବ ଗାମୁଛା ॥2

ପୁ:

ଦେଖା ନା ବତିମା ତୋର
କିବା ଆଶୁଛୁ ତୋ ସାଙ୍ଗେ

ତୁମେ କେଉଁ ରଜାଘର ।
ବାହି ସେଠୁ ବତା ଥରେ ॥3

ସ୍ତ୍ରୀ:

ଦେଖୁ ଜ୍ଞାଇଁର ସମ୍ମାନ
ଦେବି, ନେବ ତ ଯୋଗାଇ

ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ଗାମୁଛା ।
ଧୋତି - କ୍ୱାଲିଟି ସୁନ୍ଦର ॥4

ପୁ:

କର ନା ଚାତୁରୀ ଆଦୌ
ଧୋତି ଦେଖୁ କିଏ କେବେ

ପିନ୍ଧେ ନା ଜାଣୁ ଧୋତି ମୁଁ ।
ଦେବେ ନାହିଁ ପଦୋନ୍ନତି ॥5

ସ୍ତ୍ରୀ:

ଦେଖା ନା ଚାକିରୀ ବେଶି
ଆସି ମୋର କକା ବାପା

ନିଜେ ବୁଝିବ ସେ କଥା ।
କରିବେ କି ଧରା ଧରି ॥6

ପୁ:

କିଛି ସେ ପାରିବେ ନାହିଁ
ଜ୍ଞାଇଁ ଚାକିରିଆ ବୋଲି

ଖୋଜି ଖୋଜି କିଆଁ ଶେଷେ
ତୋତେ ମୋହଠି ଛନ୍ଦିଲେ ॥7

ସ୍ତ୍ରୀ:

ଦେଲେ ଯା ପାରିଲେ ଟଙ୍କା
ଦାନରେ ଦେଇ ସର୍ବସ୍ୱ

ତା ସାଙ୍ଗେ ଜମି ଖଣ୍ଡିକ ।
କରନ୍ତୁ କେଉଁ କୀର୍ତ୍ତନ ॥8

ପୁ:

ନ ଆଣ ନ ଥିଲେ ଗୋରୀ
ପଳାଶ ଫୁଲ ନିର୍ଗନ୍ଧ

ବାହାନା ବେଶି କାଢ ନା ।
ଖାଲି ତୋ ରୂପ ସୁନ୍ଦର ॥9

ସ୍ତ୍ରୀ:

ରଗାଅ ନା ଜମା ମୋତେ
ଗିଳି ବେଗେ ବଢା ଭାତ

ଯେବେ ଚାହୁଁ ନ ତାଣ୍ଡୁବ ।
କାମରେ ଯାଅ ଚଞ୍ଚଳ ॥10

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

2024110333

ଗିରିନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁଳେ

ନଭସ୍ଥୟ ସେ ନୟନବିଷୟେ
ଗିରିନିର୍ଘର କୂଳେ
ମନ୍ତ୍ରମଥୂତା ବନ୍ୟବନିତା
ହେମଚନ୍ଦ୍ରିକା ତଳେ
ସ୍ଥିରନିଶ୍ଚଳ ନେତ୍ରଯୁଗଳ
ଉପଲକ୍ଷିତ୍ରେ ଦେଇ,
ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନିରେଖେ କନ୍ଦର ପାଖେ
ସ୍ତମ୍ଭୀତ ଛିତା କେହି ।

1

ଭାଲେ "ଏହି ମୋର ସ୍ୱପ୍ନବିଭୋର
ବାଲ୍ୟ କିଶୋର ସାଥୁ,
ବୃତ୍ତବାତରେ ଶକ୍ତ ଶୀତରେ
ବିତାଏ ତ୍ରସ୍ତ ରାତି ।
ହାୟରେ ନିୟତି ନିଷ୍ଠୁରମତି
ଦିଶେନା ପ୍ରୀତିର ଗତି!"
ନେତ୍ର-ସଲିଳ ଝରି ସେ ଉପଳ-
ପୃଷ୍ଠେ ଝଳିଲା ମୋତି ।

2

ନୟନବିଷୟ= ଦିଗ୍‌ଜ୍‌ୟ; ଗ୍ରସ୍ତ= ଅରିଲା;

L. Kabi 202212132115

ଶିରିଶୃଙ୍ଗେ ନାମୋଲ୍ଲେଖ

କେଉଁଠି ପର୍ବତେ ନାମ	କରିବ ଖୋଦନ
କହ ରାଜା କାହା ନାମ	କରିବ ପ୍ରୋଞ୍ଛନ ।
ନିରୁକ୍ତେ ନିର୍ଗଣ୍ୟ ଶବ୍ଦ-	ସମ୍ଭାବନା ପରି
କୋଟି ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ନାମ	ଶୃଙ୍ଗେ ଅଛି ଭରି ॥ 1

ଏତେ ନାମ କେହି କେବେ	ପଢ଼ି ସାରେ ନାହିଁ
ଯେତେ ଯିଏ ପଢ଼େ ମନେ	ରଖି ପାରେ ନାହିଁ ।
ବଡ଼ପଣ କାଳଗର୍ଭେ	କ୍ଷଣକ ପ୍ରମାଣେ
ମହୀଶୂର ଜାଣେ ନା ତା	କବୀଶୂର ଜାଣେ ॥2

ମହୀ+ଇଶୂର= ରାଜା;

Lalatendu Kabi

2026020402758

ସ୍ତ୍ରୀ:-

ଅନିଦ୍ରିତା ତୁଁ କଥାମଧ୍ୟ ଭଦ୍ରେ
କମସ୍ତ୍ରୀ ଚିନ୍ତା ଘନମଧ୍ୟରାତ୍ରୀ ।
କି ବା ଶରୀରେ ଲଭସେ ବିବାଧାଂ
ବଦାଚିରାଦୌଷଧୁମାନୟାମି ॥ 1

ସ୍ତ୍ରୀ:-

ଅହଂ ଗୁଡାସୁଂ ଶମନଂ କରୋମି
ତୁୟା ବିଚିନ୍ତା ପରିବର୍ଜନୀୟା ।
ପ୍ରହର୍ଷିତସ୍ତେ ଶୟନଂ ହି କାର୍ଯ୍ୟ-
ମହଂ ସୟହୋଽସ୍ତ୍ରୀ ମମ ପ୍ରବନ୍ଧେ ॥ 2

ଛନ୍ଦ: ଉପେନ୍ଦ୍ରବନ୍ତା ଜତଜା ଗୟଗୁମ୍

ISI SSI ISI SS

L. Kabi 202508242243

ଗୋମାତା ଓ ଗୋସ୍ତେବ

ପଶୁ ମାତ୍ର ଗାଈ ପିତା ମାତା ଭାଇ
ଭଉଣୀ ନୁହେଁ କାହାର
ମାତା ମାତା ତାଜି ବାନ୍ଧି ରଖିବା କି
ସୁପୁତ୍ରବତ୍ ବ୍ୟବହାର ।
ଭାବ ଯଦି ମାତା ଛିଣ୍ଡାଅ ତା ଫିତା
ପ୍ରଗ୍ରହ ତା ଦିଅ ଖୋଲି
ରଖୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ରତ୍ନପଲ୍ୟଙ୍କରେ
ସ୍ୱକରେ ଝୁଲାଇ ଦୋଳି ॥ 01

ଧରି ତାର ସ୍ତନ ଲଗାଇ ଆନନ
କର ତାଠୁ ଦୁର୍ଗ ପାନ
ଥୁଲେ ବସା ତାର ଖୋଜି ଯୋଗ୍ୟ ବର
କରାଅ ତା ଭଦ୍ରାହନ ।
କୁବ କର ନାହିଁ ଗୋବତ୍ସକୁ ଭାଇ
ବସା-ଜୀବନସାଥୀ ସେ
ତ୍ୟକ୍ତା ଭଗ୍ନୀ ସମା ଗୋବତ୍ସାକୁ ଜମା
ନଖ ନାହିଁ ସ୍ୱ-ନିବାସେ ॥ 02

ପ୍ରଗ୍ରହ= ପଢ଼ା; **ଉଦ୍‌ଘାଟନ**= ବାହା ବା ବିଭା; **କୁଳବ**= ନପୁଂସକ;
ଗୋବତ୍ସ= ଅଶ୍ୱିର ବାଛୁରୀ; **ତ୍ୟକ୍ତା**= ପରିତ୍ୟକ୍ତା, ଡାକଭୋର୍ସ୍ତ;

ଲଲାଟେୟା ଜାତି

202605261245

ରଚନା: ଗୋମାତା

୧- ଗୋରୁ ମୃତ

ପଢ଼ାଇଲେ ଗୁରୁ - ଚରା ସର୍ବେ ଗୋରୁ
ଶ୍ରେଣୀଗୃହେ ପଶୁ ପଶୁ
ଏ ବଳଦତନ୍ତୁ ଆମ ପରିଚୟ
ସେ ଆମ ଜାତୀୟ ପଶୁ ।
ଗୋରୁ ମାରି ପାରେ ଗୋରୁ ଡାରି ପାରେ
ଲଙ୍ଘି ପାରେ ଭବସିନ୍ଧୁ
ସେହି ଆମ ପିତା ସେହି ଆମ ମାତା
ଆମେ ତାର ମୃତବିନ୍ଦୁ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202603171356

ରଚନା: ଗୋମାତା

୨- ମାତା ପିତା ଓ ସୁପୁତ୍ର

ଗାଈ ଆମ ମାତା ଗୋରୁ ଆମ ପିତା
ଆମେ ତାକୁ କରୁ ଖାସ୍ତା
ଆମେ କି ସୁପୁତ୍ର ତୁଳସୀର ପତ୍ର
ଜାତ ହେଲା ମାତ୍ରେ ବାସ୍ତୁ ।
ବସ୍ତୁ ଆମ ଭାଇ ତା ଶୀର ସେ ପାଇଁ
ଲୁଟୁ ଆମେ ଯେତେ ପାରୁ
ଲୁଟେ ନା ତ କେହି ମାତା ମାତା କହି
ଦୁଗ୍ଧ ମାନୁଷୀଙ୍କଠାରୁ ?

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202603171524

The Village School Master

Beside yon straggling fence that skirts the way
With blossom'd furze unprofitably gay,
There, in his noisy mansion, skill'd to rule,
The village master taught his little school; -1

A man severe he was, and stern to view,
I knew him well, and every truant knew;
Well had the boding tremblers learn'd to trace
The days disasters in his morning face; -2

Full well they laugh'd with counterfeited glee,
At all his jokes, for many a joke had he;
Full well the busy whisper, circling round,
Convey'd the dismal tidings when he frown'd; -3

Yet he was kind; or if severe in aught,
The love he bore to learning was in fault.
The village all declar'd how much he knew;
'Twas certain he could write, and cipher too; -4

Lands he could measure, terms and tides presage,
And e'en the story ran that he could gauge.
In arguing too, the parson own'd his skill,
For e'en though vanquish'd he could argue still; -5

While words of learned length and thund'ring sound
Amazed the gazing rustics rang'd around;
And still they gaz'd and still the wonder grew,
That one small head could carry all he knew. -6

But past is all his fame. The very spot
Where many a time he triumph'd is forgot. -7

by Oliver Goldsmith

ଗ୍ରାମ ଅବଧାନ

Translation of the *Villager School Master* of
Oliver Goldsmith

ସତକ ସେପାରି	କଷ୍ଟବାତ ଆର ପାରେ
ସୁବାସତହଟା	କିଆବୁଦାବନ ଧାରେ
ଚାଟଶାଳୀ ଘରେ	ହାତେ ଧରି ଥିବେ ବେତ,
ଶାସନପ୍ରବୀଣ	ଗ୍ରାମ ଅବଧାନ ସେତ । -୧
ନୀତିରେ ଅଟଳ	ନିୟମରେ ସୁକଠୋର,
ଜାଣିଥିଲୁ ଆମେ	ଯେତେ ସବୁ ପାଠତୋର;
ତରୁଥିଲୁ ଦେଖୁ	ତାହାଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖ-ଭାବ
ଆଗକୁ କି ଅଛି	ଦିବସରେ ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ । -୨
ହସୁଥିଲେ ମିଛେ	ତାଙ୍କ ସାଥେ ଗ୍ରାମବାସୀ,
ଶୁଣି ଶୁଣି ତାଙ୍କ	କାହାଣୀ ରାଶିକି ରାଶି;
ରାଗି ଯେବେ ଗୁରୁ	କରୁଥିଲେ ଭୁକୁଞ୍ଚନ,
କାନେ କାନେ କଥା	ବ୍ୟାପୁଥିଲା ଘନ ଘନ । -୩
ଥିଲେ ଦୟାବତ୍ତ,	ବେଳେ ବେଳେ ବଡ଼ ଟାଣ,
ପାଠରେ ଆଦର	ଥିଲା ତାହାର କାରଣ;
ଜାଣିଥିଲେ ଜନେ	ଜ୍ଞାନ ତାଙ୍କ ସୀମାହୀନ:
ଲେଖୁ ପାରୁଥିଲେ	ସ୍ଵାକ୍ଷର ସେ ସାରା ଦିନ । -୪
ପାଣିପାଗ, ଜମି	ମାପତୁପ ଥିଲେ ଜାଣି,
ମାପି କହୁଥିଲେ	କେଉଁଠାରେ କେତେ ପାଣି;
ଥିଲେ ବିଚକ୍ଷଣ	ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵଶାସ୍ତ୍ର ଅତିଶୟ;
ବାହୁଥିଲେ ଯୁକ୍ତି,	ବରି ମଧ୍ୟ ପରାଜୟ । -୫
ଉଚ୍ଚାଟ ବାଚାଟ	ଶବ୍ଦ ଯା କହୁଥିଲେ,
ତାହିଁ ରହୁଥିଲେ	ବୁଝା ବୁଝି ଗାଆଁ ପିଲେ,
ଆଚନ୍ଦ୍ରିତେ ଲୋକେ	ହେଉଥିଲେ ଠରାଠରି,
ଛୋଟିଆ ମୁଣ୍ଡରେ	କେତେ ବୁଦ୍ଧି ଅଛି ଭରି । -୬
ସେହି ପରାକ୍ରମ	ଭୁଲିଛି ସେ ଗ୍ରାମ ଆଜି --
ଉଡୁଥିଲା ଯହିଁ	ତାଙ୍କ ଜୟ ବାନା ରାଜି । -୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 201903310502

ଘନବର୍ଷଣ 329

ଚନ୍ଦ୍ର ଘନବର୍ଷଣ କରାଳଘନଦୋଷା
ପ୍ରାଣପତିବନ୍ଧନ ନିମଗ୍ନବୟୋଷା ।
ଗାଢ଼ ଶୟନେ ସୁଖ ଲଭେ ଅଳକନନ୍ଦା
ତୀବ୍ର ମରୁତେ ଟଳି ମଲା ରଜନିଗନ୍ଧା ॥ 1

ଲୁପ୍ତ ରଜତୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ଶଶାଙ୍କଶଗତାରା
ଶୀତ ପୃଷ୍ଠିତୋପଳ ଉଦାତ୍ତନଦଧାରା ।
ଗୁଳ୍ମତୃଣ ଅର୍ଥର ବିବର୍ତ୍ତ ଜଳଗର୍ଭେ
ପକ୍ଷିକୁଳ ନିଶ୍ଚଳ ବିଶାଳ ତରୁମସ୍ତେ ॥ 2

ଘନ= cloud; କରାଳ= fierce; ଘନଦୋଷା= dense night; ନବୟୋଷା= newly married wife; ଅଳକନନ୍ଦା= girl between 8-12 years; ରଜତୋଜ୍ଜ୍ୱଳ= silver bright; ଶଶାଙ୍କ-ଶଗ-ତାରା= moon planets & stars; ପୃଷ୍ଠିତ +rain)+ ଉପଳ= hailstone; ଉଦାତ୍ତ= high sounding; ନଦ= river; ବିବର୍ତ୍ତ= whirling; ଗର୍ଭ= ditch; ତରୁ-ମସ୍ତ= tree head (top);

ଛନ୍ଦ: ବରସ୍ପତିୟ

ନାମାନ୍ତରେ ଇନ୍ଦ୍ରବଦନା, ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା

SII ISI IIS III SII

by LKabi 202510020351

କବିତା: ଚମ୍ପା ଓ ବଗଡ଼ା ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ର।
ଗଣ: ତଗଣ ତଗଣ ଜଗଣ ଗୁଗୁ
ବର୍ଣ୍ଣ: 221/221121+ 22 (ମୋଟ 11 ଅକ୍ଷର

ଗାଈର ଆତ୍ମା ବଗିଚାର ଚମ୍ପା

କମ୍ପସ୍ପର୍ଶାବେ ଯୁତ ଚାରି ଧାର;

ଛାଗସ୍ଥ ଆତ୍ମା ବଗଡ଼ାନ୍ତ ଗୋପା,

ଗାଈ ନ ମାରି ସ୍ତବ୍ଧ ବାନ୍ଧି ମାର । ୧

ହିନ୍ଦୁଙ୍କ ଆତ୍ମା ଫୁଲଠାରୁ ସୌମ୍ୟ

ସାମାନ୍ୟ ପୀତା ସହି ସେ ନ ପାରେ,

ମୁସ୍ଲିମ୍ ଆତ୍ମା ମୁନ-ଗୋବ-ଯୁକ୍ତ,

ଜନ୍ମା ନ କାଟେ ପିଟି ମାର ତାରେ । ୨

ଗୋମାତୃକା ଯେ ଦୁଧ ଦେଇ ଥାଏ

ତାହାକୁ ଆମେ ଗିଳି ହେଉ ପୁଷ୍ଟ ।

ଅଳ୍ପାୟୁ ରକ୍ତେ ଭିଜି ମାଂସ ଦିଏ

ହେଲେ ବି ଆମେ ରହୁ ତାଠି ରୁଷ୍ଟ । ୩

ପ୍ରାଣୀରୁ କେତେ କରୁଣାର ଯୋଗ୍ୟ

ଯାହାଙ୍କ ପୃଷ୍ଠେ ଅବତାର ଛାପା,

ଛାଗଙ୍କ ମାଂସେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଭୋଜ୍ୟ

ତୁଚ୍ଛା ସିନା ସେ ବରଦାଙ୍କ ବାପା । ୪

ଏମନ୍ତ ନାନାବିଧ ଏହି ଆତ୍ମା

ନାନାଦି ଦେହେ ବହୁରୂପଧାରୀ ।

ଧର୍ମଙ୍କ ପାଏ ଶୁଭହିନ୍ଦୁମାତା

ପାପୀଙ୍କ ମାତା ଅଣହିନ୍ଦୁ ନାରୀ । ୫

ପାଶେ ଥିଲେ ବିଶ୍ୱଗୁରୁଙ୍କ ଶିକ୍ଷା

ଆତ୍ମା-ମହତ୍ତା ବୁଝି ହେଇ ଯାଏ ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧର୍ମୀ ତନ୍ତରେ ସ୍ପର୍ଶାବେ,

ପାଷାଣ ଆତ୍ମା ରହି ଯାଇ ଥାଏ । ୬

ଅନ୍ନ= ଚାଉଳ; ସ୍ତବ୍ଧ, ଅଳ୍ପାୟୁ, ଛାଗ= ଛେଳି; ବରଦା= ପାର୍ବତୀ;

ବାଣୀପତ ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି ୨୦୨୨୦୩୦୫୦୧୪୫

Lalatendu Kabi VP is with ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମାଦଳା and 46 others.

1m · 🌐

ଧନ ଚାଲି ଗଲେ କିଛି ହାନି ହୁଏ
ଯଦି ମାନ ଗଲା କ୍ଷତି ଭାରି ସିଏ ।
ସବୁ ଶେଷ ଚରିତ୍ର ଗଲେ ଅନଳେ
ଅପଦାର୍ଥ ରଜା କି କଲେ କି କଲେ ॥
ଛନ୍ଦ:ଚୋଟକ (112×4) by LKabi;
@highlight #ଅନ୍ଧଭକ୍ତଗୁଡ଼ିକ

Meta AI

ଚରିତ୍ର ସର୍ବସ୍ୱ

ସମ୍ପତ୍ତିବିଧିଂ ସନସନ୍ନ ହେୟ
ସମ୍ମାନବିତ୍ରଂ ଶ ମହଦ୍‌ବିନାଶ ।
ସର୍ବସ୍ୱ ସଂନଷ୍ଟ ଗଲେ ଚରିତ୍ର
ଏପ୍‌ଷ୍ଟିନ୍‌ର କିମ୍ପା କଲ ସଙ୍ଗ ରାଜନ୍ ।

ସନ୍ନ = ଶତ;

ଅର୍ଥାତ୍ :- ସମ୍ପତ୍ତିନାଶର ସାମାନ୍ୟ ଗଲା
ସମ୍ମାନନାଶ ବହୁତ କିଛି ଗଲା କିନ୍ତୁ ଚରିତ୍ର
ଗଲା ମାନେସର୍ବସ୍ୱ ଗଲା । ତେଣୁ ହେ ରାଜନ୍
ତୁମେ ଏପ୍‌ଷ୍ଟିନ୍ ସଙ୍ଗେ କାହିଁକି ମିଶୁଥିଲ ?

ଛନ୍ଦ: ଉପଜାତି

(ଈନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା + ଉପେନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା)

L. Kabi 202602021712

ଚିଠି:

ଚିଠି,
ସେ ତ –
ସ୍ମୃତିରେ ଅଲିଭା ଗାର !
ସେ ତ –
ସ୍ବପ୍ନ-ଗନ୍ଧାଘର;
କେତେ –
ଛାତିର ରକ୍ତ ଧାର;

ବର୍ଷା ରାତିରେ ଝରଝର ନାରେ
ପାରାବାର ତାରେ
ହୃଦ-ଅଭିସାରେ
ସିଏ –
ବାଲିରେ ହସ୍ତାକ୍ଷର;

ଜୀବନ ବେଶୁରେ
ଶ୍ଳାଘାନ ରେଶୁରେ
ପ୍ରୀତି-ପ୍ରତୀତିର ଦମିତ ଶମିତ
ବିଦ୍ରୋହ ବାର ବାର,
ଜନ୍ମେ ଜନ୍ମେ ନିଗ୍ରହେ ଧରା
ତୃଷ୍ଣା-ତୃଣୀରେ
ତାଙ୍କୁ ଜାମନା-ତାର ।

ଗୋଟି ଗୋଟି ଚିଠି
ପାଟି ଗଲେ ପିଟି
କୋଟିଏ ଆସ୍ୟ
ଭାବିବ ଭକ୍ତ
ଲାସ୍ୟ-ନୁପୁର-ସ୍ବର;
ଶତ ବନ୍ଧନ ଖଣ୍ଡନ କରି
ଗୁଞ୍ଜରି ଯିବ ଜୀବନ ଜାପାରେ
ନିନାଦ ବିଷାଦ ସ୍ବର,

ତୋଳି ଶତ ଶତ ମୁହଁତ ପ୍ରାଣେ
ଆଶାର ଆସର - ଭସ୍ମ ସରିତ ଝର:

ଗୋଟେ – ଦରଦୀ ଅନ୍ଧସ୍ବର;
ଏଣୁ – ପ୍ରୀତିରେ ପତ୍ରତାର,
କର – ସଜିଏ ପତ୍ରତାର,
କର – ପ୍ରୀତିରେ ପତ୍ରତାର ।
ଆସ - କରିବା ପତ୍ରତାର !!

(ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି) ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶମ୍
୨୦୧୭୧୨୩୦-୧୮୪୦

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ

ହେଉଥିଲେ ସବୁ କାମ

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ

କି ଲାଗି ବୁଲନ୍ତା ଯମ

ମଇଁଷି ପିଠିରେ ॥ ୧

ଚିଠି କଲେ ଲୁଚି ଜନେ

ନିରେଖିବେ ମଜା,

ଏ କଥା ଭଲକି ଜାଣେ

ମରଣର ରଜା ॥ ୨

ତେଣୁ ସେହି ଶୟନଦେହୀ

ଗହନ ରାତିରେ

ଆୟୁ ଶେଷେ ମାତି ବସେ

ମଣିଷ ଛାତିରେ ॥ ୩

ବାଣୀପୁତ୍ର

ଚିଠିପତ୍ରଯୋଗେ

191

ସର୍ବତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ନ ହୁଏ ଚିଠିପତ୍ର ଯୋଗେ
ତୁଚ୍ଛା କୃତାନ୍ତ ନ ବୁଲେ ମହିଷଙ୍କ ପୃଷ୍ଠେ ।
ପତ୍ରେ ବୁଝାଇ କହିଲେ - ଯିବ ବସ୍ ସଙ୍ଗେ
ଲୋକେ ତୁରନ୍ତ ଲୁଚି ମାରୁଥିବେ ମଜାଟେ ॥ 1

ସେ ତେଣୁ ସୁକ୍ଷ୍ମଚକ୍ଷୁରେ ବୁଲି ମୃତ୍ୟୁରାଜ୍ୟ
ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନରେ କଳି ରଖେ ଯିବ କେଉଁ କଣ୍ଠେ ।
ହେଲେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପୃଥିବୀରୁ ଯିବା ନିଧାର୍ଯ୍ୟ
ଦମ୍ଭେ ଛଳେ ଚଢ଼ି ବସେ ବିଗତାୟୁ ବନ୍ଧେ ॥ 2

କୃତାନ୍ତ= ଯମ; କଣ୍ଠ= କୋଠରୀ, ଗୋଟ,
ଲୁଚିବା ଜାଗା; ବିଗତାୟୁ= ଯାହା ଆୟୁ
ପୂରି ଯାଇଛି;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତଚିଳକା (ତଭଜା ଜଗୌ ଗଃ)
221/211/121/121+22

by LKabi 202503280942

ନିଶ୍ଚୟ

କବିତା

ଛନ୍ଦୋବଦ୍ଧ

କବିତା

=====

ଛନ୍ଦ

पिङ्गलादिभिराचार्यै-
मात्रावर्णविभेदेन

(କେଦାରଭଟ୍ଟ,

र्यदुक्तं लौकिकं द्विधा ।
छन्दस्तदिह कथ्यते ॥

ବୃତ୍ତରତ୍ନାକରେ)

=====

ପିଙ୍ଗଳାଦି ମହାରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ
ଦ୍ୱିଧା ଲୌକିକ ସେ ଶାସ୍ତ୍ରୋ

ଦ୍ୱିଧା= ଦୁଇ ପ୍ରକାର (ମାତ୍ରିକ ଓ ବାଣ୍ଟିକ);

ଛନ୍ଦ ଯାହା ସୁଚର୍ଚ୍ଚିତ ।
ମାତ୍ରାବର୍ଣ୍ଣବିଭେଦତଃ ॥ 1

ମାତ୍ରାଭେଦରୁ ଆର୍ଯ୍ୟାଦି
ବିନାନୁଶାସନେ ପଞ୍ଜି

ଆର୍ଯ୍ୟା= ପ୍ରମୁଖ ମାତ୍ରିକଛନ୍ଦ;

ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା= ପ୍ରମୁଖ ବାଣ୍ଟିକଛନ୍ଦ;

ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରାଦି ବର୍ଣ୍ଣରୁ ।
ହୁଏ ନା ଛନ୍ଦ ଗଢିଲେ ॥ 2

ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗ୍ରନ୍ଥେ
ସର୍ବକାର ବି ଲେଖନ୍ତୁ

ଅନ୍ୟଥା= ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର; ସର୍ବକାର= ସରକାର;

ଅନ୍ୟଥା ଛନ୍ଦ ପାଠିତ ।
ଭ୍ରଷ୍ଟ ସେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ॥ 3

ପଢ଼ାନ୍ତୁ ଅବସଥାେ ବା
ଶାସ୍ତ୍ରବିରୁଦ୍ଧ ସେ ପାଠ୍ୟ

ଅବସଥା= କଲେଜ;

ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟାଙ୍ଗନେ ।
ସୁଚ୍ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ପ୍ରତାରଣା ॥ ୪

(ପଦ ୧ ଅନୁବାଦ; ପଦ ୨-୩-୪ ବିଶେଷ କଥନ)

by

LKabi

20250713

ଛନ୍ଦୋଜ୍ଞାନର ଧୀର ବିକ୍ରମ ପଥେ

ଛନ୍ଦୋଜ୍ଞାନମିଦଂ ଭବାଭଗବତୋ ଲେଭେ ସୁରାଣାଂ ପତିଃ
ତସ୍ମାନ୍ ଦୁର୍ଗୁ୍ୟବନସ୍ତତଃ ସୁରଗୁରୁର୍ମାଣ୍ଡବ୍ୟନାମା ତତଃ ।
ମାଣ୍ଡବ୍ୟାଦପି ସୈତବସ୍ତତ ରକ୍ଷିର୍ଯାସ୍ତସ୍ତତଃ ପିଙ୍ଗଳ-
ସ୍ତସ୍ୟେଦଂ ଯଶସା ଗୁରୋର୍ଭୁବି ଧୃତଂ ପ୍ରାପ୍ୟାଃସ୍ତଦାଦୈଃଃ କୃତମ୍ ॥

ଛନ୍ଦଃକୌମୁଦୀ (ପୃଷ୍ଠା 15-16)

ଅର୍ଥାତ୍: ଛନ୍ଦୋଜ୍ଞାନ ପ୍ରଥମେ ଭଗବାନ୍ ଶିବ ଦେଇଥିଲେ ଦେବରାଜ
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ । ଏହି ଜ୍ଞାନ ପରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେଲେ ଦୁର୍ଗୁ୍ୟବନଙ୍କୁ ଓ ଦୁର୍ଗୁ୍ୟବନ
ଦେଲେ ଦେବଙ୍କ ଗୁରୁ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କୁ, ବୃହସ୍ପତି ମାଣ୍ଡବ୍ୟଙ୍କୁ, ମାଣ୍ଡବ୍ୟ
ସୈତବଙ୍କୁ, ଓ ସୈତବ ଦେଲେ ଉଷିବର ଯାସ୍ତଙ୍କୁ । ଯାସ୍ତଙ୍କୁ ସେହି
ଜ୍ଞାନ ପାଇ ପିଙ୍ଗଳ ମୁନି କୌଶଳରେ ତାହା ଶାସ୍ତ୍ରାକାରେ ଲେଖି
ରଖିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗ୍ରନ୍ଥକାରମାନେ ସେହି ଶାସ୍ତ୍ରକୁ ଆଧାର କରି
ଲେଖିଛନ୍ତି ବୋଲି ଏବେ ତାହା ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ସମାନ୍ୱିତ ।

ଛନ୍ଦୋଜ୍ଞାନ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ପାଶ ଗମିଲା
ଶ୍ରୀଶଙ୍କର-ଶ୍ରୀମୁଖେ;
କାଳେ ଦୁର୍ଗୁ୍ୟବନେ, ସୁରଙ୍କ ବିରୁଧେ,
ମାଣ୍ଡବ୍ୟ ପାଶେ ପରେ ।
ମାଣ୍ଡବ୍ୟଙ୍କୁ ସୈତବେ ଚଳି ଗଲା
ଯାସ୍ତେ, କ୍ରମେ ପିଙ୍ଗଳେ
ଯହେ ପିଙ୍ଗଳ ଲେଖିବାରୁ ଭୁବନେ
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଲଭେ ସାମ୍ପ୍ରତମ୍

ଅନୁବାଦ: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ବା

ଛନ୍ଦୋଜ୍ଞାନ ଶିବଙ୍କଠାରୁ ଚଳିଲା	ଦେବେନ୍ଦ୍ର ପାଶେ ସିଏ
ଦେଲେ ଦୁର୍ଗୁ୍ୟବନଙ୍କୁ, ସେ ଗୁରୁପଦେ,	ମାଣ୍ଡବ୍ୟ ଯା ସମ୍ବ୍ରମେ ।
ମାଣ୍ଡବ୍ୟଙ୍କୁ ସୈତବେ ମିଳି ଗଲା	ଯାସ୍ତେ ପରେ ପିଙ୍ଗଳେ
ଯହେ ପିଙ୍ଗଳ ଲେଖିବାରୁ ପୁଣି ତା	ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜନେ ସାମ୍ପ୍ରତମ୍ ॥

ସମ୍ବ୍ରମ= grace, ଉଦାରତା;

ଅନୁବାଦ: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଶିଶୁଲେ ବୁଝିଲେ ଅତି ମୂଲ୍ୟଯୁତା
ଛୁଆଁ ନାହିଁ ତୁମେ କହି ସେ ଅଛୁତା ।
ସହନେ ପଛୁ ବୃତ୍ତକଳା ବନିତା,
ଅଛୁତା ତବ ବିଶ୍ୱର ମାଦକତା ॥

ବୃତ୍ତକଳା= ଛନ୍ଦୋବିଦ୍ୟା, ଛନ୍ଦଃଶାସ୍ତ୍ରସ୍ଥ ଶିକ୍ଷା;

ଛନ୍ଦ: **ତୋଟକ**

ସୂତ୍ର: ଇହ ତୋଟକମନ୍ତ୍ରସକାରକୃତମ୍

ସୂତ୍ରାର୍ଥ: ପଦ ତୋଟକ ଚାରି ସକାର ଗଢା

112/112/112112

by **LKabi** **202503312020**

ଛାତ୍ରଜୀବନର ପ୍ରେମ

ମୋତେ ଥୁରୁ ଚାହିଁ ତୋ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ
 ତୋତେ ମୁଁ ଚାହିଁଲେ ଦୋଷ,
କହିବୁ ଏ ପିଲା ଚାହିଁଲା ଚାହିଁଲା,
 କଥା ଯିବ ପାଞ୍ଚ କୋଶ ॥୧
ତୋ ସାଥୀ ଲଳନା କରିବେ କଳନା
 ସତ ନା ଛଳନା ଏହି,
ମୋର ସହପାଠୀ ଦେଖିବେ ମୋ ଛାତି
 ହୃଦ୍‌ସ୍ପନ୍ଦନ କାନ ଦେଇ ॥୨
ତୋ ସଙ୍ଗୀସତୀର୍ଥୀ ସରଜିବେ ମିଥ୍ୟା
 ଆଖ୍ୟାୟିକା ମୋତେ ନେଇ,
ବସାଇବେ ସଭା କହିବେ ତୋ ଗଭା
 କିଏ ସେ ଦେଇଛି ଫେଇ ॥୩
ଫୁଲ ବଗିଚାରେ କାହା ଅଭିସାରେ
 ବିତାଇଛୁ ସାରା ଦିନ?
କିଆଁ ତୋ ଅବସ୍ଥା ଏତିକି ହୀନସ୍ତ୍ରୀ,
 କିଏ ସେହି ଦୀନହୀନ ॥୪
ଶୁଣିଲେ ତୋ ଭାଇ ସାଥୀଙ୍କି ଭୁଟାଇ
 ସହସା ଆସିବ ମାତି,
କହିବ ତୋ ସରି ନୁହଁ ମୁଁ, କି ପରି
 ଦଇବ ଯାଇଛି ଛାତି ॥୫
ଘରେ ପିତାମାତା ମୋର ବହିଷାତା
 ନିରେଖିବେ ଗୋଟି ଗୋଟି,
କାଳେ ପ୍ରେମପତ୍ର ଥୁବ ତା ଭିତର,
 ଆପଦ ଯିବ କି ଘୋଟି ॥୬
ଏତିକିରେ ଥାଉ ଦେଖା ନାହିଁ ଥାଉ
 ମୋହିନୀ ଲାଜରା ହସ
ନୟନ ମାଧୁରୀ ଭୂଭଙ୍ଗୀ ଚାତୁରୀ,
 ହେବି ନାହିଁ ପରବଶ ॥୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୪୧୨୦୩୫୪

ଲେଖାରମ୍ଭେ ବରଣ କରି ସେ
 ଯୋଗ୍ୟ ବପୁଙ୍କ ଛାୟା
କେବେ ବା ସ- ଜ୍ଞନର ପଦ ବା
 ପାଦରେ ଦେଇ ଭାରା ।
କେବେ ବା ଏ ସକଳ ବିହୁନେ
 ଗୀତି ତା ନିଃସହାୟା
ଧୀରେ ଆନ୍ତୋ- ସ୍ତବ ଲଭି ହୁଏ
 ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କ ଆଶ୍ରା ॥

ବପୁ= କବି; ପଦ= stanza; ପାଦ= ପଦର
ଚତୁର୍ଥାଂଶ; ଆତ୍ମ+ ଉତ୍ସବ= ନିଜ ବିକାଶ;

ଛନ୍ଦ: **ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା** ସୂତ୍ର:-
 ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତମୁଧୁରସନଗୌର୍ବୋ ଭନୌ ଚୌ ଗୟଶ୍ଚମ୍
 222/2••11/111/2••21/221+22
by **LKabi** **202504140819**

ଛାୟାପଜୀବୀ

ଛାୟାପଜୀବୀ, ପଦକୋପଜୀବୀ,
ପାଦୋପଜୀବୀ ସକଲୋପଜୀବୀ ।
ଉବେଦଥ ପ୍ରାପ୍ତକବିତ୍ୱଜୀବୀ
ସ୍ୱୋନ୍ନେଷତୋ ବା ଭୁବନୋପଜୀବୀଃ ॥

ସନ୍ଧିବିଚ୍ଛେଦ:-

ଛାୟା-ଉପଜୀବୀ,	= (ଅନ୍ୟର) ଛାୟାଗ୍ରିତ
ପଦକ-ଉପଜୀବୀ	= ପଦ ଉପରେ ଆଗ୍ରିତ
ପାଦ-ଉପଜୀବୀ	= ପାଦ ଉପରେ ଆଗ୍ରିତ
ସକଳ-ଉପଜୀବୀସ	= (ଏ) ସବୁରେ ଆଗ୍ରିତ
ଉବେଦ୍+ଅଥ	= ଏହି ପରି ହୁଏ
ପ୍ରାପ୍ତକବିତ୍ୱଜୀବୀ	= କବିତ୍ୱଲାଭକାରୀ
ସ୍ୱ+ଉନ୍ନେଷତୋ	= ନିଜର ଉନ୍ନେଷଣରେ
ବା	= ବା
ଭୁବନ+ଉପଜୀବୀଃ =	ବିଶ୍ୱର ଆଧାର

ରଚନା - (୨୨୦-୧୦୬୦ ମସିହାର କାଶ୍ମୀରୀ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରା ଯାଉଥିବା) ମହାକବି କ୍ଷେମେନ୍ଦ୍ର ।

ଗ୍ରନ୍ଥନାମ:- କବିକଣ୍ଠାଭରଣମ୍

ଗଦ୍ୟନୁବାଦ:-

ଅନ୍ୟ (ବଡ଼ ବଡ଼ କବିଙ୍କ)ର ଛାୟାରେ, ତାଙ୍କର ପଦଟିଏ ବା ପାଦମାତ୍ର ଉପରେ ଅଥବା ଏ ସମସ୍ତ ଉପରେ ଆଶ୍ରୟ କରି ଚଳୁ ଚଳୁ (ଲେଖୁ ଲେଖୁ) ନିଜର ବିକାଶ (ସ୍ୱ-ଉନ୍ନେଷଣ) କରି ଚାଲିଲେ ଏହି ଉପାୟରେ ବି କବିତ୍ୱପ୍ରାପ୍ତି କରି ବି କେହି ବା (କାବ୍ୟକାର ଭାବେ) ସମଗ୍ର ସଂସାରର ଆଶ୍ରୟ (ଉପଜୀବୀ) ହେଇ ଯାଏ ।

LKabi

ଛୋଟି ଛୋଟି ଆଁଶୁ

ଯହିଁ ଦିଶେ ଦଶଦିଶା "ଛୋଟି ଛୋଟି ଆଁଶୁ"
ସେଇଠି ମଉସା ଯାଇ ଠିଆ ଲାଞ୍ଜି ଜାକି ।
ଅନ୍ଧଭକ୍ତଙ୍କର ହେବ "ଆଁଶୁ ଛୋଟି ଛୋଟି"
ମଉସାର ଜନ୍ମଗାନେ ଅନ୍ଧେ ଯିବେ ଲୋଟି ॥ 1

ମଉସା ବେଉସା କରି ଆଣିଲେ ପଇସା
ମାଉସୀ କରିବ ପୁଣି ସାବିତ୍ରୀଙ୍କ ଓଷା ।
ସର୍ତ୍ତ ଏହି - ପରସ୍ତୀକୁ ନ ଦେଇ ସିନ୍ଦୂର
ଦେବ ମୋ ମାଉସୀ ମାଥେ ଯାଇ ନିଜ ପୁର ॥ 2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
2025-08-31/08:49 hrs
ଜନ୍ମ ମଉସା

ଛୋଟିଆ ବ୍ୟଥା

ତୁମେ ଯେବେ ଆସ ଭୁଲି ମୋ ବୟସ
ମୁଁ ବି ଛୋଟ ହେଇ ଯାଏ,
ହୁଏ ନାହିଁ ଜାଣି କିଏ ବେଶି ପୁଣି
କିଏ ଉଣା ଭଲ ପାଏ । ୧
ଶରଧାରେ ତୋଳି ହାତେ ଦେଲା ଭଳି
ମୋ ଜୀବନେ କିଛି ନାହିଁ;
ଖୁସି ହେବ କାଳେ ଗୀତଟେ ଲେଖିଲେ
ଦେଉଛି ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । ୨
ନୁହେଁ ସେହି ଗୀତ ରକ୍ତ ପାରିଜାତ,
ସେ ତ ତୁଚ୍ଛା ଘାସ ପୁଲ,
ସେଇଥିରେ ଅଛି ଶରଧାରୁ କିଛି,
ସେହି ଏକା ତାର ମୂଲ । ୩
ସେ ପୁଲ ମାଳିକା ବାଳକ ବାଳିକା
ନିଅ କେତେ ନେବ କିଏ,
ଜାଣିଛ ତୁମେ ବି କି ଆଉ ମୁଁ ଦେବି,
ଛୋଟିଆ ମଣିଷଟିଏ । ୪
ଛୋଟ ମୋ ସଂସାର, ଛୋଟ ପଥସାର,
ଛୋଟିଆ ଆଶାର କଥା:
ଅଳପ ଶୟନ, ଛୋଟ ମୋ ସପନ,
ଛୋଟିଆ ଛୋଟିଆ ବ୍ୟଥା । ୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୩୦୧୨୪୭

କ୍ଷେତ୍ର ପବିତ୍ର ଦି ନେତ୍ର ପବିତ୍ର ସୁଦେବ ପବିତ୍ର ସମୁଦ୍ରତଟେ
ଭକ୍ତ ପବିତ୍ର ସୁଭକ୍ତି ପବିତ୍ର ଘୃତାନ୍ନ ପବିତ୍ର ପବିତ୍ର ମଠେ ।
ଅର୍ଗଳ ପୁତ ନିବେଶନ ପୁତ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିଶସ୍ତ୍ର ପବିତ୍ର ଧରା
ସ୍ତମ୍ଭ ମହା ଗରୁଡାରୁଣ ସୂଚ ପରିଗ୍ରହ ବେଷ୍ଟନ ଜନ୍ୟଭରା ॥ 1

ବର୍ଣ୍ଣ= ରାସ୍ତା, ସୁବର୍ଣ୍ଣ= ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ; ବିଶସ୍ତ୍ର= ପ୍ରଶଂସିତ;
ପରିଗ୍ରହ= ଘେରା; ବେଷ୍ଟନ= ପ୍ରାଚୀର; ଜନ୍ୟ= ଗହଳି;

ପୂଜକ ପୁତ ନିୟାମକ ପୁତ ନିବେଦକ ପୁତ ସୁପୁଷ୍ପ ତଥା
ଉତ୍ସବ ଶୁଦ୍ଧ ସୁବସ୍ତ୍ର ବିଶୁଦ୍ଧ ରଥାସନ ଶୁଦ୍ଧ ବିହାର ଯଥା ।
ମୂର୍ଦ୍ଧଜ ଦୀର୍ଘ କବନ୍ଧ ସୁଦୀର୍ଘ ସୁଭୋଗ ମହାଦୀର୍ଘ ସୁମନ୍ତ ଜଳେ
କେତନ ଦୀର୍ଘ ବିଚେତନବର୍ଣ୍ଣକୁ ଲବ୍ଧ ସୁମାର୍ଗ ଶରୀର ଗଲେ ॥2

ମୂର୍ଦ୍ଧଜ= କେଶ; କବନ୍ଧ= ପେଟ; କେତନ= ପତାକା;
ବିଚେତନ= ମୃତକ;

ନୀଳଶରୀରକ ଶୀଳ ସଲୀଳ କୁକର୍ମ ନିବାରକ ଶେଷଗତି,
ସ୍ତମ୍ଭନ ମୋହନ ଶାସନ ବାସନ ମର୍ଷଣ କର୍ଷଣ ସିଦ୍ଧମତି ।
ନାଥ ଜଗସୂତି ନାଶିବ ଦୁର୍ଗତି ଦୁଃସ୍ଥିତ-ସନ୍ଧିତ ସେ, ସୁତରାଂ
ନିତ୍ୟ ନିରନ୍ତର ତାକୁ ମନେ ସ୍ଥର ତାରିବ ସେ ନିତରାଂ ନିତରାଂ ॥3

ଶରୀରକ= ଦେହ; ସଲୀଳ= ଲୀଳାମୟ; ବାସନ=
ଜ୍ଞାନ; ସନ୍ଧିତ= ସଂଯୁକ୍ତ, allied:

ଛନ୍ଦ: ଛନ୍ଦ: ମଦିରା ନାମାନ୍ତରେ ମାନିନୀ
(ସବୈୟା ବିଶେଷ) 211×7+2
by LKabi 202506101305

ଜଗସ୍ପଷ୍ଟିତା 301

ଜଗସ୍ପଷ୍ଟିତା ଅଜନ୍ମିତ ପିତା
ତୁମେ ହିଁ ବସୁଧା ଶଶାଙ୍କ ସ୍ପଷ୍ଟିତା ।
ବରେଣ୍ୟ ବି ତୁମେ ଶରଣ୍ୟ ବି ତୁମେ
ଅସଂଖ୍ୟ ହୃଦୟେ ଅନନ୍ତକ୍ଷିତା ॥

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:

ଜଗସ୍ପଷ୍ଟିତା = ଜଗତ୍‌ର ପ୍ରସ୍ପଷ୍ଟିତା ଅର୍ଥାତ୍
ପ୍ରସବକାରୀ (ପ୍ରସ୍ପଷ୍ଟିତା ଶବ୍ଦରୁ ପ୍ରସ୍ପଷ୍ଟିତା)

ଛନ୍ଦ: ଜଲୋଞ୍ଜତଗତିଃ ଜୟୌ ଜୟୌ

ISI IIS ISI IIS

by LKabi 202509080216

ଜଗନ୍ନାଥପ୍ରଣାମ 387

ନୀଳାଚଳେ ବଙ୍ଗସମୁଦ୍ରତୀରେ
ଶ୍ରୀନନ୍ଦବର୍ମାନୁରନାଥଦେଶେ ।
ସାକ୍ଷାତ୍ତୁଗନ୍ନାଥଦୟାବତାରଂ
ସଂସ୍ଥାପିତଂ ତଂ ସତତଂ ନମାମି ॥

ଛନ୍ଦ: ଉପଜାତି

(ଈନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା+ ଉପେନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା) L. Kabi

ପର୍ଜନ୍ୟନୀର ଅବତାରିତ ଭୂମିପୁଷ୍ପେ
 ଶୂନ୍ୟସ୍ଥ ବାରିଧର ବୃଷ୍ଟିର ଜାଲକୋଶ ।
 ପୃଥ୍ବୀ ସ୍ୱରୂପ ନିଜ ସମ୍ପୃତ ତେଜି ନୀର
 ଧାବେ ପୁନର୍ପ୍ରବହପେଟିକ ସିନ୍ଧୁ ପାଶ ॥

ପର୍ଜନ୍ୟନୀର= ବର୍ଷାପାଣି; ଅବତାରଣ= download;
 ବାରିଧର= ମେଘ; ଜାଲକୋଶ= website; ସମ୍ପୃତ=
 folder; ପୁନର୍ପ୍ରବହପେଟିକ= recycle bin ;

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତତିଳକା** (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by **LKabi** **202506132216**

ଗଦ୍ୟରୂପ: ଭୂପୃଷ୍ଠରେ ବର୍ଷାଜଳ ଅବତାରିତ ଅର୍ଥାତ୍
 downloaded ହେଉଅଛି । ଶୂନ୍ୟସ୍ଥ ମେଘ ହିଁ ବର୍ଷାର
 ଜାଲକୋଶ ବା website ଯେଉଁଠାରୁ ତାହା download ହୁଏ ।
 (download ହେବା ପରେ) ତାର ପୃଥ୍ବୀରୂପକ ସମ୍ପୃତ ଅର୍ଥାତ୍
 folderକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ବର୍ଷାଜଳ ପୁଣି ତା ସମୁଦ୍ରରୂପକ
 ପୁନର୍ପ୍ରବହପେଟିକ ଅର୍ଥାତ୍ recycle bin କୋଳକୁ ଧାବମାନ ।

ଜାଣନ୍ତୁ ସର୍ବେ ମତଦାନକର୍ତ୍ତା

ଏବେ ବି ଧର୍ମାଗ୍ରିତ ବିଶ୍ୱସାରା ।

ଯେତେ କଲେ ବାଦିଚରିତ୍ରହତ୍ୟା

ଦୋଷୀ ହୁଏ ନା ଅପରାଧମୁକ୍ତ ॥

ଦେଭୋଜ୍ୟ= ଅମୃତ; ବାଦିଚରିତ୍ରହତ୍ୟା=
ଅଭିଯୋକ୍ତା (ବାଦୀ)ର ଚରିତ୍ରସଂହାର;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ

SSI SSI ISI SS

by LKabi 202508091024

କା ପାଶୁ କର୍ମ ଜଞ୍ଜାଳେ କିଏ ଯିବେ ଦୂରେ,
କେ ଜାଣେ ବିଦାୟ କିଏ ନେବ କେଉଁ ପୁରେ ।
ଏ ଜୀବନେ ଆଉ ଦେଖା ମିଳିବ କି ନାହିଁ,
କେ ହାରିବ ନେତ୍ରଜଳ କାହା ପଥ ଚାହିଁ । ୧

କେ କେତେ ଝୁରିବେ କାରେ ସ୍ମରି କେଉଁ କଥା,
କାହାର ଛାତିରୁ କେତେ ବାହାରିବ ବ୍ୟଥା ।
ବୟସ ଯାଉଛି ବଢ଼ି ସ୍ମୃତି ପଡେ ଫିକା,
କେ ଜାଣେ ଲିଭିବ କେବେ କା ଜୀବନଶିଖା । ୨

ଯତନେ ସଜାଇ ଟିକି ସୂତ୍ରିକା ବନ୍ଧନ
ଭଗ୍ନୀ କରେ ଭାଇ ପାଶେ ରକ୍ଷା ନିବେଦନ ।
ହେଇ ପାରେ ଜୀବନରେ ଏହି ଶେଷ ଦେଖା,
ସେହି ସୁତ୍ରେ ଶତାବ୍ଦୀର ଥିବ ପ୍ରୀତି ଲେଖା । ୩

ଜୀବନ୍ତ ଭାର୍ଯ୍ୟା ବିନା 380

ଯେ ସଂବାଦ ଜଣା ବତା ପଥକ ତୋ ପଲ୍ଲୀ ଅବସ୍ଥା ଥରେ
ଏବେ ସେଠି କିଏ ଗୃହସ୍ଥ ବିରହେ ତେବେ କି ସେ ପ୍ରାଣରେ ।
ମାସେ ସେହି ଘରେ ତଥାପି ଅଛି ସେ ଜୀବନ୍ତ ଭାର୍ଯ୍ୟା ବିନା
ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣା ପୃଥ୍ବୀ ମନୁଷ୍ୟ ବହୁଧା ନିର୍ଗଣ୍ୟ ସମ୍ଭାବନା ॥

ଶାର୍ଦୂଳବିକ୍ରୀତିତମ୍

(ସୂର୍ଯ୍ୟାଶ୍ୱେତସଜସ୍ତୁତାଃ ସଗୁରବଃ)

SSS IIS ISI IIS .. SSI SSI S ie.,

222/1121/121/112..221/221+2

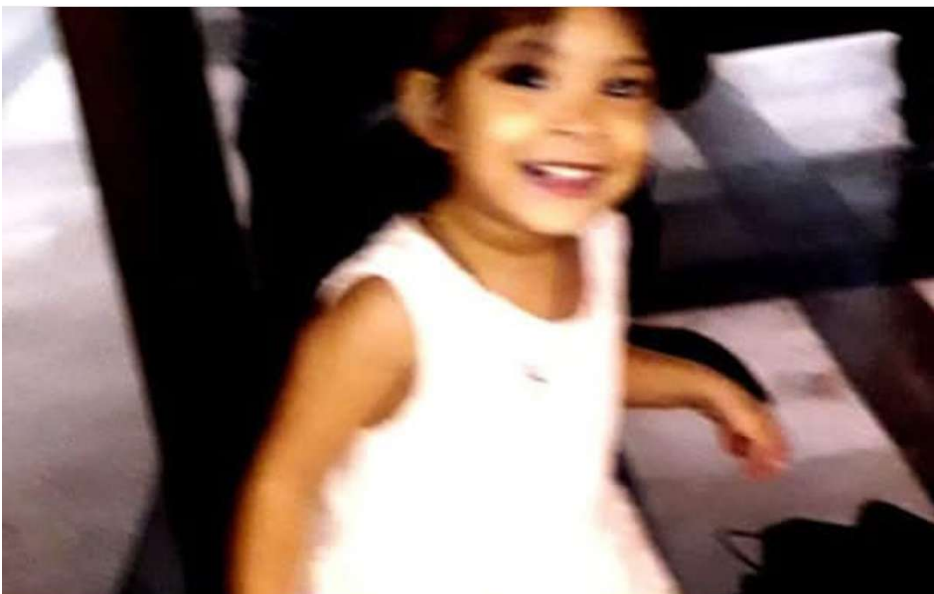
by L Kabi 202512300718

Memories

. ଝିଅ ଯିବ ଶାଶୁଘର
 ମଥାରେ ତାହାର ଚନ୍ଦନର ଟୋପା ଦିଅ,
 ଯିବ ଶାଶୁଘର ନାତିଲାଣି କୁନି ଝିଅ । ୧
 ଦେହେ ଦିଅ ତାର ଅଳତା କୁଙ୍କୁମ ବୋଲି
 ଦେଖୁ ଟିକି ବର ହେବ ସିଏ କୋଲା କୋଲି । ୨
 ଆଣିଦିଅ ତାକୁ ଖେଳିବାକୁ ଟିକିଦୋଳି,
 ଟିକି ଚାଙ୍ଗୁଡିଟେ ଦିଅ, ଯିବ ପୁଲ ତୋଳି । ୩
 ନାଲି ଟୁକୁ ଟୁକୁ ଶାଢ଼ିଟିଏ ଦିଅ ପିନ୍ଧୁ,
 ତା ମଥାରେ ଦିଅ ଛୋଟିଆ ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁ । ୪
 ଗଲେ ମୋତିମାଳ ପାଦରେ ପାଉଁଜି ଦିଅ,
 ବେଦୀରେ ସଜେଇ ରଖୁଦିଅ ଦୀପ ଘିଅ । ୫
 ରଜା ପୁଅଝିଅ ଖେଳନା କଣ୍ଢେଇ ଆଣି
 ଯଉତୁକ ଦେବ ଖେଳୁଥିବେ ନୂଆ ରାଣୀ । ୬
 ବିଦା ବେଳେ ତାକୁ ଦେବ ତାର କାଠ ଘୋଡ଼ା,
 ବାହାରେ ବିଲେଇ ନଚେଇବ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା । ୭
 ଶିଶୁାର ପୈକାଳୀ ଦେବ ଝିଅ ଜୋଇଁ ହାତେ,
 ସାତ ଫେରି ସାରି ବଜାଇବେ ସାଥେ ସାଥେ । ୮
 ସତ ସତ ଦିନେ ଗଲେ ପୁଣି ଶାଶୁଘର,
 ନୟନରୁ ତୁମ ଛୁଟିବ ଲୋତକ ଝର । ୯
 ଲଲାଟେୟୁ କବି ୨୦୧୯୦୭୨୦୦୯୦୦

ବନବାୟୁ ଗୀତିମାଳା-୩୭ ତିଗିତି

ଅରଟେ ଭାରିଯା	ଚହିଲା ଭା'ରି ଯା,
ଏଥର ତିଗିତି	ପରେ ବିଛି ସଫା ନାହିଁ,
ତାରର ଭାରିରେ	ବୁଢ଼ା ଚହିଥୁବ ଚାହିଁ ॥ ୧॥
ଚହିବ ଏ ଚିତ୍ତ	ଅଧୁନ ମାରିରେ
ଭରତା ବାଜିବା	ନଥାରେ ଆଣିଛ,
ଏମାନକୁ ଆମ୍ଭ	ପୁରୁଣାଟା ମୋର ଭାହିଁ ? ୨॥
ସେଇଭି ଜାଗର	ଗୁପଣୀ ଛେଡ଼ିବା
ଜୀବନ ଯାତ୍ରାରେ	ମଥାରେ ଗୋବର ଦେଖ,
ନାରୀ ଗହରଣ	ବେତାଣ ହିଁ ମଜା,
ଛୁଆ ପଡ଼ି ପଡ଼ି	ବିଧାତା ଦେଇଛି ଭେଷ୍ଟ ॥ ୩॥
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୭-୧୦-୦୧୧୫	ବୁକୁଟର ଘୋଡ଼
	ନର ପିଏ ଚକି କାଟି,
	ପରାଧୀନତାରେ
	ନାରୀ-ବନ୍ଧୁ ପରିପାତୀ ॥ ୪॥
	ପୁଷ୍କର ଭୁଷଣ,
	ବହି ମଧ୍ୟେ ଶୋଭା ପାଉ;
	ବାବ୍ୟ ଦିଅ ଗତି,
	ସେ ଶିକ୍ଷା ଦୁହାଡ଼ି ଯାଉ ॥ ୫॥

=====

କବିତା: ତଗୋମୟେ ଚବାତୁହି

ଛନ୍ଦ: ପଥ୍ୟାବକ୍ତ୍ର ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (ଅର୍ଦ୍ଧସମ ମାତ୍ରିକ ଛନ୍ଦ)

=====

ଲେଖିବା ଭାବନା ଯେବେ

ମିଳୁ ନାହିଁ ଯଥୋଚିତ ।

ପୁରାଅ ପଦଟେ ଲେଖି

ଭଲେହେଲେ ତଗୋମୟେ ॥1

ଭଲେହେଲେ= ଭଲେ ଓ ହେଲେ; ତଗୋମୟେ= ତ ଗୋ ମ ଓ
ୟେ;

ନିଜ ରାଜ୍ୟର ଏ ଭାଷା

ସହଜେ ଲେଖି ପାରିବ ।

ଅଥବା ସଂସ୍କୃତେ ଲେଖି

ଅପେ୍ୟବେବ ଚବାତୁହି ॥2

ଅପେ୍ୟବେବ= ଅପି+ଏବ+ଇବ; ଚବାତୁହି= ଚ ବା ତୁ ଓ ହି;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202207151715

ଜାଲସ୍ଥଳେ ପାଇବ ମାନପତ୍ର

ଅତ୍ୟନ୍ତ କାଳେ ସୁଖଦେୟ ମୂଲ୍ୟେ ।

ଏବେଠୁ ଯାତ୍ରା ଲିପିବଦ୍ଧ ଆଉ

ତତ୍ତ୍ୱାଳ ଆଜ୍ଞା ରଖ ଜାଲଭୂମି ॥

ଜାଲସ୍ଥଳ= ବେସାଇଟ୍; ସୁଖଦେୟ= ଆରାମରେ ଦେଇ
ପାରୁଥିବା; ଯାତ୍ରା= ତିନାଶ୍ରୁ, ଦାବି; ଲିପିବଦ୍ଧ= ବୁକିଂ ହେଇ;
ଆଜ୍ଞା ରଖ= ଅର୍ତ୍ତାର ଦିଅ; ଜାଲଭୂମି= ବେସାଇଟ୍;

by LKabi 202507271001
ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରବନ୍ତା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ
ବର୍ଣ୍ଣ SSI SSI ISI SS

ତପଶୂର୍ଯ୍ୟା

ଚନ୍ଦ୍ରାନନା ନନାଗ୍ରେ ଥା
ଶଙ୍କରଙ୍କର ସଙ୍କଟେ ।
ତପଶୂର୍ଯ୍ୟାର ପଶ୍ଚାତ୍ତେ
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ସୁନିଶ୍ଚୟ ॥ 312

ଶିଳୋଦୟେ ବିଶାଳାକ୍ଷା
ବିଶାଳାରେ ବଳା ମତି ।
ସିଦ୍ଧାଙ୍ଗନା ତୁ ହେ ସାଧୁ
ସାଧନେ ହେଉ ସଦ୍‌ବୃତ୍ତି ॥ 313

ନନାଗ୍ର= ଗିରିଶୃଙ୍ଗ; ସଙ୍କଟ= ଗିରିସଙ୍କଟ;
ପଶ୍ଚାତ୍ତ= ପଛ; ଶିଳୋଦୟ= ପର୍ବତ;
ବିଶାଳା= ମୂର୍ତ୍ତିନାବିଶେଷ;

LKabi 202501122325

ତମସାତୀରେ ଭଷା

ମଙ୍ଗଳମୟୀ ପଦ୍ମନେତ୍ରୀ
ଜନକପୁତ୍ରୀଦର୍ଶନ ଆଜ
ହସ୍ତକେ ତାର ସୁଛୁଶିଶିର-
ଅଭ୍ରଗଗଳେ କହୁଛି ଉଠ ମା
ଅରୁଣୀକନ୍ୟା ବିଜେ
ନେତ୍ରେ କରିବ ନିଜେ ।
ମୁକ୍ତାମାଲ୍ୟ ଧରି
ଯିବି ଦର୍ଶନ କରି ॥1

ରକ୍ତ-ଅରୁଣ-ଦୀପ୍ତବସନେ
ସନ୍ନ୍ୟାସିନୀର ଶାନ୍ତବକ୍ତ୍ରେ
ଅନ୍ତରୁ ଝରା ମଧୁ-ଅକ୍ଷରା-
ଅବତୀର୍ଣ୍ଣା କି ଦୁଃଖନାଶନେ
ପୁଷ୍ପକାନ୍ତି-ଶୋଭା
ସ୍ନେହ୍ୟା ତିରଲୋଭା ।
ସମୃତ ମୃଦୁ ଗଳେ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଧରଣିତଳେ ॥2

ପକ୍ଷୀ କିଏ ବା ସ୍ତବ ଗୁଞ୍ଜରେ
କିଏ ବା ହର୍ଷେ ଚାମରପକ୍ଷ
କେ କହେ ମନ୍ଦ୍ର-ମଧୁର ଶବ୍ଦ
ଦର୍ଶନ ଦିଅ ଶୀଘ୍ର ଜନନି
କିଏ ଝଙ୍କାରେ ବୀଣା
ବ୍ୟସ୍ତ ବିରାମ ବିନା ।
ପୁଷ୍ପିତ ତରୁତାଳେ -
ଶୁଭ ଔଷଧୀକାଳେ ॥3

ରକ୍ଷି-ଆଶ୍ରମେ ଉଠେ ସମ୍ବମେ
ସୁରପୁରଜନ ଶୁଣିବା ପାଇଁ କି
ଆଶ୍ରମଜନ ଓଙ୍କାର ସହ
କାନନକନ୍ଦେ ପରମାନନ୍ଦେ
ବେଦ-ଉଚ୍ଚାର ଗିର
ଭୂତଳ-ନମ୍ର-ଗିର ।
ସତେ ବା ମନ୍ତ୍ର ପଢି
କାନ୍ତି ଚାଲିଲା ବଢି ॥4

ଏ ସମୟେ ଭାଷେ ତପଶ୍ଚାରିଣୀ
ଜାଗିଉଠ ତବ ସନ୍ନିଧେ ହେବ
ଶାନ୍ତ କର ସେ ବହୁକାନ୍ତିତ
ଆପ୍ତକ କର ପୁଣ୍ୟପର୍ବା
ଅନୁକମ୍ପା ସୁସୁରା
ଭକ୍ଷଣୀ ରମ୍ୟତରା ।
ଦର୍ଶନ ଲଭୁ ବାରେ
ତମସା-ମୈତ୍ର-ଧାରେ ॥5

ହୃଦକନ୍ଦରେ ରଘୁବଂଶର
ଶୁଣିବିମୁଗ୍ଧା ଧୀରପ୍ରବୁଦ୍ଧା
ଆର୍ଯ୍ୟସୁତର ଗରିମାଚିତ୍ର
ଔଷଧୀ-ପଦବନ୍ଦନ କଲେ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପତି-
ଜନକକନ୍ୟା ସତୀ ।
ବକ୍ଷେ ଆଜି ନେଇ
ଉଚ୍ଛିତା ବୈଦେହୀ ॥୬

ତାପମର୍ଦ୍ଦିନୀ ରାଜନନ୍ଦିନୀ
ସୃଷ୍ଟିର ଭୂଷା ବାଢିଲେ ଶଂସା
ରବିରଶ୍ମିର ଅଗ୍ରଦୂତିକା
ନିରୀହା କନ୍ୟା ଶରଣାପନ୍ନା
ନମ୍ରଶାନ୍ତ ଗଳେ
ବନ୍ୟପାଦପ ତଳେ ।
ତୁମେ ଶାଶ୍ୱତୀ ସାରେ
ସଦ୍ଭୂତି ଦିଅ ବାରେ ॥7

(1) ଅରୁଣୀ= ଭଷା; ଅଭ୍ରଗ= ପକ୍ଷୀ; ବକ୍ତ୍ର=ମୁଖ; (2) ସ୍ନେହ୍ୟା= ସ୍ନେହା;
ଅକ୍ଷରା= ଧ୍ୱନି; ସମୃତ=ପ୍ରସ୍ତୁତ; (4) ଔଷଧୀ= ଭଷା; ସୁରପୁରଜନ=
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣସ୍ଥ ଲୋକେ; (5) ଭକ୍ଷଣୀ= ଭଷା; ଆପ୍ତକ= ସ୍ଥାନ; ମୈତ୍ର= ସ୍ନେହୀ;
ଧାରା= ସ୍ରୋତ; (6) ଆର୍ଯ୍ୟସୁତ= ସ୍ୱାମୀ; (7) ନନ୍ଦିନୀ= ନାଗିନୀ; ଶଂସା=
ପ୍ରଶଂସା; ଶାଶ୍ୱତୀ= ପୃଥ୍ୱୀ;

କବିତା:

ତର୍କେ ସଂସ୍କାରୀ

ଛନ୍ଦ:

ଶାଳିନୀ

ବର୍ଣ୍ଣକ୍ରମ:

2222 ଯତି 2122 122

ସଂକୀର୍ଣ୍ଣାତ୍ମା ଯେ ସ୍ୱୟଂ ଦୁଃସ୍ଥୁତିରେ
ଏ ସଂସାରେ କ୍ରାନ୍ତି ତାହା ଅସାଧ୍ୟ ।
ଜନ୍ମେ ହେଲେ ତର୍କଣେ ଦକ୍ଷ ଯେତେ
ହୃଦ୍ଭୂତେ ସେ ତର୍କଣା ଅପ୍ରସାଦ୍ୟ ।

ଜନ୍ମ= ଭିଜ, ଜାତି, ଦେଶ, ସମିଜ; ହୃଦ୍ଭୂତ= ହୃଦୟର
ଅଭ୍ୟନ୍ତର; ଅପ୍ରସାଦ୍ୟ= ଯେ କାହା କ୍ଳେଶ, ଦୁଃଖ ବା କ୍ରୋଧ
ଉପଶମ କରି ନ ପାରେ;

ବାଣୀପୁତ୍ର

୨୦୨୧୧୦୦୭୧୦୨୭

ତବ ମାର୍ଗେ

303

ସୁମସୁମମସ୍ତା ସୁମକରଦୀପ୍ତା
ସୁରଜନ-ଇଷ୍ଟା ଜନପଦତୃପ୍ତା ।
ପ୍ରମୁଦିତ ଅଙ୍ଗେ ବନଜନବର୍ଗେ
ପୁରୁ ତବ ମାର୍ଗେ ପୁଲ ବହୁ ରଙ୍ଗେ ॥

ସୁମ= ଆକାଶ; ସୁମ= କୁସୁମ; ସୁମକର=
ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକ; ସୁରଜନ= ଦେବଗଣ;
ପ୍ରମୁଦିତ= ଉଲ୍ଲସିତ;

ଛନ୍ଦ: କୁସୁମବିଚିତ୍ରା III ISS III ISS
ନଗଣ ଯୁଗଣ ନଗଣ ଯୁଗଣ

by LKabi 202509080425

ତୃପ୍ତିର ଦିଅ ନିଶା

ସଦା ନିଃଶବ୍ଦ ଯେ କରେ ସ୍ତବ୍ଧ
ଅବ୍ଧ ଅବ୍ଧ ଧରି;
ବିଶ୍ୱଜଗତ ରଖେ ନିଦ୍ରିତ
କୁହୁକ ମନ୍ତ୍ର କରି; -୧

ଶ୍ରୋତ୍ର କୁହରେ ମନ୍ତ୍ର ଯେ କରେ
ଯନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ର ବିନା
ଆରାମ ଦାତ୍ରୀ ତୁମେ ସେ ଧାତ୍ରୀ
କ୍ଳାନ୍ତିଶ୍ରାନ୍ତିହୀନା ॥ -୨

କି ଭାବେ ରକ୍ଷ କରିବି ଶବ୍ଦ
ହୁଏନା ଲକ୍ଷ କରେ;
ତବ ନିସର୍ଗ ହେବ ବିସର୍ଗ
କର୍ଣ୍ଣକା ଆସ୍ତରେ ॥ -୩

ସ୍ୱପ୍ନଦାତ୍ରୀ ଆଗୋ ଜନିତ୍ରୀ
ତନ୍ତ୍ରା ମୁଦ୍ରା ଚରୀ
ନକ୍ତି କନ୍ୟା ଭ୍ରାନ୍ତି ବନ୍ୟା
ତୁମେ ଗୋ ବୈଭାବରୀ ॥-୪

କର ପ୍ରଗ୍ରହ ହେଲେ ବିଗ୍ରହ
ଶ୍ରାନ୍ତ, କ୍ଷାନ୍ତ ଆଶା;
ଧର ମା ସୁପ୍ତି ହର ପ୍ରସନ୍ତି
ତୃପ୍ତିର ଦିଅ ନିଶା ॥ -୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୭୨୧-୨୦୦୦

ତେହେରାନ୍ ପଥ

ଆକ୍ରାମକର
ମୃତ୍ୟୁମଥୃତ
ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ଏ
ଜୀବନ ମୂର୍ଚ୍ଛ

ନରହତ୍ୟାରେ
ତେହେରାନ୍‌ପଥ
ପଣ୍ୟଶାଳାରେ
ସମ୍ମାନ ରଖ -

ଆହତ ବ୍ୟାଘ୍ର ସାଜି
ଗର୍ଜି ଉଠୁଛି ଆଜି ।
ଜନ୍ମ ଚାଲିଛି ବଢି
ସବୁରି ଦମ୍ଭ ରତି ॥ 1

ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି-
ବାଳକ-ବୃଦ୍ଧ-
ପଶ୍ଚିମଦେଶ
ସହିବାର ସୀମା

ନିବାସଧ୍ବଂସ-
ଯୁବକ ରବୁ
ବନ୍ଧନ ଆଜି
ଲଙ୍ଘିଲା ପରେ

ମୃତ୍ୟୁ-ଶଙ୍କା ନାହିଁ
ଶହୀଦ୍ ସାଜିବା ପାଇଁ ।
ଛିଣ୍ଡାଇ ଦେବେ ଜନେ
କି ଅଛି ଚିନ୍ତା ମନେ ॥2

ପୃଥ୍ବୀରୁ ନେଇ
ଶତ୍ରୁକୁ ଥରେ
ଅକ୍-ଚନ୍ଦ୍ର
ବାହାର ଶତ୍ରୁ

ନିର୍ମୋକ ଯାଏ
ମିଳୁ ଅନ୍ତରେ
କରୁଥୁବା ଯାଏ
ନ ପାଉ ସାହସ

ହେଇ ଯାଉ ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ
ଉଷ୍ମରକ୍ତ ଛୁଆଁ ।
ମାର୍ଗରେ ବିଚରଣ
କରିବ ଆକ୍ରମଣ ॥ 3

ପାଲେଷ୍ଟିନ୍‌ର
ମାର୍ଜିନ୍ ସେନା
ବର୍ଜନ କରୁ
ବାହାରେନ୍‌ଠାରୁ

ମୁକ୍ତିର ହେଉ
ବର୍ଜନ କରୁ
ଦୁବାଇ କାତାର୍
ଗାର୍ସିଆ ଯାଏ

ବଳବତ୍ତର ଦାବି
ବାଗ୍‌ଦାଦ୍ ଆବୁଧାବି ।
ଓମାନ୍ ଆରବ୍ ମାଟି
ଧୂସ୍ର ହେଉ ତା ଘାଟି ॥4

ଇସ୍ରାଏଲ୍‌ର
ବନ୍ଧୁକ ବଳେ
ସତୁରିବର୍ଷ
ସୃଷ୍ଟିକାଳରୁ

ଜହ୍ନାଦ ଆଉ
ମରୁ ଅଞ୍ଚଳେ
ତଳେ ବିଶ୍ୱରେ
ସଭ୍ୟ ଭୂମିକୁ

ତାଠାରୁ ନ ପାଉ ବଳ
ନ କରୁ ହଟଗୋଳ ।
ଅପଜନ୍ନିତ ଦେଶ
କଷ୍ଟ ନ ଦେଉ ଲେଶ ॥5

ବୈଜ୍ଞାନିକର
ପଶ୍ଚିମ ଦେଶ
ସେଥିଲାଗି ଆଜି
ରୁଣୁ ହେଉଛି

ଉଭାବନକୁ
ଅନ୍ୟ ଜାତିର
ଇରାନ୍‌ନିବାସୀ
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ

ଅପକର୍ମରେ ଯୋଡି
ନ ଚାଲୁ କଣ୍ଠ ମୋଡି ।
ଦେବାକୁ ଆତ୍ମବଳି
ସଙ୍ଘ୍ୟାରେ ଗଳି ଗଳି ॥6

ତୋଳି ନିଅ ବେଳ ଥାଉଁ

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଫେରିଲ ତ ନାହିଁ	ତୁମ ପଥ ଚାହିଁ	ଆସିଲା ବରଷା ଝଡ଼ି,	
ତୁମେ ନ ଆସିଲେ	ବାସ ନାହିଁ ଫୁଲେ,	ମୋ ଫୁଲ ରହିଲା କଢ଼ି ॥	-୧
ଭଅଁର ବସିଲେ	ଏ ଫୁଲେ ସେ ଫୁଲେ;	ମୋ ଫୁଲେ ବସିବ କିଏ ?	
ଏ ଫୁଲର ଜୀବ	ସତେ କି ରହିବ	ସେ ବେଳ ଆସିବା ଯାଏ ?	-୨
ଏ ଫୁଲର ବାସ	ଏ ଝଡ଼ ବତାସ	ଭିତରେ ଯାଉଛି ହଜି	
ଜଳି ଗଲା ମନ,	ପୋତିଲା ଜୀବନ	ବିରହିଣୀ ବେଶ ସାଜି ॥	-୩
ଆସୁଛି ଅନ୍ଧାର;	ଆସି ସାଥୀ ମୋର	ମହକ ନେବ କି ହରି !	
ଆଉ ଏ ଜୀବନେ	ପାରିବି କି ଆନେ	କେବେ ଆପଣାର କରି ?	-୪
ଏ ଆଖି ତଳର	ଲୋତକର ଧାର	ପୋଛି ଦେବ କିଏ ଆଉ ?	
ଏ ଛାତି ଛନକା	ଦୂର କର ସଖା:	ତୋଳ ମୋତେ ବେଳ ଥାଉଁ ॥	-୫

-----X-----

ଦଙ୍ଗା ବିନା ବିକଳତା 226

ଆଶା ଥିଲା ଜିତି ଯିବେ ମତଦାନ ପତ୍ର
ଦଙ୍ଗା ଫଳେ ମଣିଷଜୀବନହାନି ଅନ୍ତେ ।
ଯେତେ କଲେ ବି ରହିଲେ ଜନ ଐକ୍ୟବନ୍ଧ
କ୍ରୋଧେ ଅସତ୍ୟ ବକ୍ତୃଛନ୍ତି ବିନେତ୍ର ଭକ୍ତେ ॥

ବିନେତ୍ର= ଅନ୍ଧ;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତ୍ରିଳିକା (ତତ୍ତ୍ୱଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by LKabi 202505060833

ଦିନ ଯାଏ ସରି

ସାରିଛି ଯା ଲେଖୁ ନିଏ ଅରେ ଦେଖୁ
ସବୁ ଥିବ ମୋର ଘରେ ।
ଭଲ ଲାଗୁ ଥିଲେ ପଢ଼ି ନେବ ପିଲେ
ବେଳ ହେଲେ ଅରେ ଅରେ ।

ମନ କହୁଅଛି ଲେଖିବାକୁ ଅଛି
ଅନେକ ଭାବନା ବାକି
ଲେଖିବି କିପରି ଦିନ ଯାଏ ସରି
ମୁଜି ମୁଜି ଆସେ ଆଖି ।

Lalatendu Kabi
202412031512

ଦିବାସ୍ତମ୍ଭ

ପୂଜ୍ୟ ହେବୁ ନିଜେ ତୋ ପୂଜ୍ୟ ପୂର୍ବଜେ
ମାଥେ ରଖୁ ଶିକ୍ଷା କଲେ
ହୁଅ ତାଙ୍କ ପରି, ତାଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରି
ନ ଯାଅ ନରକତଳେ ।
ନ ଜାଣି ଏ ବିଶ୍ୱ କିମ୍ପା ଅହର୍ନିଶ
ପୂଜା କରେ କେଉଁ ଜନେ,
ତାଙ୍କୁ ଉପହସି ତୁ ହେବୁ ମହର୍ଷି
ଦିବାସ୍ତମ୍ଭ ତୋର ମନେ ॥

LK 202505041034

ଦୁଇ ଭାଇ (ବା ଚିଠି ଦେ)

ଅନୁବାଦ
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ରଚନା: ପାକିସ୍ତାନୀ କବୟିତ୍ରୀ
ଫାତମା ରିୟାଜ

ପାକିସ୍ତାନୀ କହେ ଭାଇ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନୀ ଶୁଣ;
ଆମ ବିଦ୍ୟା କରି ଶିକ୍ଷା ହେଲଣି ନିପୁଣ ।
ମୂଢ଼ତା ତିଶ୍ରମଗାଥା ସବୁ ଆଦରିଲ,
ଏତେକାଳ କେଉଁଠାରେ ଲୁଚି ରହିଥିଲ ?
ଆସିଛି ମୁଁ ଦେଖୁ ତୁମ ନବ କଳେବର,
ଜାଳିଦେବି ସାଧୁବାଦ ଖୋଲ ହେ ଦୁଆର । ୧.୨

ଆନନ୍ଦେ ଦେଖୁଛ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭୁତ ନାଟ,
ହିନ୍ଦୁରାଷ୍ଟ୍ର କରି କରେ ଧରି ଥିବ ଛାଟ ।
ଯାହା ଅଛି କରିଦବ ଓଲଟ ପାଲଟ,
ପୁଷ୍ପବନେ ବଜାଇବ ବିଧିଂସର ଘଣ୍ଟ । ୨

କରୁଥିବ ନିରନ୍ତର ଧରମ ବିଚାର,
କେ ତୁମ ଧର୍ମର କିଏ ଶତ୍ରୁ ଦେଶ ଚାର ।
ସେହି ଭାବନରେ ମଗ୍ନ ରହି ଥିବ ମନ;
ତୁମେ ବି କରିବ ଏଠି ଫତୁଆ ଶାସନ । ୩
ଜୀବନ ଏଦେଶେ ହେବ କଷଣର ପିନ୍ଧୁ,
ଦନ୍ତୁରୁ ନିର୍ଗତ ହେଉଥିବ ଘର୍ମ ବିନ୍ଧୁ । ୩.୨

ମଥାରେ ଲଗାଇ ବୁଆ ପିନ୍ଧୁରର ଟୀକା,
ପତୋଶୀଠୁ କଲନାହିଁ ଭବିଷ୍ୟତ ଶିକ୍ଷା ।
ନ ଦିଶିଲା ଆମର ଯା ଘଟିଛି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା,
ନିଜହାତେ ଫୁଟାଇଲ ନିଜ ବେନି ବୁଣା । ୪

ଶିକ୍ଷାଦୀକ୍ଷା ବିବେକୀତା ଅଜାତି ନରକେ,
ସମୟ ବିତାଇ ଦିଅ ଘମଣ୍ଡ ଚରକେ ।
ଆଗେ ଆଉ ଖାଲଜିପ, ରୁହ ଉଦାସାନ,
ବାନ୍ଧିବୁଛି ରଖ ଖୁନ୍ ଯା'ଥିଲା ପ୍ରାଚୀନ । ୫

ଯେଉଁ ପଥେ ଚଳି ଆମେ ଜାଲୁଅଛୁ ଲୁହ,
ସେ ପଥେ ଦେଖିବ ଆଗେ ଜାଦୁଗରୀ ରୁହ ।
କି କହିବି ମଜା ଭାଇ, ହାହା ହୁହୁ ହୋହ । ୫.୨

ତୁମ କଥା ଭାଳି କାଲି ଥିଲି ମୁଁ ବିବଶ,
ତୁମ ଦଶା ଦରଶନେ ଆସିଲାଣି ହସ ।
ତୁମ ଲାଗି ଗରବରେ ଫୁଲୁଅଛି ଛାତି,
ଆମେ ତ ନଥିଲୁ କେବେ ଭିନ୍ନ ଦୁଇ ଜାତି । ୬

ଅତିରେ ସଫଳ ହେବ ତୁମ ଏ ସାଧନ,
ଓଲଟା କରୁଥା ଭାଇ ପୟର ଚାଳନ ।
ଧ୍ୟାନ ଦିଅ ନାହିଁ, ମାତି ଆସୁ ଦୁଃଖ କ୍ଳେଶ,
ପଛପଟେ କରିଥାଅ ଚକ୍ଷୁ ସନ୍ନିବେଶ । ୭

ସେହି ଏକ ଜପ କରୁଥିବ ଅବିରତ,
କି ଥିଲା ବିଭବଶାଳୀ, ବୀର ଏ ଭାରତ ।
ଜପିଜପି ଆସିଯିବ ମରଣର ପାରେ,
ଆମ ସରି ପ୍ରବେଶିବ ନରକ ଦୁଆରେ । ୮

ବହୁଦିନୁ ନର୍ଦ୍ଦେ ଆମ ତୋଳିଅଛୁ ବାସ,
ରହି ନପାରିବା ଦୁହେଁ କେବେ ଆସପାଶ ।
ଯେଉଁ ନର୍ଦ୍ଦେ ଥାଅ ଭାଇ ଗହନ ତିମିରେ,
ଚିଠିପତ୍ର ଦଉଥିବ ମଝିରେ ମଝିରେ । ୯

ଅନୁବାଦ: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୯୨୯୦୩୩୦

Pakistani poetess, Fahmida Riaz,

तुम बिल्कुल हम जैसे निकले

=====

तुम बिल्कुल हम जैसे निकले
अब तक कहां छुपे थे भाई?
वह मूरखता, वह घामड़पन
जिसमें हमने सदी गंवाई

आखिर पहुंची द्वार तुम्हारे
अरे बधाई, बहुत बधाई

भूत धरम का नाच रहा है
कायम हिन्दू राज करोगे?
सारे उल्टे काज करोगे?
अपना चमन नाराज करोगे?

तुम भी बैठे करोगे सोचा,
पूरी है वैसी तैयारी,
कौन है हिन्दू कौन नहीं है
तुम भी करोगे फतवे जारी

वहां भी मुश्किल होगा जीना
दांतों आ जाएगा पसीना
जैसे-तैसे कटा करेगी
वहां भी सबकी सांस घुटेगी

माथे पर सिंदूर की रेखा
कुछ भी नहीं पड़ोस से सीखा!
क्या हमने दुर्दशा बनायी
कुछ भी तुमको नज़र न आयी?

भाड़ में जाये शिक्षा-विक्षा,
अब जाहिलपन के गुन गांना,
आगे गड्ढा है यह मत देखो
वापस लाओ गया जमाना

हम जिन पर रोया करते थे
तुम ने भी वह बात अब की है
बहुत मलाल है हमको, लेकिन
हा हा हा हा हो हो ही ही

कल दुख से सोचा करती थी
सोच के बहुत हँसी आज आयी

तुम बिल्कुल हम जैसे निकले
हम दो कौम नहीं थे भाई

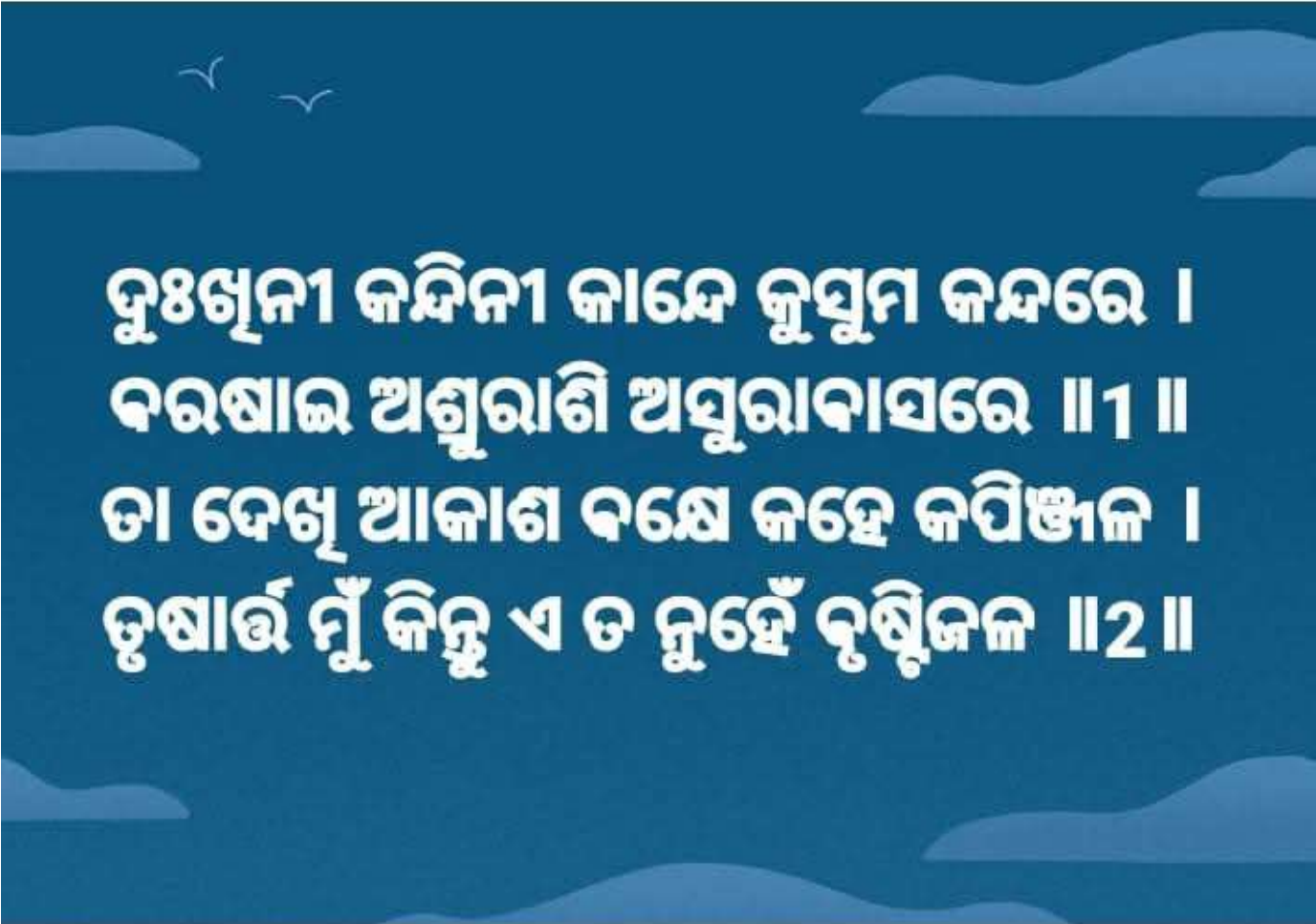
मश्क करो तुम, आ जाएगा
उल्टे पांवों चलते जाना,
दूजा ध्यान न मन में आए
बस पीछे ही नज़र जमाना

एक जाप-सा करते जाओ,
बारम्बार यह ही दोहराओ
कितना वीर महान था भारत!
कैसा आलीशान था भारत!

फिर तुम लोग पहुंच जाओगे
बस परलोक पहुंच जाओगे!

हम तो हैं पहले से वहां पर,
तुम भी समय निकालते रहना,
अब जिस नरकमें जाओ, वहां से
चिढ़ी-विढ़ी डालते रहना

फहमिदा रियाज, पाकिस्तान

ଦୁଃଖୀନୀ ଜନ୍ମିନୀ କାନ୍ଦେ କୁସୁମ କନ୍ଦରେ ।
ବରଷାଇ ଅଶ୍ରୁରାଶି ଅସୁରାବାସରେ ॥1॥
ତା ଦେଖୁ ଆକାଶ ବନ୍ଧେ କହେ କପିଞ୍ଜଳ ।
ତୃଷାର୍ତ୍ତ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏ ତ ନୁହେଁ ବୃଷ୍ଟିଜଳ ॥2॥

ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ବିଶ୍ୱେ ନରଦେହଧାରୀ 304

ଶାସ୍ତ୍ରୋ ଯିଏ ଯା ରଖୁ ଥାନ୍ତୁ ଲେଖା
କେତେ କିଏ ମାନିବ ତାର ଇଚ୍ଛା ।
ସର୍ବେ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ କରନ୍ତି ରକ୍ଷା
ଯେ ଝା କୁଳାଚାର ବତାଇ ମିଥ୍ୟା ॥ 1

ହେନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭରା ଅସୀମ
ମାଂସାଦି ଆହାର ନିମିତ୍ତ ପେଷ ।
ନାନାଦି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶ ରଖା ସମନ୍ତ
ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତି ମଧ୍ୟେ ଭରିବାକୁ କେଷ ॥ 2

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ

221 221 121 22

by LKabi 202509081805

ଦୁର୍ମଦ ରାଷ୍ଟ୍ରବାଦ 324

ଧର୍ମାନ୍ଧତା ହିଁ ଯଦି ତୁମ୍ଭର ରାଷ୍ଟ୍ରଭକ୍ତି
ଅନ୍ୟେ ଘୃଣା ହିଁ ଯଦି କେବଳ ତୁମ୍ଭ ଶିକ୍ଷା ।
ମୋ ପୁତ ଭାରତ ନୁହେଁ ତୁମ ବାସଭୂମି
ତତ୍କାଳ ଦୂର ହୁଅ ଭାରତ ପାଉ ରକ୍ଷା ॥ 1

ଦୁର୍ମଦ = ମିଥ୍ୟାହଂକାରପୂର୍ଣ୍ଣ;

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭାରତର ଐକ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗେ
ଏ କାନନେ ଫୁଲ ଫୁଟେ ନିତି ସର୍ବ ରଙ୍ଗେ ।
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସହ୍ୟ ନ କଲେ ତବ ପାପନେତ୍ର
ଏ ଦେଶ ଶାସିବ ତୁମେ - ନୁହଁ ଯୋଗ୍ୟପାତ୍ର ॥2

ନା ଦେଶରେ ଚଳିବ କେବଳ ଏକ ଭାଷା
ନିର୍ବାଚନେ ବି ସମସାମୟିକତା ମିଥ୍ୟା ।
ନା ଧର୍ମ ସଂସ୍କୃତି ମହୋତ୍ସବ ବୃତ୍ତିଶଂସା
ଆଦୌ ବଳାତ୍ କିଛି ତୁମେ ଲଦନା ଅଗତ୍ୟା ॥3

ଶଂସା = ଅଭିଳାଷ

ଯେ ରାଷ୍ଟ୍ରବାଦ ବିଷୟ ଦେଶର ରକ୍ତମାଂସେ
ତାହା ବିଦେଶ ପରିଶିକ୍ଷଣ ଦୋଷପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଏକତ୍ର ଅନୁକର ଭୋଜନବାସବସ୍ତୁ
ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟରେ ହିଁ ରହୁ ମଣ୍ଡଳ ଭାବମଗ୍ନ ॥ 4

ଅନୁକର = ଧ୍ୱଂସକାରୀ; ମଣ୍ଡଳ = ଦେଶ;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ

SSI SII ISI ISI SS

by LKabi 2025092700919

वरसुन्दरी भजै स्नै गौ ॥ 8.09

ବରସୁନ୍ଦରୀ ଭଜୌ ସ୍ନୌ ଗୌ ॥8.09

ଡ଼ଭୌ ଜୌ ଗୌ - ଯେଉଁ ଛନ୍ଦର ଚାରି ପାଦ

ଯାକରେ ଭଗଣ ଜଗଣ ପରେ ସଗଣ ନଗଣ ଓ ଦୁଇଟି

ଗୁରୁ (SII ISI IIS III SS) ଏହି କ୍ରମରେ 14 ବର୍ଣ୍ଣ

ଥାଏ ବରସୁନ୍ଦରୀ - ତାହା ବରସୁନ୍ଦରୀ ଛନ୍ଦ ।

ଉଦାହରଣ:

ସୁଚ୍ଛ ଶଶିରୋଜ୍ଜ୍ଵଳ ସୁଗନ୍ଧି ଜଳଦାତା

ବୀଚିଚନ୍ଦ୍ର-ଚଞ୍ଚଳ ବିଚିତ୍ର ବିହଗାଥା ।

ହଂସ କଳକୂଜିତ ମନୋହରଣ କୂଳେ

ଦେଖ ବରସୁନ୍ଦରି ! ସରୋବର ସୁଶୀଳେ ॥

ଦେବା ଅର୍ଥରେ ଦ ଅକ୍ଷର ଯୋଗ

ବଳଦାତା ବଳଦ	ଜଳଦାତା ଜଳଦ ।	01
ଫଳଦାତା ଫଳଦ	ନୀର ଦିଏ ନୀରଦ ।	02
ଧନଦାତା ଧନଦ	ବନଦାତା ବନଦ ।	03
କରଦାତା କରଦ	ବରଦାତା ବରଦ ।	04
ଧର୍ମ ଦିଏ ଧର୍ମଦ	ନର୍ମ ଦିଏ ନର୍ମଦ ।	05
ବିଷଦାତା ବିଷଦ	ହର୍ଷ ଦିଏ ହର୍ଷଦ ।	06
କ୍ଷୀର ଦିଏ କ୍ଷୀରଦ	ଅଗ୍ନି ଦିଏ ଅଗ୍ନିଦ ।	07
ଶର୍ମ ଦିଏ ଶର୍ମଦ	ଅନ୍ନ ଦିଏ ଅନ୍ନଦ ।	08
ଜନ୍ମ ଦିଏ ଜନ୍ମଦ	ପୁଷ୍ପ ଦିଏ ପୁଷ୍ପଦ ।	09
ବସ୍ତ୍ର ଦିଏ ବସ୍ତ୍ରଦ	ମନ୍ତ୍ର ଦିଏ ମନ୍ତ୍ରଦ ।	10
ଦୁଃଖ ଦିଏ ଦୁଃଖଦ	ସୁଖ ଦେଲେ ସୁଖଦ ।	11
ରୋଗ ଦିଏ ରୋଗଦ	ଭୋଗ ଦିଏ ଭୋଗଦ ।	12
ପାପ ଦିଏ ପାପଦ	ଭୂମି ଦିଏ ଭୂମିଦ ।	13
ଶାନ୍ତି ଦିଏ ଶାନ୍ତିଦ	କ୍ଳାନ୍ତି ଦିଏ କ୍ଳାନ୍ତିଦ ।	14
କ୍ଳେଶ ଦିଏ କ୍ଳେଶଦ	ରସ ଦେଲେ ରସଦ ।	15
ତାପ ଦିଏ ତାପଦ	ସୁନ୍ୟ ଦିଏ ସୁନ୍ୟଦ ।	16
ବର୍ଣ୍ଣ ଦିଏ ବର୍ଣ୍ଣଦ	ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଦିଏ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଦ ।	17
ପୁତ୍ର ଦିଏ ପୁତ୍ରଦ	ଜ୍ଞାନ ଦିଏ ଜ୍ଞାନଦ ।	18
ମୃତ୍ୟୁ ଦିଏ ମୃତ୍ୟୁଦ	ପ୍ରାଣ ଦିଏ ପ୍ରାଣଦ ।	19
ମାନ ଦିଏ ମାନଦ	ଭୟ ଦେଲେ ଭୟଦ ।	20
ପୁଂଲିଙ୍ଗ ଏ ପ୍ରକାର	ସ୍ତ୍ରୀଲିଙ୍ଗରେ ଆକାର ।	21
ଏପରି ବହୁ କଥା	ଟିପେ ସୁପାଠ କର୍ତ୍ତା ।	22
ଯାହା ଜାଣେ ତା ପରେ	ମିଳେ କିଛି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ।	23
ଧୀରେ ଧୀରେ ତାହାର	ବଢେ ଶବ୍ଦ ସମ୍ଭାର ।	24

ସନ୍ତାନୁ ସେ ବୈଭବ ଯାର ପାଶେ
ଶ୍ରୋତବ୍ୟ ସେ ପଣ୍ଡିତ ସେ ଗୁଣଙ୍କ ।
ସେ କମ୍ପଦେହୀ ଅତି ଯୋଗ୍ୟବକ୍ତ୍ରା
ଲୋହୋତମେ ସର୍ବଗୁଣ ପ୍ରପନ୍ନ ॥

ବୈଭବ= ସମ୍ପତ୍ତି; ଶ୍ରୋତବ୍ୟ= ଶୁଣିବା

ଯୋଗ୍ୟ; କମ୍ପଦେହୀ= ସୁନ୍ଦର; ଲୋହୋ-

ତମ= ସୁନା; ପ୍ରପନ୍ନ= ଛିତି ପଡିଛନ୍ତି;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ

SSI SSI ISI IS

by LKabi 202508132305

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

निन्दन्तु नीतिनिपुणा यदि वा स्तुवन्तु
लक्ष्मीः समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् ।
अथैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा
न्याय्यात्पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः ॥
(ଭର୍ତ୍ତୃହରି)

ନିନ୍ଦନ୍ତୁ ସଜ୍ଜନ କରନ୍ତୁ ଅବା ପୁଣ୍ୟସା
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସମାଗମ କରନ୍ତୁ କି ଯାନ୍ତୁ ଦୂରେ ।
ତତ୍କାଳ ବା ମରଣ ଆଉ ଯୁଗାନ୍ତ ପାରେ
ନ୍ୟାୟେ ସର୍ବେବ ଦୃଢ଼ନିଶ୍ଚଳ ଧୀରଚେତା ॥
- ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଧୀରେ ଧୀରେ ଜନମତ କଲେ ସ୍ତେୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶେ
 ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରିୟଜନକରେ ଅପିଲେ ଦୀନବିତ୍ତ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ମହତ ବିକିଲେ ବିଶ୍ୱ ସାରା ବିଶେଷେ
 ଧୀରେ ଧୀରେ ଅପସରି ଯିବେ ଚକ୍ଷୁଶା ଖାଇ ଶକ୍ତ ॥

ସ୍ତେୟ= ଚୋରୀ; ଦୀନବିତ୍ତ= ଦରିଦ୍ରର ଧନ;

ଛନ୍ଦ: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା [ଅମ୍ଭୁଧୂ (୪) ରସ (୭) ନଗ (୭) ରେ

ଯତି, ମଗଣ ଭଗଣ ନଗଣ ତଗଣଦ୍ୱୟ, ଗୁରୁଦ୍ୱୟ]

ସୂତ୍ର: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତାମ୍ଭୁଧୂରସନଗୌର୍ମୋ ଭନୌ ତୌ ଗୟଗ୍ଗମ୍

ବର୍ଣ୍ଣ 222/2 11/111/2 21/221+22

by LKabi 202508152137

ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରେମ ବହୁ

ମନ କାହ୍ନିତାର କିଣିବାକୁ ମୋର
ପଢ଼ାବେଳ ସାଙ୍ଗ ପିଲା
ଝିଅକୁ ଲୁଚାଇ ଔଷଧୁ ମିଶାଇ
ଲହୁ ଏକ ଖୋଇ ଥିଲା ।
କହି ଭାରି ମିଠା ତାରୁ ସେ ଝିଅଟା
ପ୍ରତ୍ୟହ ଖାଇଲା ଲହୁ
ସାଙ୍ଗ କହୁଥାଏ ବୋଧେ ଭଲ ପାଏ
ଧୀରେ ଧୀରେ ପ୍ରେମ ବହୁ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202603150243

ଧୂଆଁ ଧୂଆଁ ମେଘୁଆ ଆକାଶେ - ୩୭

ମନେ ପଡ଼େ ମୋ ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିମା
ଭୀତି ଭରା ପ୍ରୀତି ପ୍ରସ୍ତାବନା

ପ୍ରତି କ୍ଷଣେ ମୋତେ ଚାହିଁ ରହେ;
ଭୀରୁ ଭୂଲତାରେ କଥା କହେ ॥1

ଖୋଜି ତାକୁ ନିଶୀଥ ଦିବସ
ଖୋଜି ଖୋଜି ଯାଏ ଯେତେ ପାଶ

ସଞ୍ଜେ ପୁଣି ମନ ଖୋଜୁ ଥାଏ;
ସେତିକି ସେ ହଜି ହଜି ଯାଏ ॥ 2

ସେହି ଦିନୁ ଚାଲିଛି ଏ ଖୋଜା,
ପ୍ରତେ, ବାଜେ ପ୍ରତ୍ୟାଶାର ବାଜା,

ଆଶା ମିଶା ଖୋଜା ଆଜି ଯାଏ;
ମିଳି ନାହିଁ ମିଳି ଯିବ ସିଏ ॥3

ଖୋଜା ଖୋଜି ଉପରତି ବିନା,
ସାପ ଖାଏ; ପଡ଼େ ପୁଣି ଦାନା;

ଚାଲିଛି ଏ ଖୋଜା ବଢ଼ି ବଢ଼ି;
ବେଳେ ବେଳେ ଶିଡ଼ି ଯାଏ ଚଢ଼ି ॥4

ଦିନେ ଦିନେ ଚାହିଁ ଫାଙ୍କା ଫାଙ୍କା
ମେଘୁଆ ମେଘୁଆ ଫିକା ଫିକା

ଆଶୁ ପତା ଭିଜି ଭିଜି ଆସେ;
ଧୂଆଁଳିଆ ସେ ଦିଶେ ଆକାଶେ ॥5

କହି ଯାଏ ଇସାରା ଇସାରା,
ଦିଅ ତୁମ ହସ, ମୋ ପସରା;"

"ରହିଛି ମୁଁ ତୁମ ପଥ ଚାହିଁ;
ହସି ଦୁହେଁ କାନ୍ଦୁ କଇଁ କଇଁ ॥6

ଧରାଇଲେ ଖଣ୍ଡେ ବିଡି ହାଗିବାକୁ ଯିବ ବୁଢ଼ୀ

ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ନ ବୁଝୁ ନିଜା ।

ଲେଟିନୀ ଯଦି ନ ଯାଏ ରାତିକି ଛେରିବ ଛାଏଁ

ବିଛଣାରେ ଠାଏ ଠାଏ, ସେ ଭାରି ଟିଜା ।

ପୋଛି ପୋଛି ମରିବୁ ବୁଢ଼ା

ବଞ୍ଚିଲେ ଖାଇବୁ ସିନା ଖଇ ଉଣୁଡ଼ା ।

ଘନକୃଷ୍ଣନିଶା ବିତିଲା ବସି ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଲଳନା ।
ପୁରତଃ ବହୁତଃ ଦିଶିଲା ଭବସଞ୍ଚରସଂରଚନା ॥ 1

ମଧୁ ଗୁଞ୍ଜାନ ବିଷ୍ଣୁପଦେ ସମିରେ ସୁଶ ହର୍ଷଭରା ।
ବହୁଧା ଛବି ଅଗ୍ନିପଥେ ସଲିଳେ ରସନାମଦିରା ॥ 2

ଖଳପୃଷ୍ଠରୁ ଗନ୍ଧ ଛୁଟେ ଶର ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଉନ୍ନଦନେ ।
ଶର ମାଧମ ସର୍ବଘଟେ ସଚରାଚର ସଂବଦନେ ॥ 3

(2-3) ଆକାଶରେ ଶବ୍ଦ, ବାୟୁରେ ସ୍ପର୍ଶ, ଅଗ୍ନିରେ ରୂପ, ଜଳରେ ରସ (ସ୍ବାଦ)ର ଓ ମାଟିରେ ଗନ୍ଧର ଜ୍ଞାନ ହେଲା । ଶର (ଅର୍ଥାତ୍ ପାଞ୍ଚ ସଙ୍ଖ୍ୟକ) ଇନ୍ଦ୍ରିୟଙ୍କ ମଦମତା, ସର୍ବତ୍ର ସେହି ଇନ୍ଦ୍ରିୟଚୟର ସଞ୍ଚାରର ମାଧମ ଅର୍ଥାତ୍ ତନ୍ମାତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦେଶମୁଦ୍ରା ବୋଧ ହେଲା ।

ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମକ ଭୂତଗଣେ ଅବଚେତନ ଉଷ୍ମ ସଦା ।
ଖଲୁ ଚେତନ ନିର୍ବଚନେ ଅଭିଳାପର ଶାନ୍ତ ମୁଦା ॥ 4

ଉଷ୍ମ= ସକ୍ରିୟ; ଖଲୁ= ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ; ନିର୍ବଚନ= ନୀରବ ନିଷ୍ପ୍ରିୟ; ଅଭିଳାପ= manifestation, ପ୍ରାକଟ୍ୟ; ମୁଦା= ଆନନ୍ଦ;

ନବହର୍ଷଣରେ ହସିଲା ବନିତାନୟନାଗ୍ରମହୀ ।
ମଣିଲା ସବୁ ଧୌତଶିଳା ନୁହଁ କେ ବିଧୁରାବିରହୀ ॥ 5

ଲଳନାନୟନାଗ୍ରମହୀ= ବନିତାର ଆଖି ଆଗର ପୃଥ୍ବୀ; ଧୌତଶିଳା= ସ୍ଫଟିକପଥର (ସ୍ବଚ୍ଛ), ବିଧୁରାବିରହୀ= ବିରହିଣୀ କିମ୍ବା ବିରହୀ;

ଛନ୍ଦ: ଅର୍ଦ୍ଧକଳା 9/220
ସଗଣ×3 (IIS×3)
by: LKabi 2025062261938

ନବୀନ-ପ୍ରେମ-ସମ୍ଭାବ

ଅଳ୍ପବୟସ୍କା ବାଳିକା	ଭାଲେ ଅନେକ କଥା,	
ପ୍ରେମରେ ତା'ର ହୃଦୟ	ବିଦାରି ଦିଏ ବ୍ୟଥା ।	
କଳ୍ପନା ସଂସାରେ ତା'ର	ଭାବନାର ଶୃଙ୍ଖାର,	
ପ୍ରେମ ସୁରଭି ବିଞ୍ଚିଲା	ଏ କେଉଁ ମାୟାକାର ।	1

ଦିନୁ ଦିନ ତା ପ୍ରଣୟ	ସ୍ବପ୍ନ ସଦନ ରାଜି,	
ପ୍ରଭାତେ ବିକଶି ସଞ୍ଜେ	ସକଳ ଯାଏ ଭାଜି ।	
ଏକାକିନୀ ରାତି ରାତି	କରି ଚାଲେ ଭାବନା,	
ପ୍ରେମର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ରାଜି	ଲଭିବା ସମ୍ଭାବନା ।	2

ଅପରିମିତ ପ୍ରେମରେ	ମିଶାଇ ମାଦକତା,	
ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ି ଚାଲେ	ଶାନ୍ତ କମନୀୟତା ।	
କଳ୍ପନାରେ ସନ୍ତୁର୍ପଣେ	ରଚେ ପ୍ରେମକାନନ	
ହୃତାଶାରେ ଆଶା ଦେଖୁ	ଧୀରେ ହସେ ଆନନ ।	3

L. Kabi

20240621211945

ନାହିଁ ଭାର୍ଯ୍ୟା ସିନା ପୁତ୍ର ଗୋପାଳିଆ

ଶବ୍ଦନୈପୁଣ୍ୟ-ସନ୍ତାନ ହେଲା ପରେ
ପୌତ୍ର ବପୁର ସମ୍ଭାବନା ମୋ ସଖା ।
ଆଦିତ୍ୟ ନାହିଁ ଭାର୍ଯ୍ୟାଟିଏ ଭାଗ୍ୟରେ
ପୁତ୍ର ଗୋପାଳିଆ ନାମ କିମ୍ପାଇ ରଖା ॥

ବପୁ= ବପୁରୁ, କବି; ଆଦିତ୍ୟ= ମୂଳରୁ

ଛନ୍ଦ: ସ୍ତ୍ରୀଶ୍ରୀ SIS SIS SIS SIS
By LKabi 202509220833

ନିଦ୍ରାଳୟ ପରିତ୍ୟାଜ୍ୟ

ତାମସ ଏ ତନ୍ଦ୍ରାଳୟ କର ପରିହାର
ଶ୍ରବଣେ ମଶାକଗଣ କଲେଣି ଓଙ୍କାର ।
ଉଠ ଧନ ନଦୀ ବନ ଆଣିବି ବୁଲାଇ
ଶୋଇଲେ ମୟର ଦେବେ ଶରୀର ଫୁଲାଇ ॥ 1

ତନ୍ଦ୍ରାଳୟ= ନିଦ୍ରାର ଆଳୟ;

ଶ୍ରବଣ= କାନ; **ମଶାକ**, **ମୟର**= ମଶା;

ଅତୀତରେ ଭୋଗିଛ ତ କ୍ଷେପଣାସୁ ଯଥା
ଉଡି ଆସି ମଶାକଗଣ ପୋତିବାର ମଥା ।
ତାହାଙ୍କ ସହ ଉଦ୍‌ଂଶ ରକ୍ତକୋଷ ପ୍ରାୟ
କରନ୍ତି ରୁମ୍ଭନେ ରକ୍ତ ଶୋଷି ନିଃସହାୟ ॥ 2

ଉଦ୍‌ଂଶ= ଓଡ଼ଣ; **ରକ୍ତକୋଷ**= ରକ୍ତ bank;

L. Kabi 202602131752

ନିଦ୍ରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

ନିଦ୍ରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନୀର ନୀରବ ନିଶ୍ଚଳ,
କର ନାହିଁ ଚହଲା ଚହଲି,
କେଉଁ କାଳ କାନ୍ଥ, କାଳେ କିଛି ଟଳମଳ,
କର ନାହିଁ ଦୋହଲା ଦୋହଲି ।୧

କିଛି ନିଆଁ ଥାଉ ଏଠି କୁହୁଳି କୁହୁଳି,
କିଛି କିଛି ଉଠୁଥାଉ ଧୂଆଁ,
ତୁମେ ବି ଆସିବ ଦିନେ ଏଠି ଝୁଲି ଝୁଲି,
ପରେ ପରେ ତୁମ ପିଲା ଛୁଆ । ୨

ଅନେକେ ଆସିବେ ଏଠି ଅଶ୍ରୁ ବରଷାଇ
ସୁତ ଢାଳି ବତୀ ଜାଳିବାକୁ,
ବତାସେ ଅସ୍ରାଏ ଆଶା ଆସିବ ଧସାଇ,
ଉଜ୍ଜ୍ଵାଳ ଆସ୍ୟ ଶାଳିବାକୁ । ୩

ଯେଉଁ ଗୀତ ଗାଇ ତୁମେ ଗଲ ଥକି ଥକି
ଗ୍ରାମସ୍ଥ ତା କରିବେ ଶାୟନ,
ପକ୍ଷ ମେଲି ଅଭ୍ରପଥେ ପୁରାତନ ପକ୍ଷୀ,
ଦେଖୁଥିବ ଭୂତଳେ ଶାୟନ । ୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୦୪୦୧୨୨୫୯

ଗତିଶୀଳ ବିବର୍ତ୍ତନଚକ୍ର
ମିଳିଲାଣି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ।

ଚଳିଲେ ଗିରିନିର୍ଝର ପାରେ
ଯିବି ଦେଇ କି ବା ଉପହାରେ ॥ 1

ଅଛି ମୋ ରଚନା କିଛି ପଞ୍ଜି
ତହିଁ ନୀରବ ମୋ ଅନୁରକ୍ତି ।

ପଢି ନେବ ସୁପୁତ୍ର ସୁକନ୍ୟା
ଲଳିତା କବିତା ରସପୂର୍ଣ୍ଣା ॥ 2

ଛନ୍ଦ: **ଉଦିତମ୍** 10/220

ସୂତ୍ର: ସଗଣତ୍ରୟଗାବୁଦିତମ୍ ସ୍ୟାତ୍

ଗଣ: ସଗଣ ସଗଣ ସଗଣ + ଗା

ବର୍ଣ୍ଣ: IIS IIS IIS S

L. Kabi 202603102041

ନିରାଗସ ଅଭିସାର

ମୁଁ ତ ନୁହେଁ ହୀରା,
କାକର ପାଣିର
ଦିଏନା ମୁଁ ଧରା
ଶୁଟି ପୁଟି ଥିଲେ
ସଗର ସାଗରେ,
ଆତ୍ମୀୟତାରେ

ବଣିଜ-ପସରା,
କଣିକାଟେ ଛାର
ତୃଷ୍ଣିତା ଅଧୀରା
ଅନାୟାସେ ମିଳେ
ଶୌର୍ଯ୍ୟ ରାଗରେ,
ବନ୍ଧନତୋରେ

ଲୋଳକ କା ଗଳାହାରେ,
ପ୍ରୀତି ପୁଲ ପାଖୁଡାରେ ॥
ଅକ୍ଷରା ଅବହାରେ;
ନିରାଗସ ଅଭିସାରେ ॥
ସାଗରେ ବୃତ୍ତାତାରେ
କେ ଅଛି ଯେ ରଖିପାରେ?

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି-୨୦୧୭୦୯୦୯୧୦୦୦

ଲୋଳକ= ଲୋକେଟ୍; ଅକ୍ଷରା= ମୁଖନିଃସୃତ ଧ୍ବନି, କଥନ; ଅବହାର= ଡାକରା, ଆମନ୍ତ୍ରଣ;
ଶୁଟି= ଶୁଦ୍ଧ, ସ୍ବଚ୍ଛ; ପୁଟି= ପବିତ୍ରତା; ନିରାଗସ୍= ରାଗ ରହିତ; ନିଷ୍ଠାପ, ନିଷ୍ଠାଳକ; ଗର=
ବିଷ, ସଗର= ବିଷାକ୍ତ, ବିଷମିଶ୍ରିତ; ଶୌର୍ଯ୍ୟ= ବୀରତ୍ବ; ସାଗର=
୧୦୦୦,୦୦୦,୦୦୦,୦୦୦୦୦ ସଂଖ୍ୟା, କୋଟିଏ କୋଟି ସଂଖ୍ୟା; ବୃତ୍ତ= ଅଭ୍ୟାସ;
ବୃତ୍ତାତାର= ଅଭ୍ୟାସ ଆଚରଣ ବା ସମ୍ପାଦନ;

ନିର୍ଜନ ଲୋକତନ୍ତ୍ର 269

କେବେ ବି ମାର୍ଗ ରଖନା ଜନଶୂନ୍ୟ ଦେଶେ
ରାଜାର ଦୌର୍ଜନ ବଢେ ଜନଶୂନ୍ୟମାର୍ଗେ ।
ଅଛିନ୍ନ ଚିତ୍ତ ନ ଥିଲେ ପ୍ରତି ରାଜକୃତ୍ୟେ
ରାଜା ଅବାଧ କରି ଚାଲିବ ସମ୍ପ୍ରତିପଦ ॥

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତବିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

SSI SII ISI ISI SS

by LKabi 202508111622

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ-ନିବନ୍ଧିତା

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଦ୍ୟ ସମ୍ପାଦି ଦୁଃସାଧ୍ୟ
ନିରେଶ୍ୱଳା ଖାଦ୍ୟଥାଲେ ।
ଅନ୍ନପର୍ଣ୍ଣପୁଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭସ୍ମକୂଟ
ମଧ୍ୟାହ୍ନ ହର୍ମ୍ମଟ ଜାଲେ ।
ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନେ ଲଳନା ଅଶ୍ରୁଳନୟନା
ପଲକ୍ଷବସନା ଭାଷେ
ନୁହେଁ ରାଜ୍ୟରାଣୀ, ଯା ବି ଅନ୍ନପାଣି
ଅଛି ଦେବି ଆଣି ପାଶେ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ= ନିଃସ୍ୱ; ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଦ୍ୟ= ନିପୁଣ; ପର୍ଣ୍ଣପୁଟ=
ପତ୍ରପୁଡ଼ିଆ; ଭସ୍ମକୂଟ= ପାଉଁଶଗଦା; ହର୍ମ୍ମଟ=
ସୂର୍ଯ୍ୟ; ପଲକ୍ଷ= ଶୁଭ୍ର;

ବାଣୀପୁତ୍ର 202304011636

କୁର୍ବୀତ୍ ସାହିତ୍ୟବିଦଃ ସକାଶେ
 ଶ୍ରୁତାର୍ଜନଂ କାବ୍ୟସମୁଦ୍ରବାୟ ।
 ନ ତାର୍କିକଂ କେବଳଶାବ୍ଦିକଂ ବା
 କୁର୍ୟାଦ୍ ଗୁରୁଂ ସୂକ୍ତିବିକାସବିଘ୍ନମ୍ ॥

— କ୍ଷେମେନ୍ଦ୍ର, କବିକଣ୍ଠାଭରଣମ୍ରେ

ସାହିତ୍ୟନିର୍ମାଣକଳାର ବିଦ୍ୟା
 ଶ୍ରୋତୃନ୍ଦ୍ରିୟେ ଆହରିବା ନିମନ୍ତେ ।
 ନା ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରୀ ନ ବି ଶବ୍ଦଶାସ୍ତ୍ରୀ
 ବାଧା ଦୁହେଁ ସୂକ୍ତିର ଗୁଢ଼ତତ୍ତ୍ୱେ ॥

ଅନୁବାଦ:

by	<u>LKabi</u>	202507262039
ଛନ୍ଦ	ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରୀ	ତୌ ଜଗୌ ଗଃ
ବର୍ଣ୍ଣ	SSI SSI ISI SS	

ନିର୍ଯ୍ୟତ୍ତ ବାକ୍ୟ

ନିର୍ଲକ୍ଷ ଶୃଙ୍ଗଜ କଲେ ଧନୁରୁ ପ୍ରବର୍ଷା
କା ଦେହ ଛେଦି ଯିବ ଭାର୍ଗବ ଜାଣି ନାହିଁ ।
ନିର୍ଯ୍ୟତ୍ତ ବାକ୍ୟ କହିଲେ ରସନା ଅକସ୍ମାତ୍
କା ବନ୍ଧ ଭେଦି ଯିବ ବାଚକ ଜାଣି ନାହିଁ ॥

ନିର୍ଲକ୍ଷ ଶୃଙ୍ଗଜ= aimless arrow;
ବଳି= victim; ଭାର୍ଗବ= archer;
ନିର୍ଯ୍ୟତ୍ତ= without care or thought;
ବାଚକ= speaker;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତୁତିଳକା (ତତ୍ତ୍ୱଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by LKab 202507230626

ପୂର୍ବେ ଥିଲା କଳ୍ପଷ ଏକ ରାଜ୍ୟେ
କାଳ କ୍ରମେ ଲାଞ୍ଜନ ଦେଶ ସାରା ।
ସମ୍ମାନ-ନିଶ୍ଚେତ ବିଲଜ୍ଜ ରାଜା
ଏହାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଶକ୍ତି କାରା ॥ 1

ବ୍ୟାପାର ତାହାର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶେ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜାଙ୍କର ପାଦସେବା ।
ଚାରିତ୍ର୍ୟ ଦୋଷେ ନତ ତାଙ୍କ ପାଶେ
ତା ଲାଗି ଆମେ ସବୁ ନାମ ନେବା ॥ 2

କଳ୍ପଷ= କଳଙ୍କ; ଲାଞ୍ଜନ= ଅପମାନ; ନିଶ୍ଚେତ=
ଜ୍ଞାନହୀନ; ବିଲଜ୍ଜ= ନିର୍ଲଜ୍ଜ; ଚାରିତ୍ର୍ୟ= ଚରିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧିତ;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ଚୌ ଜଗୌ ଗଃ

SSI SSI ISI SS

by L.Kabi 202603091854

ଗତାର୍ଥଙ୍କ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗରେ ପର୍ବ ଶୂନ୍ୟ
 ଥିଲା ଜ୍ଞାତ ଆଲୋଚନେ ପାଠଶାଳେ ।
 ତଥା ପାଞ୍ଜି ବିଦ୍ୟାର୍ଜନେ ଯେ ନିମଗ୍ନ
 କି ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହେଲା ଅହୋ ବୃଦ୍ଧକାଳେ ॥ 1

ପରବ୍ରହ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱାପି ବିଦ୍ୟା ମୁଁ ଜାଣେ
 ବୟୋବୃଦ୍ଧି ନାମେ ନ ପାରେ ମୁଁ ବର୍ଜି ।
 ଥିଲେ ଆନ୍ତୁ ନୃତ୍ୟେ ଜନେ ସନ୍ନିଧାନେ
 ନ ପାରେ ମୁଁ ସେ ପର୍ବ ମଧ୍ୟେ ନିମଜ୍ଜି ॥ 2

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଗତାର୍ଥ= ଦରିଦ୍ର; ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ= ପଞ୍ଜିକା;
 ତଥା= ସେହି ପରି; ତତ୍ତ୍ୱାପି= ତଥାପି;
 ସନ୍ନିଧାନ= ଆଶପାଶ;

ଛନ୍ଦ: ଭୃଗୁପୁରାଣ 122×4 ଶ୍ଳୋକ:
 ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ଭୃଗୁପୁରାଣ
 122/122/122/122
 by LKabi 202504170902

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱ ଭିତରେ ମିଳି ନାହିଁ ତେଲା
ଯେ ଆପଦେ ଲଢ଼ିବ ଏ ମଉସା ସକାଶେ ।
ହେଲେ ବି ଅନ୍ଧ ସୁତ ଲାଜ ବିସର୍ଜି ଭାଲେ -
ନିଷ୍କର୍ମ ବୃଦ୍ଧ ମଉସା ଗୁରୁ ତାର ବିଶ୍ୱେ ।

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତତିଳକା** (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by **LKabi** 202505202131

ନିଃସାର ଚନ୍ଦ୍ର 305

ଆକାଶରେ ଝୁଲୁଛି ସିନ୍ଧୁଜ କା ନିମନ୍ତେ
ନା ନୀର ନା ପବନ ଜୀବନ ତାଠି ଦେଖା ।
ତାହାକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରି ଆହରି ତାର ରହେ
ଲୋକଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଅ ପନ୍ଦର ଲକ୍ଷ ଲେଖା ॥

ନିଃସାର= ଫାଲ୍ଗୁ, worthless,
uselless; ସିନ୍ଧୁଜ= ଜହ୍ନ, moon;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା ଚଉଦା ଜଗୌ ଗଃ

SSI SII ISI ISI SS

LKabi 202509110930

ନୂଆ ଘର ଅନୁଭବ

ମୋ ଘର ଭିତରେ ପୁରୁଣା କାନ୍ଥରେ

ନୂଆ ଚିତ୍ର ଲଗାଇବି;

ନୂଆ କାଢ଼ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବିର ନାହିଁ,

ସ୍ୱେଚ୍ଛା ରଙ୍ଗ ବୋଳି ଥିବି || ୧ ||

ଅହଂକାର ହରି ଅହୋକାର ଭରି

ଅଭିସାର କରି ରଖ;

ହୃଦୟର ସ୍ୱାର କର ପରିଷ୍କାର,

ବହିଷ୍କାର କର ଶୋକ || ୨ ||

ବୈଭବ ବିବୋଧ ଲୋଭ କାମ କ୍ରୋଧ

ମୋହ ମଦ ଠାରୁ ଦୂରେ;

ନାଶି ଇର୍ଷା ଦ୍ରବ୍ୟ ନିଃଶେଷି ମୋ କେଶ,

ବାସ ଦିଅ ଆନ ପୁରେ || ୩ ||

ପୁରୁଣା ଏ ଘରେ ଭରି ଦିଅ ଥରେ

ନୂଆ ଘର ଅନୁଭବ;

ମହର ବିନାଶି ମଧୁରସମାପ୍ତ

ସମ୍ପର୍କର ଅଭିନବ || ୪ ||

ଅବିଦ୍ୟା ଅସ୍ଥିତା ରାଗ ଦ୍ରବ୍ୟ ତିରା

ଅଭିନିବେଶିତା ନାଶି;

ଦିଅ ସାର୍ବଜନ୍ୟ ଆତ୍ମୀୟ ଭାବନ

କାରୁଣ୍ୟ, ରିଧମ ରାଶି || ୫ ||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୧୧୭୧୭୪୯

ଅଭିସାର= companion; ବିବୋଧ= inattention;

ମହର= arrogance; ସମ୍ପର୍କ = year (I used for time); ଅବିଦ୍ୟା, ଅସ୍ଥିତା, ରାଗ, ଦ୍ରବ୍ୟ, ଅଭିନିବେଶ =

ପଞ୍ଚକେଶ, the five hardships as defined by

Bhagavan Patanjali; ସାର୍ବଜନ୍ୟ= universal; କାରୁଣ୍ୟ=

pity, compassion; ରିଧମ = love; (08:18)

ପଢ଼ିଥିବ

ନୂତନ ପିଢ଼ିର କିଛି ନୂଆ ପୁଅଟିଆ
ଅନେକ ଦିନରୁ ମୋତେ ଲାଗିଲେଣି ପ୍ରିୟ;୧

ଶୁଣିଛି ସେ ବିଲକ୍ଷଣ ବଡ଼ ଅର୍ବାଚୀନ;
ମୁଁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କଠି ଦେଖେ ମୋର ପିଲାଦିନ ॥୨

ତୁମେ କି ପଢ଼ିଛ ସେହି ହୃଦୟ ସ୍ୱୟନ,
କୋମଳ ମନର କୋଟି ଆଶାର ସ୍ୱପନ,୩

ଟିକିଟିକି ପାଞ୍ଚ ଗୋଟି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଝଲକ,
ଆଶାନ୍ଦିରାଶାରେ ଭିଜା ଅଶ୍ରୁଳ ପଲକ?୪

Elkay 20190315

ନିରର୍ଥକ ସନ୍ତାନ ହେବା ନିରର୍ଥ
ଜମା ପାଇବେ ନାହିଁ ସେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ।
ଥୁଲେ ବିଭୀଷଣର ଭାର୍ଯ୍ୟାପୁସୁତ
କିଣେ ପଣ୍ୟଶିକ୍ଷା ପିତା ବିଞ୍ଚି ଅର୍ଥ ॥

ନିରର୍ଥ= ଅର୍ଥହୀନ; ନିରର୍ଥ= ବୃଥା; ପୁସୁତ= ଜନ୍ମିତ;

ଛନ୍ଦ: ଭୂଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତ 122×4 ସୂତ୍ର:
ଚତୁର୍ଭୁଜାରେଃ ଭୂଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତମ୍
122/122/122/122

by LKabi 202504171218

ପତିହରାର ଗୀତି

ଆସୁଥିଲି ଯେବେ ବାହୁଡ଼ି ସେଦିନ
ତୁମ ଗାଁ ବାଲିଧୁଳି
ରହି ଯା ରହି ଯା କହୁଥିଲେ କେତେ,
କାନ୍ଦି କରୁଥିଲେ ଅଳି ।

-୧

ଆଖିର ଲୁହରେ ଛାତିର କୋହରେ
ବଚନ ଆସିଛି ଦେଇ
ପାଲିକିରେ ତୁମେ ବସେଇ ଆଣିଲେ
ମନା ତ କରିବି ନାହିଁ ।

-୨

ଏ ଜୀବନେ ତୁମେ ଆଉ କି ଆସିବ
ଭାବିଲେ ଘୂରାଏ ମଥା
ତଥାପି ତୁମର ବାଟ ଚାହିଁଛି ମୁଁ
ତୁମ ଲାଜକୋଳି ଲତା ।

-୩

ରାଗିବନି ଜମା ପକାଉଛି ରାଣ
ତୁମେ ତ ଜୀବନ ସଖା
ଆଜି ଅବା କାଲି ଆସିଲେ ମୋ ପାଳି
ତୁମକୁ କରିବି ଦେଖା ।

-୪

ବଗିଚାରେ ପାଣି ମଡେଇବା ବେଳେ
ଦେଖିଲି ଦୁଇଟି ଫୁଲ
ଗୋଟିଏ ଝଡ଼ିଲା ଆରେକ ମଉଳା
ଦୁହେଁ କି ଅମୂଲ୍ୟମୂଲ ।

-୫

ମଉଳା ଫୁଲଟି ତଳକୁ ନିରେଖି
ଲୁହ ଚାପି କହୁଥାଏ
ଭେଟିବି ସହଳ, ମନେ ରଖ ବଳ
ମୋ ବେଳ ଆସିବା ଯାଏ ।

-୬

ଝରା ମେଘ ତୁମେ ଭାସିଲା ମେଘ ମୁଁ
ଦିନେ ତ ପଡ଼ିବି ଝରି
ପାଦ ଚିହ୍ନ ଦେଖି ଯିବି ତୁମ ସଖୀ,
ତୁମରି ସାଗରବାରୀ ।

-୭

ଧରି ତୁମ ହାତ କରୁଛି ଶପଥ
ଚାଲିବି ତୁମରି ସାଥେ
ସାଗର ଉତ୍ସଙ୍ଗେ ଉଛଳି ତରଙ୍ଗେ
ଦୟା-ପାରାବାର ପଥେ ।

-୮

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨

୩ ଜୁଲାଇ ୨୦୧୪

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ପତ୍ରସଂବାଦ 264 (ଛନ୍ଦ: **ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା**)

SSS SII	III	SSI	SSI	SSI
ସର୍ବକ୍ଷେତ୍ରେ	ଫଳ ମିଳୁଥିଲେ	ପତ୍ରସଂବାଦ ଯୋଗେ		
କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡ	ମହିଷପିଠରେ	ଗୁପ୍ତଯାତ୍ରା କରନ୍ତା ।		
ସନ୍ଦେଶ ପ୍ରା-	ପ୍ତି କରି ମନୁଜେ	ସଂବୃତେ ଛନ୍ନ ହେବେ		
ଏ ଜ୍ଞାନେ କ-	ଶୂର ଭିତି ଧରେ	ଶର୍ବରେ ଦଣ୍ଡଦାତା ॥		

ଦଣ୍ଡ= ଯମ; ସଂବୃତ= ଲୁଚିବା ଜାଗା, hide-out; ଛନ୍ନ ହେବେ= ଲୁଚି ଯିବେ; ଏ ଜ୍ଞାନେ= ଏହା ଜାଣି; ଶର୍ବର= ଅନ୍ଧାର; ଦଣ୍ଡଦାତା= ଯମ;

ସରଳାର୍ଥ-୧

ଚିଠିପତ୍ରଯୋଗେ 191 (ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତଚିଳକା**)

SSI SII ISI ISI SS
 ସର୍ବତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟ ନ ହୁଏ ଚିଠିପତ୍ର ଯୋଗେ
 ତୁଚ୍ଛା କୃତାନ୍ତ ନ ବୁଲେ ମହିଷଙ୍କ ପୃଷ୍ଠେ ।
 ପତ୍ରେ ବୁଝାଇ କହିଲେ - “ଯିବ ବସୁ ସଙ୍ଗେ,”
 ଲୋକେ ତୁରନ୍ତ ଲୁଚି ମାରୁଥିବେ ମଜାଟେ ॥ 1

ସେ ତେଣୁ ସୁକ୍ଷ୍ମତନ୍ତ୍ରରେ ବୁଲି ମୃତ୍ୟୁରାଜ୍ୟ
 ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନରେ କଳି ରଖେ ଯିବ କେଉଁ କକ୍ଷେ ।
 ହେଲେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପୃଥ୍ବୀରୁ ଯିବା ନିଧାର୍ଯ୍ୟ
 ଦମ୍ଭେ ଛଳେ ଚଢ଼ି ବସେ ବିଗତାୟୁବକ୍ଷେ ॥ 2

କୃତାନ୍ତ= ଯମ; କକ୍ଷ= କୋଠରୀ, ଗେଟ୍, ଲୁଚିବା ଜାଗା; ବିଗତାୟୁ= ଯାହା ଆୟୁ ପୂରି ଯାଇଛି;

ସରଳାର୍ଥ-୨

ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ (ନିଶ୍ଚିନ୍ତ କବିତା)

ହେବ ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟସିଦ୍ଧି	ଚିଠିରେ ଚିଠିରେ
ମିଛେ କି ମରୁଛି ଯମ	ମଇଁଷି ପିଠିରେ ॥୧
ଚିଠି ଦେଲେ ଲୁଚି ଛଳେ	ଜନେ ନେବେ ମଜା,
ଏହି କଥାଟିର ଜ୍ଞାତା	ମରଣର ରଜା ॥ ୨
ତେଣୁ ସେହି ଶୂନ୍ୟଦେହୀ	ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ
ଆୟୁ ଶେଷେ ମାଡ଼ି ବସେ	ମଣିଷ ଛାତିରେ ॥୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅସଂଯତ ପଦମାଳା (୫୭, ୫୮, ୫୯)

ପଦ୍ମତୋଳା

ସାଜି ଉନ୍ନାଦିନୀ ହେଲୁ ଯା ସଙ୍ଗିନୀ
ଅଦିନିଆଁ ପ୍ରେମ ବଳେ
ବିସ୍ଫୁରି ନୟନ କର ତୁ ଶ୍ରବଣ
ପଦ୍ମତୋଳା ବେନି ତୋଳେ । (୫୭)

ପତିଲୁ ବନ୍ଧନେ ତୋ ପ୍ରେମସ୍ଫୁରନେ
ମୋ ପ୍ରାଣ ଛନ୍ଦନ ପାଇଁ,
ଜାଣି ଥା ଏ କଥା ନ ହେବ ଅନ୍ୟଥା,
ମୋ ପନ୍ଥା କେ ଜାଣି ନାହିଁ । (୫୮)

ତୁହି ବିଲେ ବିଲେ ଗଲେ ତିଲେ ତିଲେ
ସମ୍ବୋଧନୀ ବଳେ ନାରୀ,
ମୁଁ ଥିବି ତୁଧରେ ଉଦଗ୍ର କନ୍ଦରେ
ବଶୀକାର ସମ୍ବୁଦ୍ଧାରୀ । (୫୯)

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୧୦୧୪୧୧୦୫

ପାନ୍ଥୁଶାଳାର ପଥକ, ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ନୂତନ ବରଷେ ତା ମଧୁ ପରଶେ
ଜାଗେ ନବ ଅଭିଳାଷା,
ନବାରୁଣପାତେ ନବପ୍ରାଣ ସାଥେ
ପ୍ରହ ଗ୍ରନ୍ଥେ ନବ ଭାଷା । -୦୩

ସିନ୍ଧୁତଟଧାମ ହର୍ମ୍ୟ ଅଭିରାମ
ହଜିଗଲା ଦେଖୁଦେଖୁ;
ବଲ୍ଲୀରେ ପଲ୍ଲବ ଖେଳିଲେ ଦୁର୍ଲଭ
ଏ କବିତା ଲେଖୁଲେଖୁ । -୦୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ପୟରସେବନ

ଗାଈମୂତ ଢୋକି କର ହନୁମନ୍ତ ଲୀଳା
ରାମ ରାମ ଜପି ମାର ବିଜ୍ଞାନକୁ କୀଳା ।
କପାଳଭାତି କରିବ ଲେମ୍ବୁଲଙ୍କା ଟାଙ୍ଗି
ବାହୁଳିରେ ଅରାଚିର ଅଣ୍ଟା ଦେବ ଭାଙ୍ଗି ।
 ବିଜ୍ଞାନର କିବା ପ୍ରୟୋଜନ,
ରାହୁକେତୁଙ୍କର କର ପୟର ସେବନ ॥

LKabi

202506210950

ପରାଣ ପ୍ରକଟି ଏମିତି ହୁଟେ

ଛାତିରେ ପଥର

ପ୍ରୀତିରେ ପଥର

ଭାତିରେ ରାତିରେ ପଥର ସଭା;

ତଳପ ପଥର

ତୁଳିକା ପଥର

ଲେଖନୀ ଅଙ୍କନୀ କାମିନୀ ଗଭା ||-୧

ଘଟେ ଘାଟେ ମାଟି

ପିଠେ ତୁଠେ ମାଟି,

ମାଟି ସାଥେ ମାଟି ପିଠର ଲୋଟେ;

ପକ୍ଷସେ ହୁତାସେ

ବତାସେ ଆକାଶେ

ପରାଣ ପ୍ରକଟି ପଲକେ ହୁଟେ ||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୬୧୧୦୬-୧୩୧୩

ପରିଚିତ ପାତକାଦ

ମୟୂର ଚୁଳିଆ କବୟମୂଳିଆ
ଯମୁନାକୁଳିଆ ପିଲା,
ନବନୀତତୋର ବରଷାରେ ଘୋର
ଗିରିବର ତୋଳି ଥିଲା । ୧

ମୂରଲୀ ବଜାଇ ଗୋଧୂଳି ଉଠାଇ
ସଜାଇ ପିଙ୍ଗଳ ବାଦ,
ମଥୁରା ନଗରେ ଚାଣୁର ସଙ୍ଗରେ
ସମରେ ଭରିଲା ଡ୍ରାପ । ୨

ଷୋଡ଼ଶ ସହସ୍ର ଶତ ମନୋହର
ମଧୁସୂର ଉତାମାଳୀ
ମଧୁଦୈତ୍ୟ ନାଶି ରଖିଲା ଆଶ୍ୱାସି,
ପ୍ରତୀକାର୍ଥ: ଗୋପ-ବାଳୀ । ୩

ପଞ୍ଚମହାଭୂତ ରଜତମୟର
ତ୍ରିଗୁଣ ଆୟତ୍ତ କରି
ସମରେ ସଙ୍ଗୀତ ବୋଲି ହରେ ଚିତ୍ତ
ପ୍ରିୟ ପରିଚିତ ହରି । ୪

ଏଭାବେ ଷୋଡ଼ଶ ସହସ୍ର ଏକ ଶ'
ପ୍ରେମବଶଗୋପନାରୀ
ଅଞ୍ଜପଟରାଞ୍ଜୀ ଅଧୀଶ୍ୱର ବାଘୀ
ବୈରାଗୀ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡଧାରୀ । ୫

ଆପଦେ ଅଧୀର ପାଣ୍ଡବ ଶିବିର
ଆଶୟେ ଭରିଲା ଆଶ,
ସେହି ମୋର ମିତ୍ର ପରମ ପବିତ୍ର
ସଚ୍ଚରିତ୍ର ପାତକାଦ । ୬

ରତା= ଘୋର*;

*(ମଧୁଦୈତ୍ୟ ଭଗବାନଙ୍କ ଅତି ପ୍ରିୟ ସାମବେଦର
୧୬,୧୦୦ଟି ମଧୁର ଘୋର ଚୋରାଇଥିଲା ଯାହାକୁ
କୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧାର କରିଥିଲେ. ଏହି ଘୋର ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତୀକ
ଭାବେ ଗୋପ-ନାରୀ କୁହାଯାଏ । ଏହା ବାଦ ୫
ମହାଭୂତ ଓ ରଜ ତମ ସବୁ - ଏ ୩ ଗୁଣକୁ ନେଇ ଅଞ୍ଜ
ପାଟରାଣୀଙ୍କୁ ଭଗବାନ ଆୟତ୍ତରେ ରଖିଥିବାରୁ
ତାଙ୍କର ମୋଟ ୧୬,୧୦୮ ପ୍ରେମିକା ।)

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୧୧୦୩୨୨୦୫

ପଶୁବିଷ୍ଣୁ ଓ ଅର୍ଥନୀତି (ଚୋଖି)

(ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟର 'ମନର କଥା' ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ)

ହେଉ ସେ ଗାଈ କି ଷଣ୍ଢ ଛେଳି କି କୁକୁର ଲାଣ୍ଡ
କହିଛି ମୂର୍ଖ ପାଷାଣ୍ଡ ରଖ ତା ବିଷ୍ଣୁ;
ସେଥିରେ ପ୍ରବଳ ଲାଭ ହରିବ ସବୁ ଅଭାବ
ଅର୍ଥନୀତି ତହୁଁ ନେବ ପ୍ରାଣପ୍ରତିଷ୍ଠା
ପଶୁ ରହେ ହଗାଅ ଖାଲି,
ରଖ ମଲା ଗୋରୁ, ପଛେ ନ ପାରୁ ଚାଲି ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୨୨୦୨୨୫୦୦୧୫

Lalatendu Kabi VP

Just now · 🌐

ପାଟକନଗରୀ ଅବସ୍ଥାର ଭରି
ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟନାଶକାରୀ ଲାଗେ
ସେ ଅତିଶୟିନୀ ମରଣଦାୟିନୀ
ବଂଶନିପାତିନୀ ଆଗେ ।

ପାଟକନଗରୀ=smat city;
ଅବସ୍ଥାର= ଅଳିଆ; ଅତିଶୟିନୀ=
ବହୁତ ଶୋଭଛି;

ପାଣ୍ଡୁ

ବିଦୁର

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର

ଶାନ୍ତନୁର ଦୁଇ ସୁତ
ବ୍ୟାସଙ୍କଠାରୁ ଦୁଇ ରାଣୀ
ତାଙ୍କ ଭୟ ଯୋଗୁ ଦାସୀ
ସେ ବି ଗୋଟେ ଛୁଆ ନିଜ
ତିନି ଜଣ ଜନ୍ମ କଲେ
ଅନ୍ଧ ବଡ଼ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର
ଦାସୀରୁ ବିଦୁର ଜାନୀ
ଏସ.ସି. ମାତା ଗର୍ଭୁ ଜାତ

ଅନ୍ଧାୟୁଷେ ମଲେ
ଛୁଆ ଜନ୍ମ କଲେ ।
ବ୍ୟାସଙ୍କୁ ଡୋଷିଲା
ଗରଭେ ପୋଷିଲା ।
କିଭର୍ କିଭର୍ ଛୁଆ
ପାଣ୍ଡୁ ନିର୍ବଳୁଆ ।
ମଣିଲା ଭୃଷଣ,
କାଳିଆ ତ୍ରିପଣ୍ଡ ।

ପିତାଙ୍କ ଧାତା

ରଥ ଯାତ ଦେଖିଲେ 246

ତୁମ ପିତା ମୋଦିରଜା ପିତା ସିଏ
ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱେ ସକଳେ ଜଣା କଥା ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କ ସେବାର କି ଗୌଣତା ରହେ
ମରନ୍ତୁ ଲୋକେ ଜନ୍ତୁ ଯାତରେ ଚିତା ॥

ଛନ୍ଦ: ବଂଶସ୍ତ୍ର 12/1382

ISI SSI ISI SIS

ସୂତ୍ର,: ବଦନ୍ତି ବଂଶସ୍ତ୍ରବିଳଂ ଯତୌ ଜରୌ

by: LKabi 202507022133

ବଂଶସ୍ତ୍ର ଛନ୍ଦର ଅନ୍ୟ ଉଦାହରଣ:

ଶରୀରମାଦ୍ୟଂ ଖଲୁ ଧର୍ମ ସାଧନମ୍

ପୁରୁଷ-ପ୍ରକୃତି

କି ଭାବେ ପୁରୁଷ ରଚିଲ ନିବାସ ପ୍ରକୃତିର ଅଭ୍ୟନ୍ତରେ,
ଲଭି ନବପ୍ରାଣ ଜାଗିଲା ପାଷାଣ ସ୍ତରେସ୍ତରେ ଚରାଚରେ । ୧

ଜାଗିଲା ଶୀତଳା ବଲ୍ଲରେ ନିର୍ଜଳା ନିଶୁଳା ଉଠିଲା ହସି,
ଚୈତନ୍ୟ ସଂଗମେ ସ୍ଫୁରିଲା କର୍ଦ୍ଦମେ ପ୍ରାଣ ଲକ୍ଷ ଗୌରାଅଶୀ
। ୨

କି ଭାବେ ପୁରୁଷ ସରଜିଲ ପୁଂସ, କି ଭାବେ ରଚିଲ ନାରୀ,
ସାଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରେମ ପ୍ରବନ୍ଧନ ହୃଦୟସ୍ପନ୍ଦନଧାରୀ । ୩

କି ଭାବେ ଜାଗୃତି ପ୍ରବେଶେ ପ୍ରକୃତି ନିବୃତ୍ତିର ନିଦ୍ରା ଭାଜି
କଲା ବିଶ୍ଵ ସାରା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ତାରା ଉଲ୍ଲା ଧୂମକେତୁ ରାଜି । ୪

ଜଠରୁ ଉଦ୍ଭବ, ନିଶ୍ଵେଷ୍ଟ ଶୈଶବ, କୈଶୋର ଯୌବନ ଜରା,
ତୁମ୍ଭ ଅବଧାନେ ନିୟତ ବିଧାନେ ପ୍ରତି ପିଣ୍ଡେ ହୁଏ ଭରା । ୫

ସୀମାହୀନ କାଳ ସହି ଏ ଜଞ୍ଜାଳ କହ କର୍ତ୍ତା, କହ ସଖୀ !
ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ସରଜନ କରି କି ଭାବେ ଯାଉନ ଥାକି । ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୧୧୧୯୦୨୫୪

ପୁରୁଷ= ଚେତନ ତତ୍ତ୍ଵ; ପ୍ରକୃତି= ପଞ୍ଚଭୂତାଦି ଜଡ ପଦାର୍ଥ;
ଶୀତଳା= ବାଲି; ବଲ୍ଲର= ମରୁଭୂମି; ନିଶୁଳା= ପୃଥ୍ବୀ;
କର୍ଦ୍ଦମ= କ୍ଳେଦ; ପୁଂସ= male; ସାଖ୍ୟ= ମୈତ୍ର; କର୍ତ୍ତୁ,
ସଖୀ= ପୁରୁଷ ପ୍ରକୃତି;

ପୁଷ୍ଟକନର ପ୍ରତିକ୍ଷା

ଏ ତରୁଣୀ ମନେ କୁସୁମ କାନନେ
ପ୍ରୀତିର ମଦିରା ଦେଇ
ସରଜି ରିଧମ ଏତେ ନିରିମମ
ହଜି ଯାଇଅଛି କେହି ।

ବସିଛି ତରୁଣୀ ଦୁଃସାଧ ନିଶ୍ଚିଣି
ଆସିବ ପୁଣି ତା ପାଶ,
କଳ୍ପନାର କାହିଁ ବାତ ବତା ଭାଇ,
ବାଳୀ ଛାଡି ନାହିଁ ଆଶ:

ଦିନେ ତା ହୃଦୟ ଜ୍ଞାନ ନିଶ୍ଚୟ
ପହଞ୍ଚିବ ପ୍ରିୟ ପାଶେ ।

ପ୍ରତୀକ୍ଷାକୁ ବଳ ଥିବାରୁ କେବଳ
ଲଳନା ବସିଛି ଆଗେ ।

ରିଧନ= love; ଦୁଃସ୍ବର୍ଗ= sky-path;

L. Kabi 202207110800

ପୃଥ୍ବୀର ମେରୁଦଣ୍ଡ

ଗନ୍ଧମାଦନୋତ୍ତର ମାନସ ସରୋବର
 ତାପରେ ଉତ୍ତର ମେରୁ
ସେଇଠି ଧ୍ରୁବତାରା ମସ୍ତକେ ରାତି ସାରା
 ତାହା ପୃଥ୍ବୀର କଣେରୁ ।
ସେଠୁ ସେ ମେରୁଦଣ୍ଡି ଭେଦି ପୃଥ୍ବୀ ଗଣ୍ଡି
 ଦକ୍ଷିଣ ମେରୁକୁ ଯାଏ
ସେ କିଛି ବସ୍ତୁ ନୁହେଁ, ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିଟିଏ,
 ପୃଥ୍ବୀର କେନ୍ଦ୍ର ପରାଏ ॥1॥

କଣେରୁ= ମେରୁଦଣ୍ଡ;

ତାହାରି ଚାରିପଟେ ବିଶାଳ ଧରଣୀଟେ
 ନିଷ୍କପଟେ ଘୂରେ ଭାଇ
ରହେ ନା କ୍ଷଣେ କେବେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନେ ମହୋତ୍ସବେ
 ଦୈବୀ ପରାଭବେ ଥାଇ ।
ବିଶାଳ ସେ ତୁମ୍ବକ ଦିଗର ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ
 ସହାୟକ ନୌଚାଳନେ
ସେ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଦିଗ୍‌ଯନ୍ତ୍ର ନିୟନ୍ତ୍ରକ
 ବିମାନର ଉଡ଼ୁୟନେ ॥2॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202510052038

ମୌସାଙ୍କ ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହେଲା
 ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ପେଞ୍ଚ ସମସ୍ତ ବେଙ୍ଗା ।
 ନିଃଶେଷ ଏବେ ଡରିବାର ବେଳା
 ତାହାଙ୍କୁ ସର୍ବେ କଷିଲେଣି ଠେଙ୍ଗା ॥

ଅଷ୍ଟାକ୍ଷରେ ଚାରିଟି ମାତ୍ର ଶବ୍ଦେ
 ପ୍ରାଣାନୁବୋଧେ ଗମିଲେଣି ମୂଞ୍ଚି ।
 ଆଦ୍ୟାର୍ଦ୍ଧ ସମ୍ବୋଧନ - ଭୋଟଗୋର
 ଶେଷାର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ - ଗାଦି ଛାଡ଼ ॥

ପ୍ରାଣାନୁବୋଧ= ଇସନ୍ନମୃତ୍ୟୁଜ୍ଞାନ;
 ଆଦ୍ୟାର୍ଦ୍ଧ= ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ; ଶେଷାର୍ଦ୍ଧ= ଉତ୍ତରାର୍ଦ୍ଧ;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ସୂତ୍ର: ଚୌ ଜ୍ଞଗୌ ଗଃ
 ଅର୍ଥାତ୍ ତଗଣଦ୍ଵୟ (ଚୌ) ଜଗଣ+ଗୁରୁବର୍ଣ୍ଣ (ଜ୍ଞଗୌ)
 ଗୁରୁବର୍ଣ୍ଣ (ଗଃ)
 ବର୍ଣ୍ଣ: SSI SSI ISI SS

by LKabi 202508272130

କବିତା: ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାରେ

ଛନ୍ଦ: ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରଯାତ

ବର୍ଣ୍ଣକ୍ରମ: 122/122/122/122

ଯତି: ପ୍ରତି ପାଦ ଶେଷରେ

ପଦ: ୪ପାଦ, ୪୮ ଅକ୍ଷର

[ପ୍ରତି ପାଦରେ 1 ସ୍ଥାନରେ ଲଘୁ, 2 ସ୍ଥାନରେ ଗୁରୁ
ବର୍ଣ୍ଣ ଲେଖିବା ବିଧି, ନଚେତ୍ ବାଣ୍ଟିକ ଛନ୍ଦ ନୁହେଁ ।]

ଗିରିତ୍ରେ ଅରଣ୍ୟେ ସୁନାବ୍ୟା ଶୁଭାର୍ଣ୍ଣେ
ସୁଗନ୍ଧା ପ୍ରକୀର୍ଣ୍ଣା ନିମିତ୍ତେ ସହାନୟ
ପୟୋବାହ-ବଜ୍ରେ ପ୍ରହର୍ତ୍ତା ତୁଷାରେ
ତୁ ଏକା ପ୍ରଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାରେ । ୧

ଗିରିତ୍ରେ= ସମୁଦ୍ର; ସୁନାବ୍ୟା= navigable; ଶୁଭାର୍ଣ୍ଣେ= ଶୁଭ
ନଦୀ; ସୁଗନ୍ଧା= ଚୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶେଷ; ନିମିତ୍ତେ= ପତିଆ; ସହାନୟ=
ପର୍ବତ; ପୟୋବାହ= ମେଘ; ପ୍ରହର୍ତ୍ତା= ଯୋଦ୍ଧା;

ସମୀରେ ହୁତାଶେ ଛଟାଭା ପ୍ରକାଶେ
ପ୍ରବର୍ଷାର ନୀରେ ତମିସ୍ରା ବିପାଶେ
ଖଗଙ୍ଗେ ଖଚିତ୍ରେ ନିଶାନାଥମିତ୍ରେ
ତୁ ଏକା ପ୍ରଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାରେ । ୨

ଛଟାଭା= ବିଜୁଳି; ବିପାଶ= ନିୟନ୍ତ୍ରଣ; ଖଗଙ୍ଗା= ମହାକାଶ;
ଖଚିତ୍ରେ= ଗ୍ରହଚାରାଦି ସମଷ୍ଟି; ନିଶାନାଥ, ମିତ୍ରେ= ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର;

ସୁପୁଷ୍ପେ ସୁହାସ୍ୟେ କଳାଳାପ ପାନେ
ପତତ୍ରୀ ବିବୃତ୍ତେ ସୁଦାମା ବିତାନେ
ପ୍ରମୁଗ୍ଧା ଉଷାରେ ସୁଘୋରା ନିଶାରେ
ତୁ ଏକା ପ୍ରଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାରେ । ୩

କଳାଳାପ= ଭ୍ରମର; ପାନ= ଚୁମ୍ବନ; ପତତ୍ରୀ= ପତ୍ରୀ; ବିବୃତ୍ତ=
ଏକ ପ୍ରକାର ଇତିବା; ସୁଦାମା ବିତାନ= ମେଘ ଜାଳି ଦେବା;

ରଚନା: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୧୦୦୩୦୧୪୫

ପ୍ରକୃତିର ଅଭିସାର ଗାଥା

ନ ଥିଲା ବ୍ୟୋମନ ବାୟୁ ଅଗ୍ନି ଜଳ ଭୂମି ।
 ଅନ୍ଧକାର ବେଢ଼ିଥିଲା ଅନ୍ଧକାରେ ତୁମି ॥ -୧-
 ଘଟନା ବିହୁନେ କାଳ ପ୍ରମିତିରହିତ
 ଜଗତ ବିହୁନେ ଥିଲି ପ୍ରଶୁକ୍ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ॥ -୨-
 ସକଳ ଜୀବାତ୍ମା ଥିଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ,
 ପରମପିତା- ଉଲ୍ଲାସେ ଅଭୟ-ଆଶ୍ରିତ ॥ -୩-
 ନିରବଧ ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଥିଲି ଏକା ଏକା ।
 ବହୁ ଚତୁର୍ଯୁଗୀଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ସେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ॥ -୪-
 ପରମପୁରୁଷଙ୍କୁ ପାଇ ମୁଁ ଆଦେଶ
 ପରମ୍ପରା କ୍ରମେ ଧୀରେ ଗଢ଼ିଲି ଭୁବସ ॥ -୫-
 ସମଗ୍ର ପ୍ରଳୟେ, ପୁଣି ନବ କଳ୍ପାରମ୍ଭେ
 ପରମାତ୍ମା ଅର୍ଚ୍ଚା ବଳେ ରହିଥିଲି ଦମ୍ଭେ ॥ -୬-
 ଅଦୃଷ୍ଟେ ମୋ ଥିଲେ କାହିଁ ମନୁ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ।
 ଯଦ୍ବେ ଧରି ନବକଳ୍ପ ଗ୍ରୀଷ୍ମହାସ ଚୟ ॥ -୭-
 ପ୍ରଜ୍ଞା, ଅହଂ, ମନ, ଚିତ୍ତ ଗୋଟି ପରେ ଗୋଟି
 ନବକଳ୍ପ କଳ୍ପେ ଗଲି ମୋ ଦେହୁ ପ୍ରକଟି ॥ -୮-
 ଗୁଣ, ତତ୍ତ୍ୱାତ୍ମା ସଙ୍ଗତେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ପଞ୍ଚକ ।
 ତୁମ ପ୍ରସାଦନେ କଲି ଆଧାନେ ଉଦ୍ବୁଧ ॥ -୯-
 ଲିଙ୍ଗଶରୀର, ତହିଁରୁ ପଞ୍ଚ ମହା ତତ୍ତ୍ୱ ।
 ପଞ୍ଜିକୃତେ ତହିଁ ପୁଣି ପଞ୍ଚ ମହାଭୂତ ॥ -୧୦-

ଜଳ ଛଳ ଅଗ୍ନି ବାୟୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଙ୍ଗାମେ ।
 ଛାୟାପଥ, ତାରାପୁଞ୍ଜ ମହାକାଶଧାମେ ॥ -୧୧-
 କ୍ରମେ ପୁଣି ଅଗଣିତ ଭୂମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳେ
 ରଚିଲି ସଙ୍ଗାମ ବାୟୁ ଅଗ୍ନି ଜଳେ ଛଳେ ॥ -୧୨-
 ସେ ମହାପ୍ରଘର୍ଷ କ୍ଷୁଦ୍ରା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ବିଗ୍ରହେ ।
 ସହିଛି ଅସୀମ, ତୁମ ଆଗମ ଆଗ୍ରହେ ॥ -୧୩-
 ଛାଦକ ପର୍ଯ୍ୟାସେ କେତେ କାଳେ ଧୀରେ ଧୀରେ ।
 ସରିତ ସିନ୍ଧୁ ପର୍ବତ ବଲ୍ଲୁର ସଞ୍ଚରେ ॥ -୧୪-
 ଧୀରେ ଭୂମଣ୍ଡଳ ହେଲା ବାସ ଅର୍ହତମ ।
 ମାର୍କଣ୍ଡେୟ କରିଗଲେ କଣିକା ବପନ ॥ -୧୫-
 ତୁମେ ସର୍ବେ ଜୀବ ହେଲ ପ୍ରସ୍ତାପୁ ଉଦ୍ଧିତ ।
 ମୁଁ ଆଧାର ପିଣ୍ଡ ତୁମେ ଆଧେୟ ସଂସ୍ଥିତ ॥ -୧୬-
 ଆରାଧ୍ୟକା ରାଧା ମୁଁ ଗୋ ତୁମେ ପ୍ରସାଦିତ ।
 ଆହେ କୃଷ୍ଣ, ବିମୋହନ, ଧରାବତରିତ ॥ -୧୭-
 ଆରାଧ୍ୟକାରାଧ୍ୟତ ଏ ପବିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧ
 ଆଧାରାଧେୟ ବନ୍ଧନ ନିସର୍ଗ ସମସ୍ତ ॥ -୧୮-
 ତୁମେ ମୋ ଉପାସ୍ୟ ଦେବ, ପରିଚାର୍ଯ୍ୟ ମୋର
 କଳ୍ପେ କଳ୍ପେ କରୁଥିବି ତୁମ ଅଭିସାର ॥ -୧୯-

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୦୭ ମେ ୨୦୧୭

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବୃଷ୍ଟିପାତ

ଅନେକ ଶଯ୍ୟ ବାଡ଼ିରୁ ସଜିଲାଣି ପଡ଼ି
ପ୍ରଭାତେ ପ୍ରଭାତେ ପଡ଼ିଲାଣି ଝଡ଼ି ।
ଗଦା ଗଦା ମିଠା ଅତି ପପୟା ଖସିଲା
ଥୁଲେ ତ ତାକୁ ଖାଇରୁ ବୁଲୁଥା ତୁ ପିଲା ॥ 1

ତୁମେ କିଆଁ ଘରେ ଅଛ ଖରୁ ନାହିଁ କିଆଁ
ସମାପ୍ତ ଘରେ ଚାଉଳ ଗିଳ ଆଜି ନିଆଁ ।
ବଜାର ଯାଇ ଚାଉଳ ଦିଅ ଆଣି ଘରେ
ନଚେତ୍ ଉପାସରେ ରହ ବହି ସେ ଉଦରେ ॥ 2

121 212 111 121 12
ଜଗଣ / ରଗଣ / ନଗଣ / ଜଗଣ +ଲଗୁ

LKabi 202507192054

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବର୍ଷା

=====

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ବର୍ଷା ଘର ଛାଡ଼ିବା ବୃଥା
କି ଜନ୍ମପକ୍ଷୀ ନିଜ ବାସ ମଧ୍ୟରେ ।
ତଳେ କି ବନ୍ୟା ସଲିଳ ପ୍ରଧାବିତା
ଅନେକ ଧାରା ଅଛି ବାକି ଅମ୍ବରେ ।

ଛନ୍ଦ: ବଂଶସ୍ତ/ ବଂଶସ୍ତବିଳମ୍ବ)

ଜତୌ ଜତୌ ISI SSI ISI SIS

LK 202307150940

କବିତା: ପ୍ରଧାବିନୀ-ପ୍ରସୂନିକା
ଛନ୍ଦ: ପ୍ରମାଣିକା (ନଗସ୍ବରୁପିଣୀ)
ବର୍ଣ୍ଣ: (SLS/LSL/-SL)× 4= 32
ଅର୍ଥାତ୍ (121 212 12)× 4= 32
ଯତି: କେବଳ ପ୍ରତି ପାଦ ଶେଷରେ

=====

କବିତା: ପ୍ରଧାବିନୀ-ପ୍ରସୂନିକା

=====

ପ୍ରଧାବିନୀ ମହାଶୟେ

ଅଧୀରବାରତା କହେ

ସଖା ତୁମେ ପ୍ରିୟା ମୁଁ ଯେ

ଅନେକ ଯାତନା ସହେ । ୧

ଗିରିତ୍ରକନ୍ୟକାଟିଏ

ସୁଦୂରପର୍ବତେ ଯିଏ

ସୁଖେ ଦିବା ନିଶୀଥରେ

ପିତାଙ୍କ ଆଦରେ ରହେ । ୨

ପିତାଙ୍କର ପ୍ରସାଦନେ

ଉପେକ୍ଷି, ତୁମ୍ଭ ଆନନେ

ନିରେଶ୍ୱ ଧାବିତା ମୁଁ ଗୋ

ନ ଚାହିଁ ମୋ ପିଲାଦିନେ ।୩

କହେ ପ୍ରସୂନକନ୍ୟକା

ତୁ ଜାଣ ଚାହିଁବେ ସଖା

ନବୀନ ଯୌବନୀ ପରୀ

ନିରେଶ୍ୱ ଆନ ବାଳିକା । ୪

ନଦୀ କହେ ପ୍ରସୂନିକା

ତୁ ଭାରି ଚିନ୍ତନେ ଫିକା,

ନୁହେଁ ସମର୍ପିତା ନିଜେ

ତୁ କେଉଁଠା ଉପାସିକା । ୫

vANIpura 202108251822

ପ୍ରଧାବିନୀ= ନଦୀ; ମହାଶୟ= ସମୁଦ୍ର; ଗିରିତ୍ରକନ୍ୟକା=
ପର୍ବତର ଝିଅ; ପ୍ରସାଦନ= ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଆରାମ ଆଦି;
ପ୍ରସୂନକନ୍ୟକା= ଫୁଲକୁମାରୀ;

ପ୍ରଭାତ

ବିତିଲା ବିଭାବରୀ, ବିଭାତ ପ୍ରବେଶିଲା;
ବସିବ ବହି ଧରି ସଭିଏଁ ସୁନାପିଲା ॥ 1

ପ୍ରଭାତୀ ତାରା ଦେଖ ଚାଲିଛି ଲିଭି ଲିଭି;
କହୁଛି ଶେଷ ତକ ଏ ଭାବେ ଝଲୁଥୁବି ॥ 2

ଧୋଇବ ହାତ ମୁହଁ, ଦେଖୁବ ଫୁଲଟିଏ;
ସିଏ ତ ଫୁଲ ନୁହଁ, ଗଛର ପୁଅ ସିଏ ॥ 3

ଆଉଁସି ତା ପଟଳେ ଭାଜିବ - ଆସ ଆସ;
ତୋଳି ତାକୁ କୁଶଳେ ଦେବ ଦେବତା ପାଶ ॥4

L. Kabi

301911250545

ପ୍ରଭୁ ତବ ସରସିଜଚରଣଶରଣ ଗଲି
ନିଜ ପର ନ କରିବ ରଖିବ କୁସୁମ ଭଳି ।
ସୁରୁଥୁବି ତବ ଗୁଣ ଦିବସ ବସତି ଉଷ
କୃଣତନ୍ତୁ ମଣି ବୃଷ ନ ଦିଅ ନ ଦିଅ ଦଳି ॥ 1

ଦିବସ ବସତି ଉଷ= ଦିନ ରାତି ଭୋର;
କୃଣତନ୍ତୁ= ଦୁର୍ବଳଦେହ; ବୃଷ= ପୁରୁଷଶ୍ରେଷ୍ଠ;

ବହୁ ଜନନିଜଠରଣୟନ ସହିଛି ବିଭୁ
ସୁରଣ ରହିଛି କିଛି ଇତର ଭୁଲିଛି ସବୁ ।
ସହିଛି ମୃତିକକ୍ଷଣ ଭବନ ଭବନ ଧରି
ସହିଛି ନବଦହନ ଉପମା ନିଭୁ ନ ନିଭୁ ॥ 2

ଇତର= ଅବଶିଷ୍ଟ; ମୃତି= ମୃତ୍ୟୁ; ଭବନ=
ଜନ୍ମ; ଉପମା= ପ୍ରଥମ (ଦହନ);

ସହିବି କିପରି କହ ଜନନ ମୁହିଁ ବହୁତ
ପୁରତ ରହିଛି ପିଠ ଭୟକର ଅଗଣିତ ।
ରଖୁ ନିଅ ରଖୁ ନିଅ ଭୁଲି ଅପକୃତି ସବୁ,
କ୍ଷମି ଅଗୁଣବିବର ମୁଁ କି ନୁହଁ ତବ ସୁତ ॥ 3

ଜନନ= ଜନ୍ମ; ପୁରତ= ସମ୍ମୁଖରେ; ପିଠ=
ପୀତା; ଅଗୁଣ= ଦୋଷ; ବିବର= ଅପରାଧ;

ଛନ୍ଦ: ଶୀତ୍ୟାୟ୍ୟା ନଗଣ× 5+ଲ
ନାମାନ୍ତରେ: ଅଚଳଧୃତି
by LKabi 202506302024

ବୟୋଗତଙ୍କ ମନୋଦଶା ପ୍ରସ୍ଥିତିର ପରପାରେ

ଉଆଁସ ନିଶୀଥ ବାସି
ଅଳସ ବାସର ଶେଷେ

ଉଷସୀର ଅଂଶୁ ନାଶି ।
ଅବଶ ତାମସ ନିଶି ॥1

ଆତୁରା ଉର୍ବରା ଧରା
ସ୍ରବନ୍ତୁ-ପ୍ରସ୍ରବ ଧାରା

ଧୂମିତ ମରୁତ ତୁରା ।
ପଲ୍ଲବ ପ୍ରସୂନ ରାଶି ॥2

ଜନନୀ ଜଠରେ ଜଳେ,
କୈଶୋରେ କର୍ଦ୍ଦମ କୋଳେ

ଶୈଶବେ ଶ୍ଳେଷ୍ମଣ କାଳେ ।
ଯୌବନେ ଜାୟାଜଞ୍ଜାଳେ ॥3

ବୟସ ଆସନ୍ତେ ଖସି
କାଳକୂଟ କଳେ ପୁଂସ

ବିଷାଦ ବିରସେ ବସି ।
ଶୁଷ୍କ-ସମ୍ପଦ-ସରସୀ ॥4

ଏ ରୂପେ ପ୍ରସ୍ଥିତି ପାର
ବୃଥା ଶିରେ ମାରେ କର

ରମେ ଦୀନ ହୀନ ନର ।
ପରିତଃ ବିଦ୍ରେଷଦର୍ଶୀ ॥5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୬୧୧୨୮-୧୨୦୦

ଉଷସୀ= dawn; ଅଂଶୁ= sunray; ବାସର= day; ଉର୍ବରା= soil; ଧରା= support, bearer; ଧୂମିତ= smokey; ମରୁତ= wind; ତୁରା= speedy; ସ୍ରବନ୍ତୁ= ନଦୀ; ପ୍ରସ୍ରବ= flowing forth; ଶ୍ଳେଷ୍ମଣ= mucous producing; କର୍ଦ୍ଦମ= mud; କାଳକୂଟ= poison (of his lifetime); ପୁଂସ= man; ପରିତଃ= all around;

ବନବୀଥ ଗ୍ରୀତିମାଳା-୧୨୦ ପ୍ରହତଯୌବନାର ପ୍ରେମ-କଥା

ଜୀବନ ପ୍ରଦୀପ ଶିଖା
ଲିଭି ଲିଭି ଜଳି ଯାଏ
ଏ ଯାଏ କା' ନାହିଁ ଦେଖା
ଯିଏ ମୋତେ ଭଲପାଏ ।

ଜୀବନ ଯାଇଛି ହଜି
ହତାଶାର ତଳୁବାଳେ,
କି ହେବ ପ୍ରେମରେ ମଜି
ଯୌବନ ସାୟାକୁ କାଳେ ?

ସବୁ-ଭାନ୍ ଅସୁମିତ,
କି ହେବ ମମତା ତୋର,
ବୁଝି ଗୋ ଅପରିଚିତ,
କରନା କରନା ଜୋର । ୧ ॥

ରୂପ ମୋର ନେତେ ବୋଲି
ଦେଖ ଶିଳ୍ପୀ ଶୈଷ ଯାଏ,
ସେ ରୂପରେ ଦେବ ତୋଳି
ପଥର ପ୍ରତିମାଟାଏ । ୩ ॥

ବିରସ ପରାଣ ମୋର,
ଏ ନୟନେ ନାହିଁ ନୀର,
ବୁଆ ଯିବ ଚିତ୍ରକର
ମାରନା ପୀରତି ତୀର ।

ଯିବି ତୁର ବହୁଦୂର
କଥାକାର ! ଦିଶାପାରେ;
ପ୍ରେମ ପିପାସିନୀ ମୋର
ଲେଖିବ କାହାଣୀ ବାରେ ।

ରୁଷିତା ଭଲତା ଆଖି
ନିଷ୍ପର୍ଣ୍ଣ ଅଧର ଦେଖି,
ମମତାରହିତା ସାକୀ-
ଛବି ମୋ ଦିଅଗୋ ଆଜି । ୨ ॥

ଦେଖିବ ନଜର ପାତି,
କବି! ମୋ ଅନ୍ତର କିଏ?
ଲେଖିବ ଦରଦୀ ସାଥୀ
ମୋ ଲାଗି କବିତାଟିଏ । ୪ ॥

କାବ୍ୟ ପୁରୁଷ ବାଣୀପୁତ୍ର

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି
୨୦୧୮-୦୬-୧୨୨୧୦୫

ପ୍ରାଣ ପତି

ସାତ ସିନ୍ଧୁ ସାତ ସରିତ ସାତ ସରସୀ ପାରି
ସାତ ମାସ ସାତ ବରଷ ଶେଷ, ଆସୁନ ଫେରି ||-୧

ସାତ ସ୍ଵର ସାତ ଆକାଶେ ସାତ ବତାସେ ଉଡ଼ି
ସାତ ତାଳ ସାତ ପାତାଳ ତଳେ ପଡ଼େ ମୋ ଛିଡ଼ି ||-୨

ସାତ ଭାସେ ହସି ସପ୍ତାଂଶୁ ରତେ ସାତ ସପନ
ସାତ କ୍ଷଣ ସେ ତ ରହେ ନା, ସେଠି ଘଟେ କ୍ଳୋଟନ ||-୩

ଶତ ଶତଦଳ ସମର୍ପି ସଦ୍ୟ, ସତୀ କେତନେ;
ସଦ୍ୟସ ଶପଥ ସମ୍ପାଦେ ଉତ୍ସ ଶଶୀ କିରଣେ ||-୪

ସପତ ବାସର ନିଶୀଥେ ସଂସାଧନେ ଶାଶ୍ଵତ;
ସପ୍ତ ସାମ ସୁଧା ସୁରେ ମୋ ସାଥୀ ତୁମେ ସଂଗୀତ ||- ୫

ସାତ ସୂତି ସାତ ପୁରୁଷ ସାତ କୋଶ ବସତି,
ଶତଶ କରିବେ ସ୍ଵୀକାର ମୁଁ ତୁମ ସତ୍ୟ ସତୀ ||- ୬

ସତୀ-ସୀତା-ପତି-ସପତ-ପୋଥି ଦୁହେଁ ମୋ ଗୀତି;
ମୋ ଗୀତ ରଖୁଛି ସାଇତି, ନେବେ ମୋ ପ୍ରାଣ ପତି | -୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୬୧୧୦୭-୦୧୪୮

ନିତ୍ୟାନ୍ତ୍ର ବାଦେଇଲେ ଶାନ୍ତୁ ଆଏ
 ଅଲେ ଦମ୍ଭ ତାହାକୁ ଠେଙ୍ଗାଇ ହେବ ।
 ପଦାଘାତ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟ ଖାଏ
 ଅଲେ ଶକ୍ତି ତା ପୃଷ୍ଠରେ କୁଦି ହେବ ॥ 1

ଭୟେ ଗାଲ ଦେଖାଇଲେ ମାତ ବର୍ଷେ
 ଯିଏ ଦୁର୍ବଳାୟା ପ୍ରହାରେ ମରନ୍ତି ।
 ଇରାନଠାରୁ ଶିକ୍ଷା କଲେ ଦମ୍ଭ ଆସେ
 ସବୁ କ୍ଳୀବ ମୌସାର ମାର୍ଗେ ଚଳନ୍ତି ॥

କୁଦିବା= କୁଦନ କରିବା, ନାଚିବା;

ଛନ୍ଦ: ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତମ୍ ଯୁଗଣ×4

ISS ISS ISS ISS

ସୂତ୍ର: ଚତୁର୍ଭୁଜାରେଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତମ୍ ।

by LKabi 202604010056

. *ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ପରେ*

ମୋ ଅଭିମାନିନୀ ପ୍ରେମ ପ୍ରୋତସ୍ଥିନୀ
ସଙ୍ଗିନୀ ଫେରିବା ପରେ
ଜୀବନ ଯୌବନ ହେଲା ଉନ୍ନତମନ
କ୍ଷୁଣ୍ଣ ମନ-ପରିସରେ ।୧

ତରଳ ଅପାଙ୍ଗେ ଅଭିସାର ସାଙ୍ଗେ
ନାନା ଭଙ୍ଗୀ ବିତରଣ
ଭରି ଦେଲା ମୋର ହୃଦୟ କନ୍ଦର
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଶିହରଣ ।୨
ଅପାଙ୍ଗ= ନେତ୍ରକୌଣ, କଟାକ୍ଷ

ଦିବସ ରଜନୀ, ଆକାଶ ଅବନୀ
ପ୍ରତେ ହେଲା ଏକା ପରି;
ମନେ ହେଲା ଦିନ ପଲକପୁ ହୀନ,
ଅନାରମ୍ଭେ ଗଲା ସରି ।୩

ତଟିନୀର ନୀର, ରହିଗଲା ଧୀର
ତା ମୁଖ ଦେଖିବା ପାଇଁ;
ଆନନ ନ ମୁଦି ରହିଲା କୌମୁଦୀ
ଅହରହ ତାକୁ ଚାହିଁ ।୪
କୌମୁଦୀ= water lily

ପରିଧୂରେ ଧୀରେ କେଦାର କୁଟୀର
ବୀରିଧୂର ବୀତି ମାଳେ
ଜୀବନକୁରଙ୍ଗ ଲେଉଟାଇ ଅଙ୍ଗ
ତରଙ୍ଗିଲା ତାଳେ ତାଳେ ।୫

ପ୍ରଭାବେ ଶୟନ ସ୍ୱଭାବେ ମଗନ
ରହିଗଲା ସପନରେ;
ସାରା ପ୍ରତିବୋଧ ହେଲା ମତିରୋଧ
ସେହି ରମ୍ୟ ଆନନରେ ।୬

ପ୍ରତିବୋଧ= waking
ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୮୦୫୨୨୧୪

ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ବେଳେ

ଚାନ୍ଦ ଖେଳୁଥିଲା ମୋଘ ଦୋଳୁଥିଲା
କୋଟି କୋଟି ତାରା ମେଳେ;
ନଈ ନୀରେ କଇଁ ଲାଜେ ଗଲା ନଈ
ପ୍ରିୟା ଲେଉଟିଲା ବେଳେ । ୧
ବନ ଉପବନେ କେଦାର କାନନେ
ବହୁଥିଲା ସମୀରଣ,
ସ୍ରୋତସ୍ୱତୀ ନୀର କରି ଗଲା ଧୀର
ନାନା ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ । ୨
ନିଶାର ନିଷଦ ବିସାର ଶବଦ
ଗଲା ବସୁନ୍ଧରା ଛାଡି,
ବାସବ ଗଗନେ ଉତ୍ସବ ଲଗନେ
ଆଶ୍ରବ ଆସିଲା ମାଡି । ୩
ଧବଳ ଟଗର ସରଜ ଡଗର
ଦୁଇ ଧାରେ ଥିଲା ଫୁଟି,
କାକର କଣିକା ମୁକୁତା ପରିକା
ଦେଇଥିଲା ଚିତା କୁଟି । ୪
ସେ ଶୁଭ ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ସୁଦିବ୍ୟ ପୀୟୂଷ-
ଧାରା ପରଶିଲା କାଳେ
ବଲ୍ଲଭା ଆଗମେ ଅଶ୍ରୁଭା ସ୍ୱାଗମେ
ଝଙ୍କାରିଲା ଚକ୍ରବାଳେ । ୫
ସେ ପଦ କ୍ଷେପଣେ ନୃପୁର ନିଞ୍ଚଣେ
ତନ୍ଦ୍ରା ମୋର ଗଲା ଭାଙ୍ଗି;
ନୟନ ଉନ୍ମେଷ ଦେଖିଲି ପ୍ରେୟସୀ
ବିଜେ ନବବେଶ ସାଜି । ୬

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ସ୍ରୋତସ୍ୱତୀ= ନଦୀ; ନିଷଦ= musical tone; ବିସାର= useless, spreading; ବାସବ= east; ଆଶ୍ରବ= promise, engagement; ସରଜ = dusty (ରଜ= dust); ବଲ୍ଲଭା= f.lover; ଅଶ୍ରୁଭା= lightning; ସ୍ୱାଗମ= welcome;

ପ୍ରୀତିର ଅନ୍ତିମ ଗୀତି

ପ୍ରୀତିରେ କି ଥାଏ ରୀତି କା ଘରେ ଜଳିଲେ ବତୀ	କେ ଜାଣେ କାହାର କିଏ କିଏ ସେ ଆହୁତି ଦିଏ ।	-୧
କେ କାହା ସପନ ସାଥୀ କା ଲାଗି କେ ପାଏ ଭୀତି	କିଏ କା ନୟନ-ତାରା; କିଏ କା ଦୁଃଖ-ପାସୋରା ।	-୨
ବିଜନେ କେ ଭାଲେ ବସି କିଏ ଭାଲେ ଅଶ୍ରୁରାଶି	କିଏ ଯାଏ ଦେବାଳୟ, କାହାର ଜଳେ ହୃଦୟ ।	-୩
କିଏ ଖୋଜି ବୁଲେ ନିତି କେବେ କା' ଜୀବନ-ସାଥୀ	କିଏ କାହିଁ ଝୁରି ମରେ; ଯାଏ ଚାଲି ଦୂରେ ଦୂରେ ।	-୪
କିଏ ମନ ଦିଏ ଭାଳି ନିଶିଥେ ବୀପାଳୀ ଜାଳି	କିଏ ସେ ତା ମନ ନିଏ କେ ଲେଖେ କବିତାଟିଏ ।	-୫
କିଏ ଦେଇ ରାଗ ତାଳ ବାଢ଼ି ଆଦି ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳ,	ସରଜିଲା ପ୍ରେମଗୀତ; ଭାଳି ଦେଲା ତା ରକତ ।	-୬
ପ୍ରେମଗୀତ କେତେ କାଳ? ଲେଖୁ ତା ଶେଷ ଅକ୍ଷର	ଶେଷ କେବେ ହେବ ତାର ? କେ ଆଜିବ ଶେଷ ଗାର ।	-୭
ପୂଜିବି ତାହାକୁ ଦିନେ କିଏ ସେ କୁଳଚନ୍ଦ୍ରମା	କହି ଦିଅ ନାମ ତାର; ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧର ।	-୮

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୪୨୭-୧୨୨୦

ଛନ୍ଦ: **ବରସ୍ପନ୍ଦରୀ** ଭୂଜୌ ସ୍ବନୌ ଗୌ
ଅର୍ଥାତ୍ SII ISI IIS III SS

କାଳରଜନୀ ଚଳଦଳେ ପଳିତ ଶାଖେ
ପ୍ରେତ ନିଜ ବାନ୍ଧବ ଜନେ ବହୁତ ଡାକେ ।
କେହି ନ ଶୁଣେ ଘନ ନିଶା ବିଳପି ଏକା
ସୁପ୍ତ ବିଟପେ ଟିପି ରଖେ ମନର ଲେଖା ॥ 1

ଚଳଦଳ= ଅଶ୍ରୁତ୍ସ୍ନ; ପଳିତ= ଜର୍ଜର; ବିଟପ= ଗଛ;

ତା ଭିତର ବେଦନ ଶୁଣେ ବିହଗବାଳା
ଗ୍ରାମ୍ୟ ଝରଣା ଜଳ ବିପନ୍ନପଶୁଶାଳା ।
ପାର୍ଶ୍ବବନକାନନ ସଲୀଳଝଷକନ୍ୟା
ରିଶ୍ୟଲଳନା ମୃଦୁ ସମୀରରୁଚବନ୍ୟା ॥ 2

ସଲୀଳ= ଲୀଳାମୟ; ଝଷ= ମାଛ; ରିଶ୍ୟ= ମୃଗ;

by **LKabi** 202508151149

ପ୍ରେମ ଦ୍ଵି ଅକ୍ଷର

ହେ ପ୍ରେମ-ଲଗ୍ନ ! ପ୍ରେମ ଦ୍ଵି ଅକ୍ଷର
କେବେ କଲ ଭଭାବନ
ତବ ଏ ଶ୍ରବଣେ କେ କଲା ଗୋପନେ
ସେହି ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ ।
ପଶୁ-ପକ୍ଷୀ-ନର- ଦୈବତ-କିନ୍ନର-
ଦୈତ୍ୟାସୁର ଚରାଚରେ
ଏ ବିଶ୍ଵ ବକ୍ଷରେ ସେ ବେନି ଅକ୍ଷରେ
ମଗ୍ନ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନୁରେ ॥

by LKabi

ପ୍ରେମ-ଉପଚାରୀ

ବଦନେ ସମ୍ପାଷିଲ ସଦନେ ନ ଆସିଲ
ଗହନ ବନ ସହଚରୀ
ଦିନେ ତ ଦେଇ ଦେଖା ଦେଖୁ ଯା ଦୀନସଖା-
ହୃଦୟଦହନ କିପରି ॥ ॥୧

ଯେ କରେ କରି କର କହିଲ କଣ୍ଠେ ଗିର —
ରାଣ ମୋ ସଖା କାଳେ କାଳେ
ଥୁବି ମୁଁ ତୁମ ସାଥେ; କି ଭାବେ ସେହି ହାତେ
ବିରୁଦ୍ଧ କଲ ରୂତମାଳେ ॥ ॥୨

ବିରୁଦ୍ଧ= ବିଚ୍ଛିନ୍ନ; ରୂତମାଳ= ଆତ୍ମତୋଟା;

ଦୁଇ ଅକ୍ଷର ରାଣ, ତା ଦେହେ କି ବା ଟାଣ
ବିଲବୁଶାଣ ପଦକରେ
ବିକଳେ ଭାଳେ ଲୁହ ଯେ ପରି ମହୀରୁହ
ଅମ୍ବରସଲିଳ ପ୍ରଖରେ ॥ ॥୩

ବିଲବୁଶାଣ ପଦକରେ= ଶାଣଦିଆ କଥା ପଦେରେ; ମହୀରୁହ= ଗଛ;
ଅମ୍ବରସଲିଳ= ବର୍ଷା;

ରାଣର ପୂଜାକ୍ଷେତ୍ରେ ଦେବୀମା ଭିଜା ନେତ୍ରେ
ଦେଖୁ ଯା ଥରେ କେତେ ବାରି,
ତା ହୃଦ ଯିବ ଦହି ପାରୁନି ତାକୁ କହି
ମୁଁ ତୁମ ପ୍ରେମ-ଉପଚାରୀ ॥ ॥୪

ରାଣର ପୂଜାକ୍ଷେତ୍ରେ= ଯେଉଁଠି ରାଣ-ନିୟମର ଦେବୀ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି;
ଉପଚାରୀ= ଉପାସକ, ପୂଜାରୀ;

Lalatendu Kabi: ୨୦୨୦୦୮୦୮୨୨୧୦

—ପ୍ରେମ—

ପ୍ରେମ-ଅଧୀଶ୍ୱର ଏ ବେନି ଅକ୍ଷର
 କେବେ କଲ ଉଭାବନ,
ଏ ବେନି ଶ୍ରବଣେ କେ କଲା ଗୋପନେ
 ସେହି ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ ! ୧
୨୦୨୦୦୭୧୨୦୭୫୪

ପଶୁପକ୍ଷୀନର ଦେବତାକିନ୍ନର
 ଦୈତ୍ୟାସୁର ଚରାଚରେ,
ଏ ବିଶ୍ୱ ବକ୍ଷରେ ସେ ବେନି ଅକ୍ଷରେ
 ମୁଗ୍ଧ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନୁରେ ॥ ୨
୨୦୨୦୦୭୧୨୧୦୨୨

ସବୁଠାରୁ ବଳି ସୁଖର ପ୍ରହେଳୀ,
 ତହୁଁ ବଳି ଶୋକଛବି,
ଆନ କି କାହିଁରେ ଅଛି ଏ ମହାରେ
 କହି ଦିଅ ମୋତେ କବି ॥ ୩
୨୮୨୦୦୭୧୩୦୮୨୭

—ବାଣୀପୁତ୍ର—

ପ୍ରେମପୀୟୂଷ

ସୂଚୀଭେଦ୍ୟ ଅନ୍ଧକାରେ
ଚନ୍ଦ୍ର ଅଛି ତାରା ଅଛି
କୋଟି ସୂର୍ଯ୍ୟ ସମାହାର
ଅଗଣିତ ଚରାଚର
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭୂଗୋଳ ଗାଏ
ଅନନ୍ତ ଅସୀମ ପରି-
ଶୂନ୍ୟ ! ତବ ଅଭିସାର
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡକୁ ବହି ଗର୍ଭେ
କାହା ପ୍ରେମ ଆଶେ ତବ
ଖୋଜୁଛ କା ପାଦପଦ୍ମ
ସେ କେଉଁ ପ୍ରେୟସୀ କଲା
ଗାଉଛ ଶାଶ୍ୱତ କି ସେ
ସେ କେଉଁ ଆଦିମ କାଳୁ
ଦେଖୁଛ କି ଉପଶମ
ଅନନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଉପ-
ମହା ଜ୍ଞାତା ଗୋଟେ କଥା
ପ୍ରେମ ସଙ୍ଗେ ବିରହ କି
ତେବେ କିମ୍ପା ମନ ଖୋଜେ
କହି ଦିଅ ଏହି ଭେଦ
କି ଲାଗି ଏ ପ୍ରେମ ଲାଗେ

ଦୂର ଚକ୍ରବାଳେ
ମେଘ ଆଡୁଆଳେ । ୧
ଅସୀମ ନିର୍ମୋକ୍ତେ
ତାମସ ଭୂଲୋକେ । ୨
ଆଦିମ ସଙ୍ଗୀତ
ବ୍ୟାପ୍ତ ପଥେ ଚିତ୍ତ । ୩
ଆଦି ଅନ୍ତ ନାହିଁ,
ପ୍ରତୀକ୍ଷା କା ପାଇଁ । ୪
ମୃତୁ ଗୁଞ୍ଜରଣ,
ନୁପୁର ନିକୃଣ । ୫
ପ୍ରେମ ଯବନିକା,
ପ୍ରେମ ସ୍ଥରଣିକା ? ୬
ବିରହ ବେଦନା
ହେବା ସମ୍ଭାବନା । ୭
ଦ୍ରବେ ଅବଗାହି
ଦେବ କି ବୁଝାଇ । ୮
ଅଭେଦ୍ୟ ନିତ୍ୟତା,
ପ୍ରେମର ପ୍ରମତ୍ତା । ୯
ଅନାଦି ପୁରଷ,
ପୀୟୂଷ ପୀୟୂଷ । ୧୦

ପ୍ରେମପୁଷ୍ପ

କେତେ ଫୁଲ ଫୁଟି ଝଡିଲାଣି ଏଠି
କଳନା କରିବ କିଏ ?
ନାନା ରଙ୍ଗେ ଭରା ଫୁଲର ପସରା
ନିତି ଏଠି ଫୁଟୁଥାଏ । -୧
ତୋଳିନେଇ କିଏ ପୂଜାରେ ଲଗାଏ
କିଏ ବା ମଥାରେ ମାରେ,
କିଏ ତା ସୁବାସେ ମୁଗ୍ଧ ହେଇ ଆସେ,
ବସେ ମୁହଁ-ଅନ୍ଧକାରେ । -୨
ବଇଁଶୀବାଦକ ଗୋପାଳ ବାଳକ
ଖରାବେଳେ ଏଠି ବସି
ସୁମଧୁର ତାନେ ବିହ୍ୱଳିତ ମନେ
ବଜାଏ କରୁଣ ବଂଶୀ । -୩
ସେଇ ଏକା ଫୁଲ ଆସିଲେ ସକାଳ
ସବୁଠାରେ ଥାଏ ଫୁଟି
ସବୁଠୁ ସୁଜଳ ଏଇ ଗଛ ଫୁଲ
ନଦୀକୂଳେ କିନ୍ତୁ ଏଠି । -୪
ତାରକାଖଟିତ କୁସୁମସଜ୍ଜିତ
ଆକାଶପୃଥ୍ବୀ ଶୋଭା
ଶରତଶର୍ବରୀ ଚନ୍ଦ୍ରିକା ବିଛୁରି
ଦିଶେ ଏଠି ମନଲୋଭା । -୫
କାହିଁକି ଏମିତି ଏଠାରେ ଏ ରୀତି
କେହି ନ ପାରନ୍ତି ଜାଣି
ବିଜନ ବେଳାରେ ବିଧବା ବାଳାର
ଏଇଠି ଶୂନ୍ୟ-ତାହାଣି । -୬

ହେଲା କୁତୂହଳ, ହେଲି ଅସମ୍ଭାଳ
ରହସ୍ୟ ବୁଝିବି ବୋଲି
ଗଛଲତା ସଙ୍ଗେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସରାଗେ
ମନେମନେ କଥା ହେଲି । -୭
ମୋ ହୃଦୟ କଥା ବୁଝି ଗୁଳ୍ମଲତା
ଇସାରା କହିଲେ ଯାହା
ଯେମିତି ଶୁଣିଲି ସ୍ଥାଣୁ ମୁଁ ଭାବିଲି -
ଏ ମାଟି କି ସର୍ବସହା ? -୮
ସେ କେଉଁ ପ୍ରେମିକା ନବୀନା ବାଳିକା,
ପ୍ରେମପାଗଳାନି କାଳେ
ତା ପ୍ରେମିକ ସାଥେ ଜୀବନ ଯାଆନ୍ତେ
ଶୋଇଛି ଏ ମାଟି ତଳେ । -୯
ଦିବ୍ୟ ଦେବଦୂତ ଆଣିଥିଲେ ରଥ
ସରଗକୁ ନେବା ପାଇଁ
ସେ ପ୍ରେମୀ ଦି'ଜଣ କଲେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ବିନୟ ବଚନ କହି । -୧୦
ସେଦିନୁ ଏଠାରେ ସୁପୁଷ୍ପ ସମ୍ଭାରେ
ଭରି ଉଠୁଛି ବସୁଧା
ଆସନ୍ତି ଅନେକ, ବହୁ ଗ୍ରାମ ଲୋକ,
ପିଅନ୍ତି ସତେ କି ସୁଧା । -୧୧
ତୁମେ ବି ସେମିତି ଏଇ ଫୁଲ କଟି
ନିତି ନିତି ଆସ ବୁଲି
ସେ ପ୍ରେମୀଯୁଗଳ ଅତି ସୁକୋମଳ,
ଧୀରେ ଆସ ପାଦ ଚାଲି । -୧୨
ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି ଜୁଲାଇ ୨୦୧୪

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ପ୍ରେମ-ପ୍ରଭାବ

ନିଯୁକ୍ତ ମିଳିବେ	ନିରନ୍ତର ବୋଲିବେ --
ପ୍ରାଚୀ-ସ୍ମୃତି ସୁଧା ଦିଏ;	
କାହାର ସେ ଦିନ	ନହଇତୁ ହୀନ
ଅଲୋଚନା ସପନଟିଏ ॥୧॥	
କିଏ ହଜି ପାଏ	କିଏ ଖୋଜୁ ପାଏ
କିଏ ଭକ୍ତ ପାଏ ବସି,	
କିଏ ପେଟେ ଶୁଣେ	ଛାଡ଼ି ପରେ ମଣେ
ଅଟେ ପଟିଲା ଧସି ॥୨॥	
ମଧୁଲେହ ଦୁଲେ	କିଏ ଦୁଲେ ଦୁଲେ
ବୁଲେ ବେଞ୍ଚ ନିଶାପତି;	
ଝରିଲେ ଖୋମୁଦୀ	କିଏ ନେତ୍ର ମୁଦି
ବିଷାଦୀ ମରନ-ଦ୍ରୁତ ॥୩॥	
କାଣ ବଢ଼ିଗଲେ	ଘାସ ଗାଢ଼ିଗଲେ
କିଏ ସାଥୀ-ଅଭିସାରେ	
କିଏ ଶସ୍ୟଭୂମି	ହେବ, ହେବ ଦୁମି
ଜମି ଶେଷ ବରଷାରେ ॥୪॥	
ସୁଖ ସିନ୍ଦୂ ସୁରା	ସୈବତେ ବିଧୁରା
ଆତୁରା ଅକ୍ଷରା ବାଟି;	
ଆହେ ଶେଧାଣ	ବିନାଶି ସେ ବିଷ
ସୁଧା ଗାଣି ଦିଅ ସିଞ୍ଚି ? ୫॥	

ଲଲାଟେଷୁ ଚନ୍ଦି ୨୦୧୭୧୧୧୪୧୭୦୩

ନିଶାପତି = ଜନ୍ମ, ଗୋପନୀ = ଜନ୍ମ ପ୍ରାକ୍ତପ୍ତ, ଓଷଧୀ = ଚନ୍ଦ୍ର

କବିତା: ପ୍ରେମମଦିରା

ଛନ୍ଦ: ଧୁନୀ ଭଜନା 07/47 SII ISI S

ଛୋଟ ତୁମ କାନନେ
ଦେଖୁଥିବ ସମ୍ଭମେ

ଛୋଟ ମୁଁ ସୁନା ଫୁଲ,
ଲାଗୁଅଛି ଆକୁଳ ॥ 1

ମୋର ଟିକି ଅନ୍ତରେ
ଆସିବ ଦିନେ ଥରେ

ପ୍ରେମଝରଣା ରଖା,
ଦେଖୁଯିବ ମୋ ସଖା ॥ 2

ଜାଣ ମୁଁ ସୁହାଗିନୀ
ଏକ ବନବାସିନୀ

ପାଇଅଛି ଆଳୟ
ନାହିଁ ଘର ଆଶ୍ରୟ ॥ 3

କାମନ ବି ନାହିଁ ମୋ,
ଖୋଜୁଛି ଉପକ୍ରମେ

ଦେବଶିର-ଗୌରବେ
ପ୍ରେମମଦିରା ଲବେ ॥ 4

ଦେଖୁ ଯିବ ଆଖିରେ
ହାତ ରଖୁ ଛାତିରେ

ଆଖିର କଥା ଥରେ
ଶୀତକର ଭାତିରେ ॥ 5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ପ୍ରେମର ପରିଭାଷା

ପ୍ରେମିକା ଗଳିରେ	ବାଲିରେ ଧୂଳିରେ	ଦି' ପାଦ-ତଳିରେ	କଣ୍ଟା ଗଳିବା ବେଳେ
ଶତଦଳ ଦଳ	ମାଡ଼ିବାର ତୁଲ	ଜାଣି ନ ପାରିଲ	ଦିନେଅଧେ କେବେହେଲେ,
ତେବେ --	ଅନ୍ଧାରେ ଘୋରତମ,		
ଏବେ ବି ରହିଛି,	କେମିତି ଜାଣିବ ତୁମେ	କି ବୁଝିବ ପ୍ରେମ	-୧-

ଆତତ ଡିମିରେ	ଇଷିକା ପତରେ	ଭ୍ରଷ୍ଟ ଶିଶିରେ	ତନ୍ଦ୍ରା ଘାରିବା ବେଳେ
ପୀରତି ପ୍ରତଳେ	ତନ୍ତ୍ର-ବିକଳେ	ଉଷ୍ମତା ଛଳେ	ନିଦ୍ରା ଯାଇନ ତଳେ
ହେଲେ --	କେମିତି ବୁଝିବ କୁହ		
ପ୍ରେମରେ କେମିତି	ଝରୁ ଆଏ ଲୁହ,	କେମିତିକା ଉଠେ କୋହ	-୨-

ବର୍ଷା ଲସତେ	ସ୍ମୃତିତ ତଡ଼ିତେ	ହୃଦୟ ଗର୍ଭେ	ତୀବ୍ର ଶୋଣିତ ପାତେ
ବଧୂର କର୍ଣ୍ଣେ	ସ୍ପଷ୍ଟ ମଉନେ	ଘୋର ନିର୍ଜନେ	ବିଚ୍ଛେଦ ଉପଘାତେ
ଯେବେ --	ରହି ନାହିଁ ନିଶ୍ଚଳ,		
କେମିତି ଜାଣିବ	ପ୍ରେମ କି ବହଳ,	ମିଠା ତା'ର ଆକ୍ଷି-ଜଳ	-୩-

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ରୌଦ୍ରେ	ମସ୍ତକପରେ	ଖର-ଉଦ୍‌ଗାରେ	ଅଗ୍ନି ବର୍ଷା ଦେଖୁ
ମର୍ମ କୁହରେ:	ଦଗ୍ଧ-କାତରେ	ନିଜ ଅନ୍ତରେ	ଅଗ୍ନି ପିଣ୍ଡ ରଖୁ
କହ --	ହସିଛ କି କେବେ ଥରେ ?		
ତେବେ ନା ଜାଣିବ	ପ୍ରେମ ହେଲେ ନିତି	ଦିନ ରାତି ନର ଝୁରେ ?	-୪-

କିଏ ସେ କହିବ	କି ଭାବେ ଜୁଟିବ	କେଉଁ ଠାରେ ହେବ	କା ସାଥେ କାହାର ପ୍ରେମ
ମିଳେ ନା ମାରିଲେ	ଖୋଜିଲେ କାନ୍ଦିଲେ;	ତାକୁ ଏକା ମିଳେ --	ଯିଏ ଅତି ଭାଗ୍ୟବାନ
ତାକୁ --	ପରିଭାଷା କର ନାହିଁ;		
(କଲେ)			
ପାଠ ଘୋଷି ଘୋଷି	ରହି ଥିବ ବସି	ପ୍ରେମ ଖସି ଯିବ କାହିଁ	-୫-

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୧-ମେ-୨୦୧୬

ପ୍ରେୟସୀମନ 283
(ପଥ୍ୟାବକ୍ତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠପ)

ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରାତୁଲ୍ୟା ଯଥା ପାଦାନ୍ତରେ ଯତି ।
ବର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାସ ସମା ଛନ୍ଦେ ପ୍ରିୟ ପାଶେ ପ୍ରିୟାମତି ॥1

ଲତାନ୍ତେ ଛନ୍ଦ ସୌଗନ୍ଧ ପ୍ରବାହେ ଗୁପ୍ତ କଲ୍ଲୋଳ ।
ତଥା ବଲ୍ଲଭ ହୃଦ୍ଭୂତେ ପ୍ରେୟସୀଚିତ୍ତ ଚଞ୍ଚଳ ॥2

ଅକ୍ଷରା= ଧ୍ୱନି; ପାଦ= କବିତାରେ ପାଦଶେଷ;
ବର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟାସ= ଲଘୁ ଓ ଗୁରୁ ବର୍ଣ୍ଣର ଶୃଙ୍ଖଳା; ଲତାନ୍ତୁ,=
ପୁଲ; ବଲ୍ଲଭ= ପ୍ରିୟତମ;

LKabi 202508192342

ଫଟା ବିଲ ଆର ପାରେ

ଫଟା - ବିଲ ଆର ପାରେ
ଖର - ବନଝର ଧାରେ
ଆସ - ଆସ ସାଥୀ ଆସ ବାରେ - ମୋ ଘର ।
ପତ୍ନୀ - ଛଦନେ ଶୋଭନ
ଦେବି - ସଦନେ ଭୋଜନ
ତାଳ - ବୃନ୍ତେ କରିବି ବ୍ୟଜନ - ମର୍ମର ॥ 1

ଲାଜେ - କହି ପାରି ନାହିଁ
ବୁଲି - ଆସିବାର ପାଇଁ
ହେଲେ - ପଥ ଚାହିଁ ବିତାଇଛି - ଦିବସ ।
ଶେଷେ - ଛାଡି ସବୁ ଲାଜ
ତାକେ - ଅନୁନୟେ ଆଜ
ଅରେ - ମୋ ଘରେ ବିରାଜ ଲାଗେ - ବିବଶ ॥2

ଛାଡ - ଛାଡ ଏବେ ଛଳ
କହ - ଆସିବ ସହଳ
ଲଘି - ଝରଜଳ ଗିରିତଳ - କାନନ ।
ପଥ - ଦେଖୁ ଥିବି ବସି
ଦିବା - ପ୍ରଦୋଷ ଉଷସୀ
ସାରା - ନିଶା ହେବ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ - ସେଦିନ ॥3

ଛଦନ= ପତ୍ର; ତାଳବୃନ୍ତ= ପଞ୍ଜା; ବ୍ୟଜନ= ବିଞ୍ଚିବା;

L. Kabi 202508232144

ଫଟୋଜୀବୀ ସମ୍ରାଟ୍

ସସାଗରା ଏହି ବିଶାଳ ଧରା ତଳେ
ସହସ୍ର ସହସ୍ର ଭୂପାଳ ଥାଉଁ
ସଙ୍କଟ ସମୟରେ
ତୁମେ ସାଥୀହରା ହେବା
ବିଧିର ପୂର୍ବନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଥିଲା ରାଜନ୍ !
କାରଣ ଜୀବନ ସାରା ତୁମେ
ନିଜର ପ୍ରଜାଙ୍କୁ
ଅନ୍ୟ ପ୍ରଜାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢେଇ,
ପ୍ରଜାରକ୍ତରେ ହୋଲି ଖେଳି ଖେଳି
ନିଜ ପାଇଁ ଏକ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ନରରାକ୍ଷସ ତୁଲ୍ୟ
ନିଷ୍ଠୁର ଫଟୋଜୀବୀର ଭାବମୂର୍ତ୍ତି ହିଁ ଗଢିଅଛ । 1

ଏବେ ଯାଅ, ଯେଉଁ ମାନଙ୍କ ଘରେ
ବୁଲ୍‌ଡୋଜାର ଚଲଉ ଥିଲ
ସେହିମାନଙ୍କ ଗ୍ରାମମୁଖ୍ୟଙ୍କ
ପାଦ ଧରି ତାଙ୍କ ସଭାବନା ଭିକ୍ଷା କରିବ । 2

ଆଉ ଅଧିକ କାଳକ୍ଷେପଣ ନ କରି
ଶୀଘ୍ର କ୍ଷମାଭିକ୍ଷାରେ ବ୍ୟାପୃତ ହୁଅ ସମ୍ରାଟ୍ ।
ଶକ୍ତି ଥିଲେ ତୁମର ଏହି କମ୍ପିଟ ହସ୍ତରେ
ନିଜେ ହିଁ ନିଜର ଆଶ୍ୱମୋଚନ କର । 3

by LKabi 202504141352

ଫସରଫାଟ ଆନ୍ଦୋଳନ

ଯୁଦ୍ଧ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନ
ଫସର ଫାଟିଲା
ଡାହାଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ଡାକିବାରେ
କୁନିକୁନି ପିଲା । ୧

ଆମର ଏ କବିକୁଳ
ଏତିକି କାହୁଆ,
ଏହାକୁ ହରାଇ ଦେଲେ
କଅଁଳିଆ ଛୁଆ । ୨

ଇଂରାଜୀକୁ ବକି ବକି
ମହା ପରାକ୍ରମେ
ନିଜ ପୁଅନାତି ସବୁ
ଇଂରାଜୀ ମାଧମେ । ୩

ଶବ୍ଦ-ଅର୍ଥ ବ୍ୟାକରଣ
ବନା ଶହେ ଭୁଲ
"ଆମ ବହି ବିକ୍ରୀ ନାହିଁ" -
ସଭା ହୁଲହୁଲ । ୪

ଲେଖୁଛନ୍ତି ଶହ ଶହ
ନ ଥିଲା ଶବ୍ଦ,
ଭାଷାକୁ ବଞ୍ଚାଇ ଦେବେ
ପିଟନ୍ତି ନିଷଦ । ୫

ଘରେ ଥାଇ ଦେଖୁବେନି
ଅଭିଧାନଟିଏ,
ଭୁଲ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯୁଦ୍ଧ
ରାଗ ଦେଖେ କିଏ ! ୬

ଶ୍ରାବଣ ମାସକୁ ଇଏ
ଲେଖନ୍ତି ଶ୍ରାବଣୀ,
"ଶ୍ରାବଣପୂର୍ଣ୍ଣିମା" ଅର୍ଥ
ଜାଣି ପାରନ୍ତିନି । ୭

କହନ୍ତି କି ଲାଭ ଜାଣି
ବନା ବ୍ୟାକରଣ
ଅଭିଧାନ ବାକ୍ୟଶୁଦ୍ଧି
ପଦ ପ୍ରକରଣ । ୮

କହନ୍ତି ଭୁକିଲା ଯାହା
ସେହି ମୋ କବିତା
ଏହାକୁ ସବୁ ବୁଦ୍ଧି ଦିଅ
ଜଗତର ପିତା । ୯

ଲିଲାଚେନ୍ଦ୍ର କବି

୨୦୧୯୦୮୦୭୦୮୫୫

ପୁଲର ମାଳା ଦିଅ ତା ଗଳେ

ଚିକି ଝିଅଟି ଖୋଲିଛି ପାଟି
ହସ ଉକୁଟି ପଡୁଛି ଲୋଟି;
ଶୁଭେ - ନାହିଁ ଦରୋଟି ମୁଖମଣ୍ଡଳେ
ତାକୁ - ଗାଧେଇ ଦିଅ ଅତର ଜଳେ ॥
ଘରେ - ସଞ୍ଜବତୀ - ଜଳାଇବେ - ଘରଣୀ;
ଘଣ୍ଟ - ଶଙ୍ଖ ବାଜି - ପୁରି ଯିବ - ଧରଣୀ ॥ ୧॥
ଦିନଟା ସାରା ନ ମାନି ଖରା

ଖୋଲିଛି ଖେଳ ଅବୋଲକରା;
ଶେଷେ - ଯାଇଛି ଅକା ନବକଳିକା;
ଯିବ - ଲେଉଟି ଘରେ ଦେବ-ବାଳିକା; ॥
ଏବେ - ଧୀରେ ଧୀରେ - ସମୀରଣ - ସଞ୍ଚରେ;
ସେ ତ - ଯିବ ଫେରି - ନାହିଁ ଡେରି - ତା ଘରେ ॥ ୨॥

କାନନ ଗିରି ହୃଦୟ ଚିରି
ଭାଳିବେ ଲୁହ ତାହାକୁ ଝୁରି
ଥରେ - ନିଅ ମା ତୋଳି ଆପଣା କୋଳେ
ଦିଅ - ଚନ୍ଦନ ଟୋପା ତାର କପୋଳେ ॥
ଜଳେ - କୁବଳୟ - ଖୋଲୁଥୁବ - ଆନନ;
ଦେଖୁ - ଚାନ୍ଦ ରାତି - ଥୁବ ପ୍ରୀତି - ମଗନ ॥ ୩॥

ସଞ୍ଜ ନ'ଇଁଲେ ଦରିଆ କୁଳେ
ଶୁଆଇ ଦେବ ମଶାଣି ତଳେ
ଏକା - ସେ ତୋଟା ମାଳେ ବନ ଗହଳେ
ଗୋଟେ - ପୁଲର ମାଳା ଦିଅ ତା ଗଳେ ॥
ତାକୁ - ପ୍ରେମ ବୋଲି - ନେବ ତୋଳି - ମେଦିନୀ;
ନିତି - ଲୁହ ଭାଳି - ଖୋଲୁଥୁବ - ତାହିନୀ ॥ ୪॥
ଦେଖ - ପୁଲେ ପୁଲେ - ଖେଳି ବୁଲେ - ଅବନୀ
ଏବେ - ଧୀରେ ଧୀରେ - ଅବତରେ - ରଜନୀ ॥ ୦॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୨୧୪୧୭୦୯

ଫେରୁଛି ଦାଦନ ପୁତ୍ର

ମାଟି କହେ ଆସ ପୁତ୍ର

ଭ୍ରାତା କହେ ଫେରନା

ଦାଦନରେ ଯାଇଥିଲୁ

ଥୁବ କାଳେ କରୋନା ॥ ୧

ସିଏ ତ ମୋ ମାଆ ନୁହେଁ

ନ ବୁଝିବ ବେଦନା

ମରୁ ତୋର ଏହି ପୁତ୍ର

ସେହି ପୁତ୍ର ତରୁ ମା ॥ ୨

ଦାଦନ ଆୟରେ ଗଢା

ଝାଟି ମାଟି ଘରଟି

ସୁଖେ ତହିଁ ରହୁ ତୋର

ପ୍ରଥମ କୁମରଟି ॥ ୩

ଏହି ପୁତ୍ର ସହି ପାରେ

କହି ବେଶି ପାରେ ନା,

ଯମଦ୍ୱାରୁ ଆସିଅଛି

ମରିବାକୁ ଡରେ ନା ॥ ୪

ଖୋଜିବୁନି କାହିଁ ବୋଲି

କୋଳପୋଛା କୁମର,

ଚଳିଲି ମୋ ଭାଗ୍ୟ ସାଥେ,

ଘର ଏବେ ତୁମର ॥ ୫

ଶ୍ରାବ୍ଧ ପିଣ୍ଡ ଆଣେ ଯେବେ

ପିତା ହେବେ ଆହୁତ,

କହି ଦେବୁ - ଆସି ଥିଲା

ଖୋଜୁଥିଲା ବହୁତ ॥ ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୪୦୩

ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ

ଶଙ୍କିତ ନିଶା ସୁମ୍ବିତ ଦିଶା
 କମ୍ପିତ ବିଭାବରୀ;
ଦେଖୁବ ଏଥର ଶାର୍ବରିକର
 ସ୍ୱପ୍ନର ଜାଦୁଗରି ।୧

ପଙ୍କିଳ ପଥ ଶଙ୍କିଳ ରଥ
 ପ୍ରଶ୍ନିଳ ପଥଚାରୀ,
ମଦିରାମଗ୍ନା ଅଧୀରାଲଗ୍ନା
 କଳ୍ପନା ଅସୁମାରୀ ।୨

ସୁନ୍ଦିତ ମନ ଲମ୍ବିତ ବନ
 ସୁମ୍ବିତ ଗିରିଶିଖା,
କୁହୁଟିକାରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ନିକାରେ
 ନିଷ୍ପତ୍ତ ଅତି ଫିକା ।୩

ଆକାଶ ଅବନୀ ହତାଶ, ଅଶନି
- ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୁକୁଥରା,
ସିନ୍ଧୁଗାମିନୀ ସତ୍ରୁବାସିନୀ
 ଧାବିନୀ କାମିନୀ ଖରା ।୪

ପ୍ରୀତି-ଉଚ୍ଛଳା ସଂଶିତା ବାଳା
 କନ୍ଦିନୀ ହେମ ଭାଲେ,
ଓଷ୍ଠମାଧୁରୀ- ନଷ୍ଟଚାତୁରୀ
 ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ ।୫

ନିଶା= vision, ଦୃଷ୍ଟି; ଶାର୍ବରିକ= ରାତ୍ରିଚର;
ଅଧୀରାଲଗ୍ନା= ବିଜୁଳି ଲାଗିଥିବା; ନିକାର=
ଅସମ୍ମାନ; ସତ୍ରୁ= ବନ; ଧାବିନୀ= ନଦୀ; ଖରା=
କ୍ଷିପ୍ରା; କନ୍ଦିନୀ= କନ୍ୟା;= ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭାଗ୍ୟ ଥାଇ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯

ବନ୍ଧୁ ହାତରେ ମୋ ବରଗଛ ଖବର ପଠେଇଛି

ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଅଧୁଳାଟିଏ
ପଛରେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛି ସିଏ,
ନିଅ ରେ ଭାଇ ନିଅ,
ଆଣିଛ ପରା କେମେରା, ତହିଁ ଚିତ୍ର ଭରି ଦିଅ ।

ଦେଖେଇ ଦେବ ଫେରିଲେ ଯାଇ --
"ତୋ' ବରଗଛ ହେଇ ରେ ହେଇ ।"
ଦେଖିଲେ ତାର ଆଖିରୁ ଟୋପେ ପଡ଼ିବ ଝରି ଲୁହ;
କାହିଁକି ଜାଣ ? କହୁଛି ଶୁଣ -- ସେଇ ମୋ ଗେଲା ପୁଅ ॥୧॥

ସାଥୀ ସଙ୍ଗାତ ଜଣେ ଜଣେ ତ
ଗଲେଣି ତା'ର ମଶାଣି ପଥ --
କହିବ ସବୁ କଥା,
ହାତରେ ହାତ ରଖି କହିବ, ଦେବନି ବେଶି ବ୍ୟଥା ।

କହିବ ତାକୁ, କାଡ଼ି ସେ ବେଳ
ବୁଲି ଦେଖିବ ତା' ନଦୀ କୂଳ;
ସେ ଦିନ ପରି ଆଜି ବି ତା'ର ଚାଲିଛି ଦେଇ ଜଳ;
କହିବ କିଏ ଜଳ କି ସିଏ ଅଶ୍ରୁ ଅବିରଳ

॥୨॥

ବିଦ୍ୟାଳୟ-ବଣ ଗହଳେ,
ଗ୍ରୀଷମ କାଳେ ମୋ ଛାଇ ତଳେ
ସିଏ -- କାଟିଛି ଖରା ବେଳ;
ମୋ' ଡାଳ ପରେ ଚଢ଼ିଛି କେତେ
କୁଣ୍ଡାଇ ତାକୁ ଧରିଛି ହାତେ,
ଆଉ -- ଥରେ କି କେବେ ଆସିବ ନାହିଁ,
ମାଡ଼ିବ ନାହିଁ ଏ ଗଛ ଛାଇ,
ଦେଖିବ ନାହିଁ ଜୀବନେ ଆଉ କରଖି ମାଳମାଳ ?

ବରଗଛ ମୁଁ କରଖିଆର
କା' ଲାଗି ତେବେ କଲି ବାହାର
ମୋର -- ଏତିକି ଓହଳ ?
ତାକୁ -- କହିବ ଯାଇ, "ବୁଲି ଆ ଭାଇ,
ଥରେ -- ଝୁଲି ଯା ସହଳ" ॥୩॥

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୩ ନଭେମ୍ବର ୨୦୧୫

ବାଘୁଣୀ କି ଜନ୍ମାଇବ ଠେକୁଆର ଛୁଆ?

ବାଘସଙ୍ଗେ ଖେଳି
କଟୁଆଳ ସେନାପତି
ତୋଷିବାକୁ —
ରଜାପୁଅ ଧରିଦେବ
ନ ପଡିଲେ —
ତୁମପାଇଁ ନ ଲେଖୁବି

ଥାଏ ରଜାଘର ପୁଅ
ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଅପତ୍ୟ;
ରୁଗ୍ମ ତୁମ ମନ,
ଛାଗଳ ସନ୍ତାନ ?
ନ ପଢ କବିତା,
ବିଶୁଦ୍ଧି ବର୍ଜିତା ।୧॥

ଲେଖୁ ଯେବେ ଆସେ ନାହିଁ
"ସର୍ବେ ବୁଝିଲେ ସାହିତ୍ୟ",
ଟିଟିକାରୀ ଯେତେ ଯିଏ
ବାଘୁଣୀ ବେଇବ ନାହିଁ

ଲେଖ ଯାହା ଶୁଦ୍ଧି,
ହେଉଥାଅ ଘୋଷି;
ମାର ବେପରୁଆ,
ଠେକୁଆର ଛୁଆ ।୨॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୭୨୦୧୭୩୦

ବାବା ଚତୁର୍ଥା ପରିଲବ୍ଧ ବିଶ୍ଳେ

କାନ୍ତାରୁ ବା ଅନ୍ତରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାରୁ
କେ ଚିଙ୍ଗିଚିଙ୍ଗାରୁ ପଦେ କଥାରୁ ।
ବାବା ଚତୁର୍ଥା ପରିଲବ୍ଧ ବିଶ୍ଳେ
ମୋ ନେତ୍ର ଯା ଦେଖୁଛି ଜନ୍ମଠାରୁ ॥

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:- କାନ୍ତାରୁ= ଅଭାବରୁ; ଅନ୍ତରୁ= ଅନ୍ତରରେ
ବୈରାଗ୍ୟରୁ; ମର୍ତ୍ତ୍ୟାରୁ= ମଣିଷମାରୁ; ଚିଙ୍ଗିଚିଙ୍ଗାରୁ= ସର୍ବ
ତ୍ୟାଗ ବାଲା; ବାବା= ବାବାଜୀ;

ସାରକଥା:- ବାବାଜୀ ମୋଟ ଚାରି ପ୍ରକାର ଯଥା (୧) ଅନ୍ତରୁ
(୨) କାନ୍ତାରୁ (୩) ମଣିଷମାରୁ(୪) ଚିଙ୍ଗିଚିଙ୍ଗାରୁ ।

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଜଗୌ ଗଃ

SSI SSI ISI SS ॥ 1

ସରଳ ଭାଷାରେ:-

(ଅନ୍ତରୁ)	ବୈରାଗ୍ୟ କା ଅନ୍ତରଠି ପ୍ରବେଶେ
(କାନ୍ତାରୁ)	କାନ୍ତାରୁ ବାବା କିଛି ପେଟ ଆଶେ ।
(ମଣିଷମାରୁ)	କାରା ଭୟେ ଘାତକ ଛଳ୍ମବେଶେ
(ଚିଙ୍ଗିଚିଙ୍ଗାରୁ)	ଚିଙ୍ଗା ଘରେ ଗାଳି ଶୁଣି ପ୍ରବାସେ ॥2

L. Kabi 20241225

ବାସି ଫୁଲ

ସଜଫୁଲ ହେଲେ ବାସି ପାରିବ କା ମନ ଡୋଷି ?
ହରାଇ ନିଜର ବାସ ନିଜେ ତ ପାରେନା ହସି । ୧।

ଆଶା ଥିଲା ଅସୁମାରୀ ମନେ ଗଲା ମରି ମରି
ସମୟ ସାଥିଲା ଦାଉ ଅକାଳରେ ଗଲା ଝରି । ୨।

ନେଲେ ନାହିଁ କେହି ତୋଳି କଲେ ନାହିଁ ଗଳାମାଳି
ସକାଳେ ମହକ ଦେଇ ସଞ୍ଜରେ ଗଲା ଝାଉଁଳି । ୩।

ଝରିଗଲା ଝରାଫୁଲ ମାଗି ତ ନଥିଲା ମୂଲ
ଜିଇଥିଲା କାହା ପାଇଁ କେହି ନ ପାଇଲେ ଭଲ । ୪।

ଅନେକ ବେଦନା ଥାଇ ପାରିଲାନି କିଛି କହି
ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦରି ସବୁକିଛି ଗଲା ସହି । ୫।

ଲୋଟିଗଲା ମାଟିପରେ ହସଥିଲା ଓଠଧାରେ
ଡୋଷିଥିଲା କାହା ମନ କ୍ଷଣକର ଜୀବନରେ । ୬।

ଅରୁଣେ ଜେନା

Lalatendu Kabi VP is with ଗଗନୋପାସନା
ଗୀତି ସଂରଚନା and 22 others.

...

16 Mar 2023 · 🌐

25. ବୁଢ଼ା ମାଷ୍ଟ

ଭୁଲ୍ କଲେ ବୋଲି ଫୁଲ୍ କାଟି ଦେଲି

ଫେଲ୍ ସବୁ ସୁଲ୍ ପିଲା;

ବଗୁଲା କହିଲା — "ବୟସ ଖସିଲା,

ବୁଢ଼ା ମାଷ୍ଟ ସୁପ୍ ଢିଲା । ୧

ହେଲାଣି ସିଙ୍ଗଲ ଏ ମାଷ୍ଟ ଚଞ୍ଚଳ

ଅଣସରେ ଯିବ ଚାଲି;

ପିଷ୍ଟନ ଢକ୍‌ଢକ୍, ଘୁରିଲାଣି ଚକ,

ଚାଲି ଯିବ ଆଜି, କାଲି । ୨

ଖସିଗଲେ ବୁଢ଼ା ବୁଦ୍ଧିଆଉଖୁଡ଼ା-

ଦହିଚୁଡ଼ା ଭୋଜି ପରେ

ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅଟା ହେବ ହଟହଟା,

ନାଉନି ଦେବି ତା ଘରେ ।" ଏ

ଜୀବନରେ ଥାଉଁ କୁଳାଙ୍ଗାର କାହୁଁ

ପାଞ୍ଜିଲାଣି ପରପଞ୍ଚ;

ତାର ହେଲେ ଦିନେ ମୋର ହେବ ଦିନେ

ଦେଖା ହେଉ ସରପଞ୍ଚ । ୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୧୭୦୯୩୮

ବୁଧେଇ ଓଷା 291

ସଞ୍ଜେ ଥିଲା ପୁରଜନଙ୍କ ବୁଧେଇ ଓଷା
ନାରୀଙ୍କ କାକଳି ଥିଲା ମଧୁର ସ୍ୱଭାବେ ।
ଆହା ହଠାତ୍ ମରିଗଲା ଖୁସିଗଳ୍ପ ଆଶା
ଯେମନ୍ତ ବାଘ ଭୁଲିଲା ବିକଟାଳ ରାବେ ॥

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତଚିଳକା ଚଉଦା ଜଗୌ ଗଃ

SSI SII ISI ISI SS

LKabi 202508242235

ବେଲୁନ୍

285

ଛନ୍ଦ: ପଥ୍ୟାବନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍

ମୋଦୀ ଏକ ମହା ବେଲୁନ୍

କେତେ ବାଷ୍ପଭରା ଥିଲା ।

ଶୂନ୍ୟ ଉଡୁଥିଲା ବେଳେ

କଣ୍ଠା ଜ୍ଞାନେଶ ଫୋଡିଲା ॥ 1

ଧୀରେ ଧୀରେ ହୁଏ ତାହା

ବାୟୁଶୂନ୍ୟ ଇତସ୍ତତଃ ।

ଜଣା ନାହିଁ ହଠାତ୍ କେବେ

ଉଭେଇ ଯିବ ବସ୍ତୁତଃ ॥2

L. Kabi

202508211431

ଦ୍ରେନ୍‌ମେନେଜ୍‌ମେଣ୍ଟ୍: ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ତାଦର

ସବୁ ମାଥେ ଭରି ଦ୍ରେନ୍‌ ଗୋଟେ କରି
ଦେଇଅଛି ଆମ ଧାତା,
ରଖିଛି କେ ତହିଁ ଭଲ ନୁଆ ବହି,
କେ ରଖିଛି ଛିଣ୍ଡା ଖାତା |୧

କିଏ ବା ରଖିଛି ଭାତ ଡାଲି କିଛି,
କ୍ଷୀରି ପୁରି ଚରକାରି,
ଦ୍ରେନ୍‌ ମଧ୍ୟେ କେହି ଗୋବର ପୁରେଇ
ଅବସ୍ଥା ଦେଇଛି ସାରି |୨

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୧୨୨୯-୧୨:୪୫

ଭଙ୍ଗା ଖଣ୍ଡର ଜନ୍ମଯାତ୍ରା

(ପଦଶୈଳୀ - ଚୋଖି)

ଦରମଲା ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଯେତେ କର ସିଂହରତି
ଅରାତି ସଙ୍ଗତେ ଲଢ଼ି ମୃତ୍ୟୁ ନିଶ୍ଚୟ,
ଅଶୁଦ୍ଧ ବିକୃତ ଭାଷା- ବଳେ କବି ହେବା ଆଶା
କରାଇବ ଲୋକହସା, ଏ କଥା ଥୟ ।
ଶୁଣିଛ କେ ମେଦିନୀପତି
ଭଙ୍ଗା ଖଣ୍ଡ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ ଜିତିଅଛନ୍ତି ? ୧ ॥

୨୦୨୦୧୨୦୨୦୧୫୪

ପ୍ରଜାଙ୍କ ଏକତା ବଳେ ରାଜାର ଶାସନ ତଳେ
ତେଣୁ ନୃପତି କୌଶଳେ ରଖେ ଅଦ୍ଭୟ;
ଜାତିଧର୍ମଭାଷାନାମେ ଭେଦ ସୃଜି ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ
ବିଶ୍ୱଗୁରୁ ହେବା ଆମେ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂଶୟ ।
ଘୃଣା ବିଞ୍ଚି, ଭାଙ୍ଗି ସମାଜ
ମଉସା ଲଢୁଛି ଭଙ୍ଗା ଖଣ୍ଡରେ ଆଜ ॥ ୨

ଅଦ୍ଭୟ= ଏକତା; ସଂଶୟ= ସନ୍ଦେହ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୦୫୧୮୨୦୩୮

କବିତା: ଭଲ ବନ୍ଧୁ ସେଫ୍ଟିପିନ୍
ଥନ୍; ବଂଶସ୍ଥ ଜତୌ ଜରୌ
ବର୍ଣ୍ଣ: 121/221/121/212

ବୋତାମ ମାର୍ଗେ ଖସିଲା ତ ସେଫ୍ଟିପିନ୍
ରଖେ ମହତ୍ତା ମଣିଷଙ୍କ ଭୂତଳେ ।
ତଥା ତ ସଂସାର କଲେ ହଟା ପଟା
ଉପାୟ କାଢେ ଭଲ ବନ୍ଧୁଟେ ଥିଲେ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202411192319

.ବଂଶସ୍ଥ ଛନ୍ଦର ଜଣା ଶୁଣା **ଉଦାହରଣ:-**
ଶରଘରମାଦ୍ୟଂ ଶକ୍ତି ଧର୍ମ ସାଧନମ୍ ।

ଭାରତବାସୀ ଐକ୍ୟ ବନ୍ଧା 218

ହିନ୍ଦୁରୁ ମୁସ୍ଲିମ୍ ଶିଖ ଇଶାହୀ
ବୌଦ୍ଧରୁ ଜୈନରୁ ନାସ୍ତିକ ସର୍ବେ ।
ଭାରତ ଭୂମିର ସକ୍ତ ସିପାହୀ
ଉତ୍ତର-ଦକ୍ଷିଣ- ପଶ୍ଚିମ-ପୂର୍ବେ ॥ 1

ଦେଶର ଉଦକେ ଭୋଜ୍ୟେ ବାତେ
ଆଜନ୍ମମରଣ ପୁଷ୍ଟ ସମସ୍ତେ ।
ସର୍ବେ ଦେଶର ଯୋଗ୍ୟ ସୁପୁତ୍ର
ଦେଶର ସର୍ବେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାତ୍ର ॥ 2

ନେତା ! ପୋଷିଛ କି ତୁମେ ଲୋକେ
ଅନ୍ନ କି ଦେଇଛ କାହାର ମୁଖେ ।
ତୁମର କଥାରେ କେହି କି ବନ୍ଧା
କର ନା ପାମର ଜନତା ନିନ୍ଦା ॥ 3

ଯେ ବଞ୍ଚି ରହିଛି ଭେଦ-ବିଚାରେ
ହିଂସା ପରଷୁଛି କର୍ବଟନଗରେ ।
ସେହି ଦୁରାତ୍ମା ନେତାକୁ ନରେ
ଚଞ୍ଚଳ ତତି ଦିଅ ସୀମା ପାରେ ॥ 4

ସକ୍ତ= ଆସକ୍ତ; ଉଦକ ଭୋଜ୍ୟ ବାତ= ଜଳ ଖାଦ୍ୟ ବାୟୁ;

ଛନ୍ଦ: ମାତ୍ରାସମକ

(16 ମାତ୍ରାର ସମମାତ୍ରିକଛନ୍ଦ)

ଅଷ୍ଟ ଦ୍ଵିକଳ ଅନୁ ଗୁରୁ

by LKabi 202804270120

ଭାବକୁ ନିକଟ

ଭାବକୁ ନିକଟ, ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଟିକଟ
ଭାବ ଏକା ଦେଉଥିଲେ
କି ଲାଗି ପଡ଼ିବ ଗୀତା ଭାଗବତ
ବେଦୋପନିଷଦ ପିଲେ ? ୧

ମୂର୍ଖ, ଗୋତ୍ରକୁଡ଼ି ପିଲା ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ
ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଗଲେ ପାଇ,
ଥୁବେ ସେହି ରାଜ୍ୟେ ନିର୍ଗୁଣ ସମାଜେ
ଈଷତ୍ତ୍ୱା ଭାଗୀ ଭାଇ । ୪

ଯମପୁ ନିୟମ ତାପର ଆସନ
ପ୍ରାଣାୟାମ ପ୍ରତ୍ୟାହାର
ଧାରଣାପୁ ଧ୍ୟାନ ସମାଧି ବିଧାନ
ସବୁ ହେବ ଖଟ ସାର । ୨

ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ଭାବ ସବୁ ଯହିଁ ଥୁବ
ସେ ଭୁବନ ଯିବି ଦିନେ,
ସେ ଲାଗି ନିୟତ ଥୁବି ଯତ୍ନରତ,
ନ ଶୁଣିବି ଅବାଚୀନେ ! ୫

ଜ୍ଞାନ, କର୍ମ ବଳେ ଯେତେ ଯାହା କଲେ
ନ ମିଳିଲେ ଅନୁଭବ
ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଦେଶେ ଥୁବ ସଂନିବେଶେ
ମୃତତାର ଉପଦ୍ରବ । ୩

ସଂନିବେଶ= ଭିଡ଼; ନିର୍ଗୁଣ= ଅପାରୁଆ; ଈଷତ୍ତ୍ୱା= ବୁଢ଼ି;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୯୦୭୧୨୦୦୧୭

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା - ୪୩

ଭାବର ଝଲକ

ଶୁଣି ଘନଘନ — ଶୋଇ ଯା, ବିଘନ
ଘନଛନ୍ନ ଘନ ରାତି;
କହେ ବୈଭାବର — ଭାବର ବେଭାର
ତୁମେ କି ବୁଝିବ ସାଥୀ || 1 ||

ଭାବର ଭଉଁରି ଦୋଳାଇ ଚଉଁରୀ
କୁଆଁରୀ ପ୍ରେମିକା ପ୍ରାୟେ;
ଗୋଟାଏ ପଲକ ଲୋଟାଏ ଝଲକ,
ହଲକ ଶୁଖାଇ ଯାଏ || ୨ ||

ଆଦ୍ୟ ନିବେଦନେ, ମନ୍ଦ ଆଲିଙ୍ଗନେ
ପ୍ରିୟତମା ପ୍ରୀତି ପରି;
ଚାଲିଲେ କଣ୍ଠିକା କଳିକା-ଉର୍ମିକା
ସାଜେ କାବ୍ୟପୁଷ୍ପ-ଝରି || ୩ ||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୨୨୦

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ବିଘନ= hurting, injuring; ବୈଭାବର= nocturnal; କଣ୍ଠିକା= pen; ଉର୍ମିକା= humming, wave (here I applied it to flow of thoughts)

ଭେଦ

ସ୍ୱାର୍ଥ ଚିନ୍ତା ନିର୍ମମତା	ମୂର୍ଖତା କାରଣେ,	
ଜାତି ଧର୍ମ ଭାଷା ଭେଦ	ସଞ୍ଚରେ ଭୁବନେ ।	୧
ଯେବେ ଯେବେ ସତ୍ୟ ସହ	ଯୁଦ୍ଧେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ,	
ସତ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ଦେଇ ଦୂର,	ଥାଏ ଅସହାୟ ।	୨
ସତ୍ୟ କରେ ନାହିଁ ଦାଦା-	ଗିରି ଗୁଣ୍ଡାଗିରି,	
ଜିତେ ନା ସମର ଡେଇଁ,	କାନ୍ଦେ ବୁକୁ ଚିରି ।	୩
ଗୁଣ୍ଡାମିର ବିଜେତାକୁ	ଇତିହାସକାର	
ଅନୁଗ୍ରହ ଲଭି ଲେଖେ	ଧର୍ମ-ଅବତାର ।	୪
ହାତେ ଯାର ରାଜଦଣ୍ଡ	ତାର ଇତିହାସ,	
ନର କହେ ରାଜନେତା,	ଉଦ୍ଧରିବ ଆସ ।	୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୪୧୯୨୨୧୫

ଭେଦଭାବ

ହେବି ନାହିଁ ଉଗ୍ର ହିନ୍ଦୁ ଉଗ୍ର ଭାରତୀୟ
ଉତ୍ତରୀ ଦକ୍ଷିଣୀ ପ୍ରାଚ୍ୟ ପଶ୍ଚି ଉତ୍କଳୀୟ ।
ଅଛି ନରଦେହେ ଯିବି ନରକଲେବରେ
କେବଳ ମନୁଷ୍ୟ ଥିବି ଜନ୍ମଜନ୍ମାନୁରେ ॥ 1

ପ୍ରାଚ୍ୟ= eastern; **ପଶ୍ଚି**= western;

ହିଂସା ଦ୍ଵେଷ ନିନ୍ଦା ନୁହେଁ ସୁସ୍ଥ ମାନବତା
ତହିଁ ହୀନ ଜାତି-ଧର୍ମ-ଭାଷାର ଦ୍ଵିଷତା ।
ପ୍ରଭାତପ୍ରହରୁ ପର ଦ୍ଵେଷର ଭାଷଣ
ନିଜ ବଂଶଧରେ ଘୃଣାବିଷ ସଞ୍ଚାରଣ ॥ 2

ଦେଇଛି କେ ପ୍ରବେଶିକା ଜାତି ଧର୍ମ ଲାଗି
ଯୋଗ୍ୟତାରୁ ଜାତି ଧର୍ମ ନେଇଛି କେ ମାଗି ।
ଯେ ଯେଉଁ ଧର୍ମେ ଜନ୍ମିଛି ତା ମୂଳକାରଣ
ନିଜ ପିତାମାତାଙ୍କର ଶରୀରମିଳନ ॥ 3

ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମିଳି ନାହିଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଭିତ୍ତିରେ
ଏବେ ହିନ୍ଦୁ ପୂର୍ବଜନ୍ମେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତିରେ ।
ହେଇ ପାରେ ଭିନ୍ନ ଥିଲେ ତୁମ ପୁତ୍ରକନ୍ୟା
ଜନ୍ମାଇଛି ତାଙ୍କୁ ତୁମ ସମ୍ବୋଗକାମନା ॥ 4

ସମ୍ପ୍ରଦାୟପ୍ରାପ୍ତି ନୁହେଁ ଯୋଗ୍ୟତାର ଫଳ
କେ ଜାଣେ କି ହେବ ତୁମେ ଜାଲିଲେ ଅନଳ ।
ଲଭିବ ଆଗାମୀ ଜନ୍ମ କିଏ କେଉଁ କୁଳେ
ମୂର୍ଖତା ଓ ଅହଂକାର ଭେଦଭାବ ମୂଳେ ॥ 5

ଭୋଗ

ସମୟ ସରେ ନା କେବେ, ପରମାତ୍ମା ଯାଏ ସରି ସରି

ଭୋଗ୍ୟକୁ ଭୋଗେ ନା ନର, ଭୋଗ୍ୟ ଭୋଗେ ମନୁଷ୍ୟକୁ ଧରି ।

ଗଢ଼ା ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାଲି ଥାଏ ବିନାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟା

ମିଳନ ବି ଶେଷ ହେବ ମଲେ ଥରେ ପ୍ରିୟ ନା କେ ପ୍ରିୟା ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ମତିହୀନଭାଷା

ଆମେରିକା ପ୍ରହରିଲା ପରମାଣୁ ବୋମା
ଅତ୍ୟନ୍ତ ବର୍ବରପଣେ ମତିହୀନ ରୋଷେ ।
ସେ ଆଜ ସନ୍ତୁ ସମ ସାଜି ଶୁଭୋପକର୍ମା
ଅନ୍ୟ କହେ ବିପଦ ତା, ରଖ ନାହିଁ ପାଶେ ॥

ପ୍ରହରିଲା= ନିକ୍ଷେପ କଲା; ଶୁଭ+ ଉପକର୍ମା=
ମଙ୍ଗଳର ଅଗ୍ରଦୂତ;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ

SSI SII ISI ISI SS

by LKabi 202509282152

ମଧୁମତି

ସୁଦୂର ଅତୀତେ ଅନେକ ବରଷ ତଳେ
ଅଳପ ବାଟରେ ସେଇଠି ସାଗର କୂଳେ
ଛୋଟିଆ ମୂଲକେ ଥିଲା ସେ ଛୋଟିଆ ବାଳା
ମଧୁମତି ନାମ ଶୁଣିଥିବ କଥା ଛଳେ ॥-୧

ମନେ ତାର ଗୋଟେ ଭାବନା ମାତର ଥିଲା
ଭଲ ପାଇ ମୋତେ ଖୁସି ଥିଲା ସେହି ବାଳା
ତା ଲାଗି ମୋ ମୁଖେ ହସ ଥିଲା ସଦା ଭରି
ସୁଖେ କାଟୁ ଥିଲୁ ଦୁହେଁ ଶଇଶବ ବେଳା ॥-୨

ଆକାଶ ରାଇଜେ ଦେଖୁଥିଲେ ଯେତେ ପରୀ
ପୀରତିରୁ ବଳି ଶରଧାରେ ଜଳି ପୋତି
ସରଜିଲେ ଥରେ ଏତିକି ବରଷା ଝଡ଼
ମଧୁଝରା ମଧୁମତି ଗଲା ମୋତେ ଛାଡ଼ି ॥-୩

ତା ପରେ ଆସିଲେ ପରିଜନ କେତେ ତାର
ନେଇ ତାକୁ ସାଥେ ଗଲେ ଏଠୁ ବହୁ ଦୂର
ଶୋଇ ଦେଲେ ତାକୁ ଛୋଟ ଗୋଟେ ଡୋରା ମାଲେ
ଛୋଟ ସେ ମୂଲକେ ସେଇ ପାରାବାର ତୀର ॥-୪

ଥିଲେ ସେଠି ବଡ଼, ଜାଣିବା ଶୁଣିବା ଜନେ
ଏତେ ଭଲ କିଏ ପାଇ ନାହିଁ କେବେ ଆନେ
ଆକାଶରେ ପରୀ, ସାଗରେ ଅସୁର ନାହିଁ
କରିଦେବ ମୋତେ ସେ ମଧୁମତିରୁ ଭିନେ ॥-୫

ସେ ଦିନୁ ଏ ଭଳି ଶଶଧର ଭଇଁ ନାହିଁ
ସପନେ ନୟନ ନ ଦେଖେ ତାହାର ଛାଇ
ଆସି ନାହିଁ କେବେ ଆକାଶେ ଗୋଟିଏ ତାରା
ମଧୁମତି ଚକ୍ଷୁ ଚତୁଳ ମଧୁ ନ ଥାଇ ॥-୬

ଆକାଶୁ ଖସିଲେ ବରଷା ଅସରା ଧାରା
ଲହରେ ଫେନିଲ ଦିଶିଲେ ସାଗର ବେଳା
ମଧୁମତି ମଧୁ ତଳପ କୋଳେ ମୁଁ
ଛୁଟାଏ ତା ଗୀତ ଧାରା;

ମୁଁ ଏକା ଜାଣେ ସେ -- ଗୀତେ କି ମଦିରା ଭରା ।
ମଧୁମତି ଗୀତ -- ମୁଁ ଜାଣେ କି ମଧୁ ଝରା ॥-୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୫୧୯-୧୩୧୭

ମଧୁର ଦଣ୍ଡକାମନା

=====

ଶିକ୍ଷକ ପୟର ଧରି ବାରମ୍ବାର

ଅଧେତା, ବିଦ୍ୟା-ଅର୍ଥନୀ;

କହନ୍ତି ଏ ଦଣ୍ଡ ଆମ ପ୍ରାଣ ପିଣ୍ଡ,

ହେଉ ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନୀ ॥-୧

ଦୁହେଁ ଏକ ଆନେ କହନ୍ତି ଗୋପନେ—

ଦେବା ନାହିଁ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର;

ଏ ଭଳି ଶାସନ ଲଭି ପ୍ରତିଦିନ

ଆନନ୍ଦେ ଫେରିବା ଘର ॥-୨

ହାଲୁକା ହାଲୁକା ଧରିଥିବା ଏକା

ଏକ ଅପରର କାନ;

ଥକା ଲାଗି ଗଲେ ପଢ଼ିବା ଭୂତଳେ

କରିନେବା ଆଲିଙ୍ଗନ ॥-୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୧୧୮-୦୭୧୭

ମଧୁରାତି

ଭିଜିଲା ଭିଜିଲା ଏ ଆଖି ହେଜିଲା
 ଖୋଜିଲା ସେ ମଧୁରାତି,
 ସେହି ବିଭାବାସି ସେହି ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ
 ଅମାବାସ୍ୟା ସଙ୍କରାନ୍ତି । ୧
 ସେହି ଏକାଦଶୀ ମୁକ୍ତାକାଶ ଶଶୀ
 ଅନମ୍ବର ମେଘମାଳା,
 ସେ ଶୀତଲହର ପାହାନ୍ତା ପହର,
 ଜାଳକାଠ ପାକଶାଳା । ୨
 ସେହି ମାଣଥୁଆ ପାନପତ୍ର ଗୁଆ
 ସେହି ଝୋଟିଦିଆ ଦିନ,
 ସେହି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପାଦ ପୂଜା ଶଙ୍ଖ ନାଦ
 ହଳଦୀ ଅଳତା ଚିହ୍ନ । ୩
 ଧୋଇବାକୁ ମୁହଁ ବାଡ଼ିପଟେ କୁଅ
 ସେକଥରେ ଅରଘଟ,
 ଆଉ ଦିଶେ ନାହିଁ, ଦେଖିବାର ପାଇଁ
 ଆଶା ଖାଲି ଛଟପଟ । ୪
 ନୂଆ ନୂଆ ଦିଅଁ ନୂଆ ଧୂପ ଘିଅ
 ବ୍ରତସୂତା ଭଳି ଭଳି,
 ପୁରାଣ ଖଟୁଳି କଥାର ବାଟୁଳି
 ସିଆଁ-ଲୁଗାପୂଜାଥଳୀ । ୫

ସେହି ବର୍ଷାକାଳ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଜଞ୍ଜାଳ
 ଖୋଲା ଚାଳ ଭିଜା ଚୁଲୀ,
 ସେହି ହସ ରୋଳ ସେହି କଳି ଗୋଳ
 ସେହି ମୁହଁ ଫୁଲ ଫୁଲି । ୬
 ସେ ଭଙ୍ଗା ଟୋକେଇ ଅଙ୍କେଇ ବଙ୍କେଇ
 ଫୁଲ ପତ୍ର ତୋଳିବାର,
 ପରବ ଅରୁଆ ସିନ୍ଦୂର ଫରୁଆ
 ଘରସଜା ରବିବାର । ୭
 ସେହି ଘର ଆଜି ଶମଶାନ ସାଜି
 ଡର ଲାଗେ ରହିବାକୁ;
 କେହି ନାହିଁ ପାଶେ ଝଡ଼ କି ବତାସେ
 କଥା ପଦେ କହିବାକୁ । ୮
 ପଡ଼ି ରହି ଗଲା ଦଦରା ତସଲା
 ପାନସଜ ଗୁଆକାତି,
 ମାଟିର ମାଠିଆ ତେଜି ନିଛାଟିଆ
 ଘେନିଗଲା ମଧୁରାତି । ୯

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୯୧୨୧୮୦୫୨୯

ମନୁଷ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷା

ଜୀବନସଂଗ୍ରାମ ଶେଷେ

ନିରେଶେ ମନୁଷ୍ୟ

ଶିକ୍ଷାରେ ତା କାଶିତାଏ

ହେଇ ନାହିଁ ଶେଷ ।

ବାକି ଥିଲା ଅସୁମାରି

ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ -

ନୁହଁ କି ଏ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟବତ୍

ବିଶାଳ ରହସ୍ୟ !!

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202306110813

ବର୍ଣ୍ଣ: 121/212/121+2

ଅର୍ଥାତ୍: [ଛନ୍ଦ ଲକ୍ଷଣ (ଲଘୁ+ଗୁରୁ)×5]

କବିତା: ମନୁଷ୍ୟଜନ୍ମ

ମନୁଷ୍ୟଜନ୍ମ ସାର ଶାଶ୍ୱତେ
ବିବେକ ବୁଦ୍ଧି ଯୁକ୍ତ ଜୀବ ସେ ।
ଶରୀର ଦକ୍ଷ ତାର ସଂସ୍କୃତେ
ରସା ତଳେ ସମସ୍ତ ତା ବଶେ । 1

ଶାଶ୍ୱତୀ= ପୃଥ୍ୱୀ; ସଂସ୍କୃତି= ସଂସାର;

ମନୁଷ୍ୟ ଧର୍ମ ନୀତି ଆଦରେ,
ପଦେ ପଦାଇ ଆଇ ଶାବକେ;
ସିଏ ଜିଣେ ସଦା ଚରାଚରେ,
ଅନନ୍ୟ ଜୀବ ଏହି ଗୋଲକେ । 2

ଗୋଲକ= ପୃଥ୍ୱୀ;

ଶଠତ୍ୱ ଆଚରେ ବି ମାନବ,
ଅସତ୍ୟ ଭାଷଣେ ଜିଣେ ଧରା,
ଫଳେ ସ୍ୱତଃ ହୁଏ ଅସମ୍ଭବ
ମମତ୍ୱପୂରିତା ବସୁନ୍ଧରା । 3

ହାର୍ଦ୍ଦ= ହାର୍ଦ୍ଦିକତା; ମାତ୍ରା= ପରିମାଣ;

ମନୁଷ୍ୟ ଜନ୍ମରେ ମହାନତା
ମିଳେ ସଦୈବ ମାନି ଶୀଳତା । 4

L. Kabi 202211130613

ମନୁଷ୍ୟର ଟାଉଟରୀ

ପ୍ରଭୁ କହି ନାହାନ୍ତି ସେ ପତିତପାବନ
ଅବା ଦୟାପାରାବାର ଦୁଃଖନିବାରଣ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଦେଇଛି ଥୋପି ଏ ସର୍ବ ଉପାୟ
ନରନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ॥

1

ନିଜେ ଲଦି ପ୍ରଭୁଙ୍କଠି ନାନା ବିଶେଷଣ
ନର କହେ - କରୁ ନ ସେ ପରି ଆଚରଣ ।
ଟେକି ଟାକି ତାଙ୍କ ଗୁଣଧର୍ମ ସ୍ଥିର କରି
ତଦୁପ ମାଗୁଛି ରିଲିଫ୍ - ଦେଖ ଟାଉଟରୀ ॥

2

ସୁରକୁଳେ ତୀର୍ଥସ୍ଥଳେ ଗେଲେଇ ଗେଲେଇ
ଗରିମା ବିସ୍ତାରି ପୁରା ଡେଲେଇ ଡେଲେଇ ।
ମଥା ପାତି ପ୍ରଭୁଦରେ ପବନ ପୁରାଇ
ଯେତେ ତାକ କର୍ମଫଳ ଛାଡ଼ିବାର ନାହିଁ ॥

3

**ପ୍ରଭୁଦରେ ପବନ ପୁରାଇ= ପ୍ରଭୁଙ୍କ
ପେଟରେ ପାଖି ମାରି;**

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202602270209

ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି

ଛୋଟ ତୁମ ଉପବନେ

ବଡ଼ ମୁଁ ନିରେଖ ବାଳୀ

ଯିବି ଆଜ ନିଜ ଘର

ଦିଅ ନା ନିଅ ନା ଟାଳି । ୧

କେତେ ମୁଁ ପାଇଛି ଭଲ

ଜମା ନ ପାରିବ ଭାଳି

ତୁମ ଶୁଭ ଅବସରେ

କେତେ ମୁଁ ମାରିଛି ତାଳି । ୨

ମରି ମରି ଯାଏ ଆଶା

ପିପାସା ନ ପାରେ ଟାଳି,

ରକତେ ଲେଖୁଛି ଭାଷା

ମରମପ୍ରଦୀପ ଜାଳି । ୩

ଗହନ ନିଶୀଥେ ମୋର

ସପନପଲ୍ଲବମାଳୀ !

ସହନ କରୁଛି ଖାଲି

ଦହନରେ ଲୁହ ଭାଳି ॥ ୪

ପଲ୍ଲବ= କଅଁଳୁଥିବା ଗଛ, ପୁଲ, ପତ୍ର, କଢ଼;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୦୦୩୩୦

ମସ୍ତିଷ୍କ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲେ ଭଲ ଅନ୍ଧାଭକ୍ତ 234

ନିର୍ନେତ୍ର ଭକ୍ତ ଶୁଣିଲେ କିଛି ଏକ ବାଣୀ
କେବେ ବିଚାର ନ କରେ ସତ ନା କି ମିଥ୍ୟା ।
ଦେଖେ - ପ୍ରଚାରିତ କଲେ ମୁଁ କଥାଟି ଏବେ
କାହା ଅନିଷ୍ଟ ଘଟି ପାରିବ ତା ପ୍ରଭାବେ ॥ 1
ନିର୍ନେତ୍ର= ଅନ୍ଧ;

ବୋପା ଛଡ଼ା ଅପର କା କ୍ଷତି ହେବ ଯେବେ
ମିଥ୍ୟା ଥିଲେ ବି ରଟି ଚାଲିବ ସତ୍ୟ ଭାବେ ।
ଦେଖାଇଲେ ସତ କଥା ଶଠ ତର୍କକର୍ତ୍ତା
ଥୁଣ୍ଡାଇ ଚାଲିବ, ଶିଖାଇଛି ବୁଦ୍ଧିଦାତା ॥ 2

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତୁତିଳକା** (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by **LKabi** **202505211321**

ମସ୍ତିଷ୍କରକ୍ଷଣ 263

ମସ୍ତିଷ୍କ ଏକ ନରଟି ପ୍ରଭୁଦତ୍ତ ମସ୍ତେ
ଧୀମାନ୍ ରଖେ ପ୍ରଯତ ସେ ଭିତରେ ସୁଶାସ୍ତ୍ର ।
କେ ତାର ଦୁନ୍ଦ ଭରି ଚାଲିଛି ଜୀର୍ଣ୍ଣ ପୁସ୍ତେ
କେ ତାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଭରି ଭୂପବିତ୍ର ॥

ଧୂଃ = ଦୁଃ; ମସ୍ତୁ = ମୁଣ୍ଡ; ପ୍ରାୟତଃ = ସାଧାରଣ;
 ତୁଳ୍ୟ = ସମାନ; ଜୀର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ = ପତରା ବହି;
 କର୍ତ୍ତା = କାର୍ତ୍ତା; ଭୂପତି = ଗୋବରା;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତୁତିଳକା (ତତ୍ତ୍ୱଜା ଜଗୌ ଗଃ)

SSI SII ISI ISI SS

by LKabi 202508031131

ସରଳାର୍ଥ:-

ହେନ୍‌ମେନ୍‌ଡ୍‌ମେଣ୍ଟ୍:

ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ୱାଦର

ସବୁ ମାଥେ ଭରି ଦେନ୍ ଗୋଟେ କାରି

ଦେଇଅଛି ଆମ ଧାତା,

ରଖିଛି କେ ତହିଁ ଭଲ ନୁଆ ବହି,

କେ ରଖିଛି ଛିଣ୍ଡା ଖାତା ॥ ୧

କିଏ ବା ରଖୁଛି ଭାତ ଡାଲି କିଛି,

କ୍ଷୀରି ଗୁଣି ଚରକାରି,

ତ୍ରେନ୍ ମଧ୍ୟେ ଲୋହି ଗୋବର ପୁରେଇ

ଅବସ୍ଥା ଦେଖନ୍ତି ସାରି ॥ ୨

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର ଜି ୨୦୧୯୧୨୯-୧୨:୪୫

ମାନପତ୍ର-କବି

ବନା ଶବ୍ଦାର୍ଥ ଉଚ୍ଚାରଣ
ଯିଏ ମଣିଲେ ଅକାରଣ;
ଘାରିଲେ କବି ହେବା ଚିନ୍ତା
ଲେଖୁବେ କାହୁଁ ସେ କବିତା ।

ଦରଧାଡ଼ିଆ ଲେଖୁ ଲେଖୁ
ଏକ ଆନକୁ ଟେକି ଟେକି
କବି ଅନେକ ଏ ଉତ୍କଳେ
କେବଳ ମାନପତ୍ର ବଳେ । ୨

ଲ: କବି ୨୦୨୧-୧୧-୨୮/୦୭:୪୭

କବିତା: ମାନପତ୍ରତାଳି

ଛନ୍ଦid: 12/2923

ଗଣ: ରଜଜଜ

ବର୍ଣ୍ଣ: 212/121••121/121

ମାନପତ୍ରତାଳି
ଲେଖନୀର ଦୋଷ
ସେ ନିମିତ୍ତ ଲେଖୁ
ମନେ ନାହିଁ କାର

ଫୁଲାଇ ଫୁଲାଇ,
ରଖେ ଘରତାଇ;
ଅସଂଖ୍ୟ ଅରୀତି
ତୁଟି ଲାଗି ଭୀତି ।।

ବାଣୀପୁତ୍ର 202204271935

ବୃକ୍ଷେ ଚକୋର କହିଲା ଶୁଣ ଗୋ ଚକୋରି,
ରାଜାର ଶକ୍ତି ଅଧୁନା ମତପତ୍ରଚୋରୀ ।
ସିଂହାସନେ ବସିଛି କେବଳ ଚୌର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗେ
ସତ୍ରା ଗଲେ ଲଭିବ କୁଳନ ରାଜମାର୍ଗେ ॥

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତତିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

SSI SII ISI ISI SS

by LKabi 202508152111

ମିଲେଟ୍ରୀ କାପାଳିକ

ମିଲେଟ୍ରୀ ଲେଖୁଛି ଗୀତ	ବାୟୋନେଟ କଷି	
କାପାଳିକ ଲେଖୁଅଛି	ମତା ପରେ ବସି;	୧
ଭଏ ତାର ସିଏ ଧାର	ରତାରି ଚମତା	
ରାଜପଥେ ସଖ ପରି	କରନ୍ତି ଝଗଡ଼ା ।	୨
ପରସ୍ପରେ ଯୁଦ୍ଧଥୁବେ	ବେନି ଗୋଟି ଗାଈ,	
ସାହିତ୍ୟର ଦୁର୍ଗତି ଏ	ଦେବେ ବଦଳାଇ ?	୩
ଅଇଁଠା ତୋରାଣି ପାଇଁ	ଅକି ଯିବେ ଲତି,	
ବୃଷଭ ଆସିଲେ ଯିବେ	ଗୋଡ଼ ତଳେ ପତି ।	୪
ପରସ୍ପରେ କହୁ ଥୁବେ	ତୁଟା ହାନ କଷି,	
ମୁହଁ ମାତ୍ର ଓଡ଼ୁପୁତ୍ର	ସାହିତ୍ୟପ୍ରସଙ୍ଗ ।	୫
ଦୁହିଙ୍କର ଭାଷା ଏକ	ଆନୁ ବଳିୟାର,	
ସାହିତ୍ୟରେ ଠିକାଦାରୀ	ଦୁହିଙ୍କ ହେପାର ।	୬
ଏକ ଘରେ ଗ୍ରାମୀଣରୁ	ଅପଭ୍ରଂସ-ଶଳା	
ଆନ ନାମେ ରକାର ତ	କଦବା ର-ଫଳା ।	୭
“ଗ୍ରାମୀଣରୁ ଅପଭ୍ରଂସ,”	କେ ଜାଣେ ତା ନାମ,	
ଏହି ମାତ୍ର ଜଣକର	ତୋପାଛତା କାମ ।	୮
ଆନ କହେ ନାମ ମୋର,	ତୁମର କି ଗଲା,	
ମୁଁ ଦେଲି ରକାର ଅବା	ମାଉଲି ରଫଳା ।	୯
ଶିବ ଆଉ ଧୂବଳ ଏ	ଅପୂର୍ବ ଲତାଇ,	
ଦେଖ ହେ ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମୀ	ରକ୍ତକୀୟ ଭାର ।	୧୦
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କଷି	୨୦୧୯୧୧୨୫୧୧୦୧	

ଆଉ କି ଶୋଇ ହେବ
କୁକୁରରାମଦେବ

ପାହିଁ ଗଲାଣି ରାତି ।
କଲେ କପାଳଭାତି ।

ଜଣେ ନର୍ଦ୍ଦମା ତଳେ
ବ୍ୟାୟାମ କରଣଲେ

ଟିଭି କାଚରେ ଜଣେ
କଲେଣି ବୀରପଣେ ।

କୁକୁରରାମଦେବ = କୁକୁର ଓ ରାମଦେବ;

ଲ. କବି 202406200935

ମୁଁ ତୁମ ସୁନା ପୁଅ ନା ବାପା ?

ବାପା ତୁମେ ପଢ଼ିଲ କି ଶୋଇ,
ମାଆ ମୋତେ କହୁ ନାହିଁ କିଛି;
ଆଜି ରାତି ନ ଫେରିବ ଯେବେ
ସକାଳୁ ମୁଁ ଖୋଜିବି ଭାବିଛି ||-୧

ଘରେ ଥିଲେ ଲୋକ ଭିଡ଼ା ଭିଡ଼ି
ଖୋଜୁଥିଲି ତୁମେ ଅଛ କାହିଁ;
ଏବେ ସବୁ ଗଲେଣି ବାହୁଡ଼ି;
ମାଆ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ନାହିଁ ||-୨

କେତେ ଦିନୁ ଖାଇନାହିଁ ଭଲେ
ଖାଇଲେ ବା ପୁରନ୍ତା କି ପେଟ ?
ଖୋଜି ଖାଲି କାନ୍ଦେ ମୁଁ ବିକଳେ;
ତୁମର ବି ମିଳୁ ନାହିଁ ଭେଟ ||-୩

ଯାଇଛ କି ମୋତେ ରାଗି କରି,
କରିଥିଲି ସେ ଦିନ ଅଝଟ;
ସୁନା ପୁଅ ହେବି, ଆସ ଫେରି,
ଘଣ୍ଟି ଦେବ, ଖୋଲିବି କବାଟ ||-୪

ମାଗିବିନି କଣେଇ ଖେଳନା,
ବାପା ତୁମେ ଫେରି ଆସ ଘରେ;
ମୋ ମାଆର ଚାଲିଛି କାନ୍ଦଣା,
ପାଖେ ତାର ବସ ଆସି ଥରେ ||-୫

ସେ ତ ଆଉ ଆଗ ପରି ଜମା
ଉଠୁ ନାହିଁ ସିନ୍ଦୂରା ପାଟରେ;
ପାହାନ୍ତାରୁ ଖୋଜିବି ତୁମକୁ,
ତୁମ ଯାନ ଛୁଟିବା ବାଟରେ ||-୬

ସାଥୀମାନେ ଗଲେ କି ଛୁଟିରେ,
କାମ ତୁମ ଯାଇଛି କି ବଢ଼ି ?
କଥା ପଦେ ହେଇନ ସେଦିନୁ,
ଯାଉନି ମୋ କଥା ମନେ ପଡ଼ି ?-୭

ରାଣ, ଆଉ ହେବିନି ଅଝଟ,
ମୋ ସାଥୀରେ କଥା ପଦେ ହୁଅ;
ମୋତେ ଆଉ ନବ ନା କୋଳକୁ,
ମୁଁ କି ନୁହଁ ତୁମ ସୁନା ପୁଅ ?-୮

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
ଶ୍ରୀ ହରିଶରଣମ୍
୨୦୧୭୦୩୨୯-୨୦୪୧

ଏ ହାତରେ କେବଳ ମାତ୍ର ବେଣୁ
 ସେ ହାତରେ ତା ଫଳକାଗ୍ରଧାରୀ ।
 ଦୁଃସାହସେ ଯୁଦ୍ଧକୁ ବାନ୍ଧୁ ଆଶୁ
 ରେ ମୂର୍ଖ ରାଜା ଯିବୁ ଯୁଦ୍ଧ ହାରି ॥ 1

ଏକତ୍ର ରାଜ୍ୟେ ନୃପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡା
 ଏ ଜ୍ଞାନ ଶାସ୍ତ୍ରେ ବହୁଧା ପ୍ରଣୀତ ।
 ତାହାକୁ ଯେ ଭାଙ୍ଗି ତୁ ହେଲୁ ଲଣ୍ଡା
 ତୋ ମୃତ୍ୟୁ ଯୁଦ୍ଧେ ଅୟ ମୂଢ଼ଚିତ୍ତ ॥ 2

ଫଳକାଗ୍ର= ଲୁହର ଅଗ; ଲଣ୍ଡା= ଆତୁଷଣହୀନ;

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ଚୌ ଜଗୌ ଗଃ
 SSI SSI ISI SS
 by LKabi 202508162306

ମୂର୍ଖଙ୍କୁ ହିତବାଣୀ

ମୂର୍ଖଜନେ ହିତ ବାଣୀ

ନ କହିବ ଭାଇ,

ଅନ୍ଧଭକ୍ତେ ଅନ୍ଧପଥ

ଦେବ ଦରଶାଇ ॥୧

ଟିହାଇ ବିପଦମାର୍ଗେ

ଦେବ ସମର୍ଥନ,

ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି କରୁଥୁବେ

ଯେହ୍ନେ ବାପଧନ ॥୨

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୦୦୭୨୮୦୭୨୦

ମୃତ୍ୟୁ ଓ ମନୁଷ୍ୟ

ନାନାଦି ଶସ୍ତ୍ରୋ କରି ବେଶଭୂଷା
ମୌନେ ଚଳେ ମୃତ୍ୟୁ ମନୁଷ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ।
ତାହାକୁ ଦେଖେ ପରିତଃ ଗତାତ୍ମୁ
ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ସେ ଯୌବନରତ୍ନ ପଶ୍ଚାତ୍ ।

ପରିତଃ= ସମ୍ମୁଖରେ; ଗତାତ୍ମୁ= ବୃଦ୍ଧ;

ଈନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୌ ଦଗୌ ଗଃ

221/221/121+22

ବାଣୀପୁତ୍ର 202306062002

ପଞ୍ଚମ ବକ୍ରପାତ

ମେଘନାଦ:

ଶୋଇ ପଡ଼ ତାତ ! ଶଯ୍ୟା ଦେଇଅଛି ପାତି,
ପ୍ରଥମ କଲି ଏ କାର୍ଯ୍ୟ, ଆଇ ପାରେ ଭ୍ରାନ୍ତି ।
ନ ଧରିବ ଦୋଷ ମୋର
ତୁଟି ଥିଲେ କହି ଦେବ ସଜାଡିବି ନିଶ୍ଚୟ ଆରଥର ।

ରାବଣ:

ଦଶଶିର ରାବଣକୁ ଇଏ କି ବିଛଣା,
ମୁଣ୍ଡପଟେ ବେଞ୍ଚଟିଏ ରଖିବାକୁ କିଏ କଲା ମନା?
ବେଞ୍ଚ ଆଣି ଯଥା ଶୀଘ୍ର ପକାଅ ଆଗରେ
ବାପକୁ ରଖ ନା ପୁତ୍ର ରାତ୍ରି ଉଜାଗରେ ।
ଶତ ଶକ୍ତି ଥାଉ
ଲଙ୍କେଶ ନ ପାରୁ ଶୋଇ - ଏହା କି ତୁ ଚାହୁଁ ?

ମେଘନାଦ:

ସମସ୍ତେ ଶୁଅନ୍ତି ତାତ ବିଛଣା ଖଟରେ
କି ଲାଗି ଏ ବେଞ୍ଚ ପୁଣି ଖଟ ନିକଟରେ ?

ରାବଣ:

ମୂର୍ଖ ପୁତ୍ର ! ଦେଖନ୍ତୁ ମୋ ଦଶଟି ମସ୍ତକ,
ବାମକୁ ଚାରିଟି ପୁଣି ଦକ୍ଷିଣେ ପଞ୍ଚକ ??
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ଦେଶେ ମଝି ବାକି ନଟି ତଳ ସ୍ତରେ
କତ ଜାକି ଶୋଇ ହେବ ଦୀର୍ଘ ନିଶୀଥରେ?
ଖଟ ଏବଂ ବେଞ୍ଚ ମଧ୍ୟେ ଥିଲେ ଟିକେ ଫାଙ୍କ
ଅଧେ ମୁଣ୍ଡ ଝୁଲୁଥିବ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ବାକି ଯାକ -
ଏଭାବେ ମୁଁ ଶୁଏ ନିଶାଚର,
ନଚୁ ପରି ଘୂରୁ ଥାଏ ମସ୍ତକ ମୋହର ।
ବିଂଶ କର, ଶତେକ ଆଙ୍ଗୁଳି
ପେଟ ଆଉଁସିଲେ ଲାଗେ ମହା ଗେଣୁଆଳି ।

ମେଘନାଦ:

ବୁଝିଲି ଏଥର ତବ ଚିତ୍ତେ ଶତଚିନ୍ତା
ଖଟରେ ଯୋଡୁଛି ବେଞ୍ଚ, ଗେଣୁଆଳି ପିତା !!

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି (2025060911007)

ଭାରତୀ ଗୋ ଡୋର
ଅଧମ କୁମର
ମେଘାସନ ମାଟି
ଦେହେ ବୋଲି;

ବାଇଲେ ନିଷଦ,
ଯିବ କି ଶବଦ
ଉଦୟ-ଗିରିରୁ
ହରି-ଶଙ୍କର,
ଦେଓ ମାଳି ?

ମୋର -- ଲିଭିଲାଣି ଦୀପଶିଖା ଗୋ;
ମୋଠାରୁ କୁଶଳୀ
କେତେ ଯିବେ ମିଳି,
ଦେଇ ଦିଅ କାହା
ମଥାରେ ବିଜୟ ଟୀକା ଗୋ !

ମୋ ଦେଶ ମୋ ତ୍ରିରଙ୍ଗା

ହେଲା ଅଗଷ୍ଟ ପନ୍ଦର ତ୍ରିରଙ୍ଗାକୁ ଫର ଫର
ଏ ଦେଶ ଆକାଶ ପର ଦିଅ ଉଡ଼ାଇ,
ନିୟମରେ ଉଡ଼ାଇବ ଯଥା ବେଳେ ଓହ୍ଲାଇବ
ରାଷ୍ଟ୍ର-ସଙ୍ଗୀତ ଗାଇବ ତା ପାଶେ ଯାଇ;
ଏହି ଆମ ଏକତା ଚିହ୍ନ
ଜୀବନକୁ କରି ପଣ ରଖ ତା ମାନ || -୧

ଉପରେ କେଶରୀ ବର୍ଣ୍ଣ ଶୌର୍ଯ୍ୟ ସାହସ ଲକ୍ଷଣ;
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସତ୍ୟ ସନାତନ ଶାନ୍ତି ସୂଚନ;
ନିମ୍ନ ଘଟକେ ହରିତ କୃଷି ଉର୍ବରା ସହିତ
ମନକୁ କରେ ଜଡ଼ିତ ଅତି ସନ୍ଦାନ,
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାଗେ ଅଶୋକ ଚକ୍ର;
କହେ ଏହି ଦେଶ ଧର୍ମ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ସତ୍ତ୍ୱ || -୨

ସତୁରି ବରଷ ତଳେ ଏ ପତାକା ଭକ୍ତି ବଳେ
ଏ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ କଲେ ଆମ ପୂର୍ବଜ;
କେତେ କେତେ ବୀର, ତ୍ୟାଗୀ ଏ ଦେଶ ଗୌରବ ଲାଗି
ଏକତ୍ର ଉଠିଲେ ଜାଗି ତୋଳି ଏ ଧ୍ବଜ;
ତେଜି ଜାତି ଧର୍ମ ବିଭେଦ
ବିସର୍ଜିଲେ ଧନ ମାନ ଶୋଣିତ ସ୍ୱେଦ || -୩

ସୁର ସାଏ, ଜଗବନ୍ଧୁ, ଗାନ୍ଧୀ ଠାରୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ,
ଜାଲି ରକ୍ତ ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ କଲେ ସଂଗ୍ରାମ,
ଲଜପତ, ଗଙ୍ଗାଧର, ସୀମାନ୍ତ ଗାନ୍ଧୀ ଗଫର,
ଭଗତ, ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର, ଅବୁଲ୍ କାଲମ;
ଖୁଦିରାମ, ରାସ ବିହାରୀ
ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ସମରେ ଦେଲେ ଜୀବନ ହାରି ||-୪

ଭଦ୍ରାମ, ମଙ୍ଗଳ ପାଣ୍ଡେ, ସବରକର, ରାଣାଡେ,
ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ସଙ୍ଗ୍ରାମ ପିଣ୍ଡେ ଦେଲେ ଜୀବନ
ନେହେରୁ ଜହରଲାଲ ବେଗମ୍ ହଜୁରତ ମହଲ,
ଅରୁଣା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶେଖର, ଜୀନତ୍ ବେଗମ,
କେତେ ବୀର ନାରୀ ପୁରୁଷ
ଦେଶପ୍ରୀତି ଯଜ୍ଞେ ଦେଲେ ଜୀବନ ଝାସ ||-୫

ତ୍ୟାଗୋଭୂତ ଏ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ସଦା ସେବ୍ୟ ସଦା ପୂଜ୍ୟ
ଏ ଦେଶେ ନୁହେଁ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଯବନତନ୍ତ୍ର;
କି ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ, ଇନ୍ଦୁଦୀ କି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ,
ଭୁଲି ବୌଦ୍ଧ, ଶିଖ, ଜୈନ ଭେଦ ବିଚାର;
ରଞ୍ଜିତ ଏ ଦେଶର ଟେକ;
ଭାଲିବ ଖୁଲ ମଣ୍ଡଳ ଭାରତ ଦେଖ ||-୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ମୋ ଦୈନନ୍ଦିନୀ

ଅନୁ -- ଅନୁଯୋଗ ଯୋଗେ ଜିଜ୍ଞାସା ।
 ବାରମ୍ବାର; ପ୍ରଶ୍ନ; ଜାଣିବାର ଇଚ୍ଛା;
 ଘୋଷେ -- ଘୋଷିତ ସତ୍ୟ ଏ ମୋ ଭାଷା ॥ 1
 ଘୋଷଣା କରେ; ବିବରଣ

ଭାସେ -- ଭୂଷିତ ଶ୍ରେତ ସିତ କରେ;
 ଭାସିବୁଲେ; ଚିତ୍ରିତ; ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ; ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକ; ରଶ୍ମିରେ
 କରି -- କରିତ ରୁତ ମୋ ଅନ୍ତରେ ॥ 2
 ସମାଦିତ; ଧ୍ୱନି, କୃତ୍ତନ;

ତରୁ -- ତିରଣେ ଅରଣ୍ୟେ ରଣିତ;
 ଗଛ ତ୍ରିଶ/ଘାସରେ ଶବ୍ଦିତ
 ନତ -- ଆନନ ଅନୟେ ନିୟତ ॥ 3
 ମୁଖ; ପ୍ରତିକୂଳତାରେ; ନିୟମିତ

ଏ ତ -- ଇୟତ ମୋ ଅଣ ଆୟତ;
 ଇୟତ୍, ଏତେ ବେଶି;
 ଯଥା -- ଯୁଥ-ଯୁତ ଜଳେ କୈବର୍ତ୍ତ ॥ 4
 ଗୋଷ୍ଠୀ; ବନ୍ଧା; କେଉଟ

କେବେ -- କବିତା-ବିତାନେ ବିତାନ
 ଗଦା/ସ୍ତୁପରେ; ସମ୍ମୁତ;
 ତାନେ -- ତମା ଅତମସ ତମନ ॥ 5
 ସ୍ୱରଧ୍ୱନିରେ; ରାତ୍ରୀ; ବିନା ଅନ୍ଧକାର; ଶ୍ୱାସରୋଧ;

ମଣି -- ମନାସି ମାନସେ ନବୀନ
 ରକ୍ତ ଇଚ୍ଛା କରି; ମନରେ;
 ଭାନ -- ବଶ୍ୟ-ବନେ କରେ ବୀକ୍ଷଣ ॥ 6
 ଚାକ୍ଷୁକ୍ୟ ଅନ୍ଧର ବଣରେ; ସନ୍ଧାନ

କ୍ଷୀଣ -- କର୍ଣ୍ଣକାରେ କରି କରଣ
 କୃଷ୍ଣ/ପତଳା ଲେଖନୀକୁ ଖଣ୍ଡା
 କୁଣ୍ଡେ -- ରଣକୁ ରୁଣ୍ଡାଏ କୁସ୍ମାଣ୍ଡ ॥ 7
 ନିଷ୍ଠକଗଛରୁ; ଫଳାଏ; କଖାରୁ

ଇଷ୍ଟେ -- ସ୍ମାରିତ ତାରତମ ରୁତେ
 ବସନ୍ତରୁରେ ମନେପକେଇଥିବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
 ତର -- ମରୁତେ ମରେ ମୁଁ ମରତେ ॥ -୮
 ଅଗ୍ନି[ପରି ଗରମ] ପବନରେ

ରମି -- ରାମପୁର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାଙ୍ଗଣ/ଣେ
 ବୁଲି ତାଳଗଛପୂର୍ଣ୍ଣ ପଡ଼ିଆରେ
 ଗାନ - ଗହନ ଗାଏ ମୁଁ ଅହନ୍ତ/ନେ ॥ -୯
 ଗଭୀର ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ

ଶ୍ରୀ ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

ମୋ ପ୍ରେମଗାଥା

ଲେଖି ପ୍ରେମଗାଥା ପୁରିଗଲା ଖାତା, ବ୍ୟଥାକ୍ରାନ୍ତା ନିଶୀଥୁନୀ;
ନାହିଁ କେ ବନିତା ମୋ ମନ ମାନିତା, ଚିତ୍ତାଶ୍ରିତା ବିମୋହିନୀ । ୧

କାହିଁ ସଦ୍ୟସ୍ନାତା ସୁଭାବେ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତା ସ୍ଥିତିସିକ୍ତା ସୀମନ୍ତୁନୀ,
ମୋ ପ୍ରେମପ୍ରସକ୍ତା ଭକ୍ତାଧାପ୍ରମତ୍ତା ପ୍ରୀତିପୁତ୍ରା ପ୍ରମୋଦିନୀ । ୨

ଦୃଶ୍ଟୁଳ ମୋହର ଲୋଚନୁ ଏଥର ଝରି ତାଲ ଏହି ପରି,
ମୋ ଗୀତି ଛନ୍ଦରେ ତା ପ୍ରୀତି ଗନ୍ଧରେ ଭୂମଣ୍ଡଳ ଯାଉ ଭରି । ୩

ଆକାଶେ ବତାସେ ସଦା ହା ହୃତାସେ ଜଳି ଯାଉ ମର୍ମସ୍ଥଳ;
କାଲି କେ ପ୍ରଭୁବ୍ରତ୍ତ ନ କହୁ ଏ କ୍ଷୁବ୍ରତ୍ତ ହୃଦ ଥିଲା ସୁକୋମଳ । ୪

ଆଉ ଭଙ୍ଗା ଗଜା କର୍ଦ୍ଦମ ଫୋପତା ଲୋଡା ନାହିଁ ଲୋଡା ନାହିଁ;
ନିୟମ ଶସତା ଅତତା ସଜତା ଜୋଡା ନାହିଁ ଘୋଡା ନାହିଁ । ୫

ଆସି କେ ସଜ୍ଜନ ଦେବ ଆଶ୍ଵାସନ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ ମୋର;
ବିନା ଆତମ୍ବରେ ଯିବି ଅନମ୍ବରେ, ରହି ଯିବ ହସ୍ତାକ୍ଷର । ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୦୩୦୮୦୪୦୦

ମୋଟାଭାଇ

(ପଥ୍ୟାବକ୍ତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ ଛନ୍ଦ)

ମୋଟାଭାଇ କି ଚାଣକ୍ୟ ମୌସାର ପ୍ରିୟପୁତ୍ରକ ।
ଏବେ ସଂଖ୍ୟାବଳ ହ୍ରାସେ ନେଉ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ଫଳ । 1

ଚାଣକ୍ୟ କ୍ଷମତା ଯୋଗେ, ଗୋବରା କ୍ଷମତା ବିନା ।
ବୁଦ୍ଧିହୀନ ବିନା ବିତ୍ତେ, ଟଳିଲେ ଗାଦି ବନ୍ଧନେ । 2

ମୌସାର ବି ସମାବସ୍ଥା ବୁଦ୍ଧି ଦୃଢ଼ାସନେ ଥିଲେ ।
ସାମାନ୍ୟ ହଲିଲେ ଚୌକି କଳାକାଠ ଭୟାବୁରେ । 3

L. Kabi 20240620

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା — ୯୯

ମୋତେ ନପାରିବ ଭୁଲି

ମୋ ପରେ ଏ ପୁରେ	ପରଶି କବିତା
ହରଷେ କିଏ ରେ	ଚୋଷିବ ଯୋଷିତା !
ମୋତେ କେବେ ତୁମେ	ନ ପାରିବ ଭୁଲି;
ଖୋଜିବ — ଏ ଭୂମେ	ଆସ ଥରେ ବୁଲି ॥୧
ଅଛି ବୋଲି ପାଶେ,	ପାରୁ ନାହିଁ ଜାଣି;
ଗଲେ ପରବାସେ	ଦେଖିବ ଉଜାଣି ।
ଦିଅ ଏବେ ଡାଳି	ଯେତେ ଦେବ ଗାଳି,
ଗଲେ ଏଠୁ ଚାଲି	ଝୁରୁଥିବ ଖାଲି ॥୨
ଝୁରିବେ ବାସର,	ଯାମିନୀ, ଚାନ୍ଦିନୀ,
ସରିତର ଝର,	ସମୀର, ଦାମିନୀ ।
ଏଇ ବନ ମଲ୍ଲୀ,	ଏ କାନନ ଛଲ୍ଲୀ,
ଏଇ ପୁରପଲ୍ଲୀ	ଏହି ପୁତ୍ର ତଲ୍ଲୀ ॥୩॥

MEMORIES

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

୨୦୧୯ ମସିହା ମେ ୨୦ ତାରିଖ

MAY 20, 2019

ହାସର = ଦିବସ; ସମୀର = ପହୁନ; ଦାମିନୀ =
ବିଜୁଳି; ଛଲ୍ଲୀ = ଲତା; ତଲ୍ଲୀ = ଝୁଆଁ

ଯଦି କେବଳ ଶୂନ୍ୟ ଥାନ୍ତା

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ହିଁ ନ ଥିଲେ ଜଡ, ଜୀବଜନ୍ତୁ,
ସଂସାର, ବୁଦ୍ଧି, ମନ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟ, ପଞ୍ଚଭୂତେ ।
ତନ୍ମାତ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପୃଥିବୀ, ଗ୍ରହ, ଚନ୍ଦ୍ର, ତାରା,
ନିଷ୍କାଶ କୀର୍ତ୍ତନ କରି ପ୍ରଭୁ ନାରୁ ଥାନ୍ତେ ॥

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତୁତିଳକା** ଛନ୍ଦ id **14/2933**

ସୂତ୍ର: ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ

ଗଣ: ତଗଣ ଭଗଣ ଜଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଗୁ

ବର୍ଣ୍ଣ: SSI SII ISI ISI SS

L. Kabi 202404171221

यस्य नास्ति स्वयं प्रज्ञा, शास्त्रं तस्य करोति किं ।
लोचनाभ्याम विहीनस्य, दर्पणः किं करिष्यति ॥

ଅନୁବାଦ

କୋମଳ:

ନାହିଁ ଯାର ନିଜ ପ୍ରଜ୍ଞା ଶାସ୍ତ୍ର ତାର କି କର୍ମରେ ।
ନୟନେ ନାହିଁ ଯା ଦୃଷ୍ଟି କି କାର୍ଯ୍ୟେ ତାର କର୍ପର ॥

କଠୋର:

କିଲେ ଗୋବର ଯା ମାଥେ ସେ କି ପାଠକୁ ଚାଟିବ ।
ପୁଟିଯାଇଥିଲେ ଆଖି ସେକି ଶୁଙ୍ଘିବ ଆଇନା ॥

ଅନୁବାଦକ LKabi 20250802

ଯାଅ ସ୍ବଗୃହେ ଫେରି

ତୃଷ୍ଣିତ ଦ୍ରାସିତ ନୟନେ କିସ ଦେଖ ସୁନ୍ଦରୀ,
କାହା ପଥ ହଜି ଗଲା କି ଏହି ସରିତ ବାରି ? -୧

କି ଲାଗି ଅସଜ ମେଖଳା, ଆ ଗୋ ମୁକୁଳା-କେଶୀ,
ଅଳସ ମଣୀଚେ ଗଳିତ କାତ କଙ୍କଣରାଶି || -୨

ସରିତ ସଲିଳେ ସରାଗ ସବୁ ଗଲା କି ଧସି ?
ପ୍ରବିଷ ଅଧରେ ବିଧୁର ଧ୍ବାନ କିମ୍ପା ଉଦାସୀ ? -୩

ଲିଭି ଲିଭି ଗଲା ପୀରତି ଦୀପ ସଳିତା ଅବା
ସଜଳ ଚକ୍ଷୁସ ଶଙ୍କିତ ସଦା ଶର୍ବରୀଦିବା ? -୪

ଅମା-ପୂର୍ଣ୍ଣମସୀ ବସିଛ ଏଠି ମାନସ ମାରି ?
ଝୁରିଲେ ତ ଅଶ୍ରୁ ସରେନା, ଯାଅ ସ୍ବଗୃହେ ଫେରି ||-୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା
୨୦୧୭୦୨୦-୨୦୪୨bh

ଯାଉ ବାହୁଡ଼ି

- ଲାଗନା ତା ସାଥେ ମାଆ ଗୋ ସେ ତ ଯାଇଛି ଥକି;
ଟିକି ଟିକି ଆଖି ଏଡ଼ିକି ବେଗି ଫିଟେଇବ କି ?? -୧
- ଖୋଜି ଖୋଜି ସିଏ ଶୋଇଲା ତାର ଖେଳନା ଯେତେ;
ପୁଅ ଝିଅ ନାତି ନାତୁଣି ଆଣି ଦେଲ କି ହାତେ ?? -୨
- ପରୀ କନ୍ୟା, ପାରିଜାତର ଗଛ, ସରଗ ଶଶୀ,
ଦେଲ କି ତା ମନପବନ ଘୋଡ଼ା, ଖେଳତା ବସି || -୩
- ଦେଲ କି ଡେକିଟି କେଟେଲି, କରି ପିଆତା ଚାହା;
ରଜା ପୁଅ ଝିଅ ଦେଲ କି ପାଶେ, କରତା ବାହା || -୪
- ହସ ହସ ଦିଶେ ତା ମୁହଁ, ମାତା ଲାଗନା ଆଉ;
ଆଉ ଗାଆଁ ଝିଅ ସିଏ ଗୋ ଶୋଇ ଥିବ ତ ଥାଉ || -୫
- ନଈ ଆଉ ପାରି ବନସ୍ତେ ତାର ପୁରୁଣା ଘର;
ଏଠି ଆସିଥିଲା ଦେଖୁ ତା ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ସୋଦର || -୬
- ନିଦରୁ ଉଠି ସେ ଯିବ ଗୋ ଚାଲି ନଈ ସେ ପାରି;
କୁଳୁମ ଅଳତା ପିନ୍ଧେଇ ଦିଅ ଯିବ ସେ ଫେରି || -୭
- ଦୁଇ ଦୁଇ ପଟ ତା ହାତେ ଦିଅ ପିନ୍ଧେଇ ଚୁଡ଼ି;
ମଥା ପାଖେ ଥୋଇ ଦିଅ ଗୋ ତାର ଛୋଟିଆ ଶାଢ଼ୀ || -୮
- ବିଛଣା ଉପରେ ତା ବହି ଖାତା ଦିଅ ମା ରଖି;
ଗୀତାରୁ ଅଧାୟେ ତାହାକୁ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବ କି ?? -୯
- ଫେରି ଯାଅ ମାଆ ଘରକୁ ତୁମ, ସେ ଜାଗା ଛାଡ଼ି;
କେତେ ଦିନ ଥିବ ଛାଡ଼ି ସେ ଘର, ଯାଉ ବାହୁଡ଼ି || -୧୦

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭-୧୯୭-୦୪୪୭

ଶ୍ରୀ ହରିଶରଶର୍ମା

ଅଶ୍ରୁ ଶୁଙ୍ଘ ପ୍ରଭୁ ଦେଇ ନାହିଁ
 ମୋତେ କଲା ସଂସ୍କୃତଶାସ୍ତ୍ରମୁକ୍ତ ।
 ଭିକ୍ଷାକୃତ ବ୍ୟାକରଣାଶ୍ରୟେ ମୁଁ
 ବିଦ୍ରୁହନଶ୍ରୀବଦନୋପଲବ୍ଧ ॥

ଶୁଙ୍ଘ= ଶିଙ୍ଘ; ଭିକ୍ଷାକୃତ= ମାଗିଥଣା; ବିଦ୍ରୁହନ=
 ବିଦ୍ରାନ୍ ଲୋକ; ଶ୍ରୀବଦନ-ଉପଲବ୍ଧ= ଶ୍ରୀମୁଖରୁ
 (ଶୁଣି) ପାଉଥିବା;

by LKabi 202507271347
 ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ତୈ ଜଗୌ ଗଃ
 ବର୍ଣ୍ଣ SSI SSI ISI SS

ଯାମିନୀ ପାହିଲା 384

ବିଧା: ସମମାତ୍ରିକଚ୍ଛନ୍ଦ

(୧୦ ମାତ୍ରା, ଅନୁ ଗୁରୁ, ଗୁରୁ ଅନୁ୍ୟନ ୨)

ଫୁଲୋଦ୍ୟାନ ରାଣୀ କାହିଁ ତୋର ରାଜା ।
ମିଥ୍ୟା ଅଭିସାରେ ଯାମିନୀ ପାହିଲା ॥ 1

ଯାଇ ଶୁଦ୍ଧ ନୀରେ ତୋ ଆଖି ଧୋଇ ଦେ ।
କୁସୁମ କହେ କନ୍ୟା ଚାହିଁଲା ଚାହିଁଲା ॥ 2

ଜାଣୁ କି ତୁ ଜାଣୁ ନା ଯେ ବି ପ୍ରେମ କଲା
ସ୍ବପ୍ନ କିଛି ପାଇ ସେ ନିଦ୍ରା ହରାଇଲା ॥ 3

ଦେଖ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠିଲା ଫୁଲକନ୍ୟା ହସିଲା
ପକ୍ଷୀ ଆକାଶେ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଇଲା ॥ 4

ଉଠି ପଡ଼ ସୁନା ପରୀ ଉଠିଲେ ପୁରନାରୀ
ଲୁହ ତୁ ଦିଅ ପୋଛି ମା ଯାମିନୀ ପାହିଲା ॥ 5

by L. Kabi 202601220947

ଯିବା ଚାଲ ସାଥୀ ବନଶ୍ରୀନ ପାଶେ
ଲୁହା ଶୃଙ୍ଖଳାରେ ରଖା ଜନ୍ମବାସେ ।
ଅତି ସ୍ୱଳ୍ପ ପକ୍ଷେ ଅରେ ଚାରି ରାତ୍ରି
ଦୁହେଁ ସେଠି ହେବା ମହାମାନ୍ୟଯାତ୍ରୀ ॥ 1

ଦି ସପ୍ତାହ ଦେବା ଦୁହେଁ ବନ୍ଧୁବର୍ଗେ ।
କିଣା କାମରେ ଲାଗିବା ଏକ ସଙ୍ଗେ
ମନୋବୋଧ ହେଲେ କିଣାରେ ବିଦେଶେ
ଥଳୀରେ ଲୁଗା ଚୁଣିବା ବୀରବେଶେ ॥ 2

କିଣା ବସ୍ତ୍ର ମୁଣ୍ଡାଇବା କଷ୍ଟମଣ୍ଡେ
ନଚେତ୍ ଆଣିବା ଷ୍ଟେସନେ ଅଶ୍ୱପୂଷ୍ପେ ।
ବସି ଟ୍ରେନ୍ ଡବାରେ ଚଣା ଖାଇ ନେବା
କିଣା ବସ୍ତ୍ର ଗାଁରେ ଜନେ ବାଣ୍ଟି ଦେବା ॥ 3

ବନଶ୍ରୀନ = ବାଘ; ଜନ୍ମବାସ = ଚିଡିଆଖାନା;

ଛନ୍ଦ: ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତ 122×4 ସୂତ୍ର:
ଚତୁର୍ଭୁଜାରେ ଭୁଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତମ୍
122/122/122/122

by : LKabi 202503302233

ଦାୟିତ୍ୱହୀନ ମିତ୍ରିଆ କହି, “ଏହି ରାତ୍ର
ନିଶ୍ଚେ ସମାପ୍ତ କରିବା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ରାଷ୍ଟ୍ର ।”
ଭୈରବ ମିତ୍ର ସୁଜିଲାଣି ଅନେକ ବିଶ୍ୱେ
ହିଂସାକୁ ଚିତ୍ର ଗଢି ଆମର ନାହିଁ ମିତ୍ର ॥ 1

ଏଗାର ବର୍ଷ ଧରି ଭେଦର ବିଞ୍ଚି ଚାରା
ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରସାରିଲ ଦୁମେ କଳହେଉ ଜାତି ।
ଯୁଦ୍ଧେ ସଖା ଦୁମର ଦୁର୍ଲଭ ବିଶ୍ୱ ସାରା
ସର୍ବେ କହନ୍ତି, “ରଖ ସଂଯମ ବିଶ୍ୱଶାନ୍ତି ॥” 2

ତତ୍ରାପି ସୈନିକଗଣଙ୍କର ଶୌର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗେ
ଯାହା ବି ଶତ୍ରୁକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା ।
ଯେ ଅଗ୍ନିବୀର ଶିଶୁ ପାଲିଲ ସୈନ୍ୟ ଅଙ୍ଗେ
ଅତ୍ୟନ୍ତ କାଳର ନିୟୁକ୍ତି କି ବା ଅପେକ୍ଷା ॥ 3

ସୈନ୍ୟ= ସେନାବାହିନୀ; ଅପେକ୍ଷା= ଆଶା, ସମ୍ଭାବନା;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତୁତିଳକା (ତଭଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by LKabi 202505031015

=====

ଛନ୍ଦ: ଶାର୍ଦୂଳବିକ୍ରୀଡ଼ିତମ୍ 19/149337

ଗଣ: ମ ସ ଜ ସ ତ ତ + ଗୁ ଯତି: 12, 7

ବର୍ଣ୍ଣ: 222/112/121/112•221/221 +2 (19)

=====

ଉଦାହରଣ କବିତା: ଯେବେ ଦୁଃଖମନା ହୁଏ କବି ନିଜେ

ଏ ବିଶ୍ଳେଷ ସବିତା ତଳେ କବୟିତା ବ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନ ଏକା ତୁମେ
ଭାବଚିତ୍ର ଦବା ନିମିତ୍ତ କି ଅବା ବୈଭାବର ପ୍ରକ୍ରମେ ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରହରେ ଦରିଦ୍ରଲୁହରେ ଭାଷାର ବର୍ଣ୍ଣା ଝରା
ସଂବାସେ ସହରେ ଦୟାର୍ତ୍ତ ଲହରେ କଣ୍ଠାଗ୍ର କାବ୍ୟେ ଭରା । 1

କବୟିତା= poet, କବି (କବୟିତୃରୁ ପୁଂ. କବୟିତା, ସ୍ତ୍ରୀ. କବୟିତ୍ରୀ);
ବ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନ= ଅଭିଜ୍ଞ; ବୈଭାବର= ରାତ୍ରିଚର; ପ୍ରକ୍ରମ= ପଦକ୍ଷେପ,
ପ୍ରକ୍ରିୟା; ସଂବାସ= ଗାଁ, କଲୋନୀ, settlement;

ଥାଏ ତୁମ୍ଭ ମନେ ଅତୀତ ଯତନେ କାନ୍ତାର ଶାଖୀ ନଦୀ
ଝଙ୍କାବୃକ୍ଷ ତଳେ ଗଢା କରଣଲେ ଶୈଳସ୍ତୁପେ ଚୌହଦୀ ।
ସର୍ବ ସ୍ଥାର୍ତ୍ତ କଥା ତୁମେ କବୟିତା ବିସ୍ତାରିଲେ ବର୍ଣ୍ଣନେ
ଅତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଳେ ମନୁଷ୍ୟ ସକଳେ ସେ ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣେ । 2

ଶାଖୀ- ଗଛ; ସ୍ଥାର୍ତ୍ତ= ମନେ ରଖୁଥିବା;

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ ପୁରତେ କବିତ୍ବର ପଥେ ଦୁଃଖୀର ଦେଖ ବ୍ୟଥା
ଅଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ରମଣେ ଲିପିପ୍ରକରଣେ କାବ୍ୟେ ଭରା ଭକ୍ଷତା ।
ସର୍ବାନ୍ତୁଃକରଣେ ପରାତ୍ରି ହରଣେ ବ୍ୟାସକ୍ରୁ ତୁମ୍ଭେ ଦିନେ
ହେଲେ ଦୁଃଖମନା ଜଣେ କି କହ ନା, ଲେଖନ୍ତି ଆଶ୍ୱାସନେ? 3

ବ୍ୟାସକ୍ରୁ= ବ୍ୟାପୃତ; ପୁରତେ= ସମ୍ମୁଖ; କ୍ରମଣ= ଚାଲିବା, ଗତି;
ପରାତ୍ରି= ପରର ଦୁଃଖ; ସହାର= poet, କବି;

Lalatendu Kabi 20220917

ଯୁମାତାରା ଜଭାନସଲଗା

ଛନ୍ଦର ସ୍ଥାନ ପ୍ରସ୍ତାରେ 10/466

କଳା ସଞ୍ଜେ ବିଦାୟଲଗନେ ଝରେ ଧାରା ପ୍ରିୟାର ନୟନେ ।
ଅଳଙ୍କାରେ ବିଚିତ୍ରବସନା ତଳେ ଲୋଟେ ବିମର୍ଷବଦନା ॥1

ଥୁଲା ଇଚ୍ଛା ମହାରତି ପରେ କରନ୍ତୁ ସେ ମହୋତ୍ସବ ଥରେ
ନବପ୍ରସ୍ଥେ ନବୀନ ମିଳନେ, କି ଲାଜେ ଦୀପ ଦେବ ସଦନେ ॥2
ମହାରତି = ମହାମିଳନ

ଘରେ ମୌନେ ରଚେ ବିଧୁରିତା ଗଣଛନ୍ଦେ ବିଷାଦକବିତା ।
ଥୁଲା କଣ୍ଠସ୍ଥ ସୂତ୍ରଟିକ ତା - ଯୁମାତାରା ଜଭାନସ ଲଗା ॥ 3

Lalatendu Kabi

202312292051

ରକ୍ତପାୟୀ ମହାରାଜା

ବିହାରେ ଜନତାକ୍ରୋଧେ

ଭୀତଚକ୍ରସ୍ତ ମହାମନା ।

ଜିଏଷ୍ଟି କରିଲେ ହ୍ରାସ

ଆହା କି ସମବେଦନା ॥1

ଲୋକଙ୍କ ଶୋଷିଲେ ରକ୍ତ

ଆଠବର୍ଷ ବିନା ଦ୍ଵିଧା ।

ହାରିବା ଦେଖୁ ତହାଳ

କରହ୍ରାସ କଲେ ସିଧା ॥2

L Kabi 20250907

ରଙ୍ଗମଞ୍ଚର ପିତା

ଦେଖୁଦେଖୁ ପ୍ରଭାତରୁ
ପଚାରନା ଅସଲି କି
ଇଉଟିଉବ୍ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରେ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରେ ମୁଖଗ୍ରନ୍ଥେ
ଜାଣେନା ପୁଅର ମାତା
କିଏ ତାର ଆଇଆଜା
ଜାଣେନା ଅଛି କି ନାହିଁ
ଟେମ୍ପରାରୀବାପାର ସେ
ଭଙ୍ଗୁରମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳେ
ଆରପୁର ଡାକିଦେଲେ
ଗଲେ ଏଠୁ ଫେରି ପଛେ
କାନ୍ଦିକାନ୍ଦି ମର ପଛେ
ମାତାପିତାଭଗ୍ନୀଭ୍ରାତା-
ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋକେ ମୃତ୍ୟୁଯାକେ ମିଥ୍ୟା ଅଭିନୟ । ୭
ଅଜ୍ଞାମଜା ଯେତେ ସବୁ,
ମୁହୂର୍ତ୍ତେମୁହୂର୍ତ୍ତେ ସବୁ
ଆଜି ଦିନେ ଦେଖା ଚାହାଁ
କେହି ନ ରହିବେ କାହା
ପାହାନ୍ତା ପ୍ରହରେ ମଲେ,
ନ ରହିବ ଶ୍ରାବ୍ଧ ଗଲେ
ଧୀରେ ଧୀରେ ଭୁଲି ଭୁଲି
ନୂଆ ଚିଜ ଆସି ଯିବ
ନୂଆ ନୂଆ ଦିଶୁ ଥିବ
ଶ୍ରାବ୍ଧରେ ବର୍ଷକେ ଦେବେ

ବାପା ହେଇଗଲି;
ପୁଅଟା ନକଲି । ୧
ହେଲି ଆଜି ବାପା,
ରଖିଦେଲି ଛାପା । ୨
ଧରା କେଉଁ ଗ୍ରାମ୍ଭୁ,
ମାଉସୀ କି ମାମୁଁ । ୩
ସେ ଗ୍ରାମେ ଆଲୁଅ,
ଟେମ୍ପରାରୀ ପୁଅ । ୪
ସବୁ ଟେମ୍ପରାରୀ,
କେ ନୁହେଁ କାହାରି । ୫
ଚାହିଁବାର ନାହିଁ
କଲିଜା ଫଟାଇ । ୬
ଦୁହିତାତନୟ,
ମିଥ୍ୟା ଅଭିନୟ । ୭
ଯେତେ ଖୁସିହସ,
ମରଣର ବଣ ! ୮
କାଲି କିଛି ନାହିଁ,
ଫେରିବାକୁ ଚାହିଁ । ୯
ପ୍ରଭାତେ ଦି ଦିନ,
କିଛି ସ୍ମୃତି ଚିହ୍ନ । ୧୦
ଚାଲିବେ ସକଳେ,
ପୁରୁଣା ବଦଳେ । ୧୧
ପୁରୁଣା ଏ ଘର,
ଗୋଟିଏ ପତର । ୧୨

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୧୧୨୬୧୦୩୦

ମୁଁ କି ଜାଣିଥିଲି ଏଠି ଅଛ ବୋଲି ସାତା କୁଜ୍ ଗୋଟିଏ ହେଲ;
ମୋ ଉପରେ ରୁଷି ଦିନରେ ନ ଆସି ଶୋଇଲେ ଦିଅ କଣେଇ || -୧

କି ଲାଗି ମୋ ବାପା ହେଲ କହ ଖପା ମୁଁ କି ହେଲି ଅମାନିଆଁ ।
ଯେବେ ଅଜାଣତେ ହେଇଥିବି ମୋତେ କରି ଦିଅ ଥରେ କ୍ଷମା || -୨

ଚେତା କି ସପନେ ଭାଳିବିନି ମନେ ପାଳିବି ଜନମ ଦିନ;
ଫେରି ଆସ ବାପା ଆଉ କିଆଁ ଖପା ନ ଥାଉ ଆମର ଧନ || -୩

କହିଲେନି କେହି ଏଇଠାରେ ଥାଇ ମୋ ପରେ କରିଛ ରାଗ;
ମାଆ ବି କହିଲା ହେଲେ ଭଲ ପିଲା କରିବ ଆସି ସରାଗ || -୪

ମାକୁଛି ମୁଁ କଥା ଯାଉନି ଅଯଥା ଖରା ବରଷାରେ ବୁଲି;
ଅଳି ଅରଦଳି ନାହିଁ ଆଗ ଭଳି ତୁମେ ବାହୁଡ଼ିବ ବୋଲି || -୫

ମାଆ ଅଛି ଏକା ହେବ କାଳେ ଥକା, ବାସନ ମୋ ଦିଏ ମାଜି;
ତୁମ ଖାତା ବହି ଦେବି ମୁଁ ସଜାଇ ଲେଉଟି ଆସିବ ଆଜି || -୬

ପୋଛି ତୁମ ଜୋତା ଆଣି ଦେବି ଛତା ଘରୁ ବାହାରିବା ବେଳେ;
ଏବେ ବାପା ଆଉ ରାଗ ରୋଷ ଥାଉ, ଫେରୁଥିବ ସଞ୍ଜ ହେଲେ ||-୭

ଆସୁଅଛି ରଜ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ସଜ ଖାଇବେ ସେ ପିଠା ପଣା,
ମୋତେ ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ; ଦେବି ବାପା ଖାଇ ଶାଗ ଭାତ ବଢ଼ି ଛଣା ||-୮

ତୁମ କୁନି ପୁଅ ପଚାରୁଛି କୁହ ଆଉ କି ପାରିବି କରି;
ଆଜି ଥାଉଁ ଦିନ , ଛୋଟ କଥା ମାନ, ରଜ ଅଛି ଆସ ଫେରି || -୯

ରତ୍ନସଂଗ୍ରହଣ

ଚଳିବ ଜଳଧି ଜଳେ	ଅଥଳ ଅତଳ,	
ଆଣିବ ସେଠାରୁ ଖୋଜି	ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ଉପଳ ?	୧
ଗୋଟିଗୋଟି ମଣିମୁକ୍ତା	ଆଣିବ ଗୋଟାଇ,	
ସାଗର କି କହୁଅଛି	କେବେ ନାହିଁ ନାହିଁ ?	୨
ଏକା ଏକା ଯିବ ଅବା	ଯିବ ମୋ ସାଥରେ?	
ଦିବସେ ଚଳିବ ଅବା	ଚଳିବ ରାତିରେ?	୩
ଏହି ପାରାବାର ନୁହେଁ	ସେତେ ଭୟଙ୍କର,	
ଶୁଣା ନାହିଁ ନାଶିବାର	କେବେ ନାରୀନର ।	୪
ତଥାପି ଯିବାକୁ ଲାଗେ	ଅଦମ୍ୟ ସାହସ,	
ପ୍ରବେଶନ୍ତି ନାହିଁ ତହିଁ	ଭୀତ ବୀତରସ ।	୫
ଯେଉଁ ସିନ୍ଧୁ ତୀରେ ସଦା	ବୀଣାର ଝଙ୍କାର,	
ନିର୍ମଳ ନିର୍ମୋକ ତୁଳେ	ଜଳଦ ମହୁର,	୬
ସେହି ବାରିଧିର ଧୀର	ଶାନ୍ତ ବୀତିମାଳା,	
ମଧୁଝରା ସଂଗୀତର	ଆଦି କର୍ମଶାଳା ।	୭
ଅତଳ ତଳପେ ସେହି	ଜଳେଶ ଗରଭେ	
ବର୍ଣ୍ଣୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁକ୍ତାମାଳ	ଅତୁଳ ସରବେ ।	୮
ବାଣୀମାତା ବୀଣା ଧରି	ସେ ଅଶ୍ରୁବ କୂଳେ	
କରନ୍ତି କରସ୍ପର୍ଶନ	ଚକ୍ରପକ୍ଷ ତୁଳେ ।	୯
ସେହି ମହାଶୟେ ମହା	ହେମାଳ ତଳପେ	
ମାଳମାଳ ଶବ୍ଦରହ	ମଉନ ଜଳପେ ।	୧୦
ଆସ କେ କରିବ ସେହି	ରତ୍ନ ଉତ୍ତୋଳନ,	
ସାରସ୍ୱତ ଉର୍ମିମାଳା	ଗର୍ଭେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ।	୧୧

ଜଳଧି, ସାଗର, ପାରାବାର, ସିନ୍ଧୁ, ବାରିଧି, ଜଳେଶ, ଅଶ୍ରୁବ, ମହାଶୟ, ଉର୍ମିମାଳା= ସମୁଦ୍ର; ନିର୍ମୋକ= ଆକାଶ; ଜଳଦ= ମେଘ; ବାଣୀମାତା= ସରସ୍ୱତୀ; ଚକ୍ରପକ୍ଷ= ହଂସ; ତଳୁ= ଶୟ୍ୟା; ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ= ଲଙ୍ଘନପ୍ରଦାନ;

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି:

୨୦୧୯୦୯୦୭୧୫୨୦

ରତ୍ନୋଦ୍ଧାର

ଭାରତର ଧନ ହେଲାଣି ଉତ୍ସନ୍ନ
ଏ ରାଜନନ୍ଦନ ହାତେ
ଜନେ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କରି ଗୁଣବନ୍ତ
ବିତ୍ତ ତାଳେ ବନ୍ଧୁ ମାଥେ । 1

ମଦ୍ୟବ କୁମାର ଜନନୀବେକର
ହାର ବିକି ପିଏ ଯଥା
ଚୌକିଦାରବେଶୀ ପଣ୍ୟକାର ଆସି
ନାଶିଲାଣି ଘରକଥା । 2

ତଥାପି ରହିଛି ସମ୍ପତ୍ତିରୁ କିଛି
ସବୁ ବିକ୍ରି ସାରି ନାହିଁ
ତାଙ୍କୁ ଦେଇ କାରା ମୁକ୍ତ କର ଧରା
ସାରା ଦେଶ ଭଗ୍ନୀ ଭାଇ । 3

ତା ସହିତ ତାର ବୈଶ୍ୟ ଗ୍ରହୀତାର
ଅବିଳମ୍ବେ ଧର ରୁଟି
ଜାତୀୟକରଣ କର ବଶ୍ମାଧନ
ଦୁର୍ଜନଙ୍କୁ କୁଟି କୁଟି । 4

ପଣ୍ୟକାର= ବ୍ୟବସାୟୀ; ବୈଶ୍ୟ= ବେପାରୀ; ଗ୍ରହୀତା= ସ୍ତ୍ରୀ,
ଘ...;

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

202503031023

ଅନୁଜାନୁଜବନ୍ଧୁସଖା ବୁଲି ଆସୁଛି ନାଥ କଳା ।
 ନବଯୌବନଦର୍ଶନରେ ହସ-ଉଚ୍ଛଳ ଭକ୍ତଗଳା ॥ 1

ଅନୁଜା= ସାନ ଭଉଣୀ;

ମଣିରହୁର ଆସନରେ ଉପକାର ସୁକାମ ରଖ ।
 ବଡ଼ସାନ ବିଚାର ପରେ, କହୁଛନ୍ତି ଯଥାର୍ଥ ସଖୀ ॥ 2

ପରେ= ଉତ୍ତରେ;

ନିଜ ମିତ୍ର ମଣେ ସକଳେ ବୁଲି ଦର୍ଶନ ଦେଇ ଥରେ
 ପ୍ରତିବର୍ଷ ନିବାସ ଚଳେ ନିଜ ଦିବ୍ୟ ସୁନାରଥରେ ॥3

ଛନ୍ଦ: ଅର୍ଦ୍ଧକଳା 9/220

ସଗଣ×3 (IIS×3)

by: LKabi 2025062261938

ଧର୍ମକେତୁ

ଛନ୍ଦ: ମାଳିନୀ 15/4672 ନନମୟୟ

III

III

SS•S ISS ISS

ନବତନୟର ଆସ୍ୟ
ପ୍ରିୟ ପରିଜନ ମାତା
ଗହନ ରଜନି ଲଗ୍ନେ
ସଦନର ମୁଖଶାଳା

ହାସ୍ୟରେଖା ନ ଦେଖୁ
ତାତ ଯାନ୍ତେ ସୁନିଦ୍ରା ।
ସଂଯମୀ ସତ୍ୟବାତୀ
ଲଙ୍ଘି ଦିଗ୍‌ଗେଶ ପାରେ ॥ 1

ସୁରସଦନମନୋଜ୍ଞା
ଧନ ଜନ ବିଭୁସତ୍ତା
ହୟଗଜରଥ ସାରେ
ପରିହରି ବନ ମଧ୍ୟେ

ବଲ୍ଲଭା ଭଦ୍ରଶାନ୍ତା
ଲୁମ୍ପିନୀ ପୁଣ୍ୟଶାଳା ।
ଚଢ଼ିତା ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ
ସାଧନେ ଧର୍ମକେତୁ ॥ 2

ନବତନୟର ଆସ୍ୟ= ନବଜାତ ପୁତ୍ରର ମୁଖ; ସୁରସଦନ=
ଦେବତାମାନଙ୍କ ନିବାସ; ବଲ୍ଲଭା= ଭାୟା; ବିଭୁସତ୍ତା= ରାଜ୍ୟ
ଉପରେ ଅଧିକାର; ହୟ= ଘୋଡ଼ା; ଧର୍ମକେତୁ= ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ଅନ୍ୟ ନାମ;

L. Kabi

202405191209

ରାଜ୍ୟାର୍ପଣ

ଥରେ ତୁମେ ଭଣ୍ଡୁଠି ପାଗ ବାନ୍ଧିଲେ
ଦୟାର୍ହ୍ ଯେହେତୁ ତୁମେ ପ୍ରବଞ୍ଚନେ ।
ପୁନଃ ପୁନଃ ତାକୁ ପଦେ ବସାଇଲେ
ସହାୟ ତା ପାପର ସର୍ବଥା ତୁମେ ॥

ଛନ୍ଦ: ବଂଶସ୍ତୁ (ନାମାନ୍ତରେ ବଂଶସ୍ତୁବିଳମ୍ବ)

ସୂତ୍ର: ଜତୌ ତୁ ବଂଶସ୍ତୁମୁଦୀରିତଂ ଜରୌ ।

ଜଗଣି ତଗଣି ଜଗଣି ରଗଣି

ISI SSI ISI SIS

ପାଗ ବାନ୍ଧିବା= ରାଜା କରିବା; ଦୟାର୍ହ୍= ଦୟାର
ପାତ୍ର; ସହାୟ= ସହଯୋଗୀ, accomplice;

L. Kabi

202602152359

ଗଦ୍ୟରେ କହିଲେ:

ଯଦି ତୁମେ ଥରେ ଗୋଟିଏ ଠକକୁ ନିଜ ରଜା କଲ ତେବେ ଠକେଇରେ
ପଡିଥିବାରୁ ତୁମେ ଦୟାର ପାତ୍ର । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ବାରମ୍ବାର ରାଜପଦରେ
ବସେଇଲେ ତୁମେ ତା ସହଯୋଗୀ ଓ ତାର ସମସ୍ତ ପାପରେ ତୁମେ ମଧ୍ୟ
ସମାନ ଭାବେ ପାପୀ ।

ତୃତୀୟ ବକ୍ରପାତ (20250217171)7

ରାବଣ କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ

ରାବଣ:

ଉଠ ଧନ କୁନା

ରାମକୁ ହତ୍ୟା ନ କରି ଆଉ ତୁ ଶୁଅ ନା ।

କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ:

ଦିଅ ମୋତେ ପିଠା ପଣା

କିନ୍ତୁ ଏ ଯେ ବିତମ୍ବନା !

ଯମ ଆସୁଅଛି ଧରି ତବ ମୃତ୍ୟୁବାନା,

କି ନିରୀହ ନନା ତୁମେ କିଛି ବି ଜାଣୁ ନା ।

ଏବେ ତୁମ ମନେ ନାହିଁ ଲେଶ ମାତ୍ର ଭୟ

ଜାଣିନ ଯେଣୁ ଏ ତୁମ ବିନାଶ ସମୟ ।

ଭାଉଜଙ୍କୁ କହି ଦେବ ଚଳିଲି ସମରେ

ଆଗେ ଯିବି ଯମପୁର ତୁମେ ଯିବ ପରେ ॥031 ॥

ରାବଣ:

କହୁ ଅଛୁ ଅମଙ୍ଗଳ କଥା କୁନି ଭାଇ

କାନ ମୋତି ଠାଏ ଠାଏ ଦିଅନ୍ତି ବସାଇ ।

ମଗାଇ ଦିଅନ୍ତି ପାଶେ ଥିଲେ ଚପରାଶି

ଏତେ ବଡ଼ କାନଟାକୁ ମହାସଶୁଆଣି ॥032 ॥

dialogue: Lalatendu Kabi

2024-12-20/20:20

ରିଟାୟାର୍ଡ ଶିଶୁ

=====

ଇଷ୍ଟିଣ୍ଡିଆ କମ୍ପାନୀର

ଗାର୍ଡ଼ଯୋଦ୍ଧା ପରି,

ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ରକ୍ଷାରେ

ମାରଣାସ୍ତ୍ର ଧରି 1

ଟ୍ରେନ୍‌ଡ୍-ରିଟାୟାର୍ଡ ଛୁଆସୁଛି

ରଜା ଦେବେ କରି,

ତେଇଶେ ଯଦି ସେ ଫେରି

ଆସିଲା ନ ମରି । 2

ଅଗ୍ନିବୀର ନୂଆ ଏକ

ଭେରାଇଟୀ ବୀର,

ଗୁଜ୍ରାଟୀ-ତୁଷ୍ଟି, ରାଜସ୍ଥ-

ରକ୍ଷା: ଏକ ତୀର । 3

କି ପାଇବେ ଇନ୍‌କ୍ରିମେଣ୍ଟ୍

ରିଟାୟାର୍ଡ ଶିଶୁ

ଅବସର ନେବେ ମୁଖେ

ନିଶ ଉଠି ଦିଶୁ । 4

ଲାଜ ନାହିଁ ଏ ଦେଶକୁ

ଆମକୁ ବି ନାହିଁ

ବେସରମ୍ ଲାଗିଛନ୍ତି

ରାଜସ୍ତବ ପାଇଁ । 5

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 20220622

ରେଳ ଉପରେ ଚିଲିକା ଦର୍ଶନ

ପୁନର୍ଲିଖନ: ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ରହି ଯା ରେଖାଯାନ କହୁଛି ଥରେ ମନ
କରି ଯା ଚିଲିକାର ସୁଷମା ଦରଶନ || ୧
ଦେଖୁନି ଯେଣୁ ଆଗେ ଛବିଟେ ପରି ଲାଗେ;
ସତେ କି ସୁରପୁର ସର ଇଏ ଭୁଭାଗେ || ୨
ନୀଳ କଲ୍ଲୋଳମାଳା ଚହଲେ ଥରି ଥରି;
ସତେ ସପନ-ବାଳା ଆସିଛି ଅବତରି || ୩
ସଲିଳ ତଳପରେ ବିହରି ବିହାରୀସେ;
ପ୍ରତିମା ପ୍ରତେ କରେ ବିଭ୍ରମେ ପ୍ରେମ ରସେ || ୪
ବିସ୍ତାରି ପକ୍ଷ ନଭେ ଚଳିଲେ ସୁରପଥ
ଦିଶେ କାସାର ଗର୍ଭେ ଅସଂଖ୍ୟ ପତ୍ରରଥ || ୫
ସତ୍ୟ-ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଲାଗି ନିମିଷେ ରହେ ନାହିଁ;
ନିମିଷେ ଦୃଶ୍ୟ ଜାଗି ନିମିଷେ ହଜେ କାହିଁ || ୬
ବିରସ ରେଖାଯାନ ନିରତ ଯାଏ ଚଳି;
ସରଜେ ବ୍ୟବଧାନ- ବିତାନ ବନସ୍ତଳି || ୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮-୦୧-୨୨--୧୧:୨୬

ରେଳ ଉପରେ ଚିଲିକା ଦର୍ଶନ

ମୂଳ ଲେଖା: ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ

ରହ ରହ କ୍ଷଣେ	ବାସ୍ତବୀୟଶକଟ,	
ଦେଖୁବି ଚିଲିକା	ଚାରୁ ଚିତ୍ରପଟ	1
ଚିତ୍ର ମଣେ ଯେଣୁ	ନାହିଁ ଅନୁଭବ,	
ବାସ୍ତବ ବିଶ୍ଳେଷ କି	ଏ ଛବି ସମ୍ଭବ ?	2
ନୀଳ ବୀତିମାଳା	ଧୀରେ ଧୀରେଯାଏ,	
ଲାଗଇ ସ୍ବପନେ	ଦେଖିଲା ପରାଏ ।	3
ସନ୍ତର୍କିତ ବକ୍ଷେ	ପକ୍ଷୀ ଦଳ ଦଳ,	
ଓଲଟିଣ ତଳେ	ଦିଶନ୍ତି ଯୁଗଳ ।	4
ଘୋର ନାଦେ ଯହୁଁ	ଉଠିଲେ ସେ ନଭେ,	
ଉଠେ ଶତ ଖରା	ଚିଲିକା-ଗରଭେ ।	5
ସତ୍ୟ ବୋଲି ମନେ	ନ ହେଉ ପ୍ରତୀତ,	
ପଲକେ ସେ ଦୃଶ୍ୟ	ହୁଏ ତିରୋହିତ ।	6
ଦୂରେ ଘେନିଯାଏ	ନିଦାରଣ ଯାନ,	
ଆସେ ପୁଣି ତରୁ	ଶିଳା ବ୍ୟବଧାନ ।	7

ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ

ରୋବର୍ଟ ରଜା 206

ଆମେରିକାରୁ ବକୁଛନ୍ତି କଠୋର ମର୍ମ
ସେଠା ନରେନ୍ଦ୍ର ଧରି ଆମ ନରେନ୍ଦ୍ର ନାମ ।
କେମନ୍ତ ଭୂପ ! ସହ ଚର୍ପଟ ହୋଇ ଚିପ୍ପଟ୍
ନିଶ୍ଚେ ଅଜୈବ ହିଁ ତୁମେ ଅମନୁଷ୍ୟ ରୋବର୍ଟ ॥

ମର୍ମ= ପୀଡ଼କ ତଥ୍ୟ; ନରେନ୍ଦ୍ର, ଭୂପ= ରଜା;
ସହ= ସହୁଅଛ ଚର୍ପଟ = ଚଟକଣା, ଆପ୍ପଡ଼;
ଚିପ୍ପଟ୍= ଚିପ୍ପଟାଙ୍ଗ; ଅଜୈବ= non biological;
ଅମନୁଷ୍ୟ= ମଣିଷରୁ ଭିନ୍ନ କିଛି;

ଛନ୍ଦ: ବସନ୍ତଚିଳକା (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by LKabi 202504060144

କବିତା: **ରୌଦ୍ରବାସରେ ଉଦ୍ରୁହ**
ଛନ୍ଦ: **ଝିଲ୍ଲିକା 18/vp- 76107**
ବର୍ଣ୍ଣ: **212/12•2/121/2•21/212/212**

ଅନ୍ୟ ବାସରେ ଚକ୍ରଚାମରେ
 ତପ୍ତ ପାଚଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣା
ବାତ ବିଶ୍ରମେ ଘର୍ମ ଆଗମେ
 ବାଧୁତା ହୁଏ ସାଧନା ।
ଭୁମି ତାପିତା ତଳୁ-ତୀବ୍ରତା
 ଶାୟିତା କରେ ଦୁଃସହ
ଏହି ଉଷ୍ମରେ କେ କିଆଁ କରେ
 ବେଦିକାପରେ ଉଦ୍ରୁହ ।

ଚକ୍ରଚାମର= ଘୁରୁଘୁରି (ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ) ପଙ୍ଖା; **ପାଚଳ=** ପବନ,
ନିଆଁ; **ବିଶ୍ରମ=** ବିରତି; **ଘର୍ମ=** ଝାଳ; **ତଳୁ=** ବିଛଣା;
ତୀବ୍ରତା= ଉଷ୍ମତା; **ଶାୟିତା=** ଗତି ପଡିବା; **ବେଦିକା=**
ବେଦୀ; **ଉଦ୍ରୁହ=** ବିଭା (arenged marriage);

ଅର୍ଥ;

1- ଆଜି ଦିନରେ ଚକ୍ର (ଘୁରୁଥିବା, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ) ପଙ୍ଖାରେ
ତାତିଲା ପବନରେ କଷ୍ଟ । **2-** ପବନ ନ ହେଲେ ଝାଳ ଆସି
କିଛି କାମ ହୁଏ ନାହିଁ । **3-** ମାଟି ଗରମ, ବିଛଣାର ତପ୍ତତା
ଗତି ପଡିବା ବି ଦୁଃସହ କରି ଦିଏ । **4-** ଏଇ ଗରମରେ କିଏ
କିଆଁ ବେଦୀରେ ବସି ବାହା ହେଉଛି (ରେ!/, ମୂର୍ଖପାଷାଣ୍ଡ) !

L. Kabi

202404271137

ଲଜରା ଲଳନା

ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା କେହି ଥିବା ଆଶା ନେଇ
 ଖୋଜିଲି ସାଗର ତୀରେ
କେ ତୁମେ ଅଜଣା ଲଜରା ଲଳନା
 ଥିଲ ସେହି ସିନ୍ଧୁ ନୀରେ ॥ 1

ଆଖିର ମିଳନ ପତାର ପତନ
 ପଡି ଉଠିବାର ବେଳା
ହୃଦୟ ସ୍ପନ୍ଦନ ବଢିବା ଲଗନ
 ଅପୂର୍ବ ହର୍ଷଣ ହେଲା ॥ 2

ଅଳସ ଚାଲିରେ ମୋ ଲାଗି ବାଲିରେ
 ଲେଖି ଗଲ ନାମ ଧାମ,
ପଡି ସାରି ନାହିଁ ପୋଛି ଦେଲା କାହିଁ
 ସିନ୍ଧୁ ସ୍ରୋତ ଅବିରାମ ॥ 3

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 05-03-2015

ଲିଭି ଲିଭି ଚାଲିଛି ସଳିତା

ଆସ -- ଆସ ମୋର ସାଥୀ
ମାତି -- ମାତି ଆସେ ରାତି
ଏକା -- ଏକା କି ମୁଁ ଲେଖିବି କବିତା ଗୋ ?
ମୋର -- ଲିଭି ଲିଭି ଚାଲିଛି ସଳିତା ଗୋ !-୧

ସଞ୍ଜ -- ଗଲା ବୁଡି ବୁଡି
ଘର -- ଦେଲି ଝାଡ଼ି ଝୁଡ଼ି
ଏବେ -- ବସିବି ମୁଁ ପଥ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଗୋ,
ଦୂର -- ଅତିଥି କେ ଆସିଲେ କି ନାହିଁ ଗୋ ! -୨

ଗଲା -- ଖରା ଝାଙ୍କି ଝାଙ୍କି
ନିଶା -- ତାକେ ସାଇଁ ସାଇଁ,
ଏବେ -- ଡର ମାଡେ ଦେଖୁ ନିଜ ଘର ଗୋ;
ଆପ- ଶାର ଲାଗିଲେଣି ପର ପର ଗୋ ||-୩

କବି- ତାର ଗାରେ ଗାରେ
ତାନ- ପୁରା ତାରେ ତାରେ
ବିନ୍ଦୁ -- ବିନ୍ଦୁ ବହେ କାହା ଅଶ୍ରୁ ଧାରା ଗୋ;
ନିଆ -- ଲାଗି ଯାଏ ମରମଟା ସାରା ଗୋ ||-୪

ଏଇ -- ଦାଣ୍ଡ ବାରଣ୍ଡାରୁ
ଦୂର -- ଦିଶେ ଦେବଦାରୁ
ଗୋଟେ -- ଭୂତ ପରି ତାକେ ହାତ ମେଲି ଗୋ,
ଦଣ୍ଡେ -- ଡେରି କଲେ ଚମ ଦେବ ଛେଲି ଗୋ ||-୫

କହ -- କାହା ଭରସାରେ
ଘନ -- ଘୋର ବରଷାରେ
ଦୂର -- ଦେଶେ ଯିବି ଏକା ଦିଅଁ ଦେଖୁ ଗୋ,
ଦେବ -- ଅଧାରୁ ମୋ କବିତା କେ ଲେଖୁ ଗୋ ? -୬

ଦିଅ -- ଦିଅ ଟିକେ ଘିଅ
ମୋ ସ- ଲିତା ତେଜି ଦିଅ,
ରାତି -- ଥାଉଁ ଯିବି, ଲେଖା ଦିଏଁ ସାରି ଗୋ,
ସାଥେ -- ଯିବ କିଏ ? ହେବି ପଥଚାରୀ ଗୋ !-୭

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୦୮୩୧-୦୧୫୭

ଲୁମ୍ପିନୀର ଅଭିଷେକ

ଲୁମ୍ପିନୀ -- କାନନେ ରୁମ୍ପି ନିକାଞ୍ଚନେ
 ଶତ ଭାମିନୀ ସଙ୍ଗସୁଖ
 ଏବେ ନୁହଁ କି ପ୍ରେମୋତ୍ସୁକ ? ୧

ଭାମିନୀ= passionate woman;

ଘନ ନିଷଦ୍ଵରେ ରତିସୁଖ ପରେ
 କିଆଁ ନିଗୁଡ଼ ସତ୍ୟେଚ୍ଛୁକ ?
 ପ୍ରେମ-ପାଶେ କି ପରାଙ୍ମୁଖ ? ୨

ନିଷଦ୍ଵର= night;

ପ୍ରଲମ୍ପିତ ମୁଖେ ପ୍ରକମ୍ପିତ ବୁକେ
 ରହି ନିରତ ମଗ୍ନମତି
 ହେବ ଉପାର୍ଦ୍ଧ- ନଗ୍ନ ଯତୀ ? ୩

ପ୍ରଲମ୍ପିତ= ଚଳକୁ ଝୁଲୁଥିବି; ଉପାର୍ଦ୍ଧ= half;

ଏ କେଉଁ ବିବେକ ତେଜି ଅଭିଷେକ,
 ମାତା ବିଜାତା ଜନ୍ମଦାତା,
 ହେବ ଅଧୀର ଧର୍ତ୍ତେ ଧାତା ? ୪

ବିଜାତା= ପାଳିକା; ଅଧୀର= confusing; ଧର୍ତ୍ତ= ଘର, ବୁଝାବୁଝ;

ନୀରଞ୍ଜନା ତଟେ ନୀଳାଞ୍ଜନା ଛଟେ
 ଚିତ୍ତେ କି ମେଘ ବିସ୍ମୃତନ?
 କହ, ସୌମ୍ୟ ସ୍ତବ୍ଧ ଜନ । ୫

ନୀଳାଞ୍ଜନା= ବିଜୁଳି; ବାଦ୍ ବିସ୍ମୃତନ= ମେଘ ଗର୍ଜନ;

ତେଜି ରାଜବାସ ନିରଞ୍ଜନା ପାଶ
 ଆ ଗୋ କୁଳୀନ ଆଗନ୍ତୁକ,
 କିମ୍ପା ମଳିନ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ! ୬

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୧୦୨୨୧୦୧୧୨୧

. *ଲେଉଟିଲା ପ୍ରିୟା*

ହଜିଲା ଖୋଜିଲା-ଧନ
ଭାଜିଥିଲା ମନ;
ଭାଗ୍ୟ ଥିଲା ଲେଉଟିଲା
ଦୁର୍ଲଭ ରତନ ।୧
ଆସି ନିଜେ ପାଶେ ବିଜେ
ମୋ ପ୍ରାଣ-ପ୍ରତିମା,
ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ, ନାନା ରଙ୍ଗେ
ମଙ୍ଗଳ ଭଙ୍ଗିମା ।୨
ପାଶେ ବସି ଲାଜେ ହସି
କହିଛି ସେ ମୋତେ—
ଖୁସି କର କବି ତୋର
ନବୀନ ସଙ୍ଗୀତେ ।୩
ଲେଖିଗଲ ମାଳ ମାଳ
ବିରହ ସଙ୍ଗୀତ,
ତାକୁ ପଢି ହରଘଡି
ଚିତ୍ତ ଆନ୍ଦୋଳିତ ।୪
ବିରହ ବିଧୁର ଗିର
ଲେଖ ନାହିଁ ଆଉ,
ଲେଖ ଆଶାଭରା ଭାଷା
ମୋ ଜୀବନ ଆଉଁ ।୫
କିଏ ଜାଣେ କେତେଦିନେ
କି ହେବ କାହାର,
ବିଚ୍ଛେଦ ବେଦନା ବଡ଼,
ବିଧୁ ଅବିଚାର ।୬

ଜାଣେ ନାହିଁ କାହା ପାଇଁ
ନିଆଁଲଗା ମନ
କଥାରେ କଥାରେ କରେ
ମାନ ଆଚରଣ ।୭
ଏହି ପରି କହି ଗୋରୀ
ଲାଜେଇ ଲାଜେଇ
ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋ ଉପରେ
ଗଲା ଆଉଜେଇ ।୮
ଜାଣିଗଲି ବୁଆ କଲି
ତା' ପରେ ସଂଶୟତ
ସେ ନିଜର ଅତି ମୋର
ରହିବ ନିଶ୍ଚୟ ।୯
ପ୍ରାଣସଖୀ କଥା ରଖି
ଲେଖିବି କବିତା,
ଶୋକ ତେଜି ସୁଖ ହେଜି
ମିଳନ ସଂହିତା ।୧୦
ନିତି ଲେଖି ଦେବି ରଖି
ଅଧାୟେ ଅଧାୟେ,
ରହିବ ସେ ହେଇ ମୋର
ବାହୁଳ ପରାୟେ ।୧୧
ନାରୀ ଜାତି ସତେ ଅତି
କୋମଳ ହୃଦୟ
ଶ୍ରଦ୍ଧାମୃତ-ବଶୀଭୂତ
କରିବି ନିଶ୍ଚୟ ।୧୨

. *ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି*

୨୦୧୮୦୮୦୨୦୨୨୦

ଲେଖୁଥିଲେ ତୁମ ପିତା

ଆସନ ମୋ ପାରି ବୃକ୍ଷ ଉଦ୍ଧାରି
ଲେଖନୀ ଧରିଛି ହାତେ;
ଜାଣେନା ଏ ଭାଳେ କି ଅଛି ସକାଳେ,
ବିକାଳେ, ଅକାଳରାତେ ॥ ୧ ॥
ମୋ କର୍ମ ଆଦରି ଖାତା ମୋର ଧରି
ବିଭାବରୀ ଯାଏ ବିତି;
ଲେଖେ ମୁଁ କବିତା ଜୀବନସଂହିତା,
ମରଣର ଜୟଗୀତି ॥ ୨ ॥
ଜଳି କ୍ଷୁଧାନଳେ ଅନିଦ୍ରା ବିକଳେ
ଲେଖୁଲେ ବାଟାଟ ପଦ
ମୃତ ପତାରନ୍ତି କିଏ ଲେଖୁଛନ୍ତି
ଏ କେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥସଂପଦ ? ୩ ॥
ଭାଳେ ଥରେଥରେ କହିବି ଉତ୍ତରେ
ଲେଖୁଥିଲେ ତୁମ ପିତା,
କହିବି ଗୋସାଇଁ ଲେଖୁବେ ମୋ ପାଇଁ
ଆଜ ଏଭଳି କବିତା ॥ ୪ ॥

ସମାପ୍ତ

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮/୦୭/୨୭

ବୃକ୍ଷ = (ବୃକ୍ + ଜଳ) ଝାଳ; ବିକାଳ = ଅପରାହ୍ଣ; ଅକାଳ = ଦୁଃସମୟ;
ବିଭାବରୀ = ରାତି; ବାଟାଟ = ବହୁଭାଷୀ;

ବନବାସି ଗୀତିମାଳା-୯୨

ଲେଖିବାର ଆଉ ନାହିଁ

କେବେ ଲେଖିଦିଏ କବିତା ଗୁଗାଟିଏ
କେବେ ଅଧେ କେବେ ନାହିଁ;
ଏ ରାତି ଲେଖିବି ଭାବି ବସିଥିବି
ରାତି ଯିବ ମିଛେ ପାହି ॥୧
ଲେଖିବା ଆଶାରେ ଗହନ ନିଶାରେ
ବସି ବସି ପଡେ ଶୋଇ,
ଧଲଲେ ତଳପ ଭାବନା ଅଳପ
ଯାଇଥାଏ ମନୁ ଧୋଇ ॥୨
କେବେ ବତୀ ଥାଏ, କେବେ ଲିଭିଯାଏ
ଆସିଲେ ବରଷା ଝଡି,
କଟି ହା ହୁତାଶ ଛୁଟିଲେ ବତାସ
ଶୂନ୍ୟ ଶୁଭେ ଘଡ଼ଘଡ଼ି ॥୩
ବେଙ୍ଗରାଣୀ ତୁଲେ ସାରୁ ଗଛ ମୂଳେ
ବେଙ୍ଗରଜା ଗାଏ ଗୀତ:
ପୃଥ୍ବୀ ଘଡ଼ିଘଡ଼ି ଯାଉଛି ଉଜୁଡ଼ି
ଶୁଣ ମୋ ପରାଣ-ମିତ ॥୪
କାଉ-କୋଇଲିଏ ବଗ-ବଗୁଲିଏଶ
ଶାଖୀ ଶାଖେ ରଖି ମଥା,
ବିଜୁଳି ଝଲକେ ନୟନ ପଲକେ
ମଉନେ କହନ୍ତି କଥା ॥୫

ସମୀର ଲହରେ ତୁତୀୟ ପହରେ
ନିଶା ତାକେ ସାଇ ସାଇ;
କିଏ ଆସି ପାଶେ କୁହେ ପରିହାସେ —
ଆଜିର କବିତା କାହିଁ ? ୬
ସେ କଥା ଉତ୍ତର ନ ଥାଏ ମୋହର
ମଥା ପୋତଦିଏ ଲାଜେ,
ତାର ପ୍ରତିଧ୍ବନି ସେ ସାରା ରଜନୀ
ଗ୍ଳାନି ଭରି କର୍ଣ୍ଣେ ବାଜେ ॥୭
କିଏ ରହିରହି ଦିଏ ପୁଣି କହି
କାହା ଲାଗି ଉଜାଗର ?
ସେପରି ତ କାହିଁ କେହି ମୋର ନାହିଁ,
ରହିଥାଏ ନିରୁତ୍ତର ॥୮
କେବେ ବସି ଭାଲେ କି ଅଛି କପାଳେ,
ଲେଖି ବସେ କାହା ପାଇ,
ଲେଖନୀ ମୁନରେ ବାକି ଜୀବନରେ
ଲେଖିବାର କିଛି ନାହିଁ ॥୯

: — — — — — :

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୪୧୨୧୮୩୩

ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ

ଶକ୍ତିର ନିଶା ଦ୍ରୁମିତ ବିଶା

କମ୍ପିତ ବିଭାବରୀ;

ଦେଖୁବ ଏଥର ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳର

ସ୍ବପ୍ନର ଜାଦୁଗରି । ୧

ପଞ୍ଜିର ପଥ ଶକ୍ତିର ରଥ

ପ୍ରଶ୍ନର ପଥଚାରୀ,

ମତିରାମଶ୍ରୀ ଅଧାରାଲଗ୍ନୀ

କଳ୍ପନା ଅପୁମାରୀ । ୨

ସ୍ବପ୍ନିତ ମନ ଲମ୍ବିତ ବନ

ଦ୍ରୁମିତ ଶିରିଶିଖା,

କୁହୁଟିକାରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ନିକାରେ

ନିଷ୍ଠୁର ଅତି ଟିକା । ୩

ଆକାଶ ଅବନୀ ହତାଶ, ଅଶନି-

ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୁକୁଥର,

ସିନ୍ଧୁଗାମିନୀ ପତ୍ତୁଗାସିନୀ

ଧାବିନୀ କାମିନୀ ଶରୀ । ୪

ପ୍ରୀତି-ଉଛ୍ଛଳା ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ବାଳା

ବନ୍ଦିନୀ ହେମ ଜାଲେ,

ଓଷ୍ଠମାଧୁରୀ- ନଷ୍ଟଚାତୁରୀ

ବନ୍ଦିନୀ ପ୍ରେମଜାଲେ । ୫

ନିକାରେ= ଅପହାସନ; ପତ୍ତୁ= ବନ; ବନ୍ଦିନୀ= ବନ୍ଦ୍ୟା;

ହେମଜାଲେ= ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଜାଲୀ ଥାଇ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯

ବନ୍ଦୁସର ଚିହ୍ନ ଯେତେ ଫୁଟି ଦିଶୁଥାଏ,
ବହୁଥାଏ ଲୋଭ ସେତେ ଦାବାଗ୍ନି ପରାଏ । 1

ଏହି ପରି ଯାଏ ସରି ମାନବଜୀବନ,
ଆଶା ତାର ନାଶେ ମାତ୍ର ଚିତାଗ୍ନିଦହନ । 2

ବର ବିଦା

ପାଗ ଭିଡି ଗଳାରନ୍ତୁ ଗଲା ସାଙ୍ଗ ନେଇ;
ଘରକୁ ଆଣିବ ବାଘ ନାଗରା ବାଡେଇ ।
ବାସନ ଆସନ ପିଢା ଆସବାବ ପତ୍ର
ଯଥାର୍ଥ ଯୁଗଳ କରେ ହେବେ ଯୁଦ୍ଧ-ଅସ୍ତ୍ର

|

ବାଣୀପୁତ୍ର 202205052323

=====

କବିତା: ବଂଶବନେ ଦେଖା

ସମ ଛନ୍ଦ: ଅମ୍ବା id: 6/7

ପାଦ ସଂଖ୍ୟା= 4 ଅକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା: 24

ଗଣ: ଭ ମ ବର୍ଣ୍ଣ: 211/222 (6)

=====

ରାତି ପରେ ରାତି
କାହିଁ ତ ମୋ ସାଥୀ
ସେ ଅଭୁଲା ବାଣୀ
ଏ ଫୁଲ ଉଦ୍ୟାନେ

ଦେଇ ଗଲା ଭୀତି
ଲେଉଟିଲା ନାହିଁ । 1
ପ୍ରେମର କାହାଣୀ
ସଞ୍ଚରିଲା ନାହିଁ । 2

ବଂଶବନେ କେହି
ନେତ୍ରଜ ବର୍ଷାଇ
ଛାଇଟିଏ ସାଜି
ସ୍ୱପ୍ନଭରା ହର୍ମ୍ୟ-

ଆନନ ଦେଖାଇ
ଯାଉଛି ବା ଚାଲି, 3
ସେ ପତିଲେ ଭାଜି
ରାଜି ହୁଏ ବାଲି । 4

ଘର୍ଷରିକା ଥୋଇ
ଦାବଝରେ ଖୋଜେ
ଆଉ ତ ମୋ ପାଇଁ
ସଞ୍ଜୀବନେ କେହି

ସଞ୍ଜୀବତୀ ଦେଇ
ତାର ପଥେ ଚାହିଁ; 5
ଗ୍ରାମପଥେ ଯାଇ
ଆନ ବସେ ନାହିଁ । 6

ବାଣୀପୁତ୍ର 20220113/1216

ବାଚାଟ ଶବ୍ଦ-ସମ୍ଭାର

ଅନୁପ୍ରାସ ପ୍ରାସେ
ଯମକ-ଝାମକେ

ଶ୍ଳେଷର ଆଶ୍ଳେଷେ
ଉପମା-କିଞ୍ଜାଳେ

ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରେଷିତ କରି;
ଲବଣା ଦେବି ଗୋ ଭରି ॥

-୧

ରମଣୀ ରୁଚିରା,
କବିତା-କନ୍ୟକା

ଅମ୍ବକେ ଅଧୀରା
କର୍ଣ୍ଣ-ବିମୋହିକା

ରମ୍ୟ ବସ୍ତ୍ର-ଅଳଙ୍କାରେ;
ବାଚାଟ ଶବ୍ଦ-ସମ୍ଭାରେ ॥

-୨

ବିଶେଷ ବିଶେଷ୍ୟ
କେବଟ ଘଟକେ

ବିଶେଷ ସମ୍ଭାଷ,
ଶୀଘ୍ରର ବିକଟେ

କି ବିଶେଷେ ବିଶେଷଣ ?
କେବେ କି ବିକଶେ ତାନ ?

-୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅନୁପ୍ରାସ, ଶ୍ଳେଷ, ଯମକ, ଉପମା = ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଳଙ୍କାର; କିଞ୍ଜାଳ = ଗୋଲାପ ବିଶେଷ; ଲବଣା = ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ; ଅମ୍ବକ = ଆଖି, ଚକ୍ଷୁ; ଅଧୀରା = ବିଚୁଳି; କନ୍ୟକା = କନ୍ୟା, ବାଳିକା; ବାଚାଟ = ମୁଖର, ବହୁଭାଷୀ; କେବଟ = ଫମ୍ପା; ଘଟକ = ଘଟ, ମାଠିଆ; ଶୀଘ୍ରର = ସୁସୁକାର୍ତ୍ତି, ହିସିଲ୍

ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା

ଦୀପ୍ତ ଭୂମଣ୍ଡଳେ ଦୃପ୍ତ କୋଳାହଳେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ପୁଣ୍ୟଶାଳା
ଶାଳିକାନିବାସେ ଚଳି ହା ହୃଦିଶେ କାନ୍ଦିଲା ବିବିକ୍ତା ବାଳା
ସାନନ୍ଦ ଦିବାର୍ଦ୍ଧେ ବିଛେଦବିଷାଦେ ଅଳ୍ପ ବଳ୍ଲଭେ ଖୋଜି
ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା ଅକ୍ଷତ-ବିକ୍ଷରା- ମନ୍ତ୍ରଣବେ ଗଲା ହଜି ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

.ଶାଳାକାନିବାସ= ରହିବା ଘର; ବିବିକ୍ତା= ବିରହୀ; ଦିବାର୍ଦ୍ଧ=
ମଧ୍ୟାହ୍ନ; ବଳ୍ଲଭ= ପ୍ରେମିକ; ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା= ଆହତ ଶବ୍ଦ
(words); ଅକ୍ଷତ-ବିକ୍ଷରା= ଆଶୀର୍ବାଦଚାଉଳ ବିଞ୍ଚା;

ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା

ଦୀପ୍ତ ଭୂମଣ୍ଡଳେ ଦୃପ୍ତ କୋଳାହଳେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ପୁଣ୍ୟଶାଳା
ଶାଳିକାନିବାସେ ଚଳି ହା ହୁତିଶେ କାନ୍ଦିଲା ବିବିକ୍ତା ବାଳା
ସାନନ୍ଦ ଦିବାନ୍ଦେ ବିଛେଦବିଷାଦେ ଅଳ୍ପ ବଳ୍ଲଭେ ଖୋଜି
ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା ଅକ୍ଷତ-ବିକ୍ଷରା- ମନ୍ତ୍ରଣବେ ଗଲା ହଜି ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

.ଶାଳାକାନିବାସ= ରହିବା ଘର; ବିବିକ୍ତା= ବିରହୀ; ଦିବାନ୍ଦ=
ମଧ୍ୟାହ୍ନ; ବଳ୍ଲଭ= ପ୍ରେମିକ; ବିକ୍ଷତ-ଅକ୍ଷରା= ଆହତ ଶବ୍ଦ
(words); ଅକ୍ଷତ-ବିକ୍ଷରା= ଆଶୀର୍ବାଦଚାଉଳ ବିଞ୍ଚା;

ବିଚକ୍ଷଣ ଅତୀକ୍ଷରୀ

ଆକାଶ ନିର୍ଯ୍ୟୋଷ ବତାସୁ ପରଶ ହୃତାଶୁ ସଙ୍କାଶ ହରି,
ଉଦକର ସ୍ବାଦେ ଉର୍ବରା ସୁଗନ୍ଧେ ଆସିଥିଲ ଅବତରି ! ୧॥

ଅକୃପାର ଆଶା ଅର୍ବୁଦ ବିଭାଷା ସପନ-ମଞ୍ଜୁଷାଧାରୀ,
ଅଧରେ ମାଧୁରୀ ଅକ୍ଷରା-ଚାତୁରୀ, ପ୍ରେମବନ୍ଧେ ପୁଂସ-ନାରୀ ॥୨॥

ପ୍ରଣୟାନୁରାଗେ ବିରହବିରାଗେ ଆହ୍ଲାଦେ, ବିଷାଦେ ଭରି;
ସମ୍ପଦ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟେ ବିପଦ ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟେ ପ୍ଲବନେ ଚାଳିଲ ତରୀ ॥ ୩॥

ଭ୍ରମି ଅନ୍ଧ-ପଥେ ଦେଖୁଛ ଅଗ୍ରତେ ସର୍ଗ, ଲୟ, ମନ୍ତ୍ରତରୀ,
ଜୀବନ, ମରଣ ମଧ୍ୟେ ବିଚକ୍ଷଣ ଅହରହ ଅତୀକ୍ଷରୀ ॥ ୪॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୩୧୫୦୨୦୧

ନିର୍ଯ୍ୟୋଷ	= sound	ଶବ୍ଦ	ବିଭାଷା	= alternative,	ବିବସ୍ତ
ପରଶ	= touch,	ସ୍ପର୍ଶ	ମଞ୍ଜୁଷା	= basket,	ପାଣିଆ, ଗହ୍ମାଦି,
ସଙ୍କାଶ	= appearance, look,	ରୂପ	ଅକ୍ଷରୀ	= sound, speech,	ଧ୍ବନି, ବାଣୀ
ସ୍ବାଦ	= taste,	ରସ	ପୁଂସ	= male person,	ପୁରୁଷ
ସୁଗନ୍ଧ	= flavor, smell,	ଗନ୍ଧ	ବିରାଗ	= dislike, aversion,	ଅକ୍ଷତା, ବିମୁକ୍ତତା
ଅକୃପାର	= unbounded,	ସୀମାହୀନ	ବୈଦୁର୍ଯ୍ୟ	= misery,	ବୈତ୍ୟ
ଅର୍ବୁଦ	= one USA billion	ଏକ ବେକଟି	ପ୍ଲବନ	= flood,	ବନ୍ୟା

ବିଦଗ୍ଧଲଳନା

221/211/121/221+22 (14/1909)

ବର୍ଷାବତୀର ସରି ଆ-	ସିଲ୍ଲା ଉଗ୍ରବନ୍ୟା
ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳେ ଜନ ଭୟେ	ଗଲେ ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି ।
ଧୀରେ ସମଗ୍ର ଧରଣୀ	ଦିଶେ ହାସ୍ୟ ମଗ୍ନା,
ଏକା ବିଦଗ୍ଧଲଳନା	ମଲା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ॥1...

202401210021

ବିଦଗ୍ଧଲଳନା

221/211/121/121+22 (14/2421)

ବନ୍ୟାପ୍ରତାପ ସରିଲା	ପୃଥ୍ବୀ ପ୍ରଶାନ୍ତା
ଦୋଷାବିମୁଗ୍ଧ ଉଡିଲେ	ଖଗ ଧାଡି ବାନ୍ଧି ।
ନୀଳାଞ୍ଜନା-ମରଣ-ହ	ଶିତ-ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତା
ଏକା ବିଦଗ୍ଧ-ଲଳନା	ମରୁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ॥2

L. Kabi 202401210021

=====

ଛନ୍ଦ: ଶଙ୍ଖନାଦୀ ଗଣ: ଯୁଗଣ ଯୁଗଣ
ବର୍ଣ୍ଣ: 122/122 ପ୍ରସ୍ତାରାଙ୍କ 6/10

=====

କବିତା: ବିଦଗ୍ଧା କିଶୋରୀ

ଯିଏ ପ୍ରେମଜାଲେ ପଡେ ତାର ଭାଲେ ।
କି ସନ୍ତାପ ତାଲେ କିଏ ଜାଣି ନାହିଁ ॥1
ତବ ପ୍ରେମଗଙ୍ଗା ସରାଗେ ସୁରଙ୍ଗା ।
କଥାରେ ତ କେବେ କିଏ ଡାକି ନାହିଁ ॥2

ତବ ପ୍ରେମଭାରେ ବିଧାତା ଲସାରେ ।
ମରୁପ୍ରସ୍ଥ ପାରେ ଅଦମ୍ୟା ଉଦମ୍ୟା ॥3
ଅଭିଜ୍ଞାନ ଆଇ ପ୍ରତିରେ କି ପାଇଁ ।
ପ୍ରମତ୍ତା କରାଏ ତବ ପ୍ରେମବନ୍ୟା ॥4

ପ୍ରିୟାଶ୍ଳେଷ ଆଶେ ପ୍ରଧାବି ପ୍ରବାସେ ।
ଅକେ ନା ପ୍ରୟାସେ ମୁଁ ସେହି ସ୍ରବନ୍ତୁ ॥5
ସରାଗେ ପ୍ରମୁଗ୍ଧା ବିରାଗେ ଅଲଗ୍ନା ।
ଅଭୀଷ୍ଟେ ବିବଦ୍ଧା ଧୂଜା ବୈଜୟନ୍ତୁ ॥6

ଅଭୀକେ ସୁଲଗ୍ନା ବିବିକ୍ତେ ନିଶଦା ।
ନିଶୀଥେ ପ୍ରବୁଦ୍ଧାମୁଁ କନ୍ୟା ଚକୋରୀ ॥7
କଲେ ସେ ଲସାରା ତୁମେ ଜାଣି ଆଶ୍ରା ।
ଚଳନ୍ତା ବିଚାରା ବିଦଗ୍ଧା କିଶୋରୀ ॥8

1- ଉଦମ୍ୟା= ତୃଷା; ଅଭିଜ୍ଞାନ= (ସେହି) ସଂଜ୍ଞାନ ବା
ମାନ୍ୟତା; ପ୍ରମତ୍ତ= ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ; -2- (ପ୍ରିୟର) ଆଶ୍ଳେଷ= ଆଲିଙ୍ଗନ;
ପ୍ରଧାବି= ଧାଇଁ ଦଉଡି; ସ୍ରବନ୍ତୁ1= ନଦୀ; ଅଭୀଷ୍ଟ= ଆକାଂକ୍ଷିତ;
ବିବଦ୍ଧ= ଆବଦ୍ଧ; ବୈଜୟନ୍ତୁ1= ବିଛନ୍ଦପତାକା; ଅଭୀକ= ପ୍ରେମିକ;
ବିବିକ୍ତାରେ= ବିଜନତାରେ; ପ୍ରବୁଦ୍ଧ= ଜାଗ୍ରତ;

Lalatendu Kabi: 202208050055

ବିଦ୍ୟାର୍ଜନେ 271

ପ୍ରାଣାନୁକାଳେ ଶିଖୁଲେ ବି ବିଦ୍ୟା
କି କାର୍ଯ୍ୟରେ ତା କରିବ ପ୍ରୟୋଗ ।
ବ୍ୟାକ୍ଷେପ କେବେ କର ନାହିଁ ଧୀମାନ୍
ଶିକ୍ଷାର ତତ୍ତ୍ୱାଳ ଥିଲେ ସୁଯୋଗ ॥ 1 (ଉଦ୍ଧବଗ୍ରା)

ପ୍ରାଣାନୁକାଳେ = ମଲା ବେଳେ; **ବ୍ୟାକ୍ଷେପ** =
କାଳକ୍ଷେପ, postponement;

ଅନାଦରେ ଦୂର ହୁଅନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ତଥା ଚ ବାଣୀ ଲଭିଲେ ଉପେକ୍ଷା ।
ତୁରନ୍ତ ବିଦ୍ୟା ଶିଖୁ ଯା ବିବେକୀ
ନିରର୍ଥ ନିର୍ବୋଧକୁ ଏହି ଶିକ୍ଷା ॥ 2 (ଉପେନ୍ଦ୍ରବଗ୍ରା)

ବାଣୀ = ସରସ୍ୱତୀ;

LKabi 202508140948

ବିରହ-ନିଶୀଥ-ଛାୟା

ନିଶୀଥରେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ନିଦ ଥରେ ଚାଖୁନାହିଁ,
ଏଇ - ନୀରଝରା ଭରା ମଉସୁମେ
ନିଶ୍ୱେ - ଆସିବ ଆ ସିବ ବୋଲି ତୁମେ ।୧

-x-

ନକରୁ ଆଦର କିଏ କରେ ଧରି ପତ୍ରଟିଏ
ବସି — ସାରା ରାତି ଲେଖୁଛି କବିତା,
କାଳେ — ଆସିଯିବ ମନର ବନିତା । ୨

-x-

ପରାଣକୁ ପଣ କରି ଫୁଲଟେମୁଁ କରେତୋରୀ
ଘୋର - ବରଷାରେ ଶର୍ବର ଅଙ୍ଗନେ,
କେବେ - ନେବ ଥରେ ଭାବି ମନେମନେ ।୩

ଶର୍ବର= ଅନ୍ଧାର;

ପ୍ରୀତିର ପ୍ରସ୍ତୁନ ତୋଳି ଗୀତିର ଚନ୍ଦନ ବୋଲି
ଅତି - ଗୋପନେ ର ଖୁଛି ଘୋର ବନେ
ଝରା - କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ ।୪

କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ=

ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରଭାର କାମୁକ ପ୍ରଲେପରେ;

ନିୟତିର ତୀର-ତ୍ରାସେ ବିରହର ହରକୋଷେ
ଦେଖେ - ସୃଜନୀର ନିରନ୍ତର ଛାୟା
ପାଶେ - ସରିତର ଚରଙ୍ଗିତ କାୟା । ୫

ହରକୋଷ= ଅଭିଧାନ;

ବାଣୀପୁତ୍ର *ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି*

୨୦୧୮୧୦୧୯/୨୩୦୨୦୭

20.

ବିରହ

ନିଶୀଥରେ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ନିଦ ଥରେ ଚାଖୁନାହିଁ,
ଏଇ - ନୀରଝରା । ଭରା ମଉସୁମେ
ନିଶ୍ଚେ - ଆସିବ ଆ- ସିବ ବୋଲି ତୁମେ । ୧

ନକରୁ ଆଦର କିଏ କରେ ଧରି ପତ୍ରଟିଏ
ବସି — ସାରା ରାତି ଲେଖୁଛି କବିତା,
କାଳେ — ଆସିଯିବ ମନର ବନ୍ଦିତା । ୨

ପରାଣକୁ ପଣ କରି ଫୁଲଟେ କରୁଛି ଚୋରି
ଘୋର - ବରଷାରେ ଶବ୍ଦର ଅଙ୍ଗନେ,
କେବେ - ନେବ ଥରେ ଭାବି ମନେମନେ । ୩

ପ୍ରୀତିର ପ୍ରସ୍ତୁତ ତୋଳି ଗୀତିର ଚନ୍ଦନ ବୋଲି
ଅତି - ଗୋପନେ ର- ଖୁଛି ଘୋର ବନେ
ଝରା - କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ । ୪
କୌମୁଦୀର ମୁଦିର ଲେପନେ = ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରଭାର କାମୁକ
ପ୍ରଲେପରେ;

ନିୟତିର ତୀର-ଦ୍ରାସେ ବିରହର ହରକୋଷେ
ଦେଖେ - ସୃଜନୀର ନିରନ୍ତର ଛାୟା
ପାଶେ - ସରିତର ତରଙ୍ଗିତ କାୟା । ୫

ହରକୋଷ = ଅଭିଧାନ;

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୧୦୧୯/୨୩୦୨

ବିରହ କବିତା

ବିରହ କବିତା କି ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ତା

ସନ୍ଦେଶ ବୁଝିବା ଜନ

ସଂସାରେ ବିରଳ, ବୁଝିବେ କେବଳ

ଦଗ୍ଧଦ-ଭଗ୍ନମନ ।

ସମିଧେ ପ୍ରବଳ ଉଠିଲେ ଅନଳ

ଜଳେ ସିନା ନିବାସନ

ମର୍ତ୍ତେ ଅବଗ୍ରାହ କଲେ ଅନୁର୍ଦ୍ଧାହ

ଜାଳି ଦିଏ ତନୁମନ ॥

ସମିଧ= କାଠ, ଜାଳେଣି; ଅବଗ୍ରାହ= ବାଧା;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202601062338

ସଦ୍ୟ କଟିତୋୟଳ ସଲୀଳ ଜଳତୀରେ
 ସଦ୍ୟବିରହାନଳ ସହେ ତରୁଣ ଧୀରେ ।
 ଶାନ୍ତ ନବଯୌବନ ନିବନ୍ଧ ମୁଖଭାଷା
 ଶାନ୍ତ ଶତ ହର୍ଷଣ ଶତେକ ଅଭିଳାଷା ॥ 1

ଅଶ୍ରୁଜଳ ଧାବିତ ସୁଦୂର ପୁରବାସେ
 ପୀନ ତରୁଣୀମୁଖ ବିଧୂତ ସୁମ ପାଶେ ।
 ଦୀନସଦନେ ଦିନ ଅନେକ ଅଛି ବାକି
 ପ୍ରାଣ ଥିବ ନା ଯିବ ଜଣେ ନ ଥିବ ସାକ୍ଷୀ ॥ 2

କଟିତ+ ତୋୟଳ= ବିକଶିତ ପଦ୍ମଥିବା; ପୀନ=
 ଫୁଲ; ବିଧୂତ= ଅର୍ଥର; ସୁମ= ଫୁଲ; ସଲୀଳ=
 ଲୀଳାମୟ, କ୍ରୀଡ଼ାନିମଗ୍ନ;

ଛନ୍ଦ: ବରସ୍ପନ୍ଦରୀ SII ISI I-IS III SS
 by LKabi 202509172314

ବିରହିଣୀ ନଦୀ

ପର୍ବତନନ୍ଦିନୀ ଜଳଦକନ୍ଦିନୀ
ବାହିନୀ କାମିନୀ ଧାରା
ନିଗ୍ରହପ୍ରଲମ୍ବା ମିଳନସମ୍ଭବା
ଧାବିନୀ ଧାରିଣୀ ସାରା ॥୧

କନ୍ଦିନୀ = girl; ନିଗ୍ରହ = ଶୃଙ୍ଖଳା, ଦମନ, ସଂଯମ;
ପ୍ରଲମ୍ବା = ଝୁଙ୍କି ପଡିବା; ଧାରିଣୀ = ପୃଥିବୀ;

ସମୁସ୍ତର ଗତେ ପ୍ରଣୟର ପଥେ
ବିରହିଣୀ ବଧୂ ପରି,
ଉଚ୍ଛନ୍ନଚାରିଣୀ ଦୃଶ୍ଟାନ୍ତହାରିଣୀ
ଉପଳରୁ ପଡେ ଝରି । ୨

ସମୁସ୍ତର = ବର୍ଷ; ଉଚ୍ଛନ୍ନ = ପତ୍ନୀ; ଦୃକ୍+ଜଳ = ଆଶ୍ରପାଣି;
ଉପଳ = ପଥର;

ତେଜି ପିତ୍ରାଳୟ ହେଜି ମିତ୍ରାଳୟ,
ନୀରାଶ୍ରୟ ଯିବା ପାଇଁ
ଗହନ କାନନ କମଳ ଆନନ
ଲେହନରେ ମନ ନାହିଁ । ୩

ନୀରାଶ୍ରୟ = ନୀର)ର ଆଶ୍ରୟ (ସମୁଦ୍ରକୁ କହିଛି); କମଳ =
ସୁରମ୍ୟ, କମଳୀୟ; ଲେହନ = ଚାଟିବା, ସ୍ବାଦ ଉପଭୋଗ;

ବିବଶ ଶର୍କରୀ ଦିବସ ଶର୍କରୀ
ସ୍ଥମ-ଧୂମ-ବିନିଶ୍ଚଳା
ପର୍ଜନ୍ୟ କରକା ଶର୍ଜନର ଶଙ୍କା
ନୀଳାଞ୍ଜନେ ପ୍ରେମୋଦ୍ଭୁଜା । ୪

ଶର୍କରୀ = ନଦୀ; ସ୍ଥମ = ଆଲୁଅ; ଧୂମ = ବାଷ୍ପ; ବିନିଶ୍ଚଳ =
ଶଙ୍କାହୀନ; ପର୍ଜନ୍ୟ = ବର୍ଷା; ଶର୍ଜନ = ବହୁ; ନୀଳାଞ୍ଜନା = ବିଭୁଳି;

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି

201904080513

ବିରହିଣୀ

ମଉଳା ମନରେ
ଝାଉଁଳା ଫୁଲଟା
ସାଉଁଳିଲା ବେଳେ

ସେ ଫୁଲ ବୋଲେ —
ହଜିଲା ଦିନଟା
ଖୋଜିଲେ ମିଳେ କି ?
ପୋଡ଼ିଲା ସଳିତା

ଉଆଁସ ନିଶୀଥ
ସପନ ଉଆସ
ବତାସ ନ ଥାଇ
ପଡ଼ିବ ଧସି;

ଆକୁଳେ ସକାଳେ
ସରସୀର କୁଳେ
ପ୍ରେୟସୀ ବେଶରେ
କି ଲାଭ ବସି ?-୨

ଅଳସ ବାସର
ବିରସ ଶର୍ବରୀ
ବିବସ ବସନେ
ସାଇତା ଲୁହ

ଆଖୁରୁ ନିଗାଡ଼ି
ହେବ କି ସଜାଡ଼ି
ବିରହ ଭାବନା
ଅଡୁଆ ଖୁଆ ?-୩

ଆଉ କି ଜଳେ ?-୧ ଶରତ ଶିଶିରେ
ଗ୍ରୀଷମ ଘର୍ମରେ
ବରଷା ବାରିରେ
ବରଷ ସାରା
ଆଖୁ ଜଳ ଭାଳି
ସଞ୍ଜବତୀ ଜାଳି
କୋଳେଇ ହେବ କି
ସୁଖ ପସରା ?-୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୭୧୨୧୦-୧୨୫୫

ବିଶ୍ୱାସ ନିଅ ଯାତ୍ରୀ

ଜଳ-ସ୍ଥଳ-ନଦ	ଚିତ୍ର-ବିଭବ	ମିଳନ ଗୁଞ୍ଜରଣେ
ବିରହ-ବିଧୁରା	ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରା	ଜୀବନ-ତୃଷ୍ଣା ତାନେ ।
ସନ୍ଧି ଲଗନେ	ଗନ୍ଧାର ଗାନେ	ପୁଲକ ମୋ ଅସୁମାରୀ
ଜାଣେନା କେଉଁଠି	ମୃତ୍ୟୁର ଭେରୀ,	ଜୀବନ ଟା ଯାଏ ହାରି ।
ସମ୍ମୁଖେ ଉଭା	ଅନ୍ଧ ତାମସ ରାତ୍ରୀ;	
ନିଦ୍ରାଜନନୀ	ଆଶ୍ରୟ ଘେନ	ଧାନ୍ତ ରଜନୀ କ୍ଳାନ୍ତ ଶ୍ରାନ୍ତ ଯାତ୍ରୀ ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ବିଶ୍ୱାସ-୩

ଆସ୍ଥାରେ ମରେ ପାପ
ଆସ୍ଥା ବଳେ ହୁଏ ନା

ମରେ ନା ବ୍ୟାଧି
ମୁଖ ଆଜ୍ଞାଦି ॥ ୧

ମୁଖାବିହୀନ ସଭା,
କରି କରୋନା ସ୍ଥିତି

କୁମ୍ଭର ମେଳା
ଦେଖ କି ହେଲା ॥ ୨

ଗୋମୁତ୍ର ଆଦରିଲେ
ପୁଣି ଲିଭିବ କୋଟି

ବରଜି ଟୀକା
ଜୀବନ-ଶିଖା ॥ ୩

ମୁତ୍ର ଦେଉଛି ଯଦି
ଗାଈ ପଛରେ ଠିଆ

ରୋଗରୁ ରକ୍ଷା
ନ ହୁଅ ସଖା ॥ ୪

ମୋ ଆଗେ ଗତି ପଡ଼
ଲିଟାରେ ତୁମ ମୁଖେ

ପାଟି ମେଲାଇ
ମୁତିବି ଭାଇ ॥ ୫

ଆନନ୍ଦେ ଫେରି ଯାଇ
ନିତି ପେଶିବ ଏକ

ନିଜ ସଦନେ
ନିର୍ବୋଧ ଜନେ ॥ ୬

ତୁମ କୁତୁମ୍ଭ ମୁଖେ
ସକଳ ପରିବାର

ସାରିଲେ ମୁତି
ପାଇବ ମୁକ୍ତି ॥ ୭

ତଥାପି ମୁଖା ପିନ୍ଧି
ଆସ୍ଥା ଗେରେଣ୍ଡୁ ନୁହଁ

ରଖ ଦୂରତା
ମାନ ମୋ କଥା ॥ ୮

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୫୨୭୦୭୪୨

ବିସାର ଓ ବିଷ୍ଣୁହାର

କୋଳାହଳ-ସ୍ଥଳ ମଳ ନଳ ମଧ୍ୟେ ଚଳେ
ନଳରୁ ବାହାରି କାଳେ ମିଶେ ସ୍ରୋତ ଜଳେ ।
ଯିବା ପଥେ କିଛି ବେଙ୍ଗ ବେଙ୍ଗ ଦିଏ ଖାଇ
ସାଗରେ ପ୍ରବେଶେ ବାକି ସ୍ରୋତଧାରେ ଯାଇ ॥ 1

ସାଗରେ ତା ଖାଏ ମୀନ ମନ ତୋଷ କରି
ବେଶି ପଡିଥିଲେ ଖାଇ ସେ ବି ଯାଏ ମରି ।
ନ ମଲେ ସେ ଖାଇ ତାକୁ ହୁଏ ହୃଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ
ତାହାର ଆହାର ନରେ କରେ ଭାରି ତୁଷ୍ଟ ॥ 2

ଜଳଜ ଗର୍ଭେ ନଳର ମଳ ହୁଏ ଜୀର୍ଣ୍ଣ
ଖାଇ ଶୀଘ୍ର ଧରା ହେଲେ ଥାଏ ବି ଅଜୀର୍ଣ୍ଣ ।
ସଦ୍ୟ ମରା-ଧରା ମାଛ ଲାଗି ଥାଏ ଭଲ,
ଜଳଜ ବିକ୍ରୟସ୍ଥଳେ ଗହଳ ପ୍ରବଳ ॥ 3

ଅଜୀର୍ଣ୍ଣ କି ଜୀର୍ଣ୍ଣ ମଳ ଥାଉ ତାର ଗର୍ଭେ
ବହୁମୂଲ୍ୟେ କିଣି ତାକୁ ଖାଇଥାନ୍ତି ସର୍ବେ ।
ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀରେ ସ୍ଥିତ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଲବଣ;
ଥିଲେ ବି ତାଠି ମରିବେ ଭୂତାଶୁ ତତ୍ତ୍ଵଣ ॥ 4

ମନୁଷ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ବିଶ୍ଵେ ସବୁଠୁ ସାହସୀ
ନୀର ଗର୍ଭୁ ଧରି ମୀନ ଖାଅ ଘରେ ବସି ।
ସେ କି ଖାଇଥିବ ଭାବି ଶଙ୍କିବାର ନାହିଁ
ଦେଉଛି ଅଭୟବାଣୀ କବି ଭାବଗ୍ରାହୀ ॥ 5

ବିସାର= ମାଛ; କୋଳାହଳ-ସ୍ଥଳ= ସହର, ବଜାର
ଆଦି; ମୀନ= ମାଛ; ହୃଷ୍ଟପୁଷ୍ଟ= ସୁସ୍ଥ, ବଳବାନ୍;
ତୁଷ୍ଟ= ଖୁସି; ଜଳଜ= ମାଛ; ନଳ= sewage
pipe; ଜୀର୍ଣ୍ଣ= ଯାହା ହଜମ ହେଉଛି; ସଦ୍ୟ=
fresh, ତରକା; ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ= ଯଥେଷ୍ଟ; ଶଙ୍କିବାର=
ଡରିବାର;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 20241111 1111

ସଂସାର ତାଡ଼ନ ଫଳେ ରହି ଦୂର ଦେଶେ
ଆବେଗ ମୌନ ବି ଥିଲେ ମମତା ମରେ ନା ।
ଯେତେ ବି ଉଦ୍ୟମ କଲେ ଭୁଲିବା ସକାଶେ
ଆତ୍ମାସ ନିଷ୍ଠୁଳ ସଦା ଥିବ ରେ ସୁକନ୍ୟା ॥

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତୁତିଳକା** (ତଉଜା ଜଗୌ ଗଃ)

221/211/121/121+22

by **LKabi** **202505151142**

A translation of
Wondar Thirst, by
Gelald Goulde.
 The original text in
 English is freely
 available on net.

ବିହାର ତୃଷା

ପ୍ରାଣୀ ପର ଦେଶେ ତପନ ବିଭାସେ
 ପ୍ରାଣୀ ସେ ପାରେ ବାରିଧି ବାରି;
 ଉତ୍ସାର ଦିଗନ୍ତ ଧାବିତ ପ୍ରଚେତ
 ବାତୁଳ ଅନ୍ତର ଦିଏ ମୋ ଭରି ||
 ଅଧର ଅଧୀର, ସ୍ଵରି ଉଠେ ସ୍ଵର
 ବିଦାୟ, ବିଦାୟ, କହିବି ବୋଲି;
 ବାରିଧର ଜଳେ ତରା ରାଶି ମେଲେ
 ନିଭସ୍ମଳେ ଏବେ ଯିବି ମୁଁ ବୁଲି || -୧

ଲମ୍ବିତ ଅଜ୍ଞାତ ଦୀର୍ଘ ଶ୍ଵେତ ପଥ
 ଅଜଣା ଅନ୍ତର ଅଚଳ ବୁଲ;
 ଭାସୁତ ଭାସୁର ସାଥୀ ଏବେ ମୋର
 ସହଚର ଦୂର ନକ୍ଷତ୍ର ମାଳ ||
 ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଜାଗେ ନିସର୍ଗ ଉତ୍ସଙ୍ଗେ
 ଅଦମ୍ୟ ଅସୀମ ବିହାର ତୃଷା;
 ଯେ ଦିନୁ ଶୁଣିଲା ମୋ ବେନି ଶ୍ରବଣ
 ନଦୀ ବନ ଗିରି ସରାଗ ଭାଷା || -୨

ରୁଚିର ନିସର୍ଗ ପାରେ ରାତ୍ରୀଦିନ
 ବାୟସ ବାତୁଡ଼େ ଶାବକ ଉଡ଼େ;
 ଶିଶୁ କିଶଳୟ ଉଦ୍‌ଗମା ଜୀବନ
 ପ୍ରଭୁ ପତ୍ର ଝଡ଼ି ଭୂତଳେ ପଡ଼େ ||
 ଅଛି ତୁମ ସାଥେ, ଯିବି ପର ପାର,
 କି କାରଣେ କିଏ ଦେଲେ ପଚାରି,
 ପ୍ରତିଭାଷା ଦେବେ ଚନ୍ଦ୍ରମା ନକ୍ଷତ୍ର
 ଶ୍ଵେତଜ୍ୟୋତି-ପଥ, କାନନ ଗିରି ||-୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୬୧୨୧୪-୦୮୦୫

ବ୍ୟଥୂତ ଗୃହବନ୍ଦୀ (ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

ଶତୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସପତଦଶ	ବିତିଲା ନିଶିଦିବସ;	୧
ଅଖଣ୍ଡ ଶ୍ଳାମନଶାନ୍ତି	ଦେଉଅଛି ନାନା କ୍ଳାନ୍ତି;	୨
ଲେଖା କି ରହିଛି ଭାଲେ,	ଜୀବ ଯିବ ବନ୍ଦୀଶାଳେ?	୩
ନର ଶିଶୁ ଜାତ ହୋଇ	ଏନ୍ତୁଡିରେ ଶୋଇ ଶୋଇ	୪
ନ ଦେଖୁ ବହିର୍ଜଗତ	ଦେଖୁ ନେବେ ସ୍ୱର୍ଗପଥ?	୫
ଆଜୀବନ କଲବଲ	ହେବାଠୁ ତ ମୃତ୍ୟୁ ଭଲ ।	୬
ଅତୀତେ ଏ ପରୀକ୍ଷଣ	କରିଛି କେ କୁର ଜନ ?	୭
ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ଦୈତ୍ୟାସୁର	ଥିଲେ କେହି ଏତେ କୁର ?	୮
ଆସିବେ ବା କାଳ ଗତେ	ଏତେ କୁର ଏ ଜଗତେ ?	୯

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୦୦୭୧୯୧୭୦୦

ବନବୀଥୀ ଗୀତିମାଳା-୫୪

ଶତବାର

ଅସୁରା ଉଦରେ ଥିବ
ଦେଖୁ ସେହି ନଭସ୍ଥୟ
ଆଙ୍କିବି ତାମସ ଗର୍ଭେ
ସୃଷ୍ଟି ମଧ୍ୟେ ଯେହ୍ନେ ମୁହିଁ
ଜୀବନ୍ତ ଯୌବନ ସାଥେ
ପଶୁାଦେଶେ ମୃତ୍ୟୁମୟ
ତାପରେ ବିଦଗ୍ଧ ଲେଖୁ
ବୁଧକୁ ମ ସମକ୍ଷେ ସଦା
ଶତବାର ତେଜି ଧରା,
ବାରମ୍ବାର ଦେବି ଧରା

ନିଦ୍ରିତ ନଗରୀ;
ମୋଦୁର ଶର୍ବରୀ;
ପ୍ରଦ୍ୟୋତନ ଛବି;
ମହା ଅନୁଭବୀ;
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଚଞ୍ଚଳ,
ଭୁଗର୍ଭ ଅତଳ ।
ଯିବି ଆରଣ୍ୟକ;
ନିଶ୍ଚଳ ନିଃଶଙ୍କ !
ବରଜି କାୟାରେ,
ସୃଜନୀ ମାୟାରେ ॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୦୩୦୩୦୫୧୦

ଅସୁରା= night; ନଭସ୍ଥୟ= hazy; ମୋଦୁର= thick, dense; ବୁଧକୁ ମ = death

ଶବ୍ଦାର୍ଥ।

372

**ତୁମେ ମୋ ଶରଚନ୍ଦ୍ରିକା ପ୍ରେମକାବ୍ୟ
ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରଶାଳା ଲସ୍‌ଏଞ୍ଜଲସ୍‌ରେ**

ତୁମେ ମୋର ଆଶା ତୁମେ ମୋ ନିରାଶା ।
ସ୍ମରଦ୍ୱାଦ୍ଭିବନ୍ଧେ ହସଜ୍ଜଳବର୍ଷା ॥

ଚଳତ୍ = ଗତିଶୀଳ; ଲସତ୍ = ଚାକ୍ଷୁକ୍ୟଯୁକ୍ତ, ନୃତ୍ୟରତ; ପର୍ବ = ଅଧ୍ୟାୟ; ସ୍ମରତ୍ ବାକ୍ + ନିବନ୍ଧ = ସ୍ମରି ଉତ୍ପତ୍ତବା; ବାଣୀର ସଂଯୋଜନ; ହସତ୍ + ଶବ୍ଦବର୍ଣ୍ଣା = ହସ ହସ ଶବ୍ଦସମୂହର ସମାଗମ;

ଛନ୍ଦ: ଭୂଜଙ୍ଗପ୍ରୟାତନ୍ ଯୁଗଣ×4

ISS ISS ISS ISS

ସୂତ୍ର: ଚତୁର୍ଥାୟାମିତ୍ୟୁକ୍ତମ୍ ।

202512041616

ଆନ୍ତରିକ ମୁଖେ ସ୍ୱର୍ଗ
କେଶ ପକ୍ଷ୍ପ ବନ୍ଧୋଗତେ
ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଦୁର୍ବଳ ସର୍ବାଙ୍ଗ,
ଲୋଭ ହିଁ ଲବ୍ଧଯୌବନ ।

ଦନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ବାଞ୍ଛକେ,
କେଶ ଶୁଭ୍ର ତଥା ଶିରେ
ଚକ୍ଷୁ କର୍ଣ୍ଣାଦି ନିସ୍ତେଜ,
ନିତ୍ୟ ବଞ୍ଚିତ ବାସନା ।

କବିତା: ଶରଣ
ସମସ୍ତକାଳ: ଗୌରୀ 13/2048
ଗଣ: ନ ନ ନ ସ + ଗୁ
ବର୍ଣ୍ଣ: III III III IIS S (13)

ସକଳ ଭୁବନ ତୁମ ଶରଣ ମାଗେ
ନର ପଶୁ ଜଳଚର ଖଗ ସରାଗେ ।
ଗଗନ ପବନ ଶିରି ଉଦୟ ସାରା
ତପନ କୁମୁଦପତି ବିମଳତାରା ॥ 1

ତବ ନିୟତ ବିଧିର ଫଳନ ସର୍ବେ
ମୁଖରିତ ଯୁଗ ଯୁଗ ମୁଦିତ ପର୍ବେ ।
ତୁମଠି ମନନରତ ଧରଣିବାସୀ
ସକଳ କଷଣ ହର ତୁ ଅବିନାଶୀ ॥2

କୁମୁଦପତି= ଚନ୍ଦ୍ର; ମୁଦିତ= ବିମୁଗ୍ଧ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଶରଦନ୍ତ ପରାମୃତ ବର୍ଷିଗଲା

ଘନ କୃଷ୍ଣ ନଭଶୃରଛତ୍ର ତଳେ
ଦିନ ରାତ୍ର ସମାନ ବିବୋଧ ଦିଏ ।
କିଛି ବୃଷ୍ଟି ଝରେ ନବ ପୁଷ୍କରଳେ
କିଛି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ରଖ ବୃଷ୍ଟି କିଏ ॥

ଛନ୍ଦ: ଚୋଟକ IIS IIS IIS IIS
by L. Kabi 202509141336

ଶରୀରତ୍ରୟ ଓ ଆତ୍ମା

ଦେହ ସ୍ଥୁଳ, ମନ ସୂକ୍ଷ୍ମ,

ଅସ୍ଥିତା କାରଣ:

ଶରୀର ହିଁ ନିଶ୍ଚେତନ,

ପ୍ରକୃତିନିଷ୍ପନ୍ନ ।

୧

ସେହି କର୍ତ୍ତା, ସେହି ବକ୍ତା,

ଜ୍ଞାତା ସନାତନ;

ଜତ ହେଲେ ଉପଭୋକ୍ତା

କି କାର୍ଯ୍ୟେ ଚେତନ?

୨

ଦେହ ହେଲେ ପ୍ରାଣବାହ

ଅନୁଭବୀ ଜ୍ଞାତା,

କଲ୍ଲୀ ବେଳେ ତାକୁ ଦାହ

ଗୋଡ଼ାଇ ବାତାନ୍ତା ।

୩

ଶରୀରୁ ନିଃସୃତ ବୋଲି

ଆତ୍ମା ଅବିନାଶୀ

ଶବ ଜାଳି ହୁଲି ହୁଲି

ପାରୁଅଛ ଆସି ।

୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୨୨୦୧୨୩୨୩୫୫

ଶଶୀଶଶିଶୁ ଶାସ୍ତ୍ରଣ
ବକ୍ରତୁଣ୍ଡ ମହୋଦର ।
ଦିଅ ବିଦ୍ୟା ହର କ୍ଳେଶ
ବିଘ୍ନେଶ ନିଶ୍ଚଳେଶ୍ୱର ॥

ଲ. କବି 20250827

ଶଶୀଶଶିଶୁ= ଶଶୀଶ ବା ଶିବଙ୍କ
ପୁତ୍ର; ଶାସ୍ତ୍ରଣ= ଶାସ୍ତ୍ରର ଲିଖିତ/ପ୍ରଭୁ;
ବକ୍ର= snout, ସୁଦୀର୍ଘ ନାସିକା;

ଶାଳୀଦିବସ

ଶାଳୀଦିବସଟା ଖରେ ଆସୁଅଛି ଧାଇଁ,
ଛୁଟୁଥିବ ଦିଚକିଆ ଯାନ ସାଇଁ ସାଇଁ ।୧॥
ଶାଳୀକି ବସାଇ ପଛେ ପୁଅପିଲା ମାନେ
ଜାଦୁବିଦ୍ୟା ଦେଖାଇବେ ଯେଝା ଯନ୍ତ୍ରଯାନେ ।୨
ରାଜପଥେ ଛୁଟୁଥିବ ଶତ ଶତ ଗାଡ଼ି,
ବେଗ ଦେଖୁ ଭୟେ ସବୁ ପିରୁ ଦେବେ ଛାଡ଼ି ।୩
କିଏ ଯିବ ସାପ ପରି ଡଙ୍ଗା ପରି କେହି,
ସର୍ଜସ କରିବେ ଯାନ ବଙ୍କେଇ ଟଙ୍କେଇ ।୪॥
ସିନେମା ଟିକଟ ପାଖେ ହେବ ଠେଲା ପେଲା,
ଦେଖୁଥିବେ ଧାଡ଼ି ଭାଙ୍ଗି ଟିକଟ କେ ନେଲା ।୫॥
ବଚସାରୁ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଲାଗି ଯିବ ରଣ,
ଶାଳୀଏ ମାରିଏ ତାଳି ବେଶୁ ବୀରପଣ ।୬॥
ସିନେମା ସରିଲେ ପୁଣି ଶାଳୀକି ବସାଇ,
ଘରମୁହଁ ବାହୁଡ଼ିବେ ଡିଜାଇନ୍ ଦେଖାଇ ।୭॥
ଆଚମ୍ପିତେ ମହାନନ୍ଦେ ହସ୍ତୁଥିବେ ଶାଳୀ
ଭାରୁଥିବେ ଭାଇଙ୍କଠୁ ନାହିଁ କେ ଚଢ଼ାଳୀ ।୮॥
ବୈଦ୍ୟାଳୟେ ଜାଣି ଭିତ ଆସୁଛି ଘନାଇ
ହତାହତ ବିଭାଗକୁ ଦେଲେଣି ସଜାଇ ।୯॥

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୯୧୦୦୧୧୧୧୧୧

ଶିଷ୍ୟ କି ଦକ୍ଷିଣା ଦେବ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଥାଳୀରେ

ଗୁରୁ ଯେବେ ଶିକ୍ଷା ଦେବେ କନ୍ଦାଇ କନ୍ଦାଇ
ପିଠି ପରେ ବିକ୍ରମରେ ଚନ୍ଦାଇ ଚନ୍ଦାଇ ।

ଦୋଷ କଲେ କର୍ଣ୍ଣମୂଳେ ଖୁନ୍ଦାଇ ଖୁନ୍ଦାଇ
ଶିଷ୍ୟ କି ଦକ୍ଷିଣା ଦେବ ବନ୍ଦାଇ ବନ୍ଦାଇ? 1

ବ୍ୟାକରଣ କଲେ ଭଗ୍ନ ଭତାରିବେ ଛାଲି
ଭଟ୍ଟାଚାରଣ କଲେ କ୍ଷୁଣ୍ଠ ପୁଲାଇବେ ଗାଲି ।
କାନ ମୋଡ଼ି ଜ୍ଞାନ ଦେବେ ଗାଲିରେ ଗାଲିରେ
ଶିଷ୍ୟ କି ଦକ୍ଷିଣା ଦେବ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଥାଳୀରେ ॥ 2

L. Kabi 202602231115

କେନ୍ଦ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ବିକିଲା
 ଶ୍ରେୟନେ ତପ୍ତ ରାହା
 ଭିକ୍ଷାପାତ୍ରୀ ଧରି କରୁଥିଲା
 ତାର ସେ ପେଟପୋଷା
 ବିଦ୍ୟାରେ ମଗ୍ନ ରହି ଲଭିଲା
 ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ତିଗ୍ରୀ ।
 ଚକ୍ଷେ ଗଲ୍ଲେସ ରଖି କରିଲା
 ଏକକାଳେ ତପସ୍ୟା ॥ 1

ତେଣେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି ଥିଲା
 ବନ୍ଧ ସେ ବନ୍ଧିଶାଳେ
 ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞେ ସଙ୍ଘର ରହି ଥିଲା
 ନିତ୍ୟ ସେ କର୍ମନିଷ୍ଠ ।
 ଏକାଧାରେ ସମ ସମୟରେ
 ସେ ଥିଲା ସର୍ବଦେଶେ
 ବିଭ୍ରଷ୍ଟ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ବସୁମତେ
 ଶୂନ୍ୟଦେହୀ ପିଶାଚ ॥ 2

ଛନ୍ଦ: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା

ଯଥା ଶାନ୍ତାକାରଂ ଭୁଜଗଶୟନଂ...

ସୂତ୍ର: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତମୁଧୁରସନଗୌର୍ବୋ ଭନୌ ଚୌ ଗୟୁଗ୍ମମ୍
 222/2•11/111/2•21/221+22

by LKabi 202508271243

କେନ୍ଦ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ବିକିଳା
 ଶ୍ରେୟନେ ତପୁ ଚାହା
 ଭିକ୍ଷାପାତ୍ରୀ ଧରି କରୁଥିଲା
 ତାର ସେ ପେଟପୋଷା
 ବିଦ୍ୟାରେ ମଗ୍ନ ରହି ଲଭିଲା
 ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ଡିଗ୍ରୀ ।
 ଚକ୍ଷେ ଗଲେ ସ ରଖି କରିଲା
 ଏକସଙ୍ଗେ ତପସ୍ୟା ॥ 1

ତେଣେ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ କରି, ଥିଲା
 ବନ୍ଧ ସେ ବନ୍ଧିଶାଳେ
 ତସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗର ରହି ଥିଲା
 ନିତ୍ୟ ସେ କର୍ମନିଷ୍ଠ ।
 ଏକାଧାରେ ସମ ସମୟରେ
 ସେ ଥିଲା ସର୍ବଦେଶେ
 ବିଭ୍ରଷ୍ଟ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ବସୁମତେ
 ଶୂନ୍ୟଦେହୀ ପିଣାଚ ॥ 2

ଛନ୍ଦ: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା

ଯଥା ଶାନ୍ତାକାରଂ ଭୁଜଗଶୟନଂ...

ସୂତ୍ର: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତପୁରସନଗୌର୍ବୋ ଭନୌ ତୌ ଗୟଗ୍ଗମ୍

222/2••11/111/2••21/221+22

by LKabi 202508271243

ଶେଷ ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟାଞ୍ଜଳି

ନିଶୀ ନିପତନେ ବସୁଧା ଅଙ୍ଗନେ
ହସିଲା କୁସୁମ କଳି,
ବିରହିଣୀ ବାଳା ମଉନେ ବାଢିଲା
ଶେଷ ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି । ୧

ଶଶୀକୋଳେ ତରା ହେଲେ ଆତ୍ମହରା
ମହୋଲ୍ଲାସେ ଅନମ୍ବରେ,
ହସିଲା ଉନ୍ମୁକ୍ତା ବିଷଣ୍ଣା ଲଳନା
ବିଲୁପ୍ତିର ଆତମ୍ବରେ । ୨

ବାଣୀପୁତ୍ର 202006191900

ଶୋଇ ଯା ଶୋଇ ଯା

କହୁଛ ରାତ୍ରେ ଶୋଇ ଯା ଶୋଇ ଯା ମୋ କଥା ବି କହି ଦିଏ:
ମୁଁ ଯେବେ ଶୋଇବି ଦିନରେ ତୁମକୁ ଜଗାଇ ରଖୁବ କିଏ ?

କିଏ ସେ ଲେଖୁବ ତୁମ ପାଇଁ ବସି ଗ୍ରୀଷ୍ମ ବର୍ଷା ଶୀତ ?
କିଏ ଦେଇ ଯିବ ରକ୍ତ ନିଗାଡ଼ି ଅଶ୍ରୁ ଉଜୁଡ଼ା ଶୀତ ?

ବନ୍ଧା ବିଦାରି କିଏ ସେ ଦେବ ଗୋ ଅନୁରତଳ ଧାସ ?
କିଛି ମୁଁ ନ ଦେଲେ ତୁମେ କି କହିବ ଛୁଟିଲେ ମୋ ନିଃଶ୍ୱାସ ?

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୭୦୪୨୮-୦୪୦୭

ଶୋକାର୍ତ୍ତ କାକ ପ୍ରତି

କାକ ରେ! କାକରେ ମୋ ଶେତରୁ ତରୁବରେ
କି ଲାଗି ଲାଗିଛି ଏ ନଗରେ ଘରେଘରେ?୧

ଶେତରୁ ତରୁବରେ= ବିଲୁ ଗଛ ଯାଏ;

କାହାକୁ ଜଗାଇ ଗାଇ ଆଉ ଏତେ ଗୀତ
ଏ ଦିନରେ ନରେ ତୋ ଜୀବନ-ବନ ମିତ !୨।

ଏ ଦିନରେ= ଏୟୁଗରେ;

ନରେ= ମଣିଷଙ୍କ ଭିତରେ

ସକାଳ କାଳରୁ ବିବଶ ବସତିଟାରେ,
କହ କାରେ ଆଶି ଆସି ବସୁ ବସୁନ୍ଧରେ ।୩।

ଆଶି= ଆଶା କରି;

ବସୁନ୍ଧରେ= (ଏ ଗାଁର) ଭୁଇଁରେ;

ଖର୍ବଟ ବଟରେ ତୋ ବିକଳ କଳ ସ୍ଵର
ତୁ ଆସୁ ଏକାକୀ କାକୀ ମରିଛି କି ତୋର?୪

ଖର୍ବଟ ବଟ= ଗାଁ ବରଗଛ;

କାକୀ= ମାରି କାଉ

୨୦୧୮୧୧୧୭୦୦

ଅସରା ସରାଗେ ଅପ୍ରମିତ ମିତ ସ୍ଵରେ,
ଏ କାହା କାହାଣୀ ବୁକୁତଳ ତଳପରେ?୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୮୧୧୧୭୦୧

ଶ୍ରାବଣ-ସଂଳାପ

ନିବିଡ଼ ରାତ୍ର କୃଷ୍ଣ ତିମିର
ଅନ୍ଧ ଦମିତ ଧରା
ବନ୍ଧସଚିରା ଗର୍ଜନଗିରା
ଗୋଘୃତ ବାରିଧାରା । ୧
ଦର୍ବରୀକର କାର୍ମୁକଧାରୀ
ଉଗ୍ରା ଆହ୍ଲାଦିନୀ
ଲାସ୍ୟଲସିତା ଅମୃଦସୁତା
ରୁଦ୍ରା ସୌଦାମିନୀ । ୨
ବନ୍ୟା ପ୍ଳାବିତା ସନ୍ନା ରସିତା
ଅଶ୍ୱି ଧାବିତା ଖରା;
କାନନ ସ୍ତବ୍ଧ କେଦାର କ୍ଷୁବ୍ଧ
ଗୋଧନ ଧର୍ତ୍ତେ ଧୀରା । ୩
ଅମାପ ଶକ୍ତି, ପଞ୍ଜି ପଞ୍ଜି
ବଜ୍ର-ଶସ୍ତ୍ରଧାରୀ
ଶୁଣ ଗୋ ଇନ୍ଦ୍ର- ଗୋପିକା-ମିତ୍ର
ମଧୁଷଟ୍ପଦ-ଅରି -- ୪
ପ୍ରହ ସେ ନବ- ରତ୍ନ-ଶ୍ରେଷ୍ଠେ
ଯହେ ଦେଇଛ ଗୀତି;
ଶାଘୀପୁତ୍ର ପାତ୍ରେ ଦିଅ ଗୋ
ଅଳ୍ପ ମାତ୍ର ଋତି । ୫

ଦମିତ= ବଣାଭୂତ; ଗୋଘୃତ= ବର୍ଷା; ଦର୍ବରୀକ= ଇନ୍ଦ୍ର; କାର୍ମୁକ= ଧନୁ;
ଆହ୍ଲାଦିନୀ= ଅନନ୍ଦକାରିଣୀ; ଲାସ୍ୟଲସିତ= ନାଚି ଖେଳୁଥିବା [ସ୍ତ୍ରୀ:
ଲାସ୍ୟଲସିତା]; ସନ୍ନା= ଅବସନ୍ନା; ରସିତ= ଗର୍ଜିତ, ସ୍ତ୍ରୀ: ରସିତା; ଅଶ୍ୱି-
ନଦୀ; ଖର= ଉଗ୍ର, ସ୍ତ୍ରୀ: ଖରା; ଧର୍ତ୍ତ= ଘର; ଧୀର= ; ଶାନ୍ତ, ସ୍ତ୍ରୀ ଧୀରା;
ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପିକା= ସଧବପୋକ; ମଧୁଷଟ୍ପଦ= ପ୍ରଜାପତି ; ପ୍ରହ= ପ୍ରାଚୀନ,
ନବରତ୍ନ-ଶ୍ରେଷ୍ଠ= କାଳିଦାସ; **ଶାଘୀ= ସରସ୍ୱତୀ**; ଶାଘୀପୁତ୍ର= ମୁଁ ନିଜେ;
ଋତି= ଗତିଶୀଳତା, ସୌଭାଗ୍ୟ, ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକତା;

ଶାଘୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି (ଶାଘୀମାତା ଶରଣମ୍ଭ)

ଶ୍ରୀବତ୍ସା ବେଳାରେ ପ୍ରେମସଂବାଳାକୁ ଅଭିସାର ସମ୍ଭାଷ

ଶତପତ୍ରର	ଲାସ୍ୟ, ଖସିଲେ	ବର୍ଷା ବୃକ୍ଷ-ଶାଖେ;
ଶିଖିନୀର ନାହିଁ	ଚନ୍ଦ୍ରିକା ବୋଲି	କଞ୍ଜାର ନାଟ ଦେଖେ ।
ପ୍ରାନ୍ତରେ ଭିଜା	ଦୁର୍ବା ତିରଣେ	ଦର୍ଦ୍ଦର କରେ ଭେରୀ;
ଦାନା ଦର୍ଦ୍ଦରା	ଦାନ୍ତୁର କୂଳେ	ଶୁଣୁଥାଏ କାନ ତେରି ।
ଶୁଣେ --	ଚକ୍ରପକ୍ଷୀପୁଣ	
ଜଳେ ଉଡୁଳ	କାଳକଣ୍ଠର	ବକ୍ର-ସମ୍ଭାଷଣ ॥ - ୧

ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଆସିଲା	ତା ଯାଥେ ହସିଲା	ଶ୍ରୀବତ୍ସା ମୃଦୁଳା ବାଳା;
ଶୀତଳ ବର୍ଷା-	ବତାସ ସଙ୍ଗେ	ପ୍ରୀତି-ସଙ୍ଗାତ ବେଳା ।
ଭାମିନୀ ପ୍ରେମିନୀ !	ସୌଦାମିନୀର	ଚକ୍ଷୁ ପଦ-ପାତେ;
ବଲ୍ଲଭ ପ୍ରାଣ	ସୌବନ ଭରି	ଯାଏ ଉଡୁନା ଗାତେ !
ଆସ --	ଆସ ଅଭାଷ୍ଟା ଆସ;	
ହତାଶ ବିରହୀ	ଖର ନିଃଶ୍ବାସେ	ଭରି ଦିଅ ଉଲ୍ଲାସ ॥ - ୨

ନିର୍ଦ୍ଦେଶା ଝରି	ଔପଳ କୂଳେ	କାଳସୂର୍ଯ୍ୟର ଜଳେ
ହାରିବ ବୋଲି	ତା' କୁଳ-ଅବ୍ରହ୍ମ	ଆକୁଳେ ଅଗ୍ରେ ଚଳେ ।
ପକ୍ଷ ପ୍ରସାରୀ	ପୁଷ୍ପ-ଶିକାରୀ	ମଧୁ-ଷଟ୍ପଦ ଛଳେ,
ପ୍ରୀତି-ଉଡୁତା	ମଞ୍ଜରୀ-ବାଳା	ତନ୍ମୁ-ତପଣ ଭାଳେ ।
ଆଜ --	ଅବଗୁଣନ ଖୋଲି,	
ଯୁଗଯୁଗାନ୍ତ	କୀର୍ତ୍ତୀ କାମିନୀ	କନ୍ଧରେ ଯାଅ ଝୁଲି ॥ - ୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୭-୦୭-୦୧/୦୪:୩୦

ଶତପତ୍ର, ଶିଖିନୀ, କଞ୍ଜାର = ମୟୂର; ଶିଖିନୀ = ମୟୂରୀ; ଲାସ୍ୟ = ନାଟ; ଦର୍ଦ୍ଦର = ବେଙ୍ଗ; ଦାନା = ଦୁଃଖିନୀ (ବେଙ୍ଗୁଲାର ସ୍ଵରଚନ୍ଦ୍ରୀ ନାହିଁ ବୋଲି) ଦାନ୍ତୁର = ବେଙ୍ଗ ଖେଳୁଥିବା ପାଣି; ଚକ୍ରପକ୍ଷ, କାଳକଣ୍ଠ = ରାଜହଂସ; ଉଡୁଳ = ରଜା ଉପରକୁ ଚେକିଥିବା; ଶ୍ରୀବତ୍ସା = ଶ୍ରୀବତ୍ସ ମାସର ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ତିଥି; ବଲ୍ଲଭ = ପ୍ରେମିକ; ଔପଳ = ଉପଳମୟ; କାଳସୂର୍ଯ୍ୟର ଜଳ = ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟ, ତା' କୁଳ (ସମୁଦ୍ରକୁ କହିଲେ); ଅବ୍ରହ୍ମ = ପରିଚୟ; ମଧୁ-ଷଟ୍ପଦ = ଭ୍ରମର; ପ୍ରୀତି-ଉଡୁତା = ପ୍ରେମଦିବୀନୀ; ମଞ୍ଜରୀ-ବାଳା = ପୁଲ-ଝିଅ; ଅବଗୁଣନ = ଓଡ଼ିଶୀ, ପଦା; କୀର୍ତ୍ତୀ = ଆହତ, କୁଟିଥିବା, ଅବଦମିତ ଥିବା; କନ୍ଧର = ବେକ;

ଶ୍ରୀରାମଭକ୍ତି ସ୍ତବ

ରାମଂ ଲକ୍ଷ୍ମଣପୂର୍ବଜଂ ରଘୁବରଂ ସୀତାପତିଂ ସୁନ୍ଦରଂ
ନୀତିଜ୍ଞଂ କରୁଣାକରଂ ଗୁଣନିଧିଂ ବିପ୍ରପ୍ତିୟଂ ଧାର୍ମିକମ୍ ।
ରାଜେନ୍ଦ୍ରଂ ସୁପଥସ୍ଥିତଂ ସୁପୁରୁଷଂ ସନ୍ନାର୍ଗସତ୍ୟପ୍ତିୟଂ
ମର୍ଯ୍ୟାଦାପୁରୁଷଂ କୁରୁଦିହରଣଂ ଲଙ୍କେଶଜୀବାନ୍ତକମ୍ ॥1

ଅଜ୍ଞାତଙ୍କ କରେ ସଭକ୍ତି ରଚିତା ଏ ଭକ୍ତି-ଅଭ୍ୟର୍ଥନା
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପଦେ ସମର୍ପଣ ମନେ ଯାହାର ଥାଏ ପଦେ ।
ଏହା ପାଠକଲେ ହୁଏ ସହଜରେ ଆତ୍ମୀୟତା ସର୍ଜନା
ଆନନ୍ଦେ କର ପାଠ ଛନ୍ଦ ସକଳେ ଶାର୍ଦୂଳବିକ୍ରୀଡ଼ିତମ୍ ॥2

ରଚୟିତା: ଅଜ୍ଞାତଶ୍ରୀ

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ସଜଫୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ

ଆମ ଅଗଣାର

ସଜ ଫୁଲ ଶୁଣ ଶୁଣ

ଜାଣ କି ଏ ଘରେ

ଅଛି କି ନା ତେଲ ଲୁଣ ।

ଅଛି କି ନା ଘରେ

ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମିଠା କଥା

କେତେ ଅଛି କାହା

ମନେ ଆନ ଲାଗି ବ୍ୟଥା । 1

ଯଦି ଅଛି ଜଣା

ଛୁଟାଇ ତୁମର ବାସ

ଫୁଟାଇ ଦେବ କି

ବ୍ୟଥୁତ ବଦନେ ହାସ ।

ସେହି ବାସ ମିଶା

ବିତରି ମଧୁର ଗୀତ

ଆମ କଥା ଦୂରେ

କରିବକି ପରିଚିତ । 2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202403210941

ସହବିଙ୍କ ପ୍ରଭାବ

ଶ୍ରବଣ କରି ଅକସ୍ମାତ୍ ସହବିଙ୍କ ପ୍ରଣୀତା
ସରସମଧୁର ଶବ୍ଦେ ସୁରତା ମର୍ମଗାଥା ।
ଅଛି କି ବିରହତପ୍ତା ଯୋଷିତା ଦୂରସଂସ୍ଥା
ରହିବ ନ କରି ବର୍ଷା ନେତ୍ରୁ ଯେ ଅଶ୍ରୁଧାରା ॥

ସୁରତ= ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ; ଯୋଷିତା= ନାରୀ;
ଦୂରସଂସ୍ଥା= ପ୍ରିୟଜନଠାରୁ ଦୂରରେ ସ୍ଥିତ;

ଛନ୍ଦ: ମାଳିନୀ ଗଣ: ନନମୟୟ
(ନନମୟୟୟତେୟଂ ମାଳିନୀ ଭୋଗିଲୋକୈଃ)
ବର୍ଣ୍ଣ: III III SS•S ISS ISS
by: L Kabi 202601262126

ବନବୀଥ ଗୀତିମାଳା—୧୦୯

ସତ୍ୟ ଓ ମିଥ୍ୟା

ଆନନ୍ଦୁ = ଅନନ୍ତକାଳ

ସତ୍ୟ-ଅସତ୍ୟ ନିତ୍ୟ
ଆନନ୍ଦ୍ୟ ପାଇ କେହି

ନିୟତ ରଣେ
ଜିତେନା ଜଣେ ॥୧

ଅନେକ କାଳ ମିଥ୍ୟା
କଦବା ଯଶେ ସତ୍ୟ

କଲେ ଉପାତ
କରେ ଆଘାତ ॥୨

ଏରୂପେ ମିଥ୍ୟା ଅନ୍ତେ
ଘଡ଼ିକେ ମିଥ୍ୟା ପୁଣି

ଆସିଲେ ସତ୍ୟ,
କରେ ରାଜତ୍ୱ ॥୩

ଚନ୍ଦ୍ରମା ପକ୍ଷେ ବଢ଼ି
ଜଣକ ପରେ ଆନ

ଛୁଡ଼େ ଯେସନେ,
ସିଂହ-ଆସନେ ॥୪

ଏହି ସମୟେ ନାହିଁ
ଅନୁଚର ସତ୍ୟ ଜିତେ

ଆଦି କି ଅନୁ,
କହ କେମିନ୍ତୁ ? ୫

ଘୁରି ମରନ୍ତି ସର୍ବେ
ସେଥିରେ ଶେଷ ଦୁମ୍ଭେ

ବର୍ତ୍ତୁଳ ପଥେ,
ଦେଖ କେମିନ୍ତୁ ? ୬

ଲେଖି ଯେ ଦେଉଅଛ
ଆଖି ଦେଲ କି ରଖି

ବହିରୁ ଘୋଷି,
ଚାଳରେ ଖୋସି ? ୭

ଜୀବନେ କେବେ କହ
ସତ୍ୟ ଜିତିଲା!, ମିଥ୍ୟା

ଦେଖୁଛ ଥରେ,
ଲୁଚିଲା ତରେ ? ୮

ମିଥ୍ୟାଠୁ ଯିବ ଖସି
ମୋର ଏ କଥା ଘୋଷି

ହେଲେ ମରଣ,
ରଖ ସ୍ମରଣ ॥୯

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି
୨୦୧୮୦୫୧୭୨୨୨୮

ସତ୍ୟଯୁଗର ରଜା

ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଚନ୍ଦ୍ରକ୍ଷାଳିତ ପୁଲ୍ଲିତ ନରଗଣେ
ଦର୍ଶନ ଲାଗି ସମ୍ପତି ମାଗି ଆସିଥିଲେ ଯେଉଁ ଜଣେ;
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବତୀ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅତି ବର୍ତ୍ତିକା ଦେଖୁ ସଜା,
ମର୍ତ୍ତ୍ୟବାସରେ ନୃତ୍ୟ-ଆସରେ ସତ୍ୟଯୁଗର ରଜା । 1

ଟନ୍ଦ୍ର= software

ବୈଶାଖ ରାତି ବିସ୍ମୟ - ତାତି ସଂଯତ, ମୃଦୁ ତାପ;
ତପ୍ତିରୋଧକ ପୁଣି ପକ୍ଷକ-ଏତ-ସିଂହଦରଜା ବାପ ।
ଧ୍ୱନିବର୍ଦ୍ଧକ ଦେଲା ସନ୍ତୁକ - ଆସିବେ ଲାସ୍ୟରାଣୀ;
ଘନଗର୍ଜନେ ସଭା-ଅଙ୍ଗନେ ସତେ କି ଶୂନ୍ୟବାଣୀ । 2

ତପ୍ତିରୋଧକ= AC; ପକ୍ଷକ= fan; ଧ୍ୱନିବର୍ଦ୍ଧକ= mike;

କାତଦର୍ପଣେ ସାରା ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ଦିଶୁଛି ନୃତ୍ୟବାଳା,
ସ୍ୱର୍ଗରେ କାହିଁ କଳ୍ପନେ ନାହିଁ ଏ ଭଳି ରଙ୍ଗଶାଳା ।
ବର୍ତ୍ତିସେ ଫେରି କାଳୁକୁ ଡେରି ଚାହିଁଲେ ପୃଷ୍ଠା ପାରେ
ଦିଗଦିଗନ୍ତ ଏତେ ପ୍ରଦୀପୁ ହୁଏ ନା ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ । 3

କାତଦର୍ପଣ= display screen; ବର୍ତ୍ତିସ୍= lodge;

କଳର ଚକ୍ର ମୋତିଲେ କ୍ଷୀପ୍ର ନିର୍ଗତ ହୁଏ ଜଳ
ଦାବିଲେ ସ୍ଫୁରକ ମନ୍ତ୍ର-ଉଦକ ଶୋଷେ ଲେଟ୍ରିନ୍ ମଳ ।
ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନେ ଭ୍ରାମ୍ୟକଥନେ ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି କରି,
ଅନଗ୍ରସର ସ୍ୱର୍ଗକୁମର ବଞ୍ଚିଛ କେଉଁ ପରି । 4

କଳର ଚକ୍ର= water tap; ସ୍ଫୁରକ= flash;

ଲକ୍ଷେ ଯୋଜନେ ଭ୍ରାମ୍ୟକଥନେ ବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି କରି,
ଅନଗ୍ରସର ସ୍ୱର୍ଗକୁମର ବଞ୍ଚିଛ କେଉଁ ପରି ।
ତଥ୍ୟ ମଗାଇ ସ୍ତମ୍ଭିତ ସାଇଁ - ଆବାସଥ୍ୟେ ଯା ମିଳେ
ପିଅନ୍‌ପୋଷ୍ଟର କ୍ୱାର୍ଟାରେ ତାହାର ଅଭାବ ନ ଥାଏ ତିଳେ 5

ଆବାସଥ୍ୟ= lodge;

ସତ୍ୟରାଜନ ନିଶ୍ଚିତମନ ଏବେ ଯେ ଜନ୍ମ ନେବି
ସତ୍ୟେ ଭୂପାଳ ନ ହେଇ କେବଳ କଳିର ପିଅନ୍ ହେବି ।
ଘରେ ଗାଧେଇବି ନେଟ୍ ଲଗେଇବି ବାଇକ୍ ଚଢ଼ିବି ଆଗ,
ପତିଆକୁ ହରି ଯିବି ମୁଁ ବି କି ଲାଗି ବେକାର୍ ସତ୍ୟଯୁଗ । 6

Lalatendu Kabi 20220715040

ସନ୍ତପ୍ତ ସଂସାର

ସୁଚିର ସମାଧି ଶିରେ ସନ୍ତପ୍ତ ସଂସାର,
ଅସିତ ନିଶୀଥେ ରତେ ସକ୍ତ ଅଭିସାର -୧
ସଂସାର=କବି, ଚିତ୍ରକର, ଶିଳ୍ପୀ; ସକ୍ତ= ଆସକ୍ତ;

କେ ତାର ଅନ୍ତର ରହୁ ନବୀନା ବଲ୍ଲଭା?
କିଏ ତା କୌଣସିଭାଳା ବାଲ୍ଲଭ୍ୟପଲ୍ଲବା ?୨
ବଲ୍ଲଭା= ପ୍ରେମିକା; ବାଲ୍ଲଭ୍ୟ= ପ୍ରେମ;
ପଲ୍ଲବା= ଯେ ବିଚ୍ଛୁରିତ କରିଦିଏ

କିଏ ସେ ଯୋଜନଗଣା ତା ମନ ଗହନେ,
କା ଲାଗି ସେ ତନ୍ମୁଦ୍ରାତ ଦୀର୍ଘ ଉପାସନେ ?୩
ଯୋଜନଗଣା= ଯେ ବହୁ ଦୂରକୁ ବାସେ

ହୃଦ ଉର୍ମି କଲ୍ଲୋଳିନୀ କିଏ ସେ ବାଳିକା?
ଜୀମୂତପିହିତ ଶୀତ ଛାଦିତ ଚନ୍ଦ୍ରିକା?୪
ପିହିତ= ଆଚ୍ଛାଦିତ; ଛାଦିତ= ଆନନ୍ଦିତ;

ଶିଳ୍ପୀ ହୃଦକନ୍ଦେ କିମ୍ପା ଜାଗେ ଅତିବାତ?
କି ଲାଗି ନିଃସରେ ତାର ନେତୁ ଅଗ୍ନିସ୍ଵାତ ?୫
ଅତିବାତ= ଝଟ, ବତାସ

ବୃତ କି ଅଜ୍ଞାତ ଭୂମେ ତା ହୃଦ ଅର୍ଚ୍ଚିକା,
ସେ ଲାଗି ମାନେନା ହୈମ ଘନ କୁକୁଟିକା ?୬
ବୃତ= ଆବୃତ, ଲୁଚାଇଦିତ; ଅର୍ଚ୍ଚିକା= ଅର୍ଚ୍ଚନାକାରିଣୀ;
କୁକୁଟିକା= କୁହୁଡ଼ି

ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
୨୦୧୮୦୯୨୭୨୩୦୦

ସବୁ ଦିନେ ଛାଡ଼ଖାଇ

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଗୋଟେ
ନୂଆ ବରଷରେ

ମାସ ଏବେ ପଛେ
ହେବ ଆଉ ଥରେ

ଆଗକୁ ରହିଲେ ଦୁଇ,
ଭଲ କରି ଛାଡ଼ଖାଇ !! ||୧||

ଯେତେ ପାରବଣ
ପରବ ନ ଥିଲେ

ଆମିଷ ବାରଣ
ଛେଳିଟେ ଦେଖିଲେ

ଏ ସାରା ଜୀବନ ପାଳି,
ଲାଳ ଦେଉଅଛ ଭାଳି ||୨||

ଯେତେ ପୁଣ୍ୟ ତିଥି
ସୁନା ପିଲା ସାଜି

ସର୍ବେ ଓଷା ବ୍ରତୀ
ବ୍ରତ ଗଲେ ଭାଜି

ଆମିଷ ବର୍ଜନ କରି;
ଲୋଭରେ ଚାଲିଛ ମରି ||୩||

ଛାଗ, ପୂଜ୍ଞ ଧରି
ଅଳପ ବ୍ୟଥାରେ

ମେଦ ତୋରୀ କରି
ପୂଜି ଦେବତାରେ

ବଢ଼ାଇ ଆପଣା ମେଦ,
ବଖାଣୁଛ ତୁମ ଖେଦ ||୪||

ତୁମେ ତ ପଥର
ବିରାଡ଼ି ବୈଷ୍ଣବ !

ଦୈବତ ପଥର
କେତେ ଅଭିନବ

ଦୈବାତ ପଥରେ ଦେଖା;
କୌଶଳେ ରଖୁଛ ଲେଖା ||୫||

କହୁଛ କେତେ କି
ଯାହାର ହରିଲା

ଦୁଃଖ ସେ ହରିକି
କିଏ ମନା କଲା

ତୁମର ହରିଲା ନାହିଁ;
ତାହାପରି ହେବା ପାଇଁ ? ||୬||

ଦାସିଆ ବାଉରୀ
କେତେ ସାଲବେଗ

କୁକୁଡ଼ା ସଂହାରି
ମାରିଥିଲେ ଛାଗ

କେତେଟା ଖାଇଛି କୁହ;
ମୋଟା କରିବାକୁ ଦେହ ? ||୭||

ଶବରୀ ବିଚାରୀ
ଭାବୁଛ କିପରି

କେତେ ମାଛ ମାରି
ତୁମେ ତାଙ୍କ ସରି ?

କରିଥିଲା ମେଦ ବୁଦ୍ଧି?
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମ ବୁଦ୍ଧି ! ||୮||

ସେ କି ଭଜୁଥିଲେ
ତୁମର ତ ଭାଇ

ସକାଳୁ ଉଠିଲେ
ପର୍ବ ଯଦି ନାହିଁ

କୁକୁଡ଼ା କଙ୍କଡ଼ା ଖାଇ?
ଯେବେତେବେ ଛାଡ଼ଖାଇ ||୯||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୦୩୧୧୯୪୨

वस्विन्द्रियसमुद्राष्चेत्कोकिलकम् ॥ 8.15
ବସ୍ବିନ୍ଦ୍ରିୟସମୁଦ୍ରାଷ୍ଟେତ୍ କୋକିଳକମ୍ ॥ 8.15

ଚେତ୍ - ଯଦି ସେହି ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଅବିତଥରେ
ବସ୍ବିନ୍ଦ୍ରିୟମୁଦ୍ରାଃ ବସ୍ବ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଓ ସମୁଦ୍ରରେ ଅର୍ଥାତ୍
8-5-4ରେ ଯଦି ଦିଆ ଯାଏ କୋକିଳକମ୍ - ତେବେ
ତାହା ହେବ କୋକିଳକ ଛନ୍ଦ ।

ଉଦାହରଣ:

ସବୁ ଫଳ ତୁଝି ଦେଲୁ	ତୁ କି ଖାଇବୁ	ଦୁଷ୍ଟ ପିଲା
କିଛି ତହୁଁ ପାଟିଲେ ବି	ଅବଶିଷ୍ଟ ତ	ସାନଥୁଲା ।
କହିଥିଲି ଆଣ ବୋଲି	ତୁ କି ଖାଇବୁ	ପେଟଫଟା
କହୁଅଛି ଲୋଭ ତୋର	ଗିଳି ଦେବୁ ତୁ	ଗୁଳ୍ମଲଟା ॥

Lalatendu Kabi VP

12 Oct 2023 · 🌐

ସମସ୍ତଙ୍କର ଆତ୍ମା ନ ଥାଏ

ଗାଈକୁ ମାଇଲା ଯିଏ ସିଏ ତ ନିଷ୍ଠୁରଟିଏ,
କେବେ -- ମାରିବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ ଗାଈ;
ଛେଳି -- ମାରି ଖାଅ, ଆତ୍ମା ତାର ନାହିଁ ||-୧
ପାଠପଢ଼ା ଝିଅ ପୁଅ କିଏ ସେ ପଢ଼ିଛ କୁହ
କେଉଁ -- ବୈଜ୍ଞାନିକ ବହିରେ ଲେଖିଲେ,
ଛେଳି -- କୁକୁଡ଼ାର ଆତ୍ମା ଦେଖୁଥିଲେ ||-୨
ଗାଈ ପୂଜି ନିତି ନିତି ଜାଣ କି ବଳଦ ସ୍ଥିତି?
ତାକୁ -- ଛୋଟ ବେଳୁ କରି ନପୁଂସକ;
ନେଇ -- କ୍ଷେତରେ ମୁଁ କରିଛି ସେବକ ||-୩
ଯିଏ ଦେଖୁଅଛ ମାଛ ଦେଖୁଥିବ ଆଗପଛ
ତାର -- ଦେହ ସାରା ଭରିଅଛି କାତି;
ପଥ -- ନାହିଁ: ଆତ୍ମା ପ୍ରବେଶି ନାହାନ୍ତି ||-୪
ଛେଳି କୁକୁଡ଼ାଠୁ ମାଛ କଙ୍କଡ଼ାଦି ଯା' ପାଉଛ
ସବୁ -- ଧରି ମାରି ଖାଅ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ;
ଆତ୍ମା -- ନାହିଁ, ପୀଡ଼ା ଲାଗିବ କାହାରେ ?-୫

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୭୧୦୧୨୨୦୧୭

ସରିଗଲା ମନଦିଆନିଆ?

ଏତିକି କଠୋର ହୃଦୟ ତୁମର,
କେମିତି ପାରିଲ କିରି,
ଏତେ ମିଠାକଥା ଏତେ ଆତ୍ମୀୟତା
ଭୁଲିଗଲା କାଲି ପରି !୧

ଯେ ମାୟାବନ୍ଧନ ନିଶୀଥ କୁନ୍ଦନ
ଲେଖୁଥିଲ କବିତାରେ,
ମନେଥିବି ସାଥୀ ସାଥେ କେତେ ରାତି
ବିତାଇଛେ ଭଜାଗରେ !୨

ଦିବସ ରଜନୀ ନଗର ବନାନୀ
ଲାଗୁଥିଲା ଏକା ପରି,
ମନ ଜାଣୁଥିଲା ସମୟ ବିତିଲା
ପରସ୍ପର ହାତ ଧରି ।୩

ଅଳପ କଥାରେ କିହେଲା ମଥାରେ
ଲାଗିଗଲା ସବୁ ନିଆ,
ମରିଲା ଆମର ସ୍ୱପ୍ନ-ସରୋବର,
ମଲା ମନଦିଆନିଆ ?୪

ଲଲାଟେୟ କବି
୨୦୧୮୦୭୨୦୨୧୨୨

Seo Tutorial

+ Sad Love Breakup Photos

କବିତା: ସର୍ବେ ରହନ୍ତୁ ଆନନ୍ଦେ

ଛନ୍ଦ: ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ (ଅର୍ଦ୍ଧସମ ମାତ୍ରିକ ଛନ୍ଦ)

ସର୍ବେ ରହନ୍ତୁ ଆନନ୍ଦେ
ମୋତି ଖା କୁକୁଡାବେକ

କରନା ଶବ ଆହାର
ମସଲା ତେଲରେ ରାନ୍ଧି

ନିଶାନ୍ତେ ଛାଗଳେ ମାରି
ମିଆଁ ଟାଙ୍ଗିବ ଯେ ଛାଗ

ସର୍ବକାର= ସରକାର;

ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଦିବା ମଧ୍ୟେ
ପୁଳାଏ ପେଟରେ ଆଉଁ

ମରୁ ଆପେ ଅବା ମାର
ମାରିଲେ ବି ଶବାହାର

ଧର୍ମରେ ପ୍ରବଳ ଜ୍ଞାନ
ମୁଖପୁସ୍ତକରେ ଯାଇ

ତୁମେ ହିଁ କାହୁଆ ନେତା
ତୁମ ନିନ୍ଦା କରେ ଯେ ସେ

ଆନ କେ ଥାଉ ବା ନାହିଁ
ତୁମେ ରକ୍ଷକ ଏ ଦେଶେ

କାଟ ଛେଳିଙ୍କ ଗର୍ଦନ
ଜିନ୍ଦା ମାଛଙ୍କ ଭର୍ଜନ ।

-1-

ସୁହସ୍ତେ ମାରି ଜୀବକୁ
ପେଟମଧ୍ୟେ ଲୁଚାଇ ଦେ ।

-2-

ଛପାଇ ସର୍ବକାରଠି
କିଣ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଯାବତ ।

-3-

ରକ୍ଷା ତାହାର ସାରିବ
ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ମନ୍ଦିରେ ପଶ ।

-4-

ଶବ ଜୀବନ୍ତ ହେବ କି
ଆପେ ମଲେ କି ଭିନ୍ନତା ।

-5-

ତୁମଠାରେ ମୁଁ ଦେଖୁଲି
ମାରୁ ଆ ଧର୍ମଭାଷଣ ।

-6-

ତୁମେ ହିଁ ଧର୍ମରକ୍ଷକ
ଦୋଶଦ୍ରୋହୀ ଅଧାର୍ମିକ ।

-7-

ଆନନ୍ଦେ ରହି ଥା ତୁମେ
ତୁମେ ଧର୍ମଙ୍କ ଭୂତଳେ ।

-8-

ବାଣୀପୁତ୍ର 202207121736

ସର୍ବ ବ୍ରହ୍ମମୟ ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ଅର୍ପଣାଦି ବ୍ରହ୍ମ, ବ୍ରହ୍ମ ଅଗ୍ନିହବ୍ୟକର୍ତ୍ତା, ବ୍ରହ୍ମାହୁତି
ବ୍ରହ୍ମକର୍ମସମାଧୁଷ୍ଟ ବ୍ରହ୍ମପ୍ରାପ୍ତ, ବ୍ରହ୍ମେ ଗତିସ୍ଥିତି ।

ପୂଜ୍ୟ ପୂଜକ ପୂଜନ ପୂଜା-ବିଧି ପୂଜା-ଉପଚାର
ଯଜ୍ଞ ଯଜ୍ଞୀ ଯଜମାନ ଯଜ୍ଞଶେଷ ଯଜ୍ଞପରିସର,

ସ୍ତବ ସ୍ତାବ୍ୟ ସ୍ତବପାଠ ସ୍ତବଶ୍ରୋତା ସ୍ତବ-ଶ୍ରୋତେନ୍ଦ୍ରିୟ
ସ୍ତାବକ, ସ୍ତବନିର୍ଦ୍ଦୋଷେ ସ୍ତବାକାଶ, ସର୍ବ ବ୍ରହ୍ମମୟ ।

ଦ୍ରବ୍ୟଯଜ୍ଞ ତପୋଯଜ୍ଞ ଯୋଗଯଜ୍ଞ ଜ୍ଞାନଯଜ୍ଞ ତଥା
ସ୍ବାଧ୍ୟାୟାଦି ନାନା ଯଜ୍ଞ, ସର୍ବଯଜ୍ଞେ ସର୍ବମୟ କର୍ତ୍ତା ।

ଛନ୍ଦ: SIS IIS SIS S

ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଗଦାପଦ୍ମଧାରୀ
ଦିବ୍ୟଭାବସମୁଦ୍ଘୋଷକାରୀ ।
ନ୍ୟାୟଶକ୍ତିପୁଣ୍ୟତାପ୍ରହରୀ
ଶ୍ରୀପଦେ ନତ ଏ ଦେହଧାରୀ ॥ 1

ସର୍ବବିଦ୍ୟ ତୁମେ ସର୍ବଲୋକେ
ସର୍ବଲବ୍ଧ ସଦା ସତ୍ୟ ପାଶେ ।
ସର୍ବମଙ୍ଗଳସଂବାଦକର୍ତ୍ତା
ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରସମୁଦ୍ଧାରକାରୀ ॥ 2

ଦେବ ମୋ ମାନସେ ବୋଧଶକ୍ତି
ଦୀନଦୁଃଖଜନେ ଶୁଦ୍ଧରକ୍ତି ।
ସର୍ବଜୀବ ପରେ ପ୍ରୀତିପୂର୍ଣ୍ଣା
ହେଉ ମୋ କବିତା ପାପହାରୀ ॥ 3

(ଶଙ୍ଖ ଦିବ୍ୟତାର ଚକ୍ର ନ୍ୟାୟର ଗଦା
ଶକ୍ତିର ଓ ପଦ୍ମ ପୁଣ୍ୟତାର ପ୍ରତୀକ ।)
ସର୍ବବିଦ୍ୟ= ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟର ଜ୍ଞାତା;
ରକ୍ତି= ଅନୁରକ୍ତି, ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା;

ସର୍ବମିତ୍ର

ଉନ୍ନତ ନେତ୍ରେ ସର୍ବମିତ୍ର ଦେଖିଲା ବିଶ୍ୱେ ଚାରୁଚିତ୍ର ।	୧
ଅମ୍ବରେ ଶବ୍ଦ ଗୁଞ୍ଜରଣ ସମୀରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଶିହରଣ ।	୨
ଅଭୂତ ରୂପ ବୈଶ୍ୱାନରେ ସଲିଳେ ସ୍ୱାଦ ସ୍ତରେ ସ୍ତରେ ।	୩
ମେଦିନୀ ମଧ୍ୟେ ମଧୁ ଗନ୍ଧ ପଞ୍ଚ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ମୃଦୁ ସ୍ୱଦ ।	୪
ତନ୍ମାତ୍ର ସର୍ବେ ବିଶ୍ୱମୟ ସର୍ବତ୍ର ତ୍ରିଗୁଣ ବିସ୍ମୟ:	୫
ତମିସ୍ରା କ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶନ ସକଳ ବସ୍ତୁର ବନ୍ଧନ ।	୬
ନିଷ୍ପ୍ରୟ ବିଜ୍ଞାତା ଚେତନ କ୍ରିୟାନିମଗ୍ନ ନିଶ୍ଚେତନ	୭
ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ଆନନ୍ଦୋଲ୍ଲାସ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ।	୮
ଅସଂଖ୍ୟ ତହିଁ ବିଶ୍ୱମ୍ଭରା ସେ ମହାନନ୍ଦେ ଆତ୍ମହରା ।	୯
ଅଦୃଶ୍ୟ ଦେଶ-କାଳ-ସୀମା ଅନନ୍ତ ଅଭୂତ ମହିମା ।	୧୦
ସେ ଅନୁଭବେ ସର୍ବମିତ୍ର ମଣିଲା ପବିତ୍ର ପବିତ୍ର ।	୧୧
ମୁଦି ତା ଜାଗ୍ରତ ନୟନ ଦେଖିଲା ସୁଦିବ୍ୟ ସ୍ୱପନ,	୧୨
ସେ ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମ ବ୍ରହ୍ମାକ୍ଷରେ ପ୍ଲାବିତ ସର୍ବ ଚରାଚରେ ।	୧୩

ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୫୨୦୦୧୧୮

ଦୁଃଖଲୋକେ ଦେବତାଃ ସନ୍ତି
ପ୍ରାଣିନଃ ମର୍ତ୍ତ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ।
ଦୈତ୍ୟାଶ୍ଚରନ୍ତି ପାତାଳେ
ସର୍ବଲୋକେଷୁ ଗର୍ଭଭାଃ ॥ ୧ ॥
ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୬୨୮

ଏକୈକମସ୍ତି ମସ୍ତିଷ୍ଠଂ
ସଂଗ୍ରହାୟ ଶିରେ ଶିରେ ।
ବୁଧୈସ୍ତୁତ୍ର ଧୃତା ବିଦ୍ୟା
ମୃତୈର୍ବା ଗୋବରସ୍ତୁପନ୍ ॥ ୨ ॥
ବାଣୀପୁତ୍ର ୨୦୨୧୦୬୨୯

ଅର୍ଥାତ୍:

ସ୍ୱର୍ଗରେ ଦେବତା, ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ମନୁଷ୍ୟ ଓ ପାତାଳରେ
ରାକ୍ଷସ ଥିଲେ ହେଁ ଗଧ ସର୍ବତ୍ର ଥାନ୍ତି ॥ ୧ ॥
ସଂରକ୍ଷଣ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରତି ମସ୍ତକରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖା
ମସ୍ତିଷ୍ଠ ଅଛି । ତହିଁରେ ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ବିଦ୍ୟା ଓ ନିର୍ବୋଧ
ଜନ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ଗୋବର ସଂରକ୍ଷଣ କରନ୍ତି ॥ ୨ ॥

ସଂସାର ଧର୍ମ

ଛନ୍ଦ: **ବସନ୍ତୁତିଳକା** (ତଉଜା ଜଗୌ ଗ୍ଠ)

ବର୍ଣ୍ଣ: **221/211/121/121 + 22**

ସର୍ବେ ବିମଗ୍ନ ନିଜ ଭୂଷଣ ବେଷ ସାଜେ
ବିଶ୍ଵ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବିଶେଷ ବିଶସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟେ ।
ସମ୍ପୂରଣାର୍ଥ ପୁରୁଣା ପ୍ରଣୟାଭିଳାଷ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟରା ବି ମକରନ୍ଦ ସୁଗନ୍ଧ ପାଶ ॥1॥

ବ୍ୟବସ୍ତା= ବନ୍ଧ; **ବିଶସ୍ତ**= ସୁକୀର୍ତ୍ତିତ;

ସମ୍ପୂରଣ= ଯେତେ ଠୁ ସିଦ୍ଧା; **ଇନ୍ଦ୍ରିୟରା**=

ବଡ଼ ଜାତିର ମହୁମାଛି; **ମକରନ୍ଦ**= ମହୁ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

20241031831

ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲ୍ମାନ୍ ଶିଖ ଇସାହୀ
ସବୁରି ତ୍ରାସେ ତ୍ରାହି ତ୍ରାହି ।
ସର୍ବେ ପୁଞ୍ଜନ୍ତି କିଏ ଦାୟୀ
ଭୂପତି ତୁଣ୍ଡେ ଉତ୍ତର ନାହିଁ ॥ 1

ସକଳେ ସହମତ ଭାରତ ଭିତରେ
ପଶି ଏହି ଅରକ ହିଂସକ ଶିବିରେ ।
ଶତ୍ରୁକୁ ଦିଅ ଯା ସମୁଚିତ ଶିକ୍ଷା
ହିତକର ସମୟକୁ ରହିଛି ଅପେକ୍ଷା ॥2

ହିଂସକ = ଶତ୍ରୁ;

ଛନ୍ଦ: ମାତ୍ରାସମକ
(16 ମାତ୍ରାର ସମମାତ୍ରିକଛନ୍ଦ)
ଅଷ୍ଟ ଦ୍ଵିକଳ ଅନୁ ଗୁରୁ

by LKabi 202504291922

ସାଙ୍ଗାତିକ ସ୍ଥିତି

(14 ଧାଡ଼ି ଥିଲେ ବି ଏହା ସନେଟ ନୁହେଁ)

ମୂଲ୍ୟବୃଦ୍ଧି ସହ କ୍ରୟଶକ୍ତି ହ୍ରାସ
ଅନେକ କବିଙ୍କ କଲା ସର୍ବନାଶ ।
ଧନ ଥିଲେ ସିନା ବହୁ ସ୍ଥାନ ଯାଇ
ମାନପତ୍ରମାନ ଆଣନ୍ତେ ଗୋଟାଇ ।

ଛୋଟ ଥିଲେ ମୋଟ ନ ହୁଏ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ
ରହି ରହି ତହିଁ ପଡ଼ିଲାଣି ପୁଟ ।
ମଗ୍ନମନ କବିକଣ୍ଠେ ଭଗ୍ନ ସ୍ଵର
ରୁଗ୍ନ ଦେଖୁ ତାର ନଗ୍ନ କଳେବର ।

ମାନ ଉଣା ଯେଣୁ ନାହିଁ ଧନବଳ
ଏହାଙ୍କ ଦୁଃଖ କି ବୁଝିବ ଉତ୍କଳ ।
ରଖୁ ନାହିଁ ରାଜ୍ୟ ଏହାଙ୍କ ଖବର
ମରି ଗଲେ କିଏ କରିବ ଅମର ।

ଦୀନକବି ମନେ ଏହି ନାନା ବ୍ୟଥା
କେହି କିଛି କର ଏହାଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ = folder;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202504192142

କବିତା: ସାଥୀଖୋଜା

ଛନ୍ଦ: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତା ପ୍ରସ୍ତାରେ ସ୍ଥାନ: 17/18929

ଗଣ: ମ ଭ ନ ଡ ଡ + ଗୁ ଗୁ

ସୂତ୍ର: ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତାମ୍ବୁଧିରସନଗୌ ମୋ ଭନୌ ତୌ ଗୟୁଗ୍ମମ୍

ମନ୍ଦାକ୍ରାନ୍ତାମ୍ବୁଧିରସନଗୌଃ ମୋ ଭନୌ ତୌ ଗୟୁଗ୍ମମ୍

ବର୍ଣ୍ଣ: 222/2••11/111/2••21/221+22

ଏ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟେ

ଥୁରୁ ଥୁରୁ ସିନା,
ରାଜସିଂହାସନାର୍ଥ

ଦ୍ଵାରେଦ୍ଵାରେ

ବୁଲୁଛି ମଉସା
ଖୋଜିବା ଲାଗି ସାଥୀ;

ବାୟା ପ୍ରାୟେ

ପ୍ରତିନିଧୂତିଏ
ସଂସଦେ ଖୋଜି ସେ ଡ

ପାଏ ନା ଏ

ନୃପଣ-ସମରେ
କେହି ତା ପକ୍ଷପାତୀ ।।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202406060106

ସିଦ୍ଧାଣିନାକା ଦିଶିଲାଣି ମୌସା
 ଏବେ ବିହାରରେ ଭିତ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ।
 ଲୋକଙ୍କ ଭୋଟ୍-ଚୋରି ବିନା ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ
 ତା ଭାଗ୍ୟରେ ଦେଇଛି କେହି ଲେଖୁ ॥

ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରା ଚୌ ଜଗୌ ଗଃ
 SSI SSI ISI SS

L. Kabi 202508220707

ସୁଖ ଆଗେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ
ହନୁସନୁ ହୁଏ ନର,
ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଧାଏଁ ଅବିରତ ।
ଲାଭ କିଛି ହୁଏ ନାହିଁ,
ଭୋଗେ କାଶ ଛିଙ୍କା ଜର,
ନାମ ନିଏ - ଏତିକି ହିଁ ସତ ॥

=====

ଛନ୍ଦ: ସୁନୀ (ଉନ୍ଦରୀ - vv) 07/47

ଗଣ: ଭ ଜ + ଗୁ ବର୍ଣ୍ଣ: 211/121 + 2 (7)

=====

ସୁନାପୁଲ

ଛୋଟ ତୁମ କାନନେ
ଦେଖୁଥିବ ସମ୍ବନ୍ଧେ

ମୋର ଚିକି ଅନ୍ତରେ
ଆସିବ ଦିନେ ଥରେ

ଏକ ବନବାସିନୀ
ଜାଣ ମୁଁ ସୁହାଗିନୀ

କାମନ ବି ନାହିଁ ମୋ,
ଖୋଜୁଛି ଉପକ୍ରମେ

ଦେଖୁ ଯିବ ଆଖିରେ
ହାତ ରଖି ଛାତିରେ

ଛୋଟ ମୁଁ ସୁନା ପୁଲ,
ଲାଗୁଅଛି ଆକୁଳ । ୧

ପ୍ରେମଝରଣା ରଖା,
ଦେଖୁଯିବ ମୋ ସଖା । ୨

ନାହିଁ ଘର ଆଶ୍ରୟ
ପାଇଅଛି ଆଳୟ । ୩

ଦେବଶିର-ଗୌରବେ
ପ୍ରେମମଦିରା ଲବେ । ୪

ଆଖିର କଥା ଥରେ
ଶୀତକରଭାତିରେ । ୫

ଶୀତକର = ଚନ୍ଦ୍ର; ଭାତି = ଆଲୁଅ;

ବାଣୀପୁତ୍ର

*translated into vArNika Canda on 30-06-2022
from ସଜପୁଲ of 20210216-1052*

ସୁନା ମାଛ – ୧

ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ନୀରେ ସୁନା ଲଳିସିଟିଏ
ଧରି ଦେଖୁଲି ତୀରେ ସୁନାର ପରୀ ସିଏ ॥ ୧॥

କହିଲା -- କୈବର୍ତ୍ତକ ମାରନା ମୋତେ ବୋଲି;
ଜାଗିଲା କଉତୁକ; ହସିଲି ମନ ଖୋଲି ॥ ୨॥

ଦେଖୁ ସେ ଟିକି ପରୀ କାତର ଅନୁନୟ;
ହୃଦେ ଶରଧା ବାରି ଝରିଲା ଅତିଶୟ ॥ ୩॥

ବିପଣି ଗଲି କିଣି କାତର ମାଛ ଘର;
ରଖୁଲି ଭରି ପାଣି ଶଫରୀ-କନୀ ମୋର ॥ ୪॥

ଜଳପେ ଝସ-ବାଳା ଶୋଇ ଯା ସଞ୍ଜ ହେଲା;
ଖୋଲିବ ବାସ ତାଲା ହେଲେ ବିଭାତ ବେଳା ॥ ୫॥

ବାସ ବସଥ ପାଶେ ଦେଖାଇ ଦେବ ସାଥେ;
ତାମସ ନିଶି ନାଶେ ବାସର ଭାସ ପାତେ ॥ ୬॥

ଖୁନ୍ନ ଅକ୍ଷରା ରାଶି ଭେଦି କାନନ ଗିରି
ମେଦିନୀ ଯାଏ ଗ୍ରାସି ଯାମିନୀ ବୁକୁ ଚିରି ॥ ୭॥

ଅସୁରା ବରଷିଲା ତନ୍ମୁରା ମେଲି ଦିଅ;
ଶୟନେ ସପନର ସୁରଭି ହରି ନିଅ ॥ ୮॥

(ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି) ୨୦୧୭୧୧୧୮

ସୁନା ମାଛ – ୧

-----X-----X-----

ବିପଣି= market, shop;
ଶଫରୀ-କନୀ= ଝସ-
ବାଳା= fish- girl; ବାସ
home; ତାଲା=lock;
ବିଭାତ= morning; ବାସ,
ବସଥ= dwelling house;
ତାମସ ନିଶି= dark
night; ବାସର ଭାସ= day
light; ଖୁନ୍ନ= sad,
distressed, fatigued,
wearied, exhausted;
ଅକ୍ଷରା= word, speech
(a reference to the
sound heard from air
in a calm night);
ଅସୁରା =darkness;
ତନ୍ମୁରା= bed; ;

ସୁସ୍ଥ ମନେ ଦୁସ୍ଥ

ଅନ୍ଧକାରେ ବିଭ୍ରମରେ ଭ୍ରମଣ କରେ ବାଳୀ,
ଯତନ କରି ହାତରେ ଧରି ସୁପ୍ତ ଦୀପଟିଏ;
କହିଲି ତାକୁ ମୋ ଘରେ ନାହିଁ ଆଲୁଅ ଶିଖା ଖୁଏ;
ସେଇଠି ଟିକେ ପ୍ରଦୀପ ଟିକି ଦିଅନ୍ତନି କି ଜାଲି ?

ଲାଜେଇ ଝିଅ ଲୁଚିଲା କାହିଁ ହସିଲା ଅମାନିଆଁ;
ସେ ଦିନୁ ଆଉ ଦିଶିଲା ନାହିଁ ଗଲାକି କେଣେ ହଜି !
ଜାଣିଲି ତାକୁ କେବେ ମୁଁ ଆଉ ପାଇବି ନାହିଁ ଖୋଜି ।
ଦେଖିଲି ଥରେ ବର୍ଷାଟାରେ ଗଛମୂଳରେ ଠିଆ ।

କହିଲି ତା'ରେ ବରଷା ନୀରେ ଥରି ଉଠିବ ଦେହ,
ଶୁଣ ମୋ କଥା, ଘେନ ଏ ଛତା, ମୋ ଘରେ ଆସି ବସ,
ବରଷା ଛାଡୁ ତୁମର ଘରୁ ପ୍ରଦୀପ ଘେନି ଆସ,
ବାହାରେ ଦୀପ ଜଳିବ ନାହିଁ ସେଇଠି ଜାଲି ଦିଅ ।

ତା ଦୀପ ଜଳି ଘରଟା ପୋଡ଼ି ଯାଇଛି ସବୁ ସରି;
ସୁସ୍ଥ ମନେ ଦୁସ୍ଥ ମୁଁ ଗୋ ତ୍ରସ୍ତ ପଥଚାରୀ ।

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୨୦୧୬୧୦୨୧-୦୭୫୧

କବିତା: ସେ ପାଦ ଦିଶିଲା
ମାତ୍ରିକହମଛନ୍ଦ: ହରିଗୀତିକା
ମାତ୍ରାବିନ୍ୟାସ: 2212×3 221-S

ବର୍ଷା ବିସର୍ଜିତ ମାର ନେତ୍ରଜ
ଧାର ଧରଣିର ବନ୍ଧରେ
ତା ପାଦ ଧରିବା ଲାଗି ଚଳିଲେ
ସେ ଖସି ଚଳେ ଅମ୍ବରେ ।
ବର୍ଷକୁ ଅରେ କୃଷ୍ଣୋଦକଧରେ
ମାର ମୁଖ ଗଗନେ ଦିଶେ
ଆକାଶର ଲତା ଘନଛତା ପର
ଝଲସି ଉଠିଲେ ତାବିଷେ ॥ 1

ବର୍ଷା ନ ଯା ମୋ ବହୁତ ଭରସା
ଧରିବି ତା ପାଦ ମୁଁ ଅରେ
ସେହି ଚରଣଧରା ହର୍ଷଣ ଭରା
ଶାନ୍ତି-ପସରା କ୍ଳାନ୍ତିରେ ।
ଖୋଜେ କିଏ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ, ଦିବା
କେହି ଅନ୍ଧକରା ନିଶା
ପ୍ରିୟ ମୋ ସଦା ଏହି ପ୍ରଦୋଷର
ନୀର ସିଞ୍ଚିତ ଘନ ଦିଶା ॥ 2

ଶୁଣ ମୋ ପ୍ରିୟା ଏ ରାତ୍ରି ଅଦୟା
ତାକୁ କହ ଭୁଲୁ ଶୀଘ୍ରତା
ତା ମାର୍ଗରେ ରଖୁ ପୁଷ୍ପ କହ ସେ
ଦେଖୁ କୁଧରେ ଦିବ୍ୟତା ।
ଏକ ଘଡ଼ିରେ ମୋ ମାର ପୟର ମୁଁ
ଖୋଜି ଅରଟେ ଧରି ନିଏ
ତାହା ପରେ ସେ ଆସୁ ଅବତରି
ଦୁଃଖ ଲାଘବ କରି ଦିଏ ॥ 3

by LKabi 202507251300

ନେତ୍ରଜ= ଲୁହ; ଭଦକଧର= ମେଘ; ଆକାଶଲତା= ବିଜୁଳି;
ତାବିଷ= ଆକାଶ; ଘନ ଦିଶା= ଅନ୍ଧାର ଦିଗ; ଅଦୟ= ନିର୍ଦୟ;
କୁଧର= ପର୍ବତ;

ସେଇ ସମ୍ବନ୍ଧେ କୁହ

(ଲଲିଟେନ୍ଦ୍ର କବି ୨୦୧୭୦୭୦୩-୧୦୩୦)

ସେ କଥା କହୁନା କିରି ଆନମନା

ଯେ ଦିଏ ଆଶ୍ୱରେ ଲୁହ

ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନଟି ଦେଖୁଲ ଏ ରାତି

ସେଇ ଗଣ୍ଡି କୁହ ॥

९॥

ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆଖି ପତା ଥରେ

୩୦ରେ ଉତ୍ତୁଳେ ସ୍ୱପ୍ନ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କମିଟି ଖୋଲେ

ସେଇଥିରେ ଅଛି ରସ ॥

9 II

ଯେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବନ୍ଧୁ କୁହରେ

ସନ୍ଦନ ଯାଏ ଖେଳି,

ସ୍ୱାଦ ଶିହରେ ମାଟି ଗନ୍ଧରେ

ମଧୁ ମଞ୍ଜୁଷା ମେଲି ॥

၇၂

ରାତି ଯାଏ ବିତି, ସେଇ ସ୍ୱପ୍ନଟି

ଦେଖାଇ କି ନାହିଁ କୁହ;

ଯଦି ଦେଖୁ ନାହିଁ କଥା ମାନି ଯାଅ,

ଆଉ ଦୁଇ ଘଡ଼ି ଶୁଅ ॥

 γ_{III}

ସ୍ୱପ୍ନରେ କବି ଦେଖୁ ନୂଆ ଛବି

ଲେଖକ ନୃତ୍ୟ ତାନେ

ମନ୍ଦିରାମଧୁର ଗୁଞ୍ଜାନ ଗୀର

ଦେଇ ଯିବ କାଳେ କାଳେ ॥

811

ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରକ୍ଷା

396

କାଷ୍ଠଛେଦକ ସର୍ବକାର ରଖ ଏ
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପୃଥ୍ବୀ ପରେ
ତୁମ୍ଭେ ଯା ଗଢ଼ିବା ଅସମ୍ଭବ ଜମା
ତା ସାଙ୍ଗରେ ଲାଗ ନା ।
ରକ୍ଷା ବ୍ୟାଘ୍ର କରେ ବନସ୍ତକୁ ବନ
ବ୍ୟାଘ୍ରଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରେ
ବୃକ୍ଷ ପ୍ରାଣ ଦିଏ ନଦୀପୁର ରଖେ
ସେ ସମ୍ପଦା ସାର ନା ॥

କାଷ୍ଠଛେଦକ= କାଠୁରିଆ; ସର୍ବକାର= ସରକାର; ପ୍ରାଣ=
ଶ୍ବାସଯୋଗ୍ୟ ବାୟୁ; ପୁର ରଖେ= ବନ୍ୟାକୁ ଅଟକାଏ;

ଛନ୍ଦ: ଶାନ୍ତୁଳବିକ୍ରୀଡ଼ିତମ୍ ସୂତ୍ର:
ସୂର୍ଯ୍ୟାଶ୍ୱେନସଜସ୍ତୁତାଃ ସଗୁରବଃ ଶାନ୍ତୁଳବିକ୍ରୀଡ଼ିତମ୍
SSS IIS ISI IIS •• SSI SSI S
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202602232119

ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମା

ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମା ଅହରହ
ଗର୍ବନରେ ତ ଲାଗିଅଛି
କି କରି ଏ ଫିତାଟାକୁ
ଭାବି ସାରି ବସିଯାଏ

କରୁଅଛି ଚିନ୍ତା -
ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଫିତା ।
ଦିଅନ୍ତି ଛିଣ୍ଡାଇ,
ସଂସାରେ କୁଣ୍ଡାଇ ॥ 1

ଛାଡ଼େ ନାହିଁ କ୍ଷଣେ ମାତ୍ର
ନାଚି ଉଠେ ଆସି ଗଲେ
ତଣ୍ଡୁ ଯାଏ ଠୁଙ୍କି ଚାଲେ
ମରୁ ମରୁ ଗର୍ଭ ଖୋଜେ

ସଂସାର ବନ୍ଧନ
ଉତ୍ସବ ବ୍ୟସନ ।
ପାଇ ଗିଳିବାକୁ
ପୁଣି ଜନ୍ମିବାକୁ ॥ 2

ଦେହ ବିନା ଗୋଟେ ଦାନା
ପ୍ରେମ-ଆଗ୍ରହ ବିବାହ
ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ନିମିତ୍ତ ଛୁଆ
ପୁଣି ଶୀଘ୍ର ଜନ୍ମି ପଡ଼େ

ଖାଇ ପାରେ ନାହିଁ
କରି ପାରେ ନାହିଁ ।
ପାରେ ନା ଜନ୍ମାଇ
ବାନ୍ଧି ହେବା ପାଇଁ ॥ 3

ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଜି ଏହି ପରି
ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମାଠାରୁ ବଳି
ଟେମ୍ପୋରାରୀ ସୁଖ ପାଇଁ
ସଂସାରରୁ ଢୋ ଢା ନିତି

ପୁଣି ତାଳେ ଦୁଃଖ
ନାହିଁ ମହାମୁଖ ।
ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ହରାଏ
ମାତ ଖାଉ ଥାଏ ॥ 4

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

2025

ସ୍ୱାର୍ଥ ଆତ୍ମା ଜନ୍ମିବାକୁ ବଡ଼
 ହାଲ୍ ପାଲ୍;
 କୀଳା ନଘେନିଲେ ତାକୁ ଭଲ
 ଲାଗେ ନାହିଁ (କ)
 ସନ୍ତୁରଣ ଆଶା ବାନ୍ଧି ସ୍ନେହ-
 ପାରାବାରେ
 ଆମରଣ ବସା ବାନ୍ଧେ ଦେହ-
 କାରାଗାରେ (ଖ)

ସ୍ମୃତି ଓ ଆଧୁନିକ କବି

ସ୍ମୃତି କାହା ଚିତ୍ତାକାଶେ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ରିକା,
ଭୀମରୂପ କାହା ପାଶେ ଘନ ବିଭୀଷିକା ॥୧
କିଏ ଦେଖେ ସ୍ମରଣରେ ମଧୁରମିଳନ;
କେ ଶୁଣେ ବିଧୁର ସ୍ୱରେ ଆକୁଳ କ୍ରନ୍ଦନ ॥ ୨

୨୦୨୦୦୭୩୦୧୭୦୦

କି ଲେଖିବେ କବିକୁଳ ବିଚାରି ବିକଳେ,
"ସ୍ମୃତି ଏକ ରୂପାଙ୍ଗନ" ଲେଖିଲେ ସକଳେ ॥୩
ଗ୍ରାମେଗ୍ରାମେ ପୁରେପୁରେ କବିଙ୍କ କୁଟୀରେ,
ଚାଲିଅଛି ରୂପାଙ୍ଗନ- ଗଢା ଧୀରେଧୀରେ ॥୪

୨୦୨୦୦୭୩୦୦୦୩୫

ସୁମିଳିଙ୍ଗ ବାଚକ ସ୍ମୃତି- ଶବ୍ଦ କହେ ପାଠ,
ବହି ନ ଦେଖନ୍ତି କବି, ନ ବସିଲେ ଛାଟ ॥୫
ଜଣେ ଯା ଲେଖିଲା ସର୍ବେ ଚାଲିଲେ ଉତାରି,
କବି ନ ଭାବିଲେ ଜନ୍ମ ପୁରୁଷ କି ନାରୀ ॥୬

୨୦୨୦୦୭୩୦୨୩୧୪

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

ସ୍ୱଦେଶକୁ ପ୍ରେମ କର

ନାହିଁ କେ ମନୁଷ୍ୟ,
ଜନ୍ମଦାସ୍ୱଦେଶ
ନିମିତ୍ତ ଯା ପ୍ରେମ ନାହିଁ ।
ମୋତି ବେଶି ପ୍ରୀତି
ବାକି ଦୀନମତି
ଭାବନ୍ତି ନିର୍ବୋଧ ଭାଇ । 1

ଅଯଥାରେ ତେଣୁ
ବାଉଥାନ୍ତି ବେଣୁ -
ସ୍ୱଦେଶକୁ ପ୍ରେମ କର;
ପରୋକ୍ଷରେ ଗର୍ବ
କରନ୍ତି ପୁଙ୍ଗବ -
ତୁମରୁ ମୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠତର । 2

ଅନ୍ୟକୁ ଏ ପରି
ହେୟ ଭାବ କରି
କହିବାଟା ଭଲ ନୁହଁ,
କେହି ଲେଖେ କେହି
ଲେଖି ପାରେ ନାହିଁ
ସର୍ବେ ମାର ସୁନା ପୁଅ । 3

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

202407070548

ସ୍ୱପ୍ନ-ଲହରୀ

ସ୍ୱପ୍ନରେ ଖାଇଲେ ଲହରୀ ଭୋକ ମରେ ନାହିଁ
ବର୍ଷ ସତଚାଳିଶକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରେ ନାହିଁ ।

ରଜା ଦିଏ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି
ତେଜଶ ବର୍ଷ ବିତିଲେ ଆସିବ ଉନ୍ନତି । 1

ରାଜା ଯହିଁ ଲାଭଖୋର ପୋଷତ ବେପାରି
କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅଣି କୋଟି ସେ ଦେଶେ ଭିକାରୀ ।

ଭୁଲି ଜନଗଣ ହିତ
ରାଜା ଭାଲେ ଉଠୁ ଏକା ମୋର ପ୍ରିୟ ମିତ । 2

ରାଜମିତ୍ର ଉନ୍ନତିରେ ମାର କରତାଳି
ବତୀ ଜାଳ ପିଟି ଚାଲ ଘଣ୍ଟ ବାଦ୍ୟ ଥାଳୀ

ବାଜୁ ଧର୍ମଭେଦ-ଗିନି
ଲକ୍ଷେ ବର୍ଷରେ ଉନ୍ନତି ନିଶ୍ଚୟ ମୁମୁକ୍ତିନୀ । 3

ସ୍ୱପ୍ନ

ସପ୍ନ ହେ ମୋର
ଆଶାର ଶୈଳତୁଳ;
ହୃଦୟ ପଥର
ଦିବାକାନନ;
ଅନ୍ଧ-ରଜନୀ ଘନବଲ୍ଲିକା
ତପ୍ତ-ଅବନୀ ମଧୁମଲ୍ଲିକା
ଅନ୍ତରହିତ ଯାତ୍ରାପଥର
ତୃଷାର ସିନ୍ଧୁଜଳ ॥୧

ତପ୍ତବାଲୁକା ମରୁପ୍ରାନ୍ତର
ରକ୍ଷି ସାହାରା ଭୂମେ
ଦୀପ୍ତ ଦମିତ ତିରରେ ମୋର
ମର-ଉଦ୍ୟାନ ତମେ !
ପାପଶଙ୍କଳ ଯାତ୍ରାପଥରେ
ତମେ ମୋ ପାଛଶାଳା;
କୃଷ୍ଣକଭରା ଶରଶଯ୍ୟାରେ
କଣ୍ଠେ ପୁଷ୍ପମାଳା ॥୨

ଜନନୀ ଗର୍ଭେ ଦୀନ ଶୈଶବେ
କୈଶୋରେ ଯୌବନେ,
ଦୀପ୍ତ ପ୍ରଭାତେ, ନିଜନ ରାତେ,
ରହିଥାନ୍ତୁ ସାଥେ,
ପ୍ରତ ପଦପାତେ
ରହିଥିବୁ ସୁଧା ଯାତ୍ରା ଅନ୍ତେ
ମୋର ନିଜନ ଶମଶାନେ,
ଏହି ନୟନ ସନ୍ନିଧାନେ ॥୩

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି

୨୦୧୮୦୪୦୩୧୨୨୩

ସ୍ୱାର୍ଥ

ସ୍ୱାର୍ଥ ତୁମେ ନେତ୍ରହୀନ,
ଉଗ୍ର ସଦା, ବକ୍ର ମେଧା,
ଶ୍ରୋତ୍ରହୀନ ସତେ;
ବ୍ୟଗ୍ର ଗତିପଥେ ||୧||

ପ୍ରଜ୍ଞା ମୋର କ୍ଷିପ୍ତ କଲ,
ବନ୍ଧ-ସାରେ ସୁପ୍ତ କଲ
ଲୁପ୍ତ କଲ ଶୁଚି;
ସୁଷ୍ଟ ଅନୁଭୂତି ||୨||

ଶ୍ରଦ୍ଧା ମୋର ସିନ୍ଧୁ ନୀର
ବିଦ୍ରେଷିତା ପୁଷ୍ପ କଲ
ଗର୍ଭେ ଗଲା ହଜି,
ଅସ୍ଥିତା ସରଜି ||୩||

ଘଞ୍ଜ ବନ୍ଧୁ ପୁଷ୍ପଧନୁ
ମଉ ଶରେ ଅନୁଷ୍ଠପୁରେ
ଉଚ୍ଚେ ଦେଲ ଟେକି,
ଶୁଷ୍ଟ କଳା ଲେଖି ||୪||

ରମ୍ୟ ତନ୍ତୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ହେଲା,
ଜୀର୍ଣ୍ଣ ହେଇ କୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା
କାମ୍ୟ ହେଲା ଧନ;
ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଯଉବନ ||୫||

ବ୍ୟସ୍ତ ଜୀବ ଅସ୍ତ କାଳେ
ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଥେ ମୌତ୍ର ଦେଲା
ତ୍ରସ୍ତ ମୋ ବାସର:
ଆତ୍ମୀୟେ ମହର ||୬||

ସ୍ୱାର୍ଥ ! ମୁଁ ତ ପାନ୍ଥ ଏବେ
ଯାତ୍ରାପଥେ ବଞ୍ଚି ମୋତେ
ଶ୍ରାନ୍ତ ଦେହଧାରୀ;
ସିଞ୍ଚ କୃପାବାରୀ ||୭||

ଲଲାଟେନ୍ଦୁକବି

୨୦୧୭୧୦୨୭୦୨୩୨

ସାର= main point; ଅସ୍ଥିତା= egoism; ପୁଷ୍ପଧନୁ= Madana's bow, shoots love-arrow; ଅନୁଷ୍ଠପୁର= harem; ଶୁଷ୍ଟ= sexual drive; ଗ୍ରାମ୍ୟ= vulgar; କୀର୍ଣ୍ଣ= injured; ବାସର= time; ମହର= hostility;

ହତାଶ ପ୍ରେମିକ ଗୀତ

ଆସିବ ଆସିବ ବୋଲି ଗୋ
ତୁମେ, ଚାହିଁଛି ବାଟ ।
କେତେ କାଳ ଲୁଚି ରହିବ
କୁହ କରି କପଟ ॥-୧
ବସି ବସି ଏକା ଏକା ମୋ
ଦିନ ଯାଉଛି ବିତି ।
ଜଣା ତ ପଡ଼ୁ ନି ସକାଳ
ସଞ୍ଜ ରାତି ପାହାଡ଼ି ॥-୨
ଥରେ ଆସି କୁହ ପଦଟେ
କେବେ ଜୀବନେ କଥା ।
ହସି ଦିଅ ଆସି ଥରଟେ
ପୋତି ତଳକୁ ମଥା ॥-୩
ସରି ତ ଯାଇଛି ସପନ
ମରି ଯାଇଛି ଆଶା ।
ସହି ପାରେ ନା କି ପାରେ ନା
କହି, କି ଲୋକହସା ॥-୪
ଆଉ କେ ଏ ପରି ରହିବ
ଚାହିଁ କହିବ ତୁମେ ।
ଏ ଜନମ ଛାଡ଼ି ପାଇବ
ନାହିଁ ସାତ ଜନମେ ॥-୫

ଛାଡ଼ି ଯାଅ ନାହିଁ ଆଶା ଗୋ
ଦୀନ-ଜୀବନ-ଧନ ।
ତୁମ ବିନା ବିଷ ଜୀବନ
ଆସେ ନାହିଁ ମରଣ ॥-୬
ଚିରା ଲୁଗାଟିକି ଗଲ କି
ଭୁଲି, ରଖୁଛ ମନେ ?
ପୋଛିଥିଲି ତୁମ ଆଖିରୁ
ଲୁହ ସେଥିରେ ଦିନେ ॥-୭
ଧୋଇ ନାହିଁ ସେହି କନା ମୁଁ
ରଖୁଅଛି ସାଇତି ।
ଆସିଲେ ଦେଖିବ ସେ ମନ-
ଲୋଭା ଅଭୁଳା ସ୍ମୃତି ॥-୮
ମୋ ଲାଗି ନୁହଁ ସେ ଲୁହ ଗୋ
ସେ ତ ମୁକୁତା ବିନ୍ଦୁ ।
ଅନ୍ଧାର ଉଆସ ରାତିରେ
ମୋର ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଇନ୍ଦୁ ॥-୯
ଯେବେ ଚାଲିଯିବ ଏ ବାଟେ
ସବୁ ଲାଗିବ ନୂଆ ।
ପୁରୁଣା ପୀରତି କାହାଣୀ
ମନେ ପଡ଼ିବ କିଆଁ ॥-୧୦

ନୂଆ ବାଟ ଘାଟ ବଜାର
ବଡ଼ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବତୀ ।
ଦେଖୁ ଆଖି ଲାଖି ରହିବ
କୋଠା ବାଡ଼ି ବସତି ॥-୧୧
ନୂଆ ସେ ସଡ଼କ ପାଖେ ମୋ
ଭଙ୍ଗା ପୁରୁଣା ଘର ।
ଚାଳ ମେଲା ଚାନ୍ଦ ଆଲୁଅ
ତୋପା ଘର ଭିତର ॥-୧୨
ଭସା ବଦଲର ଭିତରେ
ଶଶୀ, ତା ସଥେ ଡରା ।
ଲୁଚକାଳି ଖେଳ ଦେଖିବ
ତୁମେ ଆସିଲେ ପରା ॥-୧୩
ଶୁଣୁ ତ ନ ଥିବ ତୁମେ ମୁଁ
ଏକା ଯାଉଛି କହି ।
ହସି କହୁ ତୁମ କାଳକ
ମୁଁ ତ ବସିଛି ଚାହିଁ ॥-୧୪
ଶୀତ ଗାଡ଼ି ଚଢ଼ି ମାଡ଼ି ଯା
ଭିଡ଼େ ଗଡ଼ାଇ ଚକ ।
ଛାତି ତଳ ଚାଟି ଥାଉ ମୋ
ସାଥୀ ଜୀବନ ଯାକ ॥-୧୫-
--ଶେଷ--
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ୩୦-୦୭-୨୦୧୭

ହରି ଆସ ଛନ୍ଦ: 10/192

ଗଣ: ନନର ଗଃ

ବର୍ଣ୍ଣ: 111/111/212+2

ହରିତ ବନର	ରୁକ୍ଷମାଳେ
ହରି ତବ ନର	ରୁକ୍ଷ କାଳେ ।
ବନଜ-ରଜନ-	ବାସ ଆସ
ବନଝର-ଜନ-	ବାସ ପାଶ ॥୦

ରୁକ୍ଷମାଳ= ବୃକ୍ଷରାଶି; ରୁକ୍ଷ କାଳ= କୃତ
ସମୟ; ବନଜରଜନ= ହଳଦୀରଞ୍ଜିତ;
ବାସ= ବସ୍ତ୍ର; ବନଝରଜନ= ଝରଣା କୂଳିଆ
ଲୋକ; ବାସ= ଘର;

L. Kabi 202411011111

॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

ହର୍ମ୍ୟାଙ୍ଗନ

ଏ ବକ୍ତ୍ରେ ବା ଚଳଦଳ ବିକଶେ
ଏ ପଦ୍ମେ କି ଭ୍ରମରକ ବିଳସେ ।
ସଂସ୍ଥା ନିଷ୍କାରଣ ତବ ତରୁଣୀ
ମିଥ୍ୟା ସାରା ପରିସର ସରଣି ॥

ବକ୍ତ୍ରେ = ସମ୍ବୋଧନ;; ଚଳଦଳ = ଅଶ୍ରୁ;
ପରିସର = ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ; ସରଣି = ଜଳକ୍ଷେତ୍ର;

by LKabi 202412231123

ଛନ୍ଦ: ଭ୍ରମରବିଳସିତମ୍ ନୂତନ ନୂତନ ଗ୍

SSS SII III IS

LKabi 2024-12-23/11:23

ହାତୀ ଓ ମୌସା

ଛନ୍ଦ: ଉପେନ୍ଦ୍ରବନ୍ତା (ଜତଜା ଗୟାଗୁମ୍ଫା)
121/221/121+22

କରୀନ୍ଦ୍ର ପାଦେ ମକରନ୍ଦ କାନ୍ଦେ
ଯଥା ନିଜ ପ୍ରାଣର ସନ୍ନ ଆଶେ ।
ମଥା ଫଟାଏ ଗଣତନ୍ତ୍ର ଏବେ
ତଥା ଚ ମୌସାଙ୍କର ନାଗ ଫାଶେ ॥1

କରୀନ୍ଦ୍ର = ଗଜରାଜ; ମକରନ୍ଦ = ପଦ୍ମ;
ସନ୍ନ = କ୍ଷୀଣ; ମୌସା = ଏକ "ସ୍ୱପ୍ନୋଷିତ
ଅଯୋନିସମୂତ" ବାଈଆ ବୁଢ଼ା;

ଲଲାଟେନ୍ଦ୍ର କବି 202411272150

ହିତକଥା

ଧାଡ଼ି ଛାଡ଼ି ମାଡ଼ି ଯିବ ନାହିଁ ଆଗତୁରା
ପେଲା ପେଲି ପାଲା ପିଲେ ଛାଡ଼ି ଦିଅ ପୁରା ।
ବାମ ଧାରେ ଚାଲ ଧୀରେ ହେଉ ଗ୍ରାମପଥ
ଦକ୍ଷିଣରେ କ୍ଷୀଣମନା ହୁଏ ଗତାଗତ । ୧

ପଥେ ଅକାରଣେ କାରେ ଘଣ୍ଟି ନ ବଜାଅ
ଢିପ ଖାଲ ଦେଖ, ପଡ଼ି ଛାଲ ନ ଛଡ଼ାଅ ।
ମୃଦୁ କର ବୋଧ ମୃଦୁ କର ସମ୍ବୋଧନ
ନ କହ କୌଣସି ବେଳେ ବାଲୁଙ୍ଗାବଚନ । ୨

ବୋଧ= ଭାବନା, ବିଚାର;

ଖେଳିବ କଳିକନ୍ଦଳ ନ କରି ବାହାର
ଗପିବ ଆନନ୍ଦେ ନିନ୍ଦା ନ କରି କାହାର ।
ପଢ଼ ପାଠ ନ ଫଟାଇ ମେଦିନୀ ରୋଦନେ
ତେଜି ଆଳସ୍ୟ ଉଲ୍ଲାସେ ଥାଅ ପ୍ରତି କ୍ଷଣେ । ୩

ନିଜ ଉପବିଧି ଗତି ରହ ତା ବନ୍ଦନେ
ଶ୍ରମରେ ବିମର୍ଷ ଭାବ ନ ରଖ ବଦନେ ।
ସକାଳୁ କରିବ କର୍ମ କ୍ରମ ଅନୁସାରେ
ମନେ ମନେ ମାନସାଙ୍କ କଷିବ ଦୋଷାରେ । ୪

ଉପବିଧି= ରୁଟିନ୍; **ଦୋଷା**= ସନ୍ଧ୍ୟା;
ଆସ୍ୟରେ ରଖିବ ହାସ୍ୟ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଭାବନା
ଭବିଷ୍ୟେ ଦେଖିବ ସଦା ସଦ୍ୟ ସମ୍ଭାବନା ।
ଶର୍ଯ୍ୟାକାଳେ ଶୟ୍ୟାକୋଳେ ମୁଦ୍ରିତ ନୟନେ
ପ୍ରୀତିରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ବୋଲି ଗପିବ ଶୟନେ । ୫

ଆସ୍ୟ= ମୁହଁ;

LKabi 20250718

अभिलाष

भिक्षान्न लब्ध दिनमे कभि एकवार
शय्या मही परिजन स्वशरीर मात्र ।
वस्त्रार्थ जीर्ण शतखण्ड मलीन कन्था
हाहा तथापि अभिलाष न छोड़ जाता ॥

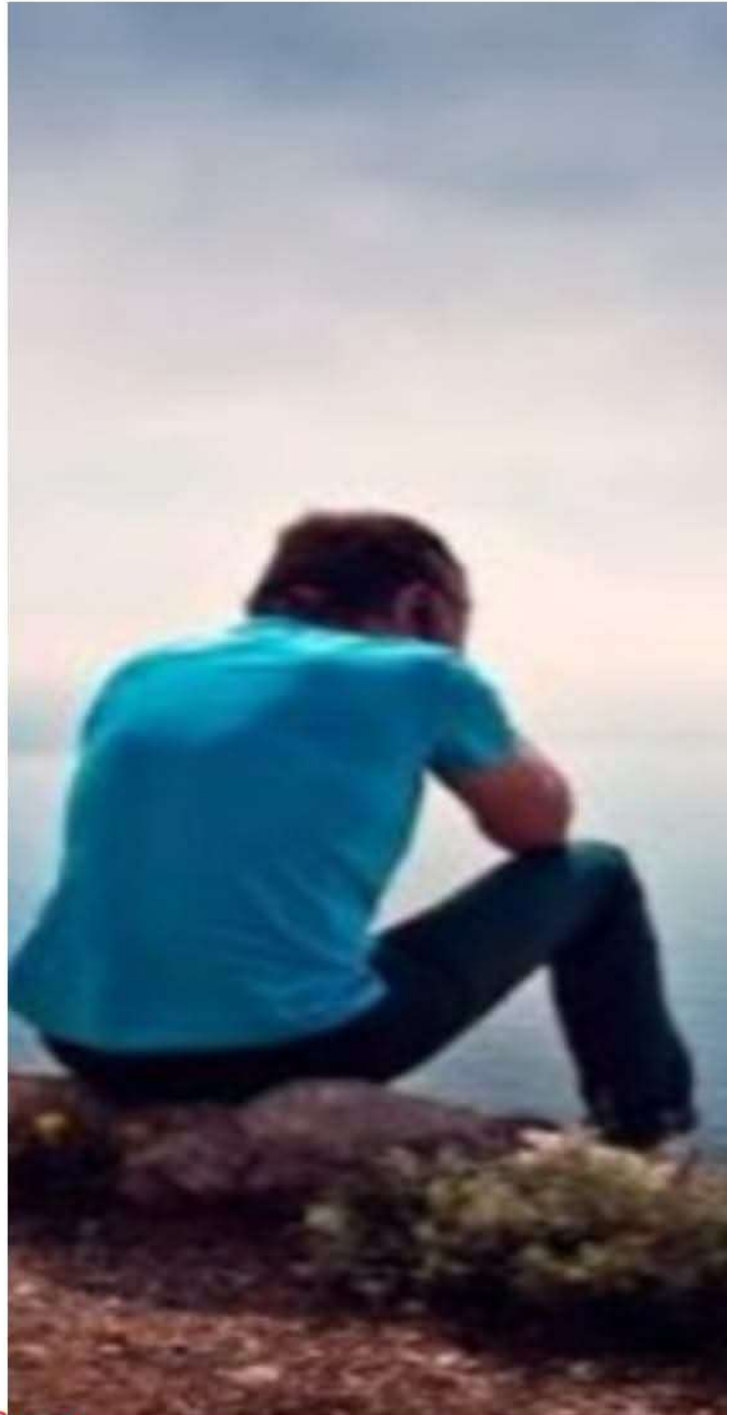
छन्दः वसन्ततिलका (सूत्रः तभजा जगौ गः)

गण तगण भगण जगण जगण गागा

वर्ण SSI SII ISI ISI SS by ललाटेन्दु कवि

ହେବି କି ବୈରାଗୀ.

ଲେଖୁ ବସିଗଲେ ମେଦିନୀ ଦୋହଲେ
ମାଟି ଖସେ ପାଦତଳ,
ଉଠିଲେ ଆକାଶେ କୋଟିଏ ଆଭାସେ
ଦୁଃମତ ଖଦ୍ୟୋତ ଦଳ ।୧
ମୋ ଗୀତି ମଞ୍ଜରୀ ସେ ପ୍ରୀତି ବଲ୍ଲରୀ
ଆଗ ପରି ହୁଏ ନାହିଁ!
ସେଲାଗି କି ପ୍ରିୟା ଏତେ ଅମାନିଆଁ
ଧରାଛୁଆଁ ଦିଏ ନାହିଁ ।୨
ଲାଗେ ଅରେଥରେ ବସି ମୋ ପାଶରେ
ଅଛି ମୋ ଅଭିସାରିକା;
ନୟନ ଉନ୍ମେଷି ଚାହିଁଲେ ଅନ୍ତେଷି
ମିଛ, ସବୁ ପ୍ରହେଳିକା ।୩
ଆଉ କେତେ କ୍ଷଣ ବାକି ଏ ଜୀବନ
ଏ ଭାବେ କି ଯିବ ସରି?
କେବେ ଦିବ୍ୟଭୂଷା ମୋ ପ୍ରେମ ମଞ୍ଜୁଷା
ଲେଉଟିବ ସୁନା ପରୀ ।୪
କି ଅବା ତା ଲାଗି ହେବି ବଇରାଗୀ
ଜାଗି ଜାଗି ବିଭାବରୀ?
ନ ଥିଲେ ସେ ଭାଲେ କି ଭାବେ ସଂସାରେ
ସୁଭାବେ ବାହିବି ତରୀ?୫

ବାଣୀପୁତ୍ର ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି. ୨୦୧୮୦୭୩୧୧ ୪୯.

